

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Godišnje izvješće 2021

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Godišnje izvješće 2021

SADRŽAJ

Uvodna riječ guvernera	5
Pravni status	7
1. EKONOMSKA KRETANJA U 2021. GODINI	11
1.1 Međunarodno ekonomsko okruženje	11
1.2 Izvješće o stanju bh. gospodarstva	15
1.2.1 Realni sektor	18
I. Industrijska proizvodnja i građevinarstvo	18
II. Cijene	19
III. Zaposlenost i plaće	20
1.2.2 Fiskalni sektor	22
1.2.3 Bankarski sektor	25
1.2.4 Vanjski sektor	28
I. Platna bilanca	28
II. Nominalni i realni efektivni devizni tečaj	30
2. IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA CBBIH U 2021. GODINI	33
2.1 Monetarna politika	34
2.2 Računi rezervi kod CBBiH	34
2.3 Upravljanje deviznim rezervama	37
2.4 Upravljanje gotovim novcem	40
2.5 Održavanje platnih sustava	42
2.6 Uloga fiskalnog agenta	44
2.7 Prikupljanje i kreiranje statističkih podataka	46
2.8 Praćenje sustavnih rizika u finansijskom sustavu	46
2.9 Suradnja sa međunarodnim institucijama i rejting agencijama	47
2.10 Upravljanje rizicima	49
2.11 Proces interne revizije	49
2.12 Ostalo	50
2.12.1 Upravljanje ljudskim resursima	50
2.12.2 Komuniciranje s javnošću	52
2.12.3 Projekti energetske učinkovitosti i očuvanje nacionalnih spomenika	53
Spisak grafikona	54
3. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA	59
4. STATISTIČKE TABLICE	143
Spisak tablica	188
Publikacije i web servisi	189
Kratice	191

UVODNA RIJEČ GUVERNERA

Poštovani,

U Godišnjem izvješću, koje je pred vama, predstavili smo najvažnije mjere i aktivnosti koje je Centralna banka Bosne i Hercegovine poduzimala tijekom 2021. godine kako bi ispunila svoj zakonom postavljeni cilj – održavanje stabilnosti domaće valute u skladu sa odabranim modelom monetarne politike poznatim kao valutni odbor. Dosljedno primjenjujući odabrani model monetarne politike, Centralna banka Bosne i Hercegovine je održala stabilnost domaće valute, dajući doprinos ukupnoj finansijskoj stabilnosti u zemlji. Centralna banka Bosne i Hercegovine je kontinuirano ispunjavala svoje Zakonom definirane zadatke, kao i aktivnosti na ispunjavanju zadataka definiranih Strateškim planom.

Ubrzanje globalnog protoka roba i usluga te povratak potrošačkog optimizma, nakon krizne 2020. godine, uzrokovali su snažan rast ekonomske aktivnosti u 2021. godini. Povećanje potražnje za proizvodima i uslugama, rast zaposlenosti te snažan rast cijena hrane i nafte utjecali su globalno na povećanje inflacijskih pritisaka tijekom cijele 2021. godine, s tim da je isti posebice izražen u drugom polugodištu izvještajne godine.

Monetarna politika u većini zemalja u prvoj polovini 2021. godine ostala je izrazito ekspanzivna, osiguravajući i dalje vrlo povoljne uvjete financiranja. Uslijed zabilježenoga značajnog ekonomskog oporavka u drugoj polovini 2021. godine, određene središnje banke počele su najavljivati bržu normalizaciju monetarne politike i podizati kamatne stope kao odgovor na rastuće inflatorne pritiske. Porast inflacije na globalnoj razini promijenio je tržišna očekivanja u smjeru bržeg napuštanja izvanrednih pandemijskih mjera i postupne normalizacije monetarne politike.

U Bosni i Hercegovini, prema posljednjim projekcijama, zabilježen je rast realnog BDP-a od skoro 6%. Realni sektor ekonomije karakterizira je snažan rast industrijske proizvodnje, koji je u izvještajnoj godini bio bitno iznad pretpandemijske razine. Na tržištu rada bilježi se rast broja zaposlenih osoba, nominalnih plaća i produktivnosti. U momentu pisanja ovih riječi, rat u Ukrajini traje već mjesec dana i ostavlja duboke tragove u svjetskoj ekonomiji. Izvjesno je usporavanje ekonomske aktivnosti naših glavnih trgovinskih partnera uslijed rasta cijena energenata i hrane što će se odraziti negativno na vanjsku tražnju za našim robama i uslugama.

Bankarski sektor je ostao stabilan i likvidan suočen sa izazovima pandemije i u 2021. godini. Nakon velikog pada kreditne aktivnosti u prethodnoj godini, gospodarska dinamika i rast potrošnje tijekom 2021. godine su doprinijeli rastu kredita banaka. Kreditni rast u 2021. godini je iznosio 3,6%, što je i dalje ispod intenziteta prije izbijanja pandemije. Prosječna kamatna stopa na ukupne kredite stanovništvu u prosincu 2021. godine je iznosila 4,41%. Prosječna ponderirana kamatna stopa za nefinansijska poduzeća na kraju 2021. godine iznosila je 3,2%. Iako je bio uočljiv trend smanjenja pasivnih kamatnih stopa kod svih sektora, ukupni depoziti banaka rasli su tijekom cijele 2021. godine (11,72%). Depoziti sektora stanovništva i nefinansijskih poduzeća su rasli po stopama 6,92% i 17,19%, respektivno. Potaknut rastom ekonomske aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima BiH i uspostavljanjem lanaca distribucije, izrazito visoku stopu rasta je ostvario izvoz robe iz BiH koji je u 2021. godini iznosio 12,71 milijardu KM, što predstavlja godišnji rast od 34,9%, dok je povećanje uvoza robe iznosilo 4,20 milijardi KM (26,7%).

Kada su u pitanju aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine, tijekom 2021. godine nastavljeno je

unapređenje okvira vezanog za obveznu rezervu banaka. Deviznim rezervama se upravljalo na principima sigurnosti i profitabilnosti čime je uspješno održavana monetarna stabilnost. Platni sustavi funkcionirali su bez prekida i uredno su izvršene sve transakcije. Zadovoljene su sve potrebe banaka i gospodarstva kada je u pitanju opskrba gotovim novcem i uredno je izvršavana funkcija fiskalnog i bankarskog agenta za državu Bosnu i Hercegovinu i druge javne institucije. Također, dodatno su se unapređivali i ostali poslovni procesi. Doneseni su važni krovni dokumenti i politike iz oblasti upravljanja rizicima, informacijske sigurnosti te programa usklađenosti, koji su značajni za jačanje integriteta i etičnog poslovanja u skladu s najvišim međunarodnim standardima i direktivama Europske unije. Uspješna realizacija svih zadataka i aktivnosti u 2021. godini ne bi bila moguća bez maksimalne profesionalnosti i angažmana svih članova naše institucije. Ovom prilikom želim da se zahvalim svim članovima Upravnog vijeća, Uprave i uposlenicima na profesionalnom pristupu i doprinisu u postizanju zadanih ciljeva.

Godišnje izvješće za 2021. godinu odobreno je na sjednici Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine, održanoj 29.3.2022. godine.

dr. Senad Softić
Guverner

PRAVNI STATUS

Sukladno Ustavu – Aneksom 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, Centralna banka Bosne i Hercegovine je institucija Bosne i Hercegovine utemeljena Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Bosne i Hercegovine 20. lipnja 1997.¹ i počela je s radom 11. kolovoza 1997. Osnovni ciljevi i zadaci Centralne banke Bosne i Hercegovine, utvrđeni Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, jesu:

- da postigne i očuva stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što je izdaje uz puno pokriće u slobodnim konvertibilnim deviznim sredstvima, sukladno aranžmanu poznatim pod nazivom valutni odbor, prema fiksnom tečaju: jedna konvertibilna marka za jednu njemačku marku. Od 1. siječnja 2002. godine konvertibilna marka vezana je za euro prema tečaju: jedna konvertibilna marka za 0,511292 eura, odnosno jedan euro iznosi 1,955830 konvertibilnih maraka;
- da definira i kontrolira provođenje monetarne politike Bosne i Hercegovine;
- da drži službene devizne rezerve i upravlja njima na siguran i profitabilan način;
- da održava odgovarajuće platne i obračunske sustave;
- da koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo entiteta nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- da prima depozite od institucija na razini Bosne i Hercegovine, odnosno depozite entiteta i njihovih javnih institucija na temelju zajedničke odluke entiteta, kao i depozite komercijalnih banaka;
- da izdaje propise i smjernice za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine u okviru ovlaštenja utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje rade na utvrđivanju financijske i ekonomske stabilnosti te zastupa Bosnu i Hercegovinu u međuvladinim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

Centralna banka Bosne i Hercegovine potpuno je neovisna od Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske te bilo koje javne agencije i organa, a u cilju objektivnog provođenja svojih zadataka. Centralna banka Bosne i Hercegovine svoju djelatnost obavlja preko Upravnog

vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine, Uprave CBBiH i osoblja.

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine je organ Centralne banke Bosne i Hercegovine nadležan za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njenog provođenja, organizaciju i strategiju Centralne banke Bosne i Hercegovine, sukladno ovlaštenjima utvrđenim Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine. Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine sastoji se od pet članova, koje imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i između svojih članova bira guvernera, koji je ujedno i predsjedatelj ovog organa i Uprave CBBiH. Guverner je glavni izvršni funkcionar zadužen za svakodnevno poslovanje Centralne banke Bosne i Hercegovine. Uprava CBBiH, koju čine guverner i tri viceguvernera (koje imenuje guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine), na zahtjev guvernera, kao glavnog izvršnog funkcionara, operativno provodi aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine i usklađuje aktivnosti organizacijskih jedinica.

Za kontrolu rizika u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine, imenuje glavnog internog revizora i zamjenike glavnog internog revizora.

Poslovanje Centralne banke Bosne i Hercegovine ostvaruje se preko Centralnog ureda sa sjedištem u Sarajevu, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije podružnice sa sjedištem na Palama i u Brčko distriktu.

¹ "Službeni glasnik BiH", 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

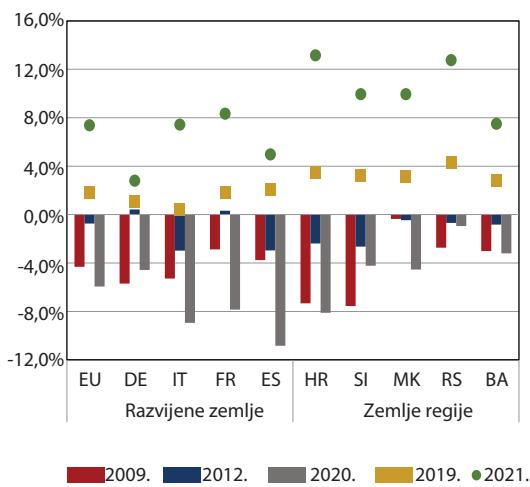
Ekonomска кретanja у 2021. години

1. EKONOMSKA KRETANJA U 2021. GODINI

1.1 Međunarodno ekonomsko okruženje

Ubrzanje globalnog protoka roba i usluga te povratak potrošačkog optimizma, nakon niske uporedne osnovice iz 2020. godine, uzrokovali su snažan rast ekonomske aktivnosti u 2021. godini. Povećanje potražnje za proizvodima i uslugama, rast zaposlenosti te snažan rast cijena hrane i nafte utjecali su globalno na povećanje inflacijskih pritisaka tijekom cijele izvještajne godine, s tim da je isti posebice izražen u drugom polugodištu izvještajne godine. Na kraju 2021. godine bilježi se rekordno nizak broj nezaposlenih osoba u EU, kao rezultat brzoga ekonomskog oporavka i značajne državne pomoći usmjerene ka očuvanju radnih mjeseta tijekom pandemijskog razdoblja. Monetarna politika u većini zemalja u prvoj polovini 2021. godine ostala je izrazito ekspanzivna osiguravajući i dalje vrlo povoljne uvjete financiranja. Uslijed zabilježenog značajnog ekonomskog oporavka u drugoj polovini 2021. godine, neke središnje banke počele su najavljivati bržu normalizaciju monetarne politike i / ili podizati kamatne stope kao odgovor na rastuće inflatorne pritiske. Izdašna javna potrošnja koju je nametnula pandemija COVID-19 je prouzrokovala velike fiskalne deficitne, kako u BiH tako i u zemljama regije. Ekspanzivna monetarna politika ECB je doprinijela održanju rasta kredita u oba ključna sektora ekonomije, s tim da je dinamika rasta kredita blago usporena. Stopa prinosa do dospijeća na tržištu desetogodišnjih obveznica zemalja sa visokim kreditnim rejtingom je i dalje ili negativna ili konvergira ka nuli.

Grafikon 1.1: Godišnje promjene realnog BDP-a u odabranim razdobljima

Izvor: EUROSTAT

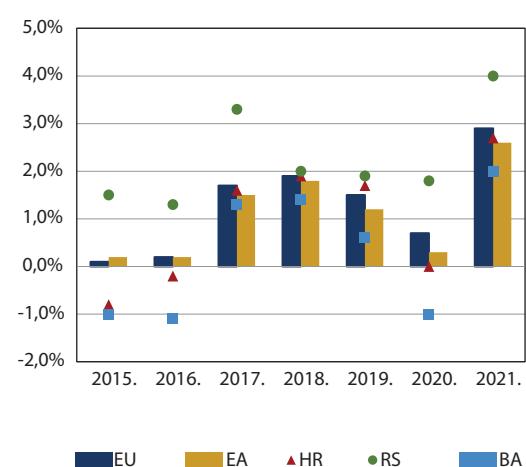
Napomena: Navedene zemlje predstavljaju ključne ekonomije EU i vanjskotrgovinske partnerke BiH. Podaci zemalja regije, te EU, IT i FR za 2021. godinu se odnose na godišnji rast u prva tri tromjesečja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Nakon što je u 2020. godini snažni utjecaj korona šoka izazvao rekordnu recesiju u usporedbi sa ranijim ekonomskim krizama² (grafikon 1.1), u 2021. godini zabilježen je značajan ekonomski oporavak. Prikazane

zemlje u regiji već su zabilježile pomalo neočekivan rast u odnosu na pretpandemijsku razinu, dok pojedine razvijene zemlje poput Njemačke tek u 2022. godini očekuju povratak na razinu ekonomske aktivnosti iz 2019. godine, što je uzrokovano oštrim restriktivnim mjerama u borbi protiv koronakrizе.

Prosječne potrošačke cijene u razvijenim zemljama zabilježile su snažan rast, te su bitno iznad ciljane razine inflacije, slijedom brojnih poremećaja na globalnom tržištu roba i usluga, povećanja transportnih troškova te ekspanzivne monetarne politike vodećih središnjih banaka. Rekordne stope inflacije su posebno zabilježene u drugom polugodištu 2021. godine, dok se u 2022. godini očekuje nastavak snažne inflacije, posebice u prvom polugodištu slijedom niže osnovice iz prethodne godine i velike političko-sigurnosne krize na istoku Europe. Daljnji inflatori pritisci će značajno usporiti rast realne ekonomske aktivnosti i općeg standarda stanovništva u narednom razdoblju. Primjećuje se da su inflatori pritisci u BiH, u pravilu, bili dosta blaži u odnosu na okruženje (grafikon 1.2).

Grafikon 1.2: Godišnje kretanje prosječnih potrošačkih cijena u odabranim zemljama

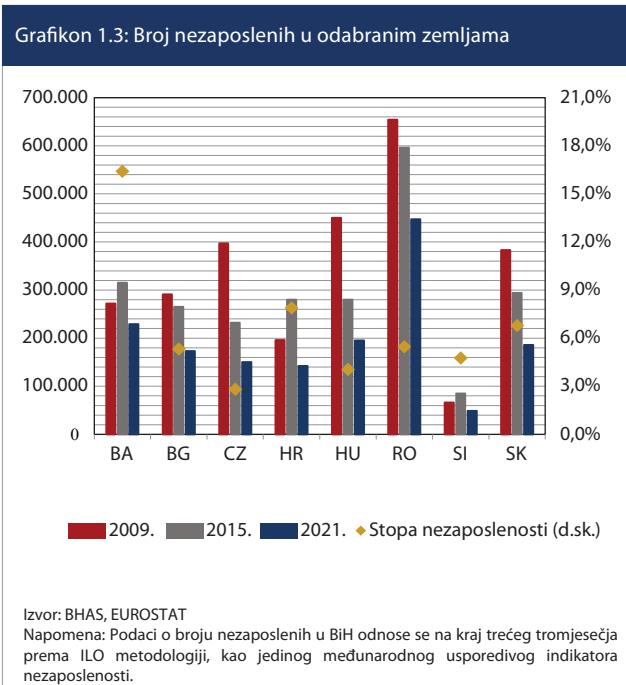

Izvor: EUROSTAT

Stopa nezaposlenosti u EU na kraju godine je iznosila 6,4% i već je niža u odnosu na isto razdoblje 2019. godine, kao rezultat brzog ekonomskog oporavka i značajne državne pomoći usmjerene ka očuvanju radnih mjeseta tijekom pandemijskog razdoblja. Brojne zemlje zabilježile

² Kriza iz 2009. godine predstavlja najizraženiji pad tijekom velike finansijske krize iz razdoblja 2008.-2010., dok kriza u 2012. predstavlja krizu javnog duga.

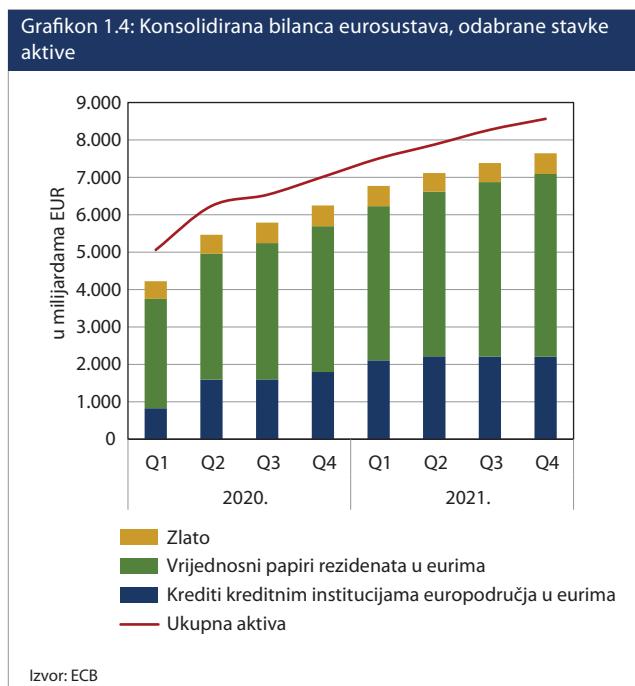
su rekordno nizak broj nezaposlenih osoba (grafikon 1.3), dok istodobno BiH bilježi konstantno najveću stopu nezaposlenosti.

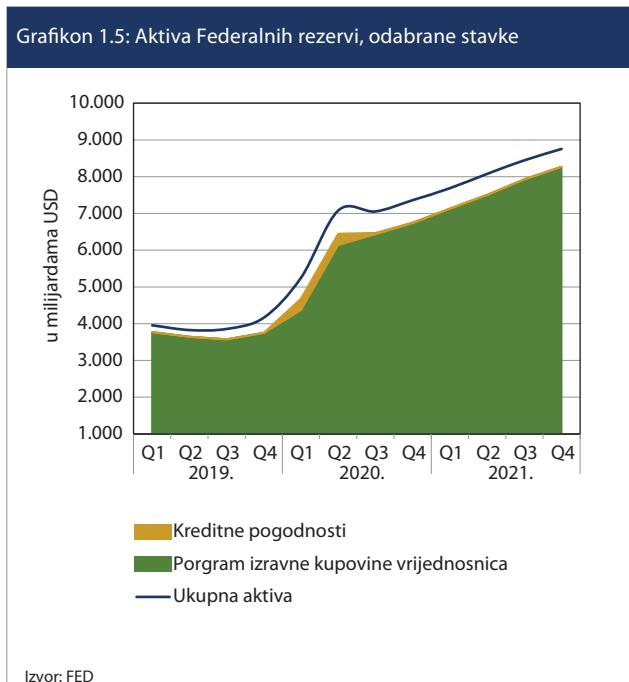
Monetarna politika u većini zemalja u prvoj polovini 2021. godine ostala je izrazito ekspanzivna osiguravajući i dalje vrlo povoljne uvjete financiranja. Usljed zabilježenog značajnog ekonomskog oporavka u drugoj polovini 2021. godine neke središnje banke počele su najavljivati bržu normalizaciju monetarne politike i / ili podizati kamatne stope kao odgovor na rastuće inflatorne pritiske. Porast inflacije na globalnoj razini promijenio je tržišna očekivanja u smjeru bržeg napuštanja izvanrednih pandemijskih mјera i postupne normalizacije monetarne politike. ECB je tijekom cijele 2021. godine zadržala kamatne stope na postojećim razinama – referentnu na 0%, kamatnu stopu na kreditne olakšice na 0,25% i kamatnu stopu na depozitne olakšice na -0,50%. Iako za prvi pola godine nije mijenjala obujme programa kupovine aktive, ECB je već od srpnja, kako je i bilo najavljen, znatno ubrzala tempo kupovine u okviru Pandemijskog programa hitne kupovine (PEPP). Pri tome, istaknuta je fleksibilnost ovog programa, tako da navedeni iznos ne mora biti iskorišten u potpunosti ako se povoljni uvjeti financiranja mogu osigurati i manjim opsegom kupovine, ali u suprotnom može biti i povećan. Početkom srpnja, ECB je objavila rezultate revizije strategije monetarne politike započete u siječnju 2020. godine. Nova strategija, između ostalog, podrazumijeva simetričan inflacijski cilj sa stopom inflacije od 2% u srednjem roku. ECB smatra da su negativna i pozitivna odstupanja od ovog cilja podjednako nepoželjna. Sukladno novoj strategiji, ECB je na sastanku u srpnju objavila smjernice u pogledu kamatnih stopa, u kojima će kamatne stope ostati na trenutnim ili nižim razinama sve dok ECB u svojim projekcijama ne bude očekivala da inflacija unutar horizonta projekcije dostigne 2% i na

toj razini se održi do kraja razdoblja projekcije, kao i dok ECB ne ocijeni da je kretanje bazne inflacije konzistentno sa ostvarivanjem inflacijskog cilja. ECB je, u svojoj reviziji strategije, također navela da će se prilikom odlučivanja o monetarnoj politici uzimati u obzir i klimatske promjene. Sljedeća revizija strategije monetarne politike ECB najavljena je za 2025. godinu.

Dominantan pogled ECB-a tijekom 2021. godine je bio kako je inflacija prolaznog karaktera. S tim u vezi, predloženo je da se s krajem 2021. godine neto kupovine u okviru PEPP-a kalibriraju nešto nižom dinamikom nego u prethodnim tromjesečjima. Od izbijanja pandemije, Europska središnja banka (ECB) kupila je skoro 2 bilijuna eura vrijednosnih papira eurosustava kako bi stabilizirala tržišta i pokrenula ekonomiju (grafikon 1.4). Rast novčane mase u eurozoni zabilježen je u sva četvrti tromjesečja 2021. godine. Kupovina vrijednosnih papira eurosustava ostala je dominantan izvor stvaranja novca (rast od skoro 23% u odnosu na prethodnu godinu). Uz ovakav kontinuiran rast aktive ECB-a tijekom 2021. godine, jasno je da ECB u budućnosti mora razmotriti da li trenutni kurs monetarne politike ostaje prikladan u danim okolnostima i inflacijskim pritiscima. Očekivanja ECB-a tijekom četvrtog tromjesečja 2021. godine su da će se pokretači inflacije stabilizirati tijekom 2022. godine, pa je odlučeno da se pristupi daljem postupnom smanjenju tempa kupovine vrijednosnih papira eurosustava u 2022. godini. Ova strategija podrazumijeva da povećanje ključnih kamatnih stope nije u planu do početka 2023. godine, s obzirom da je ECB opredijeljena da zadrži stope na istoj razini dok postupno ne ukine sve kupovine vrijednosnih papira (više u tekstnom okviru 1 ispod).

FED je tijekom 2021. godine također zadržao raspon referentne stope na postojećoj razini (0-0,25%). Tijekom prvih šest mjeseci 2021. godine, zadržana je i postojeća dinamika kupovine aktive u okviru programa kvantitativnih olakšica (mjesečna kupovina državnih vrijednosnih papira u iznosu od 80 milijardi dolara i vrijednosnih papira uz hipoteku u iznosu od 40 milijardi dolara). Ukupna aktiva u bilanci stanja FED-a porasla je za oko 1,39 bilijuna dolara tijekom 2021. godine, te dostigla vrijednost od skoro 8,8 bilijuna dolara (grafikon 1.8). Povećanje ukupne aktive bilo je u potpunosti definirano povećanjem kupovine vrijednosnih papira, koji su porasli za oko 1,53 bilijuna dolara odražavajući kontinuirane neto kupovine vrijednosnih papira pod vodstvom Federalnog odbora za otvoreno tržište (FOMC). Međutim, lipanske projekcije FED-a u pogledu referentne kamatne stope prvi put do tada su predviđale povećanje stope u 2023. godini, ukazujući na to da je većina predstavnika FED-a optimističnija da će se ciljevi postići brže nego što je prethodno očekivano. U nastojanju da postignu svoje ciljeve, maksimalnu zaposlenost i inflaciju po stopi od 2 posto na duži rok, FED je i tijekom posljednjeg tromjesečja 2021. godine odlučio da zadrži raspon ciljane kamatne stope nepromijenjenim, a neposredno prije podizanja ključnih kamatnih stopa, bit će završena neto kupovina obveznica u okviru programa kvantitativnih olakšica. S inflacijom znatno iznad 2% i značajno jačim tržištem rada FED, za razliku od nešto konzervativnijeg i opreznijeg stava ECB-a, očekuje da će uskoro biti prikladno podizati referentnu kamatnu stopu. S tim u vezi, FED je na posljednjem sastanku najavio moguće povećanje kamatne stope i to već u ožujku 2022. godine, te je odlučeno da se nastavi sa smanjenjem mjesecnih kupovina vrijednosnih papira. Počevši od veljače 2022. godine, FED je smanjio volumene kupovine vrijednosnih papira; volumeni vrijednosnih papira trezora od veljače iznose 20 milijardi dolara mjesечно, a agencijski vrijednosni papiri pokriveni hipotekom 10 milijardi dolara mjesечно (grafikon 1.5).

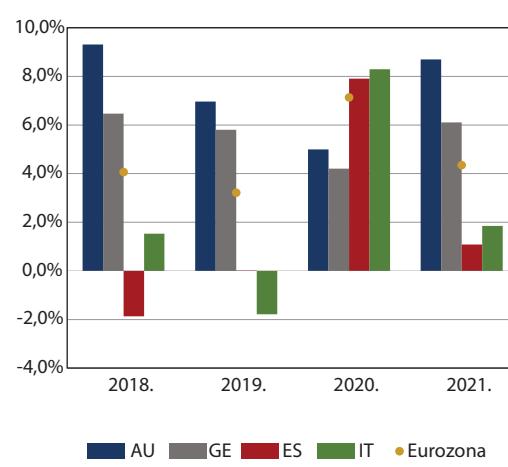

Tekstni okvir 1: Utjecaj inflacije na normalizaciju monetarne politike vodećih središnjih banaka

Dinamika i intenzitet normalizacije monetarne politike vodećih središnjih banaka trenutno je jedno od najznačajnijih pitanja. Većina središnjih banaka se vodi uvjerenjem da bi brzina normalizacije prije svega trebala ovisiti o toku i dužini inflacije, ali i o toku oporavka od recesije i trenutnom stanju ekonomije. Nakon godina niske inflacije u cijelom svijetu, u proteklih nekoliko mjeseci inflacijski pritisci su znatno ojačali. Jedan od razloga je neusklađenost ponude i potražnje na tržištu roba i usluga i rast cijene energenata. Ovakva kretanja su dovela do procesa napuštanja pandemijskih mjer, a pristupilo se i postupnoj normalizaciji monetarne politike u nekim od središnjih banaka. Neke članice EU, a koje su izvan europodručja, počele su dizati svoje referentne kamatne stope već u lipnju 2021. godine, dok su se ostale članice izvan europodručja, potaknute sve snažnijim inflacijskim pritiscima, pridružile krajem godine.

Središnje banke većih razvijenih ekonomija, ostale su dosta oprezne i konzervativne, sukladno njihovoj ocjeni trenutnih inflatornih pritisaka kao tranzitornih. Iskustva eurozone iz ranijih ciklusa snažne reakcije ECB, sukladno makroekonomskim trendovima i pooštovanju uvjeta, posebno uoči globalne financijske krize i europske dužničke krize, pozivaju na poseban oprez. Ekonomski rast u Europi nije posebno značajan već nekoliko godina. Kreditna aktivnost, također, nije jačala, usprkos mjerama podrške od strane ECB-a. Uz to, postoje značajne razlike u intenzitetu ekonomske i kreditne aktivnosti, ali i ranjivostima, među članicama eurozone

Grafikon 1.6: Kreditni rast sektora nefinancijskih poduzeća, odabrane zemlje eurozne

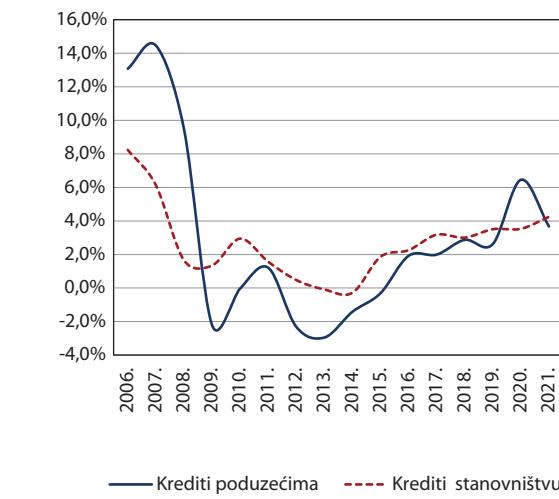
Ukoliko bi se referentne kamatne stope podigle suviše rano, neke od mogućih posljedica bi bile sljedeće. Nominalne kamatne stope bi porasle, potencijalno stvarajući pritisak na troškove proizvodnje u eurozoni. U trenutnim okolnostima, dodatni inflatorički šok na strani ponude bi dodatno usporio ekonomsku aktivnost. Prinosi na finansijskim tržištima bi porasli, vjerojatno i budući trošak zaduživanja vlada tržištima euroobveznica. Pri tome, treba imati u vidu nekoliko čimbenika: visina javnog duga je značajno porasla u većini zemalja članica uslijed fiskalnog odgovora na pandemiju; Europsko povjerenstvo je, prije rata u Ukrajini, najavilo snižavanje razine javne zaduženosti prema okvirima kriterija iz Maastrichta već od 2023. godine; i izloženost bankarskog sektora eurozone i članica eurosustava središnjih banaka, dužničkim vrijednosnim papirima zemalja članica EU. Konačno, snažan rast nominalnih kamatnih stopa bi se negativno odražio i na raspoloživi dohodak stanovništva, koji je značajno različit među zemljama članicama eurozone.

Iako su zadržale referentne kamatne stope na istim razinama, vodeće središnje banke počele su sa najavljuvanjem i / ili smanjivanjem pandemijskih programa kupovine vrijednosnih papira, a što je predviđeno kao jedan od preduvjeta skorog podizanja ključnih kamatnih stopa. FED je među prvima najavio skoru obustavu kupovine vrijednosnih papira već do sredine 2022. godine, nakon čega se očekuje postupno povećanje referentnih kamatnih stopa s trenutnih 0,25%, na procijenjenih 1,05% do kraja 2023. godine. S obzirom da su inflacijski pritisci europskog područja tijekom 2021. godine bili nešto slabiji nego oni u SAD-u, ECB nije smatrala da bi znatnije ubrzavanje normalizacije monetarne politike bilo prikladno. S tim u vezi, donesene su odluke o postupnom smanjenju kupovine vrijednosnih papira pandemijskog programa. I polovnom ožujku je još uvijek nepoznana da li će ove kupovine biti potpuno obustavljene do kraja ožujka 2022. godine, kako je i najavljeno. Pod ovakvim uvjetima, ECB ne signalizira skoro povećanje ključnih kamatnih stopa, prema nekim najavama ne prije kraja 2023. godine, s tim da bi ono i tada prema tržišnim očekivanjima moglo iznositi samo 50 b.b. Međutim, s obzirom da je izvjesno kako bi se inflacijski pritisci mogli pokazati znatno snažnijim i dugotrajnijim nego što se očekivalo, promjene u smislu brže normalizacije monetarne politike u cijelom svijetu bi mogle biti znatno izraženije. Na posljednjem sastanku ECB-a, u ožujku 2022. godine, su upozorili da bi inflacija mogla biti znatno viša u bliskoj budućnosti zbog ekonomskih i finansijskih utjecaja vezanih za rat u Ukrajini, što znači da se međunarodno okruženje trenutno nalazi u razdoblju izrazito visoke političke i ekonomske neizvjesnosti. U takvim okolnostima ne treba isključiti drugačiji razvoj događaja u pogledu izmjene monetarne politike generalno, odnosno kretanja referentnih kamatnih stopa vodećih središnjih banaka.

Ekspanzivna monetarna politika ECB, koja se ogleda u stalnom rastu aktivnosti ECB na finansijskom tržištu i mirovanju inače rekordno niskih kamatnih stopa, je utjecala

na kreditni rast u oba ključna sektora ekonomije zemalja eurozone (grafikon 1.7), ali i u ostaku EU. Kreditni rast u usporedbi sa prethodnom godinom usporen je u sektoru poduzeća, jer su poduzeća prestala koristiti posebne kreditne linije za oporavak tijekom pandemije, a ubrzan je u sektoru stanovništva. Ako se rast kredita (2021/2020) poduzećima promatra po zemljama, uočava se veza kredita sa relativnom vrijednosti javnog duga u odnosu na BDP, mada se još uvijek ne može govoriti o uzročno-posljedičnoj međuvisnosti. Prosječna stopa kreditnog rasta u sektoru poduzeća u eurozoni bila je 3,6% i skoro je prepolovljena u odnosu na prethodnu godinu. Najnizi rast je ostvaren u Grčkoj (-1,83%), s tim da italijanski kreditni rast konvergira ka nuli (0,28%), a španjolski je vrlo nizak (1,4%). Ekspanzivna monetarna politika ECB-a, mjereno stopom kreditnog rasta, bila je najučinkovitija u starim članicama EU, među kojima se po stopi kreditnog rasta izdvajaju Njemačka (5,8%) i Austrija (8,8%). U prosjeku kreditni rast u EU na tržištu poduzeća je u jednogodišnjem razdoblju manji za 279 b.b., u Grčkoj je to smanjenje još veće (1.150 b.b.), dok je u Estoniji kreditni rast viši za 469 b.b.

Grafikon 1.7: Stopa kreditnog rasta u zoni eura

Izvor: EUROSTAT

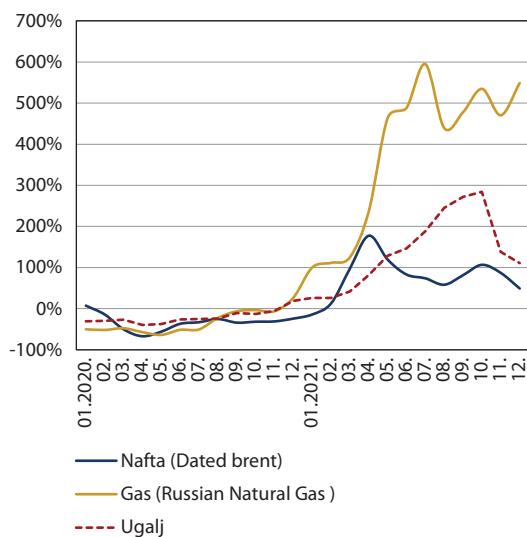
U 2021. godini stambeni krediti u eurozoni rasli su brže od potrošačkih kredita, a vjerojatni uzrok je, pored smanjenja raspoloživog realnog dohotka uzrokovane bržim rastom inflacije od rasta nominalnih zarada, i rast cijene stanova. Stambeni krediti su na godišnjoj razini porasli za 5,4% (2021/2020), a rast potrošačkih kredita bio je skoro pet puta manji 1,15%, što je ipak, usprkos niskom rastu, promjena u odnosu na 2020., kada su potrošački krediti smanjeni za 1,7%. Krediti stanovništvu u eurozoni u 2021. godini ušli su u sedmu uzastopnu godinu rasta i njihovo stanje je za 4,24% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Na kraju 2021. godine tri zemlje imaju izražene negativne stope prinosa na ovom tržištu (Njemačka, Nizozemska i

Luksemburg) iako ECB nije mijenjala kamatne stope. Stope prinosa na desetogodišnje obveznice su bile negativne i u ostalim zemljama koje također imaju visok kreditni rejting poput Austrije, Danske i Finske. U Francuskoj, Belgiji i Irskoj stope prinosa na desetogodišnje obveznice su samo blago pozitivne i neznatno su više od 0%.

Nakon umjerenog rasta u drugoj polovini 2020. godine, u 2021. godini je došlo do snažnog rasta cijena energenata, tako da su cijene ruskog prirodnog plina i ugljena dostigle povijesne vrijednosti (grafikon 1.8). Na potencijalne inflatorne pritiske početkom 2022. godine ukazivala je i cijena siječanjskih fjučersa u izvještajnoj godini za isporuke plina na nizozemskom TTF čvorишtu, koja je dostigla razinu od preko 2.000 dolara za tisuću kubnih metara plina, dok je cijena uglja u prosincu bila na razini od 169,6 dolara po toni, što predstavlja godišnji rast od 110,7%. Iako su zbog pandemije postojala ograničenja u transportu roba, putovanjima i ekonomskoj aktivnosti na globalnoj razini, tražnja za naftom je nastavila da raste u 2021. godini, tako da je ostvaren najviši nominalni rast cijena još od 2009. godine. Kao odgovor na ovakav rast cijena, zemlje članice OPEC-a i njihove saveznice su dogovorili mjesečno povećanje proizvodnje nafte kako bi ona u 2022. godini dostigla razinu iz vremena prije pandemije. Ovakav rast cijena energenata rezultat je više čimbenika, kako na strani ponude tako i na strani tražnje. Globalni rast ekonomске aktivnosti usmjerio je značajne količine ruskog plina ka zemljama Dalekog istoka, dok su zemlje Južne Amerike kupile velike količine američkog tečnog plina. Rast tražnje i ponuda koja je bila ispod očekivane razine doveli su do izuzetno neizvjesne situacije na tržištu plina tijekom cijele 2021. godine. Neizvjesnost oko puštanja u rad plinovoda Sjeverni tok 2, rekordno niska razina zaliha u europskim skladištima kao i napetost u odnosima Rusije i Zapada donijeli su dodatnu zabrinutost i rast cijena početkom grijne sezone.

Grafikon 1.8: Godišnje promjene cijena energenata

Izvor: www.indexmundi.com; www.tradingeconomics.com

1.2 Izvješće o stanju bh. gospodarstva

Snažan oporavak ekonomske aktivnosti i izvanredan inflatorični šok su obilježili 2021. godinu. Rast realnog BDP-a je, djelomično, bio posljedica i baznog učinka. Zbog neuobičajeno snažnih inflatoričnih pritisaka u drugoj polovini godine, koji su dodatno intenzivirani početkom 2022. godine, izvjesno je da će CBBiH projekcije ekonomske aktivnosti u srednjem roku biti revidirane naniže već sa proljetnim krugom projekcija. Realni sektor ekonomije karakterizira je snažan rast industrijske proizvodnje, koji je u izvještajnoj godini bio bitno iznad pretpandemijske razine. U izvještajnoj godini intenzivirani su radovi u građevinarstvu, prvenstveno u visokogradnji. Na tržištu rada bilježi se rast broja zaposlenih osoba, nominalnih plaća i produktivnosti. U 2021. godini je zabilježena rekordna naplata prihoda od neizravnih poreza kao posljedica snažnog oporavka ekonomske aktivnosti, ali i dijelom posljedica rasta opće razine cijena. Javna ulaganja nisu realizirana prema planiranim programima, a ukupan dug sektora vlade je povećan, što i dalje upućuje na postojanje značajne fiskalne neravnoteže u BiH. Tijekom 2021. godine došlo je oporavak kreditne aktivnosti, ali uslijed izuzetno jakih kreditnih rizika u pojedinim tržišnim segmentima, kreditni rast još uvijek nije na razini pretpandemijskog, posebice u sektoru nefinancijskih poduzeća. U skoro svim tržišnim segmentima zabilježen je pad kamatnih stopa, kako na tržištu kredita tako i na tržištu depozita na novougovorene kredite i novoovočene depozite. Nastavljen je višegodišnji značajan rast neto strane aktive uzrokovani umjerenim rastom strane aktive i ponovo, kao i nekoliko godina unazad, visokim padom strane pasive.

Prema projekciji CBBiH³ iz studenoga 2021. godine, nominalni BDP u 2021. godini je bio procijenjen na 37,681 milijardu KM. Na godišnjoj razini, projicirana stopa rasta realnog BDP-a iznosila je 5,8%, što je niža stopa poredeći sa rastom realnog BDP u prva tri tromjesečja prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH (BHAS), jer smo prepostavili snažan cjenovni učinak u posljednjem tromjesečju. Prema zvaničnim statističkim podacima, u prva tri tromjesečja 2021. godine⁴, najznačajniji doprinos ekonomskoj aktivnosti bio je kroz djelatnosti Trgovina na veliko i malo (42,77% od ukupnog godišnjeg porasta realne bruto dodane vrijednosti) i Prerađivačke industrije (18,31% od ukupnog godišnjeg porasta realne bruto dodane vrijednosti). Većina sastavnica rashodnog obračuna realnog BDP-a bilježila je pozitivan doprinos ekonomskoj aktivnosti, osim uvoza, čiji je sporiji rast od izvoza umanjivao trgovinski deficit sa inozemstvom. Rekordan rast izvoza je bio pod utjecajem povećanja izvoza roba (vidjeti potpoglavlje vanjski sektor), ali i usluga slijedom

³ Službena jesenna projekcija CBBiH ključnih makroekonomskih pokazatelja, u skladu sa srednjoročnim makroekonomskim modelom.

⁴ Izračun realnog BDP-a prema proizvodnom pristupu.

povećanja dolazaka turista (91,7% na godišnjoj razini). Rast zaposlenosti (vidjeti potpoglavlje tržište rada) i povećan priljev doznaka (vidjeti potpoglavlje vanjski sektor) najviše su doprinijeli rastu potrošnje kućanstva, a samim tim rastu ukupne ekonomske aktivnosti.

U krugu makroekonomskih projekcija⁵ iz studenoga, prema tada raspoloživim podacima⁶, očekivali smo umjeren rast ekonomske aktivnosti u 2022. i 2023. godini zbog iščezavanja baznog učinka i povećanja inflatornog pritiska (tablica 1.1 ispod). Očekivali smo slabljenje značaja individualne potrošnje⁷ za ekonomski rast, a sve jači doprinos investicija, kako privatnih tako i javnih. Međutim, informacije o događajima i trendovima od kraja 2021. godine, pa sve do polovine ožujka 2022. godine, ukazuju da bi projekcije za 2022. i 2023. godinu mogle biti značajno revidirane u svibanjskom krugu makroekonomskih projekcija.

Tablica 1.1: Srednjoročne projekcije CBBiH iz studenoga 2021. godine

	2019.	2020.	2021.*	2022.*	2023.*
Primjena na godišnjoj razini					
Realni BDP	2,8%	-3,2%	5,8%	3,9%	2,1%
Inflacija (potrošačke cijene)	0,6%	-1,0%	2,0%	2,1%	1,4%
Učešće u BDP (potrošni pristup)					
Individualna potrošnja	71,4%	71,7%	70,7%	69,2%	68,3%
Državna potrošnja	18,8%	19,6%	18,8%	18,3%	18,1%
Ulaganja	25,2%	23,3%	23,3%	25,7%	25,5%
Neto izvoz	-15,4%	-14,6%	-12,8%	-13,1%	-11,9%

Izvor: BHAS, zvanični podaci za 2019. i 2020. godinu u momentu izrade projekcija.

Napomena: * Projekcija CBBiH

Najznačajnija nepoznanica u momentu izrade jesenjeg kruga srednjoročnih projekcija je bila rat u Ukrajini i sankcije koje su nametnute Rusiji. U momentu izrade izvješća, rat u Ukrajini traje oko dva tjedna, a učinak sankcija i na Rusiju i na zemlje i blokove koje su ih nametnule su još uvijek nepoznati. U tekstnom okviru 2. ispod se navode neke prve naznake dijela mogućih kratkoročnih učinaka na BiH. Iako je u ovom momentu nemoguće kvantificirati učinke, sasvim je izvjesno da će inflatori pritisci premašiti i najpesimističnija očekivanja sa kraja 2021. godine za 2022. godinu, pa čak i dalje. Za razliku od relativno skorih epizoda inflatornih šokova (uključujući i onaj tijekom pandemije), trenutni imaju karakteristike šoka na strani ponude (eng. demand pull shock). Inflatori šok na strani ponude, u pravilu, uzrokuju suprotna kretanja ekonomske aktivnosti (čak i nominalne) i inflacije⁸. Prema tome, realistično je, bar u kratkom roku, očekivati dalji rast domaćih proizvođačkih

⁵ Sastavnice su prema rashodnom metodu računanja BDP-a.

⁶ Tromjesečni zaključno sa drugim tromjesečjem i mjesecni zaključno sa rujnom.

⁷ Ne njezin pad, samo usporavanje rasta na godišnjoj razini u srednjem roku.

⁸ Mechanizam je sljedeći. Ukoliko proizvođači ne mogu apsorbirati učinke šokova kroz održiv pad profitabilnosti, rast troškova i pad produktivnosti će uzrokovati rast cijena.

cijena (vidjeti potpoglavlje o cijenama), što će se odraziti ne samo na konkurentnost domaćeg gospodarstva nego i na raspoloživi dohodak i individualnu potrošnju (vidjeti tekstni okvir 3 ispod). Također, izvjesno je usporavanje ekonomske aktivnosti u našim glavnim trgovinskim partnerima, bar zbog rasta cijena energetika i hrane na međunarodnim tržištima, što će se odraziti negativno na vanjsku tražnju za našim robama i uslugama. To je dodatni čimbenik koji očekujemo da će usporavati ekonomsku aktivnost u odnosu na projiciranu iz studenoga 2021. godine.

Tekstni okvir 2: Utjecaj rata u Ukrajini na bh. ekonomiju; Što znamo do polovine ožujka?

Vanjskotrgovinska razmjena

Bosna i Hercegovina nema značajnu trgovinsku razmjenu sa Ukrajinom (0,2% ukupne trgovine BiH u 2021. godini). U trgovinskoj razmjeni sa Rusijom, BiH je neto uvoznik (udio od 2,1% u našoj vanjskotrgovinskoj razmjeni u 2021. godini). Najveći dio uvoza iz Rusije se odnosi na uvoz nafte i plina oko (80,0%). Udio uvoza iz Rusije, u ukupnom bh. uvozu, se značajno smanjivao tijekom godina od 10,5% u 2011. godini do 2,9% u 2021. godini. U 2021. godini, Rusija je bila sedmi najvažniji partner iz kojeg smo uvozili. Značaj Rusije kao našeg izvoznog tržišta je dosta mali (0,7% ukupnog izvoza BiH u 2021. godini), sa fokusom na farmaceutske proizvode (oko 70% izvoza u Rusiju odnosi se na ovu grupu proizvoda). Iz navedenog se čini da izravni neposredni učinak rata u Ukrajini na trgovinsku balancu ne bi trebao biti dramatičan.

Međutim, neizravni učinci preko Hrvatske, mogli bi biti značajniji, čak i u vrlo kratkom roku. U 2021. godini, uvoz iz Hrvatske, u grupi proizvoda Mineralna goriva i lubrikanti je činio oko 27,9% bh. uvoza ove grupe proizvoda. Usposredbe radi, udio Rusije u bh. uvozu iste grupe proizvoda je bio 8,1%. Udio Srbije je bio 18,6%, nešto iznad udjela Italije. Trenutno je gotovo nemoguće procijeniti neizravni utjecaj rata u Ukrajini i sankcija Rusiji vezano za ovaj sektor, jer nemamo informacije o vlasničkoj strukturi glavnih izvoznika ovih proizvoda u BiH, a zvanične trenutne politike u vezi sa sankcijama Rusiji se razlikuju. Vlasnička struktura INA-e, glavne naftne kompanije u Hrvatskoj, je vrlo heterogena i nemoguće je reći koliko su snažne veze sa institucionalnim investitorima iz Rusije (izravno ili preko Mađarske). Srbija, s druge strane, nije uvela ekonomske sankcije Rusiji, ali se iz zvaničnih statističkih podataka ne vidi da li su, eventualno, moguće disruptije pri uvozu plina ili nafte i nafnih proizvoda. Plin je imao udio od 8,5% u ukupnom uvozu iz grupe Mineralna goriva i lubrikanti u 2021. godini, dok je uvoz nafte i nafnih derivata iznosio 64%.

Izravna strana ulaganja

Stanje izravnih stranih ulaganja iz Rusije se godinama smanjivalo. Na kraju 2020. godine je iznosilo 600,2 milijuna KM (3,98% ukupnog stanja ulaganja u BiH). Tokovi stranih izravnih ulaganja za prva tri tromjesečja 2021. godine ukazuju na neto priljev izravnih ulaganja iz Rusije u visini od 132,5 milijuna KM (12,6% ukupnih priljeva za razdoblje). Neto priljevi izravnih ulaganja iz Rusije su, gotovo u potpunosti, bili vezani za industriju Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda i Rafineriju Brod. Rafinerija Brod je jedina kompanije u BiH za preradu i proizvodnju naftnih proizvoda i jedna je od četiri kompanije u sklopu brenda NESTRO u BiH. Sve četiri kompanije u sklopu brenda su u vlasništvu Zarubezhneft, kompanije u većinskom javnom vlasništvu Rusije. Neto priljevi ruskih izravnih ulaganja za prva tri tromjesečja 2021. godine su posljedica nešto višeg priljeva ulaganja u dionički kapital (1,29 milijardi KM) nego što su bili odljevi vezani za ostali kapital (1,13 milijardi KM). U suštini, radilo se o transformaciji dužničkih potraživanja izravnog investitora u vlasnički kapital. Slične transakcije su zabilježene i u prošlosti.

Dio ruskih izravnih ulaganja je bio vezan za bankarski sektor. U BiH su u veljači 2022. godine bile dvije banke sa većinskom ruskom vlasničkom strukturom, obje kao zasebne pravne osobe, a ne podružnice stranih banaka, i obje članice Sberbank grupacije. Njihov zajednički udio u ukupnoj aktivi bankarskog sektora, na kraju 2021. godine, bio je oko 7,5%. Poslovanje obje banke je, sa isključivanjem ruskih banaka iz SWIFT-a, bilo ugroženo i deponenti banaka su krenuli u povlačenje svojih depozita. Kako bi se spriječio negativan scenarij po čitav financijski sektor, entitetske agencije za bankarstvo su preuzele upravljanje bankama. Prema posljednjim informacijama, Sberbank Sarajevo je prodana ASA banci, a Sberbank Banjaluka je prodana Novoj banci Banjaluka. Iz navedenog se može zaključiti kako je inicijalni udar sankcija Rusiji, posebno financijskom sektoru znatno ublažen. Vjerujemo kako će se brza reakcija regulatora pokazati kao pravovremena i prikladna za očuvanje stabilnosti bankarskoga sustava.

Konačno, bitno je napomenuti da CBBiH, u procesu investiranja deviznih rezervi, nije izložena privatnim ili javnim emitentima iz Rusije niti ruskom bankarskom sustavu.

Drugi čimbenik, koji u jesenjem krugu projekcija nije bio poznat, a koji će rezultirati pritiscima na očekivanu ekonomsku aktivnost u 2022. godini, je nastavak djelovanja u mehanizmu privremenog financiranja za dio fiskalnog sektora⁹. Posljedično, nova javna ulaganja će biti ograničena samo na projekte za koje je osigurano financiranje u ranijim godinama. Posljedično, javna

ulaganja bi mogli biti niža od planiranih, što će rezultirati revizijom projekcija ekonomske aktivnosti za 2022. godinu naniže, i po ovoj osnovi. Konačno, zbog trenutne političke situacije u zemlji, moguće je i da će dio privatnih investitora bar odložiti aktivnosti u BiH. U projekcijama je već predviđeno da će dio izravnih ulaganja iz ranijih godina biti isplaćen nerezidentima u formi dividendi sa ukidanjem zabrane isplata dividendi i bonusa u bankarskom sektoru tijekom pandemije.

Tekstni okvir 3: Utjecaj inflacije u kontekstu raspoloživog dohotka

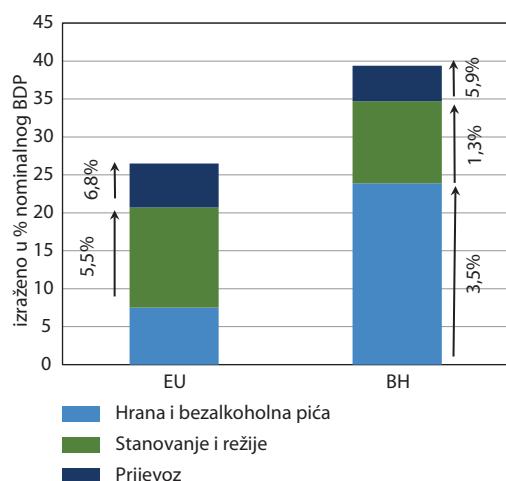
Do momenta objave zvaničnih podataka o inflaciji, učinak na raspoloživi dohodak i eventualne promjene u sklopljenju konačne potrošnje kućanstava se već dogodio. O inflatornim očekivanjima će dodatno ovisiti i druge kategorije bruto domaćeg proizvoda i budući intenzitet ekonomske aktivnosti. Prema tome, inflaciju je neophodno promatrati, prvenstveno, u kontekstu trenutnih karakteristika stanovništva i radne snage.

Prema podacima Eurostata, per capita BDP, prema paritetu kupovnih snaga, u BiH je u 2020. godini bio tek na 33% onog Europske unije (EU)¹⁰. Drugim riječima, kada se uzmu u obzir i razlike u cjenovnim razinama, u BiH se, u 2020. godini, generiralo, po stanovniku, 33% vrijednosti koja se u istom razdoblju generirala u EU. Pri tome, prema istom izvoru, stvarna individualna potrošnja je, u slučaju BiH, generirala 84,2% nominalnog BDP-a u 2020. godini. U EU je taj udio iznosio 65,7%. Grafikon ispod (grafikon 1.9) prikazuje strukturu stvarne individualne potrošnje u BiH i EU u 2020. godini, izraženu u postocima nominalnog BDP-a, prema ključnim komponentama. U 2020. godini je stanovništvo u BiH konzumiralo hrane i bezalkoholnih pića u visini od 23,9% BDP-a. U EU je taj postotak bio daleko niži (7,5%). Čak i ako se zanemare više stope inflacije u odjeljku hrana i bezalkoholna pića u BiH u 2021. godini (3,5% u BiH i 1,6% u EU, razdoblje na razdoblje) i činjenica da indeksi u EU i BiH nisu izravno usporedivi, jasno je kako inflatori pritisci u osnovnim životnim namirnicama znatno jače utječu na raspoloživi dohodak u zemljama na nižoj razini ekonomske razvoja. Ako se u zemlji na nižoj razini razvoja, gdje se na hranu i bezalkoholna pića potroši oko četvrtine BDP-a, cijene hljeba povećaju za isti postotak kao u razvijenijoj zemlji, svakako da učinak na trenutno blagostanje i dugoročnu konvergenciju u razinama blagostanja, ne bi bio ni približno jednak.

⁹ Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2022.-2024. godina nije usvojen. U momentu pisanja Izvješća ne postoji ni konsolidirani budžet za sve razine vlasti u BiH za 2022. godinu.

¹⁰ Posljednji dostupni podaci, objavljeni od strane Eurostata u prosincu 2021. godine. Promjene u 2021. godini ne bi trebale biti dramatične, jer je konvergencija ka prosjeku EU spor i dugotrajan proces, posebno ako se strukturne reforme ne provode zavidnom dinamikom.

Grafikon 1.9: Struktura stvarne individualne potrošnje u 2020. godini

Izvor: EUROSTAT

Napomena: Vrijednosti pored strelica, koje sugeriraju smjer cjenovnog pritiska u odnosu na 2020. godinu, predstavljaju inflaciju u referentnom cjenovnom odjeljku u 2021. godini

Kratkoročni inflatorni šokovi ne moraju nužno rezultirati trajnim učinkom na potrošačke obrasce ili snažnim i trajnim utjecajem na ekonomsku aktivnost. Poseban izazov u slučaju BiH je to što ne postoje jaki argumenti u korist tvrdnji da su inflatorni šokovi tranzitorni (vidjeti potpoglavlje o cijenama). Međutim, visoka ovisnost ekonomске aktivnosti o domaćoj osobnoj potražnji, kao što je slučaj u BiH, u kontekstu znatno nižega raspoloživog dohotka po stanovniku od onoga u EU, svakako da je ključna ranjivost domaće ekonomije. Sve dok se ne provedu strukturne reforme koje će rezultirati bržom konvergencijom ka EU, koliko god da takav zaključak zvučao retorički, utjecaj inflatornih šokova na standard života u BiH će biti znatno jači nego u razvijenim zemljama i izgledno je da će biti ustrajni. U takvom okruženju, bilo kakve privremene mjere za olakšanje inflatornih pritisaka ne mogu biti dugog vijeka niti snažnog učinka. Ako je mogućnost štednje, a samim tim i investiranja stanovništva niska, mjere poput privremene intervencije na cijenama roba i usluga, privremene porezne olakšice ili jednokratne finansijske pomoći posebno ugroženim kategorijama će samo trenutno olakšati pritisak na proračun kućanstava.

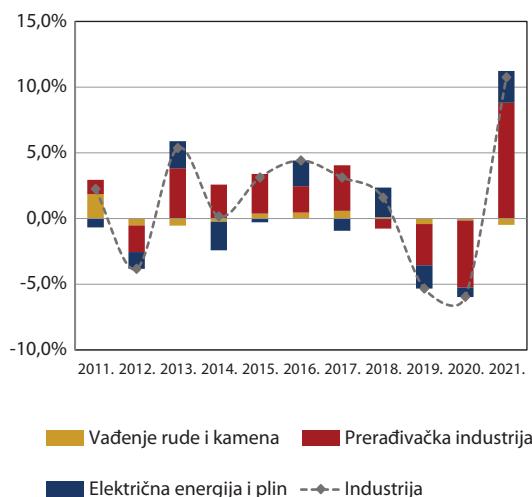
U okolnostima ustrajnih inflatornih šokova na ionako nisku razinu raspoloživog dohotka, buduća ekonomski aktivnost će usporavati, što će dodatno usporavati proces konvergencije ka EU. Upravo zbog izvanredno snažnih inflatornih šokova i njihovog utjecaja na privatnu potrošnju, u CBBiH očekujemo kako je izvjesno da će sa proljetnjim krugom makroekonomskih projekcija projekcije realne ekonomski aktivnosti biti revidirane naniže. Drugi pravac negativnih učinaka na buduću ekonomski aktivnost je, preko rasta cijena inputa proizvodnje (vidjeti potpoglavlje o cijenama i tržištu rada), na konkurentnost domaćeg gospodarstva.

1.2.1 Realni sektor

I. Industrijska proizvodnja i građevinarstvo

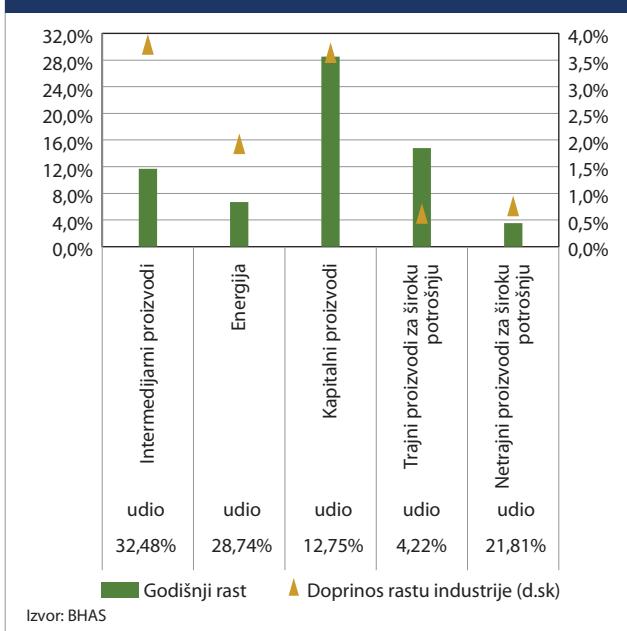
U izvještajnoj godini zabilježen je rekordan rast obujma industrijske proizvodnje, nakon što je u dvije ranije godine zabilježen najizraženiji pad industrijske proizvodnje u posljednjem desetljeću, slijedom prestanka rada pojedinih strateških poduzeća i kasnijeg utjecaja koronakrizе. Promatrano prema područjima djelatnosti, godišnji rast industrijske proizvodnje (grafikon 1.10) je prvenstveno pod utjecajem snažnog rasta proizvodnje preradivačke industrije, te povećanja proizvodnje i distribucije električne energije i plina. Prema glavnim industrijskim grupama, snažan rast bilježili su kapitalni proizvodi, gdje se posebice izdvaja proizvodnja gotovih metalnih proizvoda (26,5%). Navedena grupa proizvoda, usprkos značajno nižem udjelu, bilježila je gotovo identičan doprinos rastu industrijske proizvodnje kao i skupina proizvoda za međufaznu potrošnju (grafikon 1.11).

Grafikon 1.10: Doprinos godišnjim promjenama industrijske proizvodnje po djelatnostima

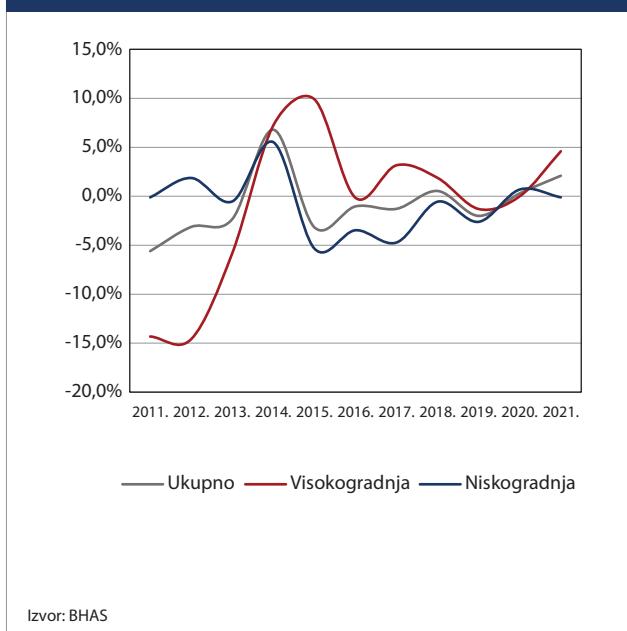
Izvor: BHAS

Grafikon 1.11: Godišnja promjena i doprinos industrijskih grupa

Nakon što je u posljednjim godinama zabilježena stagnacija ukupnih građevinskih radova, slijedom usporene implementacije kapitalnih projekata, u izvještajnoj godini zabilježen je rast radova, prvenstveno u visokogradnji (grafikon 1.12). Imajući u vidu snažan korona šok, brz oporavak građevinarstva i snažan rast industrije u izvještajnoj godini predstavljaju pozitivan signal za rast ukupne ekonomske aktivnosti u narednom razdoblju.

Grafikon 1.12: Godišnje promjene proizvodnje građevinskog sektora

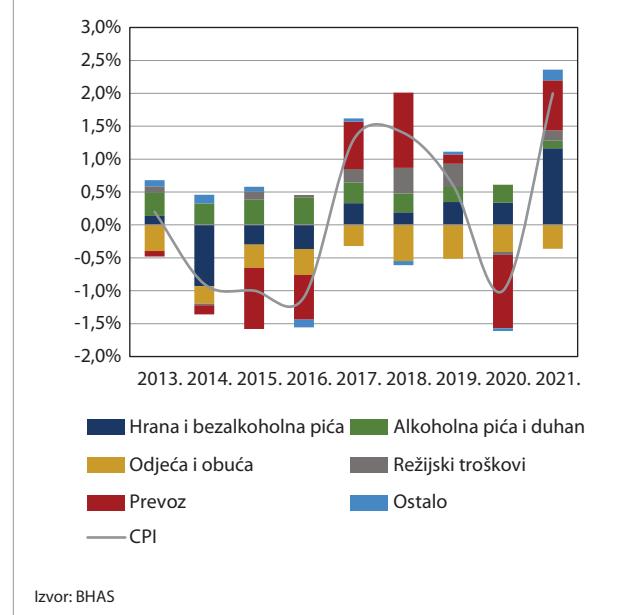

II. Cijene

Inflatorični šok u drugom polugodištu je bio jedno od glavnih obilježja ekonomskega trendova u 2021. godini. Inflatorični pritisci su u drugom polugodištu 2021. godine bili toliko snažni, da su, ne samo neutralizirali deflacijsku izjavu prvog polugodišta, nego i rezultirali značajnim prosječnim rastom cijena u kalendarskoj godini, koji nije zabilježen od 2012. godine. Inflatorični pritisci su dodatno intenzivirani i početkom 2022. godine, pa je inflacija u BiH dosegljala najviše vrijednosti od kraja 2008. godine.

U 2021. godini zabilježena je inflacija od 2% (prosjek za dvanaest mjeseci 2021. godine, u odnosu na prosjek za dvanaest mjeseci 2020. godine), kao rezultat pozitivnog doprinosa gotovo svih odjeljaka potrošačke košarice, gdje se posebno izdvajao rast cijena hrane i pića te prijevoza (grafikon 1.13). Na drugoj strani, nastavio se negativan doprinos odjeljka odjeće i obuće, koji je jedini deflatorno djelovao na prosječne cijene u 2021. godini.

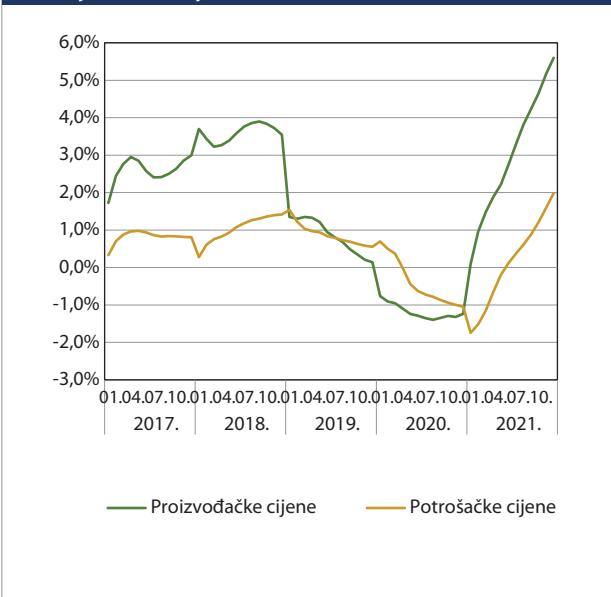
Grafikon 1.13: Doprinos godišnjoj stopi inflacije/deflaciјe

U jesenjem krugu srednjoročnih makroekonomske projekcije, koji su se temeljili na podacima raspoloživim do početka studenoga, i čije rezultate smo objavili krajem studenoga, u 2022. godini smo očekivali inflaciju od 2,02%. Naši modeli za brze procjene trenutne ekonomske aktivnosti i inflatoričnih pritiska ukazivali su na visoku vjerojatnoću snažnog jačanja inflatoričnih pritiska tijekom prvog polugodišta. Prema preliminarnim i nepotpunim procjenama iz studenoga 2021. godine, očekivalo se da bi godišnja inflacija u prvom polugodištu 2022. godine mogla znatno premašiti 4%, uz značajan rizik moguće revizije naviše uslijed rasta cijena energenata u zemlji.

Cijene energetika na međunarodnim tržištima u posljednja dva mjeseca 2021. godine, ali i početkom 2022. godine su nastavile rasti znatno iznad vrijednosti fjučersa za isporuke u tim mjesecima sa početka četvrtog tromjesečja 2021. godine. Posljedično, spirala poskupljenja na domaćem tržištu je osnažena, što se ogleda i u izvanredno snažnom rastu domaćih proizvođačkih cijena (grafikon 1.14 ispod).

Grafikon 1.14: Promjene u proizvođačkim i potrošačkim cijenama, razdoblje na razdoblje

Izvor: BHAS

Mogući dalji inflatorni šokovi uslijed rasta cijena inputa proizvodnje, ukoliko se ne mogu apsorbirati kroz održiv pad profitabilnosti, rezultirat će daljim rastom troškova i padom produktivnosti, koji opet osnažuje dalji rast cijena. Nekoliko je potencijalnih izvora daljeg rasta cijena inputa proizvodnje. Prvi su dalji šokovi na međunarodnim tržištima hrane, plina i nafte i naftnih derivata. Izvjesno je da će se turbulencije, i visoke središnje razine cijena, na tržištima zadržati sve dok traje rat u Ukrajini i dok su globalni lanci opskrbe ranjivi. Čak i kada bi postojali savršeno učinkoviti mehanizmi robnih rezervi i kontrolni mehanizmi za njihovu implementaciju u zemlji, teško je zamisliti da bi jedna zemlja mogla imati tolike skladisne kapacitete da intervencijama održi cijene na razini značajno ispod trenutnih razina duže razdoblje, ili bar nekoliko mjeseci. Kako je trajanje rata nemoguće predvidjeti, kao ni učinke promjena i u ponudi i potražnji na globalnim tržištima, teško je prepostaviti i koliko će trajni biti pritisici na domaće potrošačke i proizvođačke cijene.

Drugi mogući izvor inflatornih pritisaka u kratkom, ali i srednjem roku, je eventualno dalje usklađivanje cijena električne energije na domaćem tržištu sa trendovima na međunarodnom tržištu. Pri tome treba imati u vidu i da će cijene na međunarodnim tržištima rasti, djelomično i zbog usklađivanja sa planovima energetske učinkovitosti i prelaska na obnovljive izvore energije, koji su vrlo skupi za implementirati. Dodatno, u zemlji jača i rizik buduće snažnije energetske ovisnosti, ukoliko ne postanu funkcionalni novi pogoni za proizvodnju električne energije iz obnovljivih

izvora, ili se ne obnove postojeći proizvodni kapaciteti koji zastarjevaju.

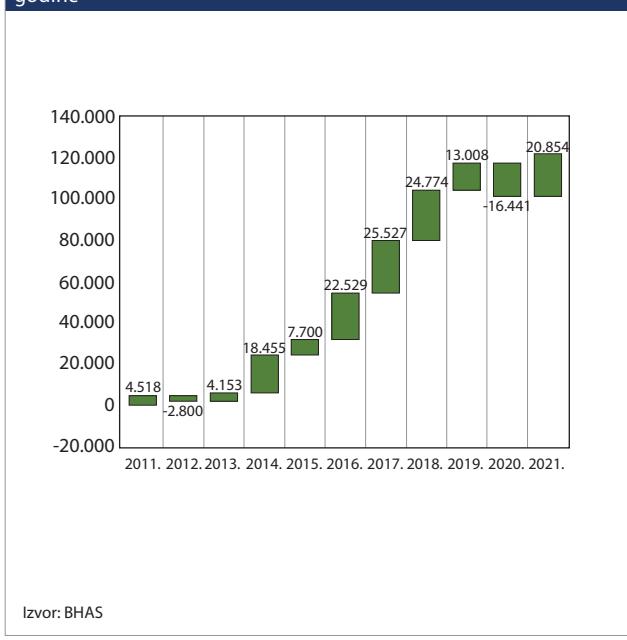
Konačno, postoje pritisci kroz spiralu plaća i inflacije. S jedne strane, troškovi proizvodnje električne energije u zemlji bi mogli znatno porasti zbog neophodnih reformi u sektoru rudarstva, uključujući i rast plaća u proizvodnim pogonima u rudnicima i rješavanje socijalnoga statusa dijela radnika u elektroenergetskom sektoru, prvenstveno u rudnicima. Rast plaća je moguć i u drugim djelatnostima uslijed sindikalnih pritisaka za usklađivanjem sa rastom troškova života, ali i odljeva kvalificirane radne snage u inozemstvo.

Iz navedenog se može zaključiti kako se inflatorni pritisci u BiH i ne mogu smatrati tranzitornim. U suštini, oni su strukturalne prirode i rješenja moraju biti vezana za dugoročne ekonomske politike, implementirana kroz proces niza reformi. U protivnom, produktivnost domaćih industrija će se smanjivati, uslijed čega će inflatorni pritisci biti sve snažniji. Uz trenutnu razinu raspoloživog dohotka (vidjeti tekstni okvir 3) i demografske trendove, ustrajni inflatorni pritisci će doprinositi daljem usporavanju konvergencije ka članicama EU, u smislu kvalitete života.

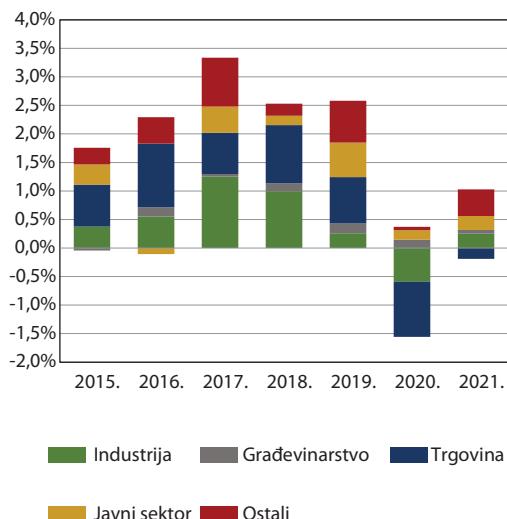
III. Zaposlenost i plaće

Snažan rast ekonomske aktivnosti posljedično je pozitivno djelovao na tržište rada u 2021. godini. Promatrajući broj novozaposlenih osoba u izvještajnoj godini, vidljivo je povećanje ukupne zaposlenosti u odnosu na pretpandemijsku razinu (grafikon 1.15). Prema kretanju zaposlenih po djelatnostima (grafikon 1.16), najizraženiji rast zaposlenih osoba na godišnjoj razini bilježile su industrijske djelatnosti te ostale djelatnosti. Blagi rast zaposlenosti bilježile su također djelatnosti javnog sektora, prvenstveno zdravstva i javne uprave te građevinarstva.

Grafikon 1.15: Akumulirani broj zaposlenih od početka 2011. godine

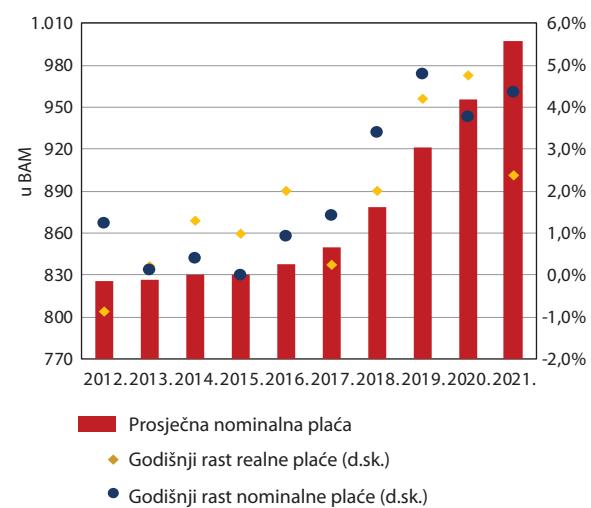

Grafikon 1.16: Doprinosi godišnjim promjenama broja zaposlenih po djelatnostima

Izvor: BHAS

Grafikon 1.17: Iznos i postotak promjene prosječne godišnje neto plaće

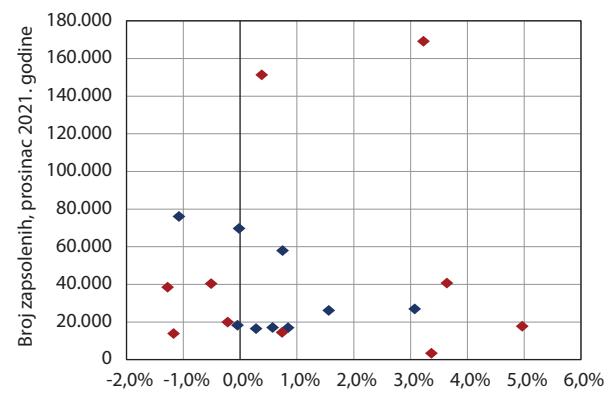
Izvor: BHAS.

Napomena: Realna plaća je usklađena sa prosječnim potrošačkim cijenama. Prosječana godišnja plaća podrazumijeva aritmetički prosjek prosječnih plaća po mjesecima.

Kako je u izvještajnoj godini broj zaposlenih osoba značajno povećan, dok je, s druge strane, broj umirovljenika blago rastao, omjer pokrivenosti mirovinskih fondova je blago poboljšan te iznosi 1,19 zaposlenik na jednog umirovljenika. Proračunski deficit mirovinskih fondova na kraju izvještajne godine je iznosio 0,6% BDP-a i poboljšan je u odnosu na raniju godinu za 40 baznih bodova, slijedom bržeg rasta prihoda od doprinosa te općeg rasta procijenjenog nominalnog BDP-a. Poslovanje mirovinskih i socijalnih fondova će posebice biti izazovno u dugom roku slijedom negativnih demografskih promjena koje se ogledaju u negativnom prirodnom prirastu i iseljavanju stanovništva, što uzrokuje smanjenje udjela radnog aktivnog stanovništva i povećanje udjela uzdržavanog stanovništva.

U izvještajnoj godini nastavio se trend rasta prosječne nominalne neto plaće (grafikon 1.17), što je djelomično pod utjecajem povećanja minimalne plaće u RS na početku izvještajne godine, ali i sve većeg sindikalnog pritiska koji cilja poboljšanje standarda stanovništva. Tržište rada karakteriziralo je povećanje nominalnih plaća gotovo svih djelatnosti te blaži rast realnih plaća slijedom istaknutog inflatornog pritiska, s tim da brojne djelatnosti bilježe i pad realnih plaća na godišnjoj razini (grafikon 1.18).

Grafikon 1.18: Godišnji rast plaća i produktivnosti po aktivnostima

Promjena u prosječnoj realnoj plaći u odnosu na 2020. godinu

Izvor: BHAS, CBBiH

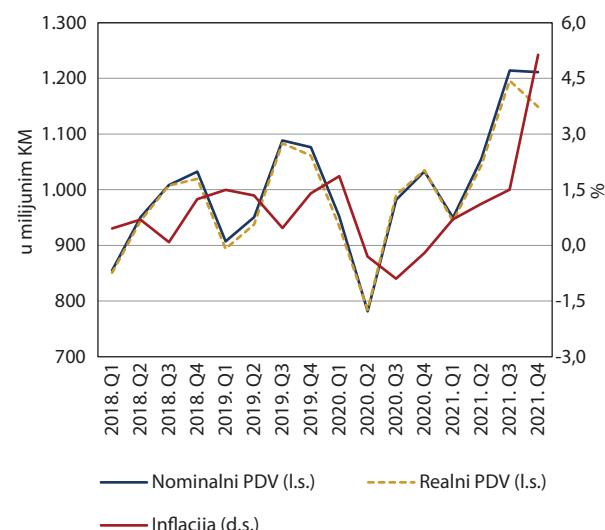
Napomena: Crvena oznaka se odnosi na industrije u kojima je prosječna plaća u 2021. godini bila ispod prosjeka za BiH. U njima je bilo zaposleno 61% od ukupnog broja zaposlenih u prosincu 2021. godine. U četiri od njih, kojima je prosječna realna neto plaća smanjena u odnosu na 2020. godinu, u prosincu 2020. godine je bilo zaposleno 13,5% od ukupnog broja zaposlenih.

1.2.2 Fiskalni sektor

Fiskalni pokazatelji su poboljšani u 2021. godini uslijed oporavka bh. ekonomije, premda su fiskalne neranoteže još uvijek značajne. Oporavak nakon snažne ekonomske kontrakcije izazvane pandemijom COVID-19 u prethodnoj godini, je doveo do rekordnog rasta prihoda sektora generalne vlade, koji su nadmašili i pretpandemijske iznose. Rast prihoda su dijelom posljedica i rasta cijena, što je posebice izraženo u drugom dijelu godine.

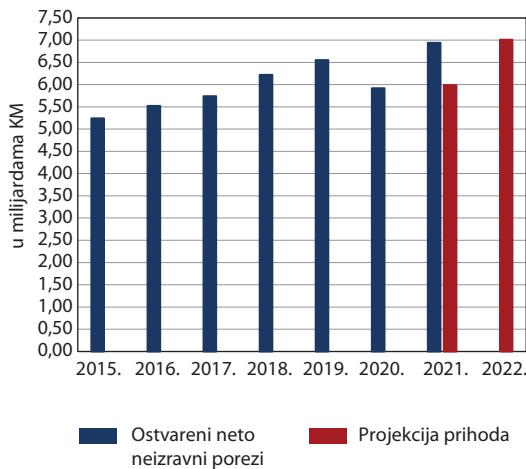
Snažan oporavak privatne potrošnje, povećanje uvoza, oporavak uslužnih djelatnosti, kao i rast cijena uzrokovali su značajan rast neto prihoda od neizravnih poreza (grafikon 1.19). Iznos naplaćenih neto prihoda (6,94 milijarde KM) je najveći od uspostavljanja sustava neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini. Ukupni prihodi od neizravnih poreza su značajno povećani u 2021. godini, u odnosu na pandemijsku 2020. godini (1,02 milijarde KM ili 17,2%), ali i u odnosu na pretpandemijsku 2019. godinu (388 milijuna KM ili 5,9%).

Grafikon 1.20: Utjecaj inflacije na rast prihoda od PDV-a

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Uprava za neizravno oporezivanje, CBBiH

Grafikon 1.19: Prihodi od neizravnih poreza

Izvor: Uprava za neizravni oporezivanje, Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno-neizravno oporezivanje (OMA Bilten br.197/198, studeni-prosinac 2021. godina).

Rekordan rast ukupnih prihoda bio je predvođen prvenstveno rastom prihoda od PDV-a, kao najveće stavke u strukturi prihoda. Neto prihod od PDV-a iznosio je 681,8 milijuna KM u 2021. godini, što je više za 18,2% u odnosu na prethodnu godinu. Pored snažnog oporavka privatne potrošnje, povećanog uvoza, kao i oporavka uslužnog sektora, jedan od čimbenika koji su utjecali na rast prihoda po ovoj osnovi je i značajan rast inflacije u drugom dijelu 2021. godine. Naime, rast opće razine cijena doveo je do rasta cijena koje predstavljaju poreznu osnovicu za obračun PDV-a. Slijedom navedenog, naplaćeno je 62,2 milijuna KM (9,1%) više u nominalnom iznosu po osnovi PDV-a, kao rezultat rasta opće razine cijena (grafikon 1.20).

Pored prihoda od PDV-a, prihodi od trošarina imaju značajan udio u ukupnim prihodima od neizravnih poreza i njihov doprinos rastu ukupnih prihoda nije bio zanemariv, oko 17,5% u 2021. godini. Međutim, ukupna naplata prihoda od trošarina u 2021. godini je bila niža (3,8%) u odnosu na rekordnu naplatu iz 2019. godine, što je prevenstveno uzrokovano padom prihoda od trošarina na duhanske prerađevine. Popuštanje mjera ograničenog kretanja i oporavak sektora turizma, su dodatno doprinijeli povećanju naplate prihoda po osnovi cestarina. Prihodi od carina su usko povezani sa uvozom, tako da je snažan rast uvoza utjecao na rast prihoda od carina u iznosu od 62 milijuna KM u odnosu na 2020. godinu. Rast prihoda po ovoj osnovi je vezan sa rastom cijena energenata, sirovina, hrane i ostalih uvezenih roba.

I pored rekordnih prihoda, planiran je bio deficit u entitetskim proračunima za 2021. godinu, zbog rasta rashoda. Vlada Republike Srpske je izvršila rebalans proračuna (u rujnu 2021. godine) sa povećanjem u iznosu od 221 milijun KM (5,8% više u odnosu na prvobitno planirani proračun). Navedeni rebalans proračuna je izvršen na osnovi oporavka ekonomske aktivnosti brže od očekivanih, a slijedom toga i prikupljenih poreznih prihoda koji su rebalansom uvećani za 9,2% u odnosu na prvobitni plan. S druge strane, Vlada Federacije BiH nije izvršila rebalans proračuna za 2021. godinu, ali je bio revidiran plan i prihoda i rashoda naviše u odnosu na prvobitni plan iz 2020. godine, baziran na snažnom oporavku proračunskih prihoda¹¹. S aspekta rashoda, dvije najveće stavke u okviru vladine potrošnje, izdvajanja za socijalna davanja i plaće zaposlenih, zabilježile

¹¹ Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za razdoblje 2022-2024. godine, svibanj 2021. godina Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2021-2023. godina, kolovoz 2020. godine.

su značajan rast u 2021. godini (245,5 milijuna KM za prva tri tromjesečja 2021. godine). Izvjesno je očekivati dalji rast vladinih obveza u 2022. godini na osnovi usklađivanja mirovina te rasta plaća u javnom sektoru slijedom izraženih inflatornih, a samim time i sindikalnih pritisaka. Povećanje minimalne plaće u oba entiteta će dijelom kompenzirati navedeni rast izdataka.

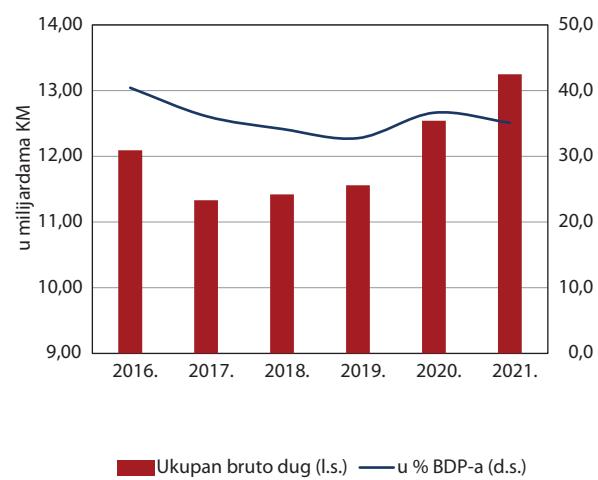
U momentu izrade Izvješća, posljednje dostupne projekcije prihoda od neizravnih poreza za 2022. godinu Uprave za neizravno oporezivanje su bile iz listopada 2021. godine, kojim je projiciran dalji oporavak prihoda, rast od 2,8% na godišnjoj razini ili 18,2% projicirane vrijednosti nominalnog BDP-a. Rizici za ostvarenje ovih projekcija su značajni. Prvenstveno zbog nove globalne ekonomske krize zbog rata u Ukrajini, čije su prve naznake ekonomskih posljedica na bh. ekonomiju dane u potpoglavlju 1.1. Izmjene politike neizravnog oporezivanja bi mogle dovesti do značajnog pada prihoda, kao što su diferencirane stope PDV-a i trošarina.

Veći dio planiranih javnih ulaganja u 2021. godini nije realiziran. U prva tri tromjesečja 2021. godine ukupno je ostvareno 232,3 milijuna KM vrijednosti ulaganja, što je manje za 7,0 milijuna KM u odnosu na pandemijsku 2020. godinu. Izostanak značajnijih javnih ulaganja je obustavio veće angažiranje sredstava odobrenih za infrastrukturne projekte i projekte u elektroenergetskom sektoru sukladno Programu javnih ulaganja BiH za razdoblje 2020-2022. godina¹². Sukladno navedenom, izostali su učinci javnih ulaganja na cijelokupnu ekonomsку aktivnost.

Globalni fiskalni okvir za 2022 – 2024. nije usvojen do momenta pisanja Godišnjeg izvješća. Proračun Federacije BiH za 2022. godinu još uvijek nije usvojen i za prva tri mjeseca 2022. godine na snazi je Odluka o privremenom financiranju. Proračun institucija BiH također još uvijek nije usvojen i financiranje se vrši sukladno Odluci o privremenom financiranju institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za razdoblje siječanj-ozujak 2022. godine.

Iako je došlo do smanjenja deficitu u entitetskim proračunima u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu, razina javnog duga je povećana, što ukazuje na ranjivost fiskalnog sektora u BiH. Vlade entiteta su se dodatno zadužile kod međunarodnih finansijskih institucija, kao i na domaćem tržištu kapitala. Ukupan dug sektora vlade u nominalnom iznosu bio je veći za 705,6 milijuna KM na kraju 2021. godine u odnosu na kraj prethodne godine. Zbog snažnog rasta ekonomske aktivnosti, ukupni bruto dug na kraju 2021. godine je iznosio 35,1% BDP-a u 2021. godini (grafikon 1.21). Iznosio je 35,1% BDP-a u 2021. godini¹³ (grafikon 1.21).

Grafikon 1.21: Ukupan bruto dug sektora vlade

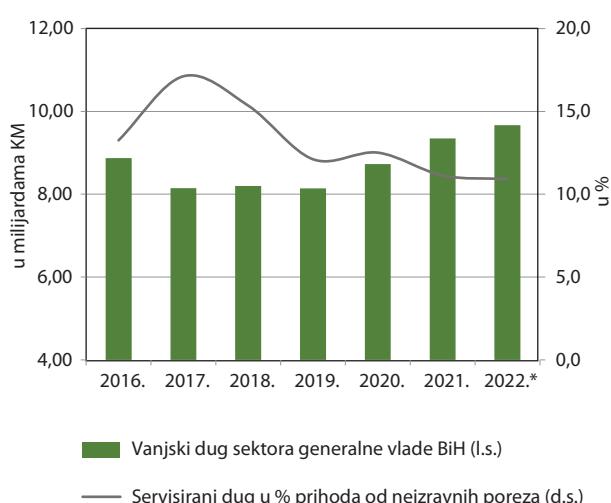

Izvor: CBBiH

Napomena: Projekcija za BDP za 2021. godinu

Vanjski dug sektora vlade je tijekom 2021. godine zabilježio značajan rast (622,5 milijuna KM ili 7,1%) i na kraju godine je iznosio 9,35 milijardi KM (grafikon 1.22). Najvećim dijelom zaduženje kod inozemnog kreditora se odnosi na koncesijski dug, premda je u porastu i nekoncesijski vanjski dug. Vlada Republike Srbске je u prvoj polovini 2021. godine i na međunarodnom finansijskom tržištu emitirala petogodišnje obveznice denominirane u eurima (oko 600 milijuna KM) po kuponskoj stopi od 4,75%.

Grafikon 1.22: Vanjski dug sektora vlade

Izvor: CBBiH, Uprava za indirektno oporezivanje i Ministarstvo finansija i trezora BiH
Napomena: * projekcija.

¹² Program javnih ulaganja Republike Srbске za razdoblje 2020-2022. prosinac 2020. godine. Program javnih ulaganja Federacije BiH za razdoblje 2020-2022. listopad 2020. godine.

¹³ Ukupan javni dug ne obuhvata dug javnih poduzeća. BDP-projekcija CBBiH

U 2021. godini ukupan iznos povučenih sredstava od međunarodnih finansijskih institucija iznosio je 994,3 milijuna KM, premda je planirano povlačenje sredstava u iznosu od 1,15 milijardi KM¹⁴. Značajan iznos povučenih sredstava je zabilježen u četvrtom tromjesečju (451,0 milijuna KM), od čega se dio odnosio na prvu tranšu makrofinansijske pomoći BiH od strane Europskog povjerenstva (242,4 milijuna KM). Navedena sredstva predstavljaju podršku ekonomskoj stabilizaciji zemlje, kao i podršku u provođenju programa reformi. Uz navedeno, u drugoj polovini 2021. godine su doznačena sredstva od strane MMF-a po osnovi alokacije specijalnih prava vučenja, u iznosu od 602,5 milijuna KM, što je imalo pozitivan učinak na devizne rezerve. Navedena alokacija sredstava ne predstavlja klasični kreditni aranžman, već se obveza po ovoj osnovi sastoji od mjesечно obračunanih troškova na kumulativni iznos raspodjele SDR koji se na tromjesečnoj osnovi plaća MMF-u (pogledati potpoglavlje 2.6).

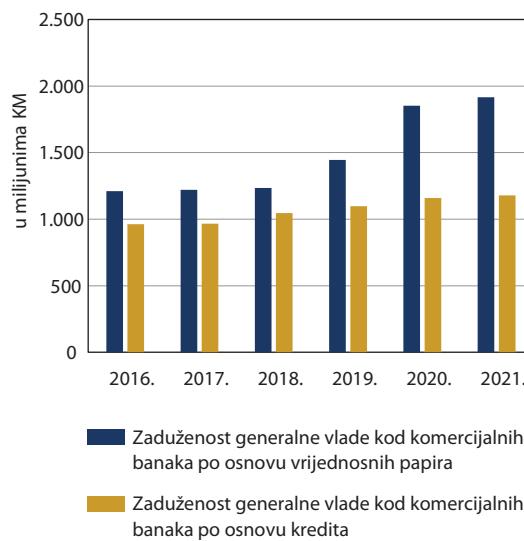
Otplata vanjskog duga sektora vlade je bila manja od iznosa novih povučenih sredstava u 2021. godini, te je neto učinak novog zaduženja iznosio 221,6 milijuna KM. Od ukupno servisiranih sredstava prema inozemnim kreditorima (772,7 milijuna KM) prema Europskoj banci za obnovu i razvoj – EBRD i Svjetskoj banci – IDA su servisirani pojedinačno najveći iznosi od 138,5 milijuna KM i 119,4 milijuna KM, respektivno. Za servisiranje vanjskog duga sektora generalne vlade u 2022. godini planirana su sredstva u iznosu od 780,2 milijuna KM, što je 10,9% projiciranih prihoda od neizravnih poreza za 2022. godinu¹⁵ (u 2021. godini taj postotak je bio nešto veći i iznosio 11,1%) (grafikon 1.22).

Zaduženost sektora vlade kod komercijalnih banaka je zabilježila blagi rast na godišnjoj razini, kako po osnovi vrijednosnih papira tako i po osnovi kredita (grafikon 1.23). Izloženost banaka ka sektoru vlade na kraju 2021. godine je bila 8,5% ukupne aktive bankarskog sektora. Tijekom 2021. godine vlade entiteta su na domaćem tržištu vrijednosnih papira emitirale ukupno 932 milijuna KM, dok je neto zaduženje po ovoj osnovi iznosilo 159,8 milijuna KM. U 2022. godini po osnovi otplate unutarnjeg duga FBiH i RS trebaju izdvojiti 909,5 milijuna KM (Federacija BiH 576,8 milijuna KM i Republika Srpska 331,9 milijuna KM).

¹⁴ Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2021- 2023. godina, kolovoz 2020. godine.

¹⁵ Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH (Plan servisiranja vanjskog duga u 2022. godini) i Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje (OMA Bilten br.197/198, studeni-prosinac 2021. godina).

Grafikon 1.23: Zaduženost generalne vlade kod komercijalnih banaka

Izvor: CBBiH

U odnosu na prošlu godinu promet na bh. burzama je skoro prepolovljen, pad se prometa dogodio na obje domaće burze, a smanjenje je veće na BLSE nego na SASE. Dva su osnovna razloga značajnog pada prometa na bh. burzama u odnosu na prethodnu godinu (-45%). Prvi se razlog odnosi samo na upravljanje javnim dugom Republike Srpske i tiče se emisije obveznica na Londonskoj burzi nominalne vrijednosti od 300 milijuna eura, koja je najveća emisija javnog duga jednog bh. entiteta i čime je zadovoljen veliki dio potreba proračuna Republike Srpske za 2021. godinu. Drugi je razlog podjednako djelovao na smanjenje primarnog tržišta javnog duga oba bh. entiteta na domaćim burzama i u vezi je s rastom javnih prihoda prouzrokovanim inflatornim povećanjem porezne osnovice, gospodarskom ekspanzijom i izvanrednom alokacijom specijalnih prava vučenja. Takođe politikom zaduživanja bh. entiteta značajno je smanjeno primarno tržište javnog duga na domaćim burzama u 2021. godine, ali je ipak ukupna vrijednost emisija javnog duga entiteta od 932 milijuna KM (tablica 1.2) nadmašila iznos iz prethodne godine za 3%, zahvaljujući veličini londonske emisije obveznica Republike Srpske. Federacija Bosne i Hercegovine je emitirala svega 5 emisija i to sve u prvoj polovini godine, a ročnost emisija je podređena ekstenziji ročne strukture javnog duga ovoga bh. entiteta.

Tablica 1.2: Emisije javnog duga bh entiteta u 2021. godini

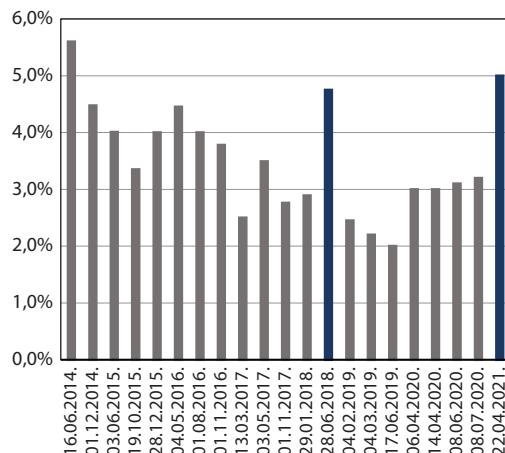
Ročnost, u mjesecima	6	12	60	72	84	120	180	Ukupno
Republika Srpska	4		1		1	1		7
Federacija Bosne i Hercegovine	1	1	1	1	1	1		5
Ukupno	5	1	1	1	2	2		12
Nominalna vrijednost emisija (u milijunima KM)	165	50	580	30	51	56		932

Izvor: BLSE i SASE

Republika Srpska se u 2021. najčešće zaduživala na tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa, ali je na ovom tržištu emitirano svega 15,5% iznosa ukupne nominalne vrijednosti emisija, pa je i ovom slučaju, kao i kod Federacije Bosne i Hercegovine, došlo do povećanja ročnosti javnog duga.

Emisija od strane vlade RS entitetskih euroobveznica na Londonskoj burzi izvršena je po stopi prinosa do dospjeća od 5% i kuponskoj kamatnoj stopi od 4,75% (grafikon 1.24). Londonska emisija petogodišnjih obveznica je ne samo po visini, već i po stopi prinosa do dospjeća, nadmašila bečku emisiju iz 2018. godine. Također, prinos na inoburzama ukazuje na stvarni trošak koji bh. entiteti moraju platiti da bi se zadužili na međunarodnom tržištu.

Grafikon 1.24: Stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu petogodišnjih obveznica Republike Srpske

Izvor: BLSE, Bečka berza i Londonska berza

Napomena: Emisije od 28.6.2018. i 22.4.2021. su emisije euroobveznica na stranim berzama, bečkoj i londonskoj i nisu izravno upoređive sa emisijama na domaćem tržištu.

Kao i prošle godine, i tijekom ove godine financiranje proračuna Federacije Bosne i Hercegovine je realizirano po nižoj stopi prinosa do dospjeća u usporedbi sa Republikom Srpskom (tablica 1.3). Ova vrsta poslovne politike investitora na primarnom tržištu javnog duga bh. entiteta prisutna je u svim ročnim segmentima, a posebno je izražena na tržištu trezorskih zapisa na kojem se Federacija Bosne i Hercegovine kao i tijekom prošle godine uspjela zadužiti po negativnoj kamatnoj stopi, što bi se moglo dovesti u vezu sa činjenicom da je javni dug Federacije BiH po glavi stanovnika za oko 50% manji od javnog duga Republike Srpske po glavi stanovnika.

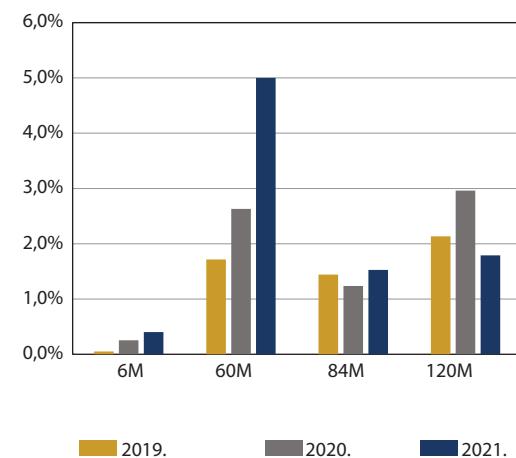
Tablica 1.3 Prosječna stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu javnog duga po entitetima u 2021. godini

Ročnost, u mjesecima	6	12	60	72	84	120	180
Republika Srpska	0,49%		5,00%		1,99%	2,50%	
Federacija Bosne i Hercegovine	0,014%	-0,002		0,794%	1,066%	1,077%	

Izvor: BLSE i SASE

Iako se Federacija Bosne i Hercegovine zaduživala uz povoljnije uvjete nego tijekom prošle godine, rast stope prinosa do dospjeća na javni dug Republike Srpske doveo je do rasta stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu javnog duga bh. entiteta (grafikon 1.25). Do rasta prinosa je došlo u svim ročnim segmentima osim na tržištu desetogodišnjih obveznica. Rast stopa prinosa do dospjeća posebice je izražen na primarnom tržištu šestomjesečnih trezorskih zapisa i petogodišnjih obveznica.

Grafikon 1.25: Prosječna stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu javnog duga bh. entiteta po ročnim segmentima

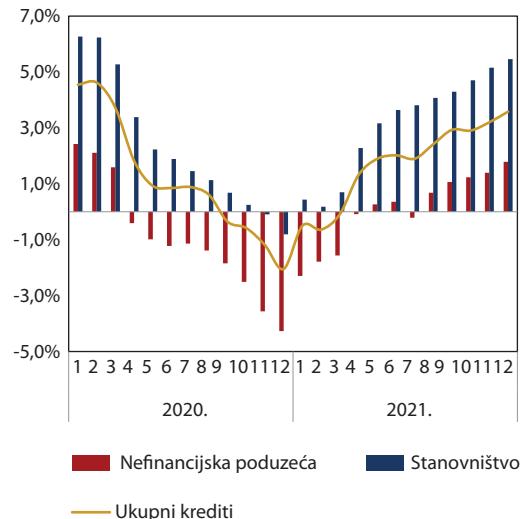
Izvor: SASE i BLSE

1.2.3 Bankarski sektor

Stabilnost bankarskog sektora je zadržana, iako su banke i u drugoj godini pandemije COVID-19 poslovale u neizvjesnim okolnostima. Nakon velikog pada kreditne aktivnosti u prethodnoj godini prouzrokovanih društveno-ekonomskim restrikcijama uslijed pandemije, ali i novom metodologijom obuhvata loših kredita koja je ubrzala njihovo isknjižavanje iz bilance, gospodarska dinamika i rast potrošnje tijekom 2021. godine su doprinijeli rastu kredita banaka. Kreditni rast u 2021. godini je iznosio 3,6%, što je i dalje ispod intenziteta prije izbijanja pandemije. Ukupna potražnja nefinansijskih poduzeća za kreditima počela je jačati od trećeg tromjesečja 2021. godine, što je odraz izlaska iz recesije i većeg optimizma u pogledu zaduživanja.

Mada se činilo da će se krediti banaka nefinancijskim poduzećima brzo oporaviti nakon značajnog usporavanja u prethodnoj godini, uz umanjenje epidemioloških restrikcija i oživljavanje gospodarske aktivnosti sa našim vanjskotrgovinskim partnerima, kao i niske kamatne stope na novougovorene kredite nefinancijskim poduzećima, snažniji rast kreditne aktivnosti u ovom sektoru je izostao. Ostvareni kreditni rast u 2021. godini za nefinansijska poduzeća iznosio je 1,7%. Do povećanja potražnje sektora stanovništva za kreditima je došlo već od drugog tromjesečja 2021. godine, sa naglašenim porastom potražnje za stambenim kreditima. S tim u vezi, nakon znatnog usporavanja u drugoj polovini prethodne godine, godišnji rast kredita stanovništву (5,47%) nastavio je jačati sve do kraja 2021. godine (grafikon 1.26).

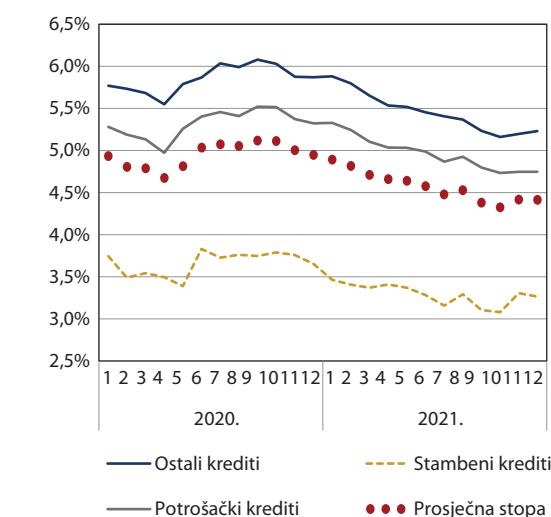
Grafikon 1.26: Stope rasta kredita, odabrani sektori

Izvor: CBBiH

Troškovi financiranja domaćih sektora uglavnom su se počeli smanjivati u drugoj polovini 2021. godine. Prosječna kamatna stopa na ukupne kredite stanovništву u prosincu 2021. godine je iznosila 4,41%. Na godišnjoj razini prosječna kamatna stopa na kredite stanovništву bila je manja za 50 baznih bodova (grafikon 1.27). Ekonomski kretanja izazvana epidemijom COVID-19 djelovala su i na promjenu strukture kredita po namjeni. Tako su, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, stambeni krediti zabilježili rast od 134 milijuna KM ili 10,50%, nakon čega slijede potrošački nemajenski krediti sa rastom od 331 milijun KM ili 4,5%

Grafikon 1.27: Kamatne stope na kredite stanovništvu, po namjeni

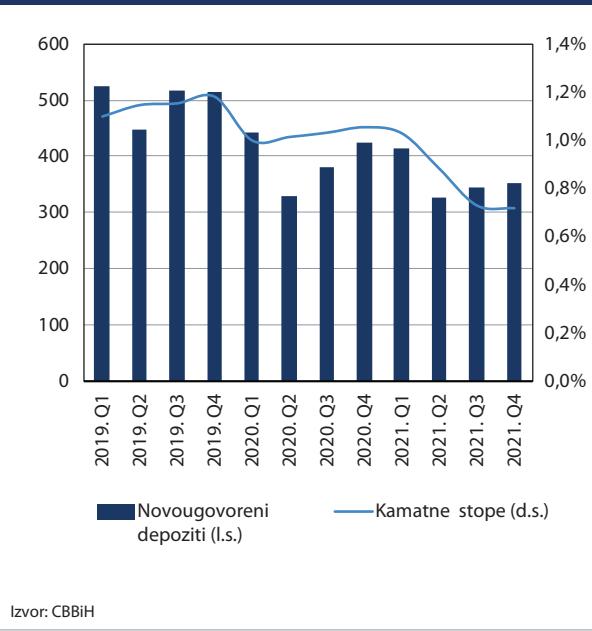

Izvor: CBBiH

Kamatne stope na novougovorene kredite nefinancijskim poduzećima su također snižene tijekom 2021. godine, što je doprinijelo godišnjem rastu novougovorenih kredita, pogotovo u zadnjem tromjesečju 2021. godine, ali to, kako je ranije u tekstu navedeno, nije značajnije utjecalo na stanje ovih kredita na kraju ove godine. Prosječna ponderirana kamatna stopa na kredite nefinancijskim poduzećima je smanjena za 20 b.b, a promatrano prema veličini kredita, do pada kamatne stope je došlo u svim segmentima ovog tržišta, osim za segment koji obuhvata kredite veličine između 250 tisuća KM i jedan milijun KM. Najviše je smanjena kamatna stopa na kredite poduzećima za kredite preko jedan milijun KM te je prosječna ponderirana kamatna stopa za nefinancijska poduzeća na kraju 2021. godine iznosila 3,2%.

Na godišnjoj razini su smanjene kamatne stope i na depozite stanovništva (grafikon 1.28) i na depozite nefinancijskih poduzeća. Prosječne ponderirane kamatne stope na depozite stanovništva ugovorenog dospijeća do godinu dana su zadržane na istoj razini kao i u prethodnoj godini, 0,17%. U višim ročnim segmentima došlo je do značajnog smanjenja kamatnih stopa, te je stoga ukupna prosječna ponderirana kamatna stopa smanjena sa 1,05% u 2020. godini na 0,72% u 2021. godini. Pad kamatnih stope na depozite nefinancijskih poduzeća bio je još i veći. Prosječna ponderirana kamatna stopa na novoročene depozite nefinancijskih poduzeća smanjena je za 73 b.b. i na kraju 2021. godine je iznosila 0,5%.

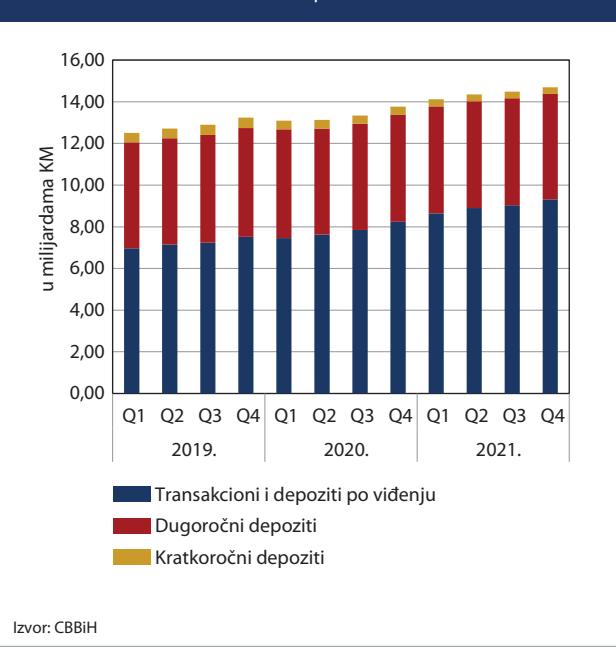
Grafikon 1.28: Kamatne stope na novougovorene depozite stanovništva

Izvor: CBBiH

lako je bio uočljiv trend smanjenja pasivnih kamatnih stopa kod svih sektora, ukupni depoziti banaka rasli su tijekom cijele 2021. godine (11,72%). Jedan dio rasta ukupnih depozita je nastao i kao posljedica značajnog zaduživanja Vlada entiteta tijekom 2021. godine kao i uslijed izvanredne alokacije SDR od strane MMF u kolovozu 2021. godine. Depoziti sektora stanovništva i nefinansijskih poduzeća su rasli po stopama 6,92% i 17,19% respektivno. Uz smanjenje pasivnih kamatnih stopa u svim ročnim segmentima, došlo je do značajnog povećanja udjela transakcijskih depozita u ukupnim depozitima (preko 60%). Do prvog tromjesečja 2021. godine rast depozita stanovništva bio je umjeren, da bi kasnije usporedio sa kreditnim rastom došlo i do ubrzanja

Grafikon 1.29: Ročna struktura depozita stanovništva

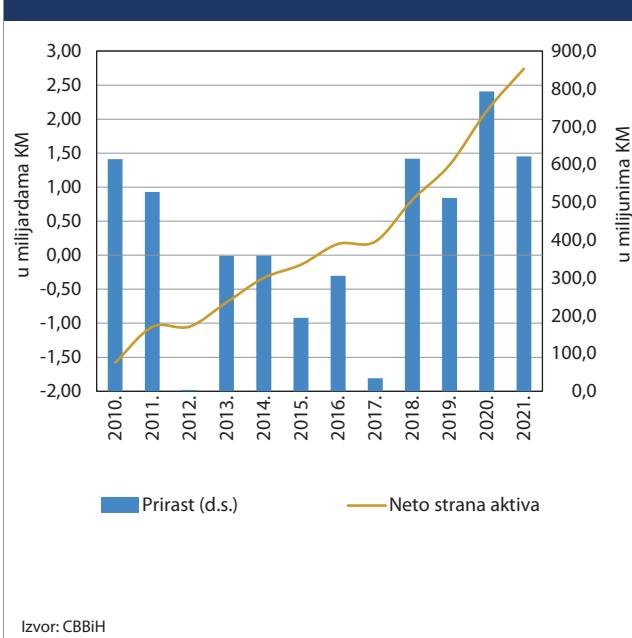

Izvor: CBBiH

rasta depozita ovog sektora, većim dijelom transakcijskih i depozita po viđenju (grafikon 1.29). Značajni rast depozita nefinansijskih poduzeća kao i niska stopa kreditnog rasta upućuje na suzdržanost pri investiranju ovog sektora tijekom cijele godine.

Tijekom cijele 2021. godine nastavljen je snažan rast neto strane aktive (grafikon 1.30). Na kraju 2021. godine neto strana aktiva je iznosila 2,7 milijardi KM i za 30% je veća u odnosu na prethodnu godinu. U promatranom razdoblju došlo je do umjerenog rasta strane aktive u odnosu na prethodno razdoblje, a pad strane pasive je bio prisutan tijekom cijele godine. Kao i u prethodnoj godini zapaža se aktivnost domaćih banaka na stranom kreditnom i finansijskom tržištu. Stuktura doprinosa rastu strane aktive ukazuje da bankarski sektor nastavlja sa povećavanjem izloženosti prema stranom tržištu, te se u skladu sa tim ključni doprinosi rasta strane aktive nalaze na poziciji ostalih kredita datih nerezidentima (17,2%) i na poziciji vrijednosnih papira osim dionica (16,5%). Glavna determinanta smanjenje strane pasive, kao i u prethodnom razdoblju, su ostali oročeni depoziti nerezidenata koji su ukupnom padu strane pasive od 16,3% doprinijeli sa 13,6 b.b. U odnosu na prethodnu godinu, strana pasiva je smanjena za 377,93 milijuna KM i na kraju prosinca je iznosila 1,9 milijardi KM. Ovakav dugogodišnji trend smanjenja strane pasive ukazuje da se banke prvenstveno oslanjaju na domaće izvore financiranja. Odnos pokrivenosti strane pasive sa stranom aktivom je iznosio 2,4, dok u strukturi strane aktive, bez obzira na promjene, preovladavaju transakcijski i ostali depoziti kod nerezidenata.

Grafikon 1.30: Neto strana aktiva

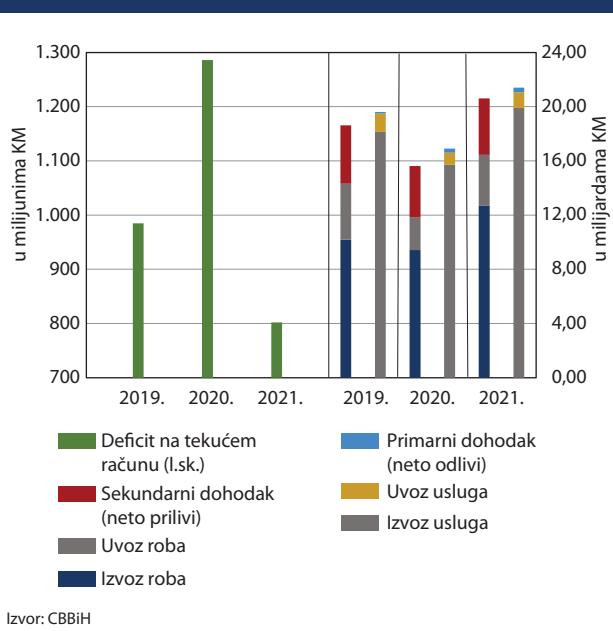
Izvor: CBBiH

1.2.4 Vanjski sektor

I. Platna bilanca

Nakon snažnih kontraktacija u vanjskotrgovinskoj razmjeni u 2020. godini i ograničenja koje je donijela pandemija COVID-19 na globalnoj razini, u 2021. godini dolazi do značajnog rasta međunarodne trgovine. Promatrano u apsolutnim iznosima, deficit na tekućem računu je u 2021. godini zabilježio pad od 37,6% u odnosu na prethodnu godinu (grafikon 1.31). Također, uslijed nominalnog pada deficita tekućeg računa i značajnog rasta ekonomskih aktivnosti u 2021. godini i deficit tekućeg računa izražen u postocima BDP-a je bio znatno niži. Prema projekcijama CBBiH o rastu BDP-a u 2021. godini, deficit tekućeg računa izražen u postocima BDP-a smanjio se za 1,63 postotnih bodova na razinu od 2,13%, u odnosu na 2020. godinu.

Grafikon 1.31: Deficit tekućeg računa

Izvor: CBBiH

U 2021. godini su ostvarene izrazito visoke stope rasta vanjskotrgovinske razmjene (grafikon 1.31). Potaknut rastom ekonomskih aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima BiH i uspostavljanjem lanaca distribucije, izrazito visoku stopu rasta je ostvario izvoz robe iz BiH koji je u 2021. godini iznosio 12,71 milijardu KM (prema platnobilančnim podacima), što predstavlja godišnji rast od 34,9%. Preko 72% izvoza plasirano je na tržiste EU, koje i dalje predstavlja najznačajnijeg trgovinskog partnera BiH. Visoke stope rasta izvoza u 2021. godini u odnosu na prethodnu treba promatrati i u svjetlu niskih vrijednosti iz baznog razdoblja, kao i rasta cijena sirovina i energetika koji su doveli do rasta cijena izvoznih proizvoda. Također, godišnji rast obujma prerađivačke industrije od 12,5% ukazuje da su ostvarene i značajne količinske stope rasta izvoza.

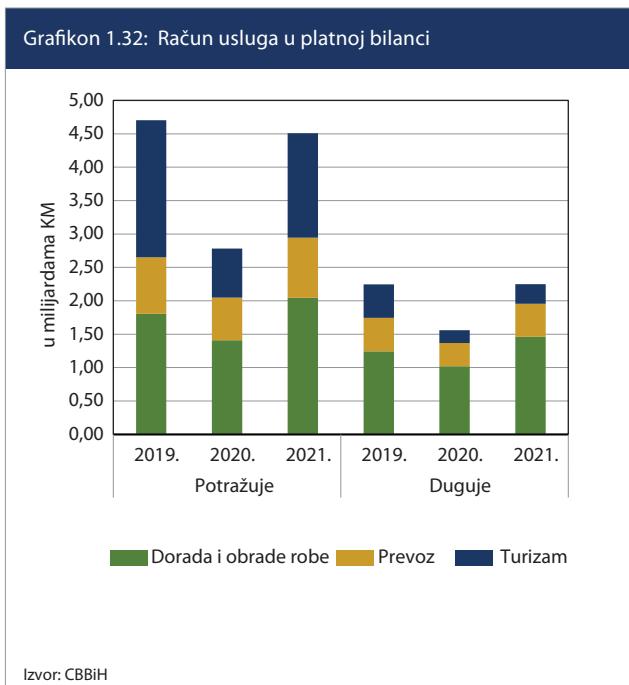
Promatrano po gospodarskim sektorima, dominantan udjel u izvozu imaju proizvodi metalske industrije, koji

su u 2021. godini ostvarili rast izvoza od 49%. U izvozu metalske industrije prednjache izvoz željeza i čelika i njihovih proizvoda, proizvodi elektro i auto industrije. Željezo i čelik su ostvarili rast izvoza od 85%, a značajan dio ovog rasta vezan je za rast cijena metala na svjetskom tržištu. Prosječna cijena rude željeza na svjetskom tržištu je u 2021. godini bila čak 43,9% viša nego u prethodnoj godini. Električni strojevi su zabilježili godišnji rast izvoza od preko 33%. Uzimajući u obzir nisku godišnju stopu rasta proizvođačkih cijena ove grupe proizvoda (0,5%), možemo zaključiti da je vrijednost izvoza ove grupe proizvoda bila pod manjim utjecajem promjene cijena. Uslijed rasta industrijske proizvodnje u zemljama glavnim trgovinskim partnerima kao i rasta cijena nafte, izvoz proizvoda mineralnog podrijetla je zabilježio rast u 2021. godini od 71,3%, a najveći dio se odnosi na izvoz električne energije. Također, i druge značajne industrije, kao što su tekstilna (12%) i drvna (30%) su ostvarile značajne stope rasta izvoza. Najveći rast vrijednosti izvoza u 2021. godini su zabilježile kompanije koje se bave proizvodnjom čelika, željeza, aluminija i koksa, kao i proizvodnjom armaturnih mreža i kablova. Među deset najvećih izvoznika nalaze se još kompanije koje se bave proizvodnjom električne energije, dijelova za autoindustriju, kemijskih proizvoda, papira i celuloze. Udio izvoza deset najvećih izvoznika u 2021. godini je zabilježilo rast u ukupnom izvozu BiH u odnosu na 2020. godinu, s tim što je taj rast u velikoj mjeri posljedica restrukturiranja poduzeća Aluminij d.d. Mostar u baznoj 2020. godini, a koje je bilo prestalo sa radom u 2019. godini. Uzimajući u obzir navedeno restrukturiranje, ne nalaze se značajnije promjene u udjelu deset najvećih izvoznika u ukupnom izvozu, niti u samoj strukturi izvoznika u posljednje tri godine.

Povećanje uvoza robe u 2021. godini (prema platnobilančnim podacima) je iznosilo 4,20 milijardi KM (26,7%), od čega se više od polovine odnosi na uvoz proizvoda mineralnog podrijetla i baznih metala. Prosječne burzanske cijene nafte (vidjeti grafikon 1.8, potpoglavlje 1.1) i baznih metala, a prvenstveno željeza, čelika i aluminija, su bile znatno više u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu, tako da se značajan dio rasta vrijednosti uvoza ove grupe proizvoda može pripisati cjenovnom učinku.

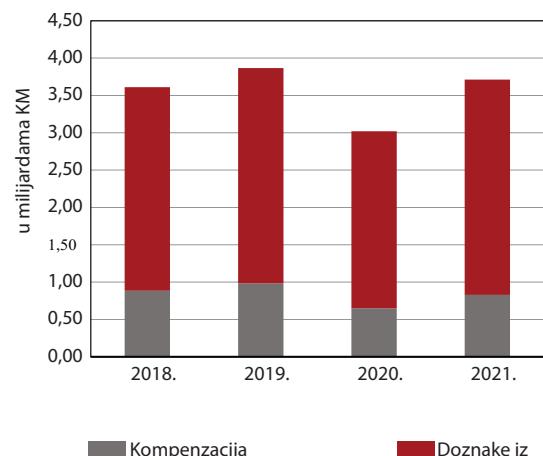
Suficit na računu usluga zabilježio je rast od 71,4% u odnosu na 2020. godinu, ali je i dalje ispod pretpandemijske razine. Najznačajnije povećanje priljeva na računu usluga je zabilježeno na kategorijama putovanja, prijevoza kao i uslugama obrade i dorade robe u zemlji, što se dijelom može povezati sa niskim vrijednostima iz 2020. godine. Uslijed intenziviranja procesa imunizacije, kao i globalnog otvaranja granica, priljevi od stranih turista u BiH u 2021. godini su zabilježili rast od 831,7 milijuna KM (grafikon 1.32), ali su oni i dalje za oko 23,8% manji od priljeva iz 2019. godine. Ponovnim uspostavljanjem proizvodnih lanaca i rastom ekonomskih aktivnosti, izvoz robe nakon obrade i dorade je povećan za 636,5 milijuna KM (45,2%). Potaknut visokim stopama robne razmjene, priljev po osnovi usluga transporta je također zabilježio rast od 40,5% i ova vrsta

usluga je u 2021. godini dospjela pretpandemijsku razinu. Prve naznake utjecaja nove globalne ekonomske krize zbog rata u Ukrajini na vanjskotrgovinsku razmjenu BiH su dane u potpoglavlju 1.1. tekstini okvir 2.

Najznačajnija stavka priljeva iz inozemstva u okviru tekućeg računa su doznake (privatni transferi) kao stavka sekundarnog dohotka, koje su, nakon značajnog pada u 2020. godini, u 2021. godini zabilježile rast od 21,5%. Priljevi po ovoj osnovi, tradicionalno, pokrivaju značajan dio trgovinskog deficit-a, smanjujući na taj način i deficit na tekućem računu. Druga značajna stavka priljeva iz inozemstva koja ima identičan utjecaj na deficit na tekućem računu jesu plaće rezidenata u inozemstvu. Iako je ova stavka primarnog dohotka ostvarila rast od 27,7% u 2021. godini, ona se i dalje nalazi značajno ispod pretpandemijske razine. Pored ove dvije stavke, kao značajan izvor financiranja deficit-a na tekućem računu su i mirovine iz inozemstva (dio sekundarnog dohotka), koje su, iako relativno siguran priljev sredstava, u 2021. godini zabilježile pad (5,2%), (grafikon 1.33).

Grafikon 1.33: Doznake iz inozemstva i kompenzacija zaposlenim u inozemstvu

Izvor: CBBiH

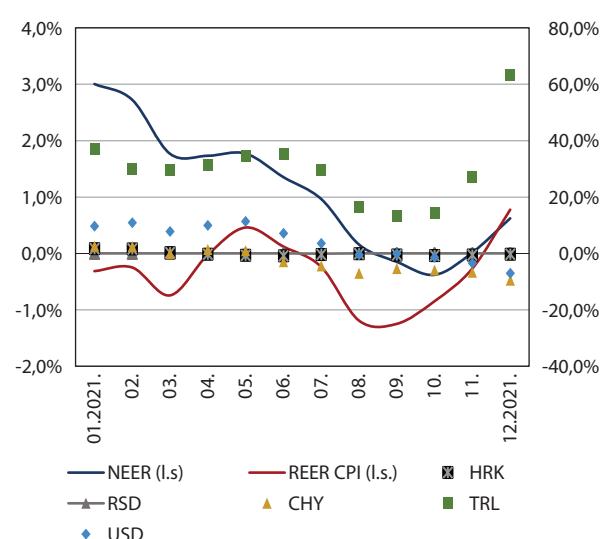
Deficit na tekućem računu u 2021. godini je bio financiran zaduženjem privatnog i javnog sektora kod inozemnih kreditora, te priljevima po osnovi izravnih stranih ulaganja. Polovina priljeva u formi izravnih stranih ulaganja u 2021. godini odnosila se na zadržanu dobit u oblasti finansijskog posredovanja, što je vezano za zabranu isplate dividendi u bankarskom sektoru koja je bila na snazi od početka pandemije do studenoga 2021. godine. Slijedom ukidanja ove mjere u četvrtom tromjesečju određeni broj banaka izvršio je isplatu dividendi. Oporavkom ekonomskih aktivnosti, prvenstveno značajnim rastom robne razmjene, privatni sektor se dodatno zadužio putem zajmova i trgovinskih kredita. Banke nisu trebale dodatne izvore dugoročnog financiranja, te su u 2021. godini smanjile svoje obaveze prema nerezidentima (vidjeti potpoglavlje 1.2.3).

Sektor vlade se dodatno zadužio kod međunarodnih finansijskih institucija, premda je zaduženje bilo manje u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu. Vlada RS je emitirala obveznice na Londonskoj burzi, od čega se dio u posjedu nerezidenata obračunava kao vanjski dug. Također, realizirano je bilo i povlačenje prve tranše zajma od Europskog povjerenstva po osnovi makrofinansijske pomoći (vidjeti poglavljje 1.2.2). U okviru ostalih ulaganja na finansijskom računu, važan priljev sredstava iz inozemstva u 2021. godini predstavljala je i alokacija specijalnih prava vučenje (SDR) od strane Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 602,5 milijuna KM. Uzimajući u obzir sve navedene priljeve, neto zaduživanje prema inozemstvu u 2021. godini je bilo znatno više od deficit-a tekućeg računa što je rezultiralo rastom deviznih rezervi (vidjeti poglavljje 2).

II. Nominalni i realni efektivni devizni tečaj

Nominalni efektivni tečaj je u posljednje dvije godine, uz povremene oscilacije, imao aprecijacijski trend. I realni efektivni tečaj, gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator (REER-CPI) i NEER ukazuju na umjerenu aprecijaciju KM (0,8% i 0,6% respektivno) u posljednjih godinu dana (grafikon 1.36). Kretanja nominalnog tečaja KM prema valutama naših glavnih trgovinskih partnera odraz su fiksног deviznog tečaja prema valuti glavnog trgovinskog partnera i kretanja EUR, naše sidrene valute, prema drugim valutama. Aprecijacija NEER je najvećim dijelom uzrokovana značajnom nominalnom aprecijacijom EUR, a preko fiksног deviznog tečaja i KM prema turskoj liri, koja je posebno bila izražena u četvrtom tromjesečju 2021. godine (63,1% u prosincu 2021. godine na godišnjoj razini). Kako grafikon prikazuje, zbog relativno niskog učešća Turske u vanjskotrgovinskoj razmjeni (4,3% u razdoblju 2019.-2021. godina), ni ovako značajna nominalna aprecijacija domaće valute prema TRL, nije rezultirala posebnim aprecijacijskim pritiskom na NEER. S druge strane, KM je zabilježila nominalnu deprecijaciju u 2021. godini prema ostalim najznačajnijim svjetskim valutama: kineskom juanu (9,5%), ruskoj rublji (7,5%), američkom dolaru (7,2%) i britanskoj funti (6,3%).

Grafikon 1.34: Godišnje promjene u deviznom tečaju KM

Izvor: CBBiH

Napomena: Pozitivne vrijednosti na desnoj skali predstavljaju aprecijaciju KM prema odabranoj valuti.

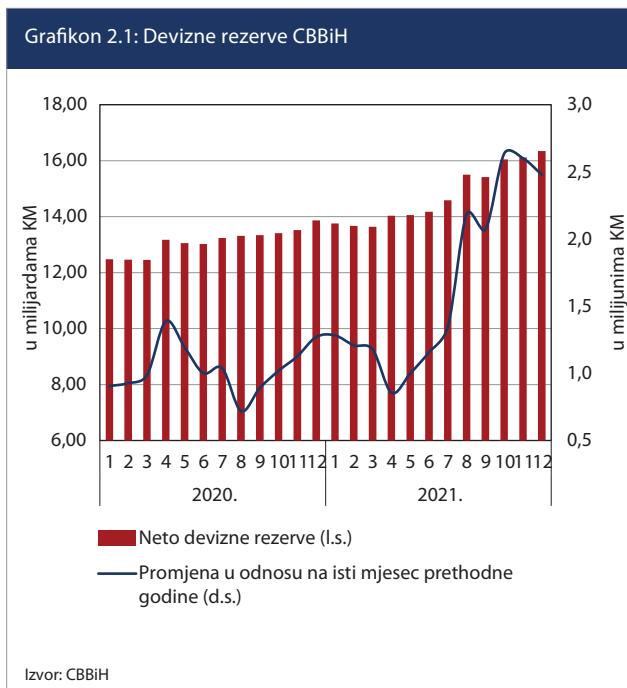

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Izvješće o aktivnostima CBBiH u 2021. godini

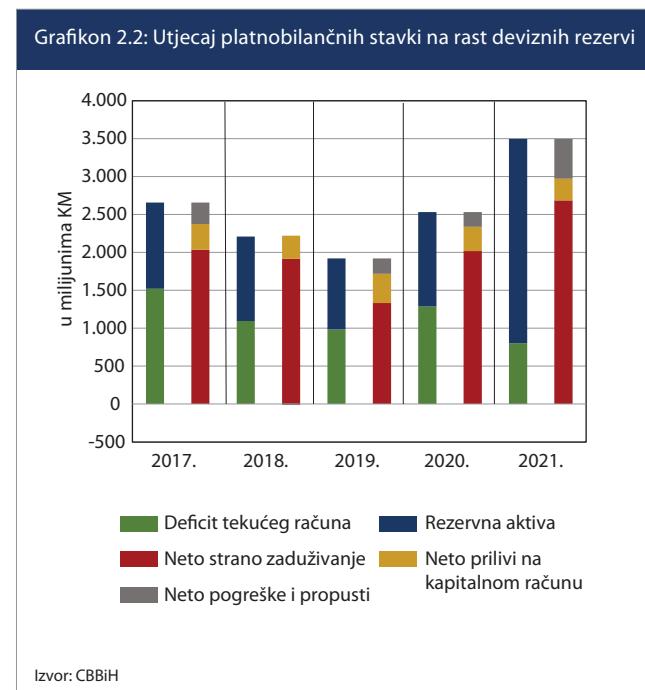
2. IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA CBBIH U 2021. GODINI

U prosincu 2021. godine, neto devizne rezerve su iznosile 16,34 milijarde KM i povećane su za 2,48 milijardi KM (17,8%) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (grafikon 2.1). Trend rasta deviznih rezervi obilježio je cijelu 2021. godinu. Na značajan rast deviznih rezervi u 2021. godini utjecala su inozemna zaduživanja Vlada entiteta, priljevi od doznaka te priljevi izravnih stranih ulaganja kao posljedica zadržane zarade u bankarskom sektoru. U kolovozu 2021. godine, značajno povećanje deviznih rezervi je posljedica rasta rezervne aktive u platnoj bilanci uslijed izvanredne alokacije specijalnih prava vučenja od strane MMF-a, u iznosu od 602,5 milijuna KM (grafikon 2.1). Osim ovih stvaki, značajan utjecaj na razinu deviznih rezervi imalo je zaduživanje države kod drugih međunarodnih institucija tijekom cijele godine. Blago smanjenje deviznih rezervi zabilježeno početkom godine nije neuobičajeno, a najčešće je uzrokovan smanjenim obnavljanjem dospjele strane pasive banaka.

uvjeta su u 2021. godini imale negativan utjecaj na devizne rezerve, o čemu će više informacija biti u poglavljju 2.3. Na grafikonu 2.2 su prikazane promjene devizne rezerve CBBiH. Na lijevom stupcu, za svaku godinu izdvojeni su rezervna aktiva i deficit tekućeg računa, koji predstavljaju novčane tokove ka inozemstvu. Na desnom stupcu prikazani su priljevi iz inozemstva ka BiH, neto strano zaduživanje, neto priljevi na kapitalnom računu i neto greške i propusti.

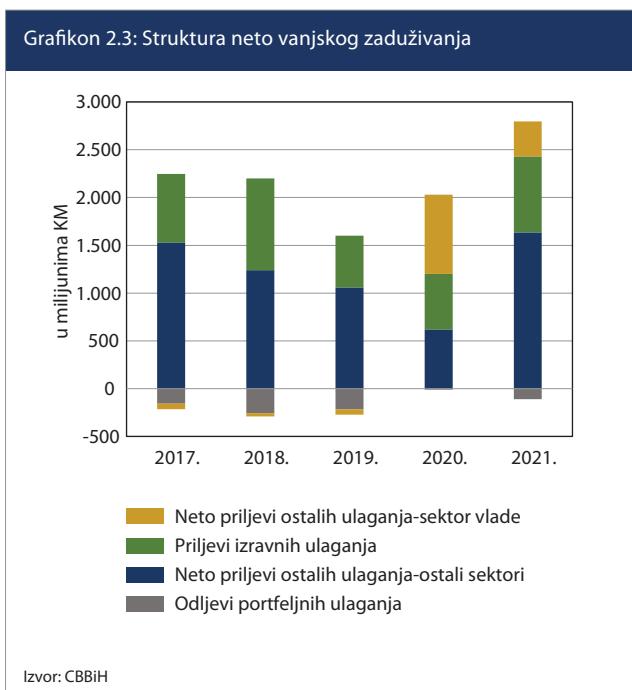
Dio deficitu tekućeg računa se pokriva manjim dijelom neto priljevima na kapitalnom računu, a veći dio je financiran neto povećanjem stranih obveza kod nerezidenata, koje može biti u obliku izravnih stranih ulaganja, što je preferirani oblik sa makroekonomskog aspekta jer ne podliježe obvezi vraćanja (engl. non-debt creating flows), ili u obliku vanjskog zaduživanja sektora vlade, finansijskog sektora ili poduzeća (engl. debt creating flows). U 2021. godini neto strano zaduživanje kod nerezidenata je znatno premašilo deficit tekućeg računa, što je utjecalo na snažan rast deviznih rezervi kod CBBiH (vidjeti grafikon 2.1).

Sve transakcije koje utječu na razinu deviznih rezervi reflektiraju se, na agregatnoj razini, kroz kretanje kupovine i prodaje KM kod CBBiH, što čini osnovu formiranja istih. Doprinos rastu ili padu deviznih rezervi najviše je izražen kroz kupoprodaju komercijalnih banaka i deponenata kod CBBiH, dok ostale promjene, poput učinka investiranja deviznih rezervi, imaju znatno manji utjecaj. Tijekom 2021. godine, CBBiH je ostvarila pozitivan saldo kupovine i prodaje KM sa komercijalnim bankama i internim deponentima u visini od 2,47 milijardi KM. Otplata vanjskog duga, kao jedan od čimbenika koji utječe na smanjenje deviznih rezervi, u 2021. godini iznosila je 772,7 milijuna KM. Promjene u vrijednosti portfelja CBBiH uslijed tržišnih

Neto strano zaduživanje u 2021. godini je bilo više u odnosu na 2020. godinu (33,1%), a i njegova struktura je bila znatno drugačija. Zaduživanje sektora vlade kod međunarodnih kreditora je bilo značajno, premda znatno niže u 2021. godini nego u prethodnoj godini. Priljev sredstava koji je izravno utjecao na rast rezervne aktive ostvaren je i alokacijom specijalnih prava vučenje od strane Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 602,5 milijuna KM. Značajan dio novih zaduženja sektora vlade odnosi se na povlačenje sredstava od Europskog povjerenstva, kao i emisija euroobveznica vlade RS na Londonskoj burzi koja je evidentirana u portfelj ulaganjima (vidjeti potpoglavlje 1.2.2). Priljevi od

izravnih stranih ulaganja u 2021. godini su bili viši nego u prethodnoj godini (215,5 milijuna KM), i dalje velikim dijelom posljedica zabrane isplate dividendi bankarskom sektoru koja je bila na snazi do studenoga 2021. godine. S ukidanjem moratorija je određeni broj banaka izvršio isplatu dividendi. Neto priljevi u okviru ostalih ulaganja koji su najviše utjecali na rast rezervne aktive u 2021. godini su bili priljevi privatnog sektora, u okviru kojih su najznačajniji bili zajmovi poduzeća i trgovinski krediti, potaknuti povećanim obujmom trgovinske razmjene sa inozemstvom (grafikon 2.3).

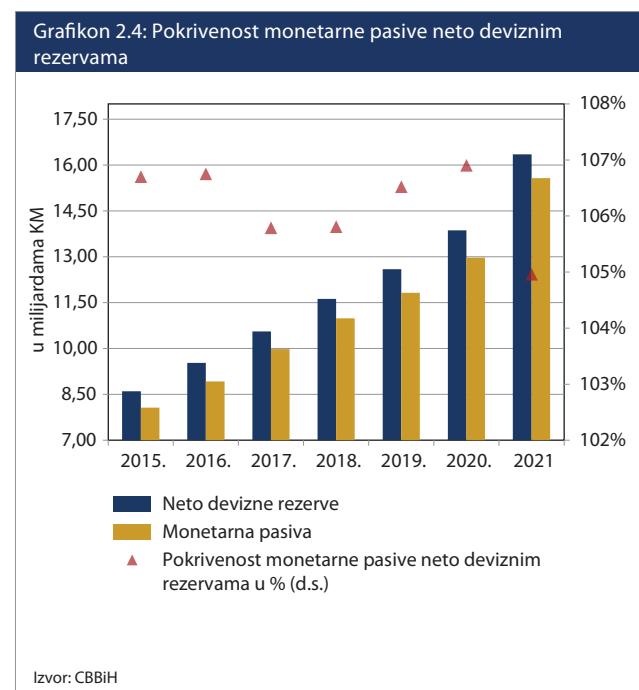
2.1 Monetarna politika

CBBiH je i u 2021. godini ispunila cilj definiran Zakonom, izdavanje domaće valute prema aranžmanu valutnog odbora. Sukladno članku 31. Zakona o CBBiH, Banka je obvezna da osigura da ukupan iznos njene novčane pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos njenih neto deviznih rezervi, što je u potpunosti i ispunjeno.

Sukladno Zakonu, ukupan iznos novčane (monetarne) pasive Centralne banke Bosne i Hercegovine je uvijek zbroj: (A) svih novčanica i kovanog novca koje su u optjecaj stavile centrala, glavne jedinice i ostale podružnice Centralne banke, i (B) potražnih salda svih računa koji se drže u knjigama Centralne banke i njenih organizacijskih jedinica od strane rezidentnih vlasnika računa.

Krajem 2021. godine neto strana aktiva iznosila je 772,8 milijuna KM, što je za 122,9 milijuna KM manje u odnosu na stanje na kraju 2020. godine. Neto devizne rezerve na kraju 2021. godine su iznosile 16,34 milijarde KM i povećane su za čak 2,48 milijardi KM (17,8%) u odnosu na kraju 2020. godine. Monetarna pasiva je u istom razdoblju zabilježila rast od čak 20,06% odnosno 2,60 milijardi KM, uslijed značajnog

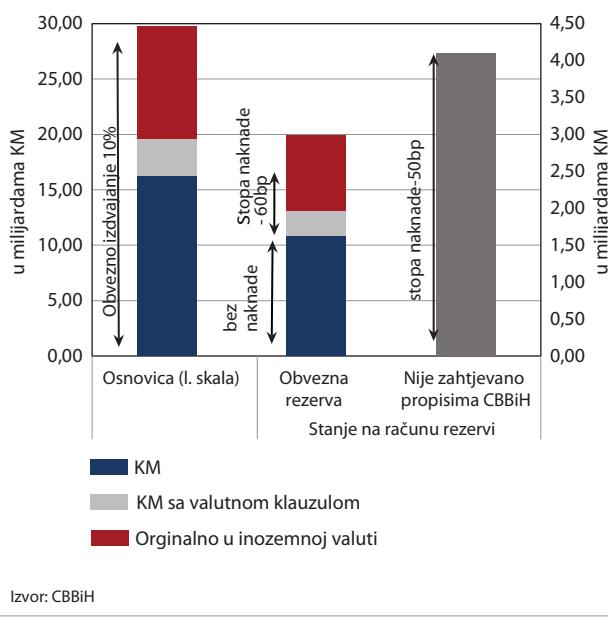
učinka izvanredne alokacije SDR sredstava od strane MMF-a. Neto strana aktiva predstavlja zaštitu od šokova koji mogu imati negativan utjecaj na tržišnu vrijednost finansijskih instrumenata u koje su devizne rezerve investirane. Stopa pokrića valutnog odbora na kraju 2021. godine je manja u odnosu na kraj prethodne godine i iznosila je 104,96% (grafikon 2.4). Pored utjecaja tržišnih kretanja na vrijednost portfelja deviznih rezervi, pad koeficijenta pokrića je posljedica i snažnog porasta deviznih rezervi, značajnim dijelom uvjetovanom zaduživanjem države kod međunarodnih institucija tijekom 2021. godine. Samo je učinak izvanredne alokacije SDR od MMF iznosio 25% od ukupnog porasta deviznih rezervi tijekom 2021. godine.

2.2 Računi rezervi kod CBBiH

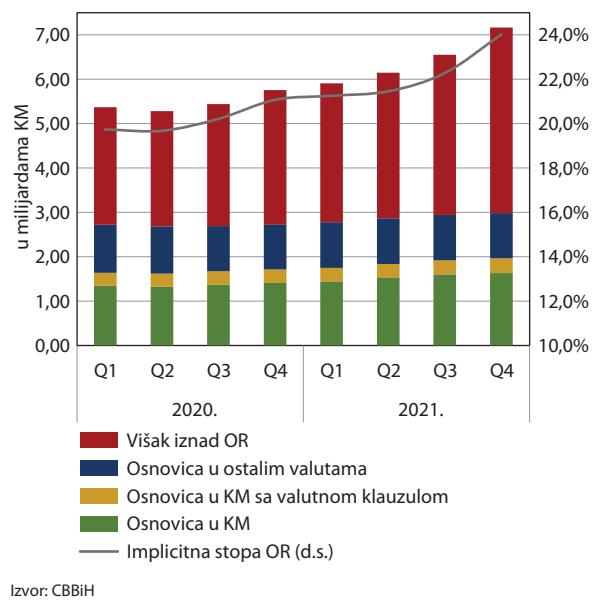
Jedini instrument monetarne politike CBBiH je obvezna rezerva. Tijekom 2021. godine, CBBiH nije mijenjala stopu obvezne rezerve niti obuhvanost osnovice za obračun obvezne rezerve. Stopa obvezne rezerve je zadržana na 10% i primjenjuje se na svu domaću i stranu pasivu banaka. Stopa naknade na višak iznad obvezne rezerve je tijekom 2021. godine bila izjednačena sa depozitnom stopom ECB-a i iznosila je -50 b.p. Upravno vijeće CBBiH je na sjednici održanoj 27.10.2021. godine donijelo odluku da se od 01.01.2022. godine stopa naknade na sredstva iznad obvezne rezerve na računima rezervi banaka kod CBBiH izmjeni na -0,75%. (stopa na depozite komercijalnih banaka ECB-a umanjenu za 25 baznih bodova). Stopa naknade na obveznu rezervu u KM ostala je nepromijenjena i iznosila je 0%. CBBiH od 01.06.2021. godine, na sredstva obvezne rezerve iz osnovice u inozemnoj valuti i sa valutnom klauzulom, obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje ECB na depozite komercijalnih banaka umanjenu za 10 baznih bodova (-0,60%).

Grafikon 2.5:Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu stanja u posljednjem obračunskom razdoblju u 2021. godini

Sustavom obvezne rezerve su do prosinca 2021. godine bile obuhvaćene 24 banke, a u prosincu je došlo do statusne promjene banaka uslijed spajanja dvije banke. Time je broj banaka na kraju 2022. godine iznosio 23. Sve banke su ispunjavale obvezu izdvajanja na račun obvezne rezerve. Snažan rast depozita domaćih sektora i dalje je dominantan čimbenik rasta osnovice za obračun obvezne rezerve. Osnovica za obračun OR na kraju izvještajnog razdoblja iznosila je 29,83 milijarde KM, a u odnosu na isto razdoblje prošle godine veća je za 2,5 milijardi KM. Od početka godine osnovica za obračun obvezne rezerve raste i taj trend je nastavljen do kraja 2021. godine.

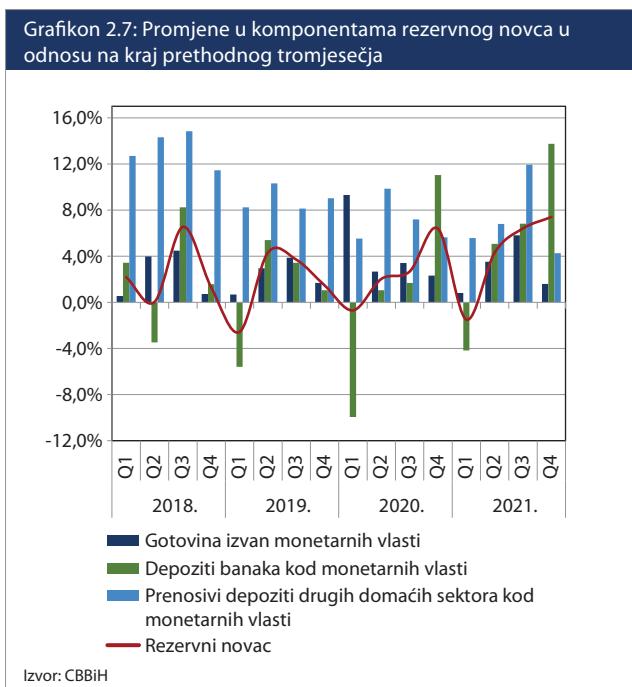
Grafikon 2.6: Stanje računa rezervi kod CBBiH

Iz svega navedenog, imajući u vidu trend u inozemnoj pasivi banaka, može se zaključiti da su se banke prvenstveno oslanjale na domaće izvore financiranja, te da pandemija COVID-19 tijekom 2021. godine nije imala značajnije trajne učinke na ukupnu osnovicu za obračun OR (grafikon 2.6).

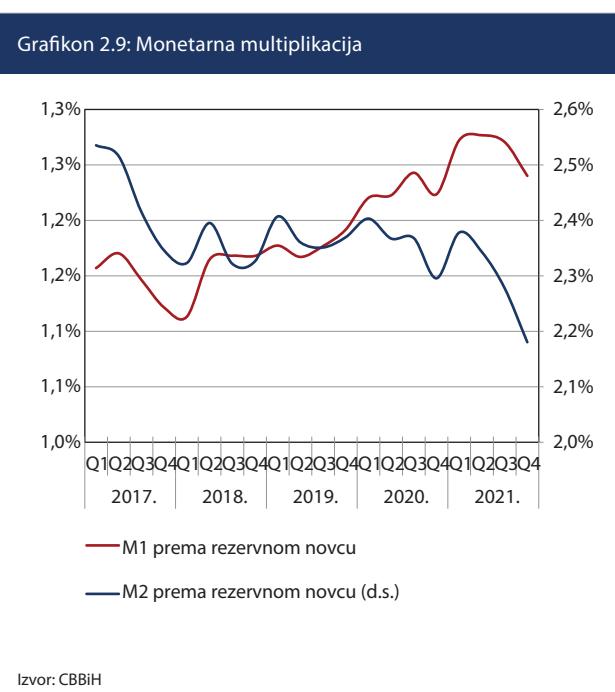
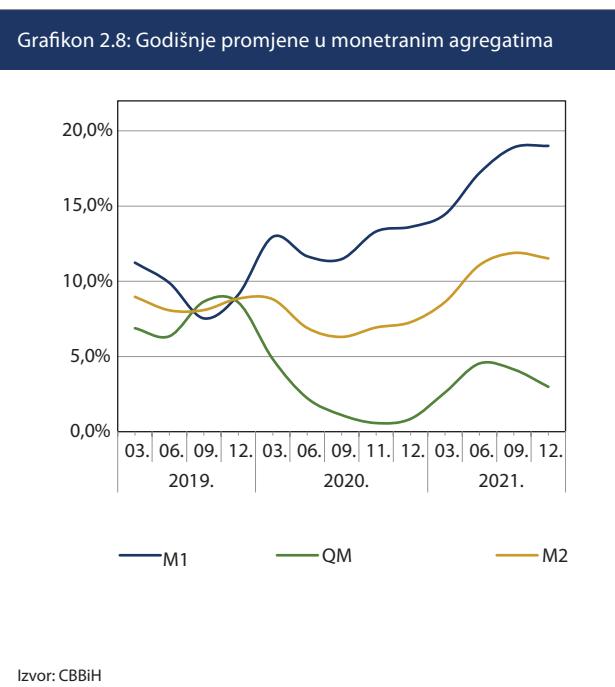
Ukupna držanja na računima rezervi kod CBBiH na kraju obračunskog razdoblja iznosila su 7,16 milijardi KM, a implicitna stopa obvezne rezerve dostigla je vrijednost od 24,2%. Na kraju prosinca prosječna sredstva iznad obvezne rezerve su iznosila rekordnih 4,09 milijardi KM. Uslijed ovakvog trenda rasta, sredstva iznad OR su u odnosu na isto razdoblje prošle godine porasla za 1,07 milijardi KM. Iako je tendencija držanja znatno višeg stanja na računima kod CBBiH, u odnosu na propisanu OR od strane CBBiH, izraženija kod manjeg broja banaka, evidentno je da se ipak, radi o sustavnoj pojavi, koja nije karakteristična za samo određenu skupinu banaka. Ovako snažnom rastu sredstava iznad obvezne rezerve tijekom 2021. godine, između ostalog, doprinijelo je i snažno inozemno zaduživanje države koje je u ranijem tekstu obrazloženo. Sredstva iznad obvezne rezerve predstavlja samo jednu od komponenti visokolikvidne aktive bankarskog sustava i upravo je i tijekom 2021. godine zabilježena visoka likvidnost bankarskog sektora.

Pandemija koronavirusa je uzrokovala značajnu izmjenu strukture rezervnog novca u posljednje dvije godine. U strukturi rezervnog novca, gotovina izvan monetarnih vlasti, iako manjim intenzitetom, je nastavila trend rasta te iznos gotovine izvan monetarnih vlasti sa krajem godine iznosi 6,92 milijarde KM. Depoziti banaka kod monetarnih vlasti, nakon smanjenja u prvom tromjesečju 2021. godine, sa krajem godine bilježe značajan rast od čak 1,3 milijarde KM u odnosu na prethodnu godinu. To je prevenstveno rezultat rasta obvezne rezerve kao i držanja depozita banaka preko iznosa obvezne rezerve kod monetarne vlasti tijekom cijele 2021. godine, a njihov najsnažniji utjecaj primjetan je na kraju godine. Trend rasta prenosivih depozita drugih domaćih sektora primjetan je tijekom cijele 2021. godine čiji se udio u ukupnim depozitima značajno povećao (60%). Posljednično, godišnjem rastu rezervnog novca od 2,14 milijardi KM najviše pridonosi snažan rast prenosivih depozita ostalih domaćih sektora kao i rast depozita kod monetarnih vlasti, a sve kao posljedica značajnog zaduživanja države. Rezervni novac na kraju 2020. godine je iznosio 12,31 milijardu KM (grafikon 2.7).

Tijekom 2021. godine povećanje novčane mase (M2) skoro u potpunosti je bilo uzrokovano rastom agregata M1, koji uključuje najlikvidnije komponente novčane mase (prenosivi depoziti te gotovina izvan banaka). Od ukupnog rasta novčane mase u 2021. godini čak 72% se odnosilo na rast prenosivih depozita u domaćoj valuti. Ukupna novčana masa na kraju godine iznosi 31,50 milijardi KM, što je povećanje od 11,53% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Dio ovog kontinuiranog snažnog rasta dolazi i od dospjeća oročenja. Naime, uslijed dodatno sniženih kamatnih stopa na oročene depozite, stanovništvo i gospodarstvo se često ne odlučuju na nastavak oročenja, nego radije zadržavaju sredstva kao prenosive depozite kojima mogu raspolagati u svakom trenutku. S druge strane, nedovoljna kreditna aktivnost, izazvana pandemijom koronavirusa, ali i smanjenom tražnjom za kreditima, nije ni stvarala potrebe banaka za dodatnim dugoročnim izvorima financiranja (vidjeti potpoglavlje o bankarskom sektoru). Rast šireg monetarnog agregata, kvazi-novac (QM), bio je zanemariv tijekom godine, i u potpunosti je rezultat rasta prenosivih depozita u inozemnoj valuti (grafikon 2.8). Najveći porast prenosivih depozita tijekom 2021. godine zabilježen je kod sektora stanovništva i nefinansijskih poduzeća.

Promjene u kretanju komponenti novčane mase kao i promjene u rezervnom novcu, odrazile su se i na monetarnu multiplikaciju. Uz značajan rast primarnog novca, monetarni multiplikator za M2 je zabilježio blago smanjenje u posljednjih godinu dana. Usljed bržeg rasta monetarnog agregata M1 u odnosu na rast primarnog novca, monetarni multiplikator za M1 iskazuje rast u posljednjih godinu dana (grafikon 2.9).

I regulatorni podaci ukazuju na stabilan rast domaćih izvora sredstava. Udio kratkoročnih finansijskih obvezama u ukupnim finansijskim obvezama je i dalje visok i bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu. Rast gotovine i prenosivih depozita ponovo je (kao i prethodne godine) utjecao na poboljšanje pokazatelja likvidnosti. Veoma visok postotak kratkoročnih prema ukupnim finansijskim obvezama banaka ukazuje na ročnu strukturu izvora koja trenutno ne pogoduje snažnjem rastu dugoročnih kreditnih plasmana. Snažniji rast depozita u odnosu na kreditnu aktivnost rezultirao je time da ukupan iznos depozita znatno premašuje ukupan iznos kredita tijekom cijele 2021. godine.

Tablica 2.1. Pokazatelji likvidnosti bankarskog sektora u BiH

		Likvidna sredstva prema ukupnim sredstvima	Likvidna sredstva prema kratkoročnim finansijskim obvezama	Depoziti prema kreditima	Kratkoročne finansijske prema ukupnim finansijskim obvezama
2017.	Q1	23,5%	41,6%	101,2%	72,8%
	Q2	38,8%	42,1%	101,1%	72,8%
	Q3	20,6%	43,8%	103,5%	74,4%
	Q4	28,7%	44,3%	105,1%	75,2%
2018.	Q1	29,0%	44,0%	106,0%	75,8%
	Q2	32,7%	43,2%	107,0%	78,0%
	Q3	29,2%	44,4%	108,5%	78,0%
	Q4	29,7%	44,6%	109,5%	77,3%
2019.	Q1	28,8%	44,0%	109,7%	76,3%
	Q2	28,7%	43,8%	109,6%	76,1%
	Q3	30,0%	46,2%	112,5%	75,4%
	Q4	29,6%	45,5%	112,7%	75,3%
2020.	Q1	28,1%	43,0%	113,2%	75,4%
	Q2	27,3%	40,7%	114,9%	77,5%
	Q3	28,0%	41,3%	117,8%	78,4%
	Q4	29,1%	42,7%	120,7%	78,5%
2021.	Q1	29,0%	42,2%	122,3%	79,5%
	Q2	28,2%	40,5%	125,4%	80,5%
	Q3	29,0%	41,5%	127,7%	80,8%

Izvor: CBBiH

2.3 Upravljanje deviznim rezervama

Sukladno Zakonu o CBBiH i odgovarajućim internim aktima, CBBiH upravlja deviznim rezervama polazeći prvenstveno od principa sigurnosti i likvidnosti investiranja. S obzirom da prema članku 34. Zakona o CBBiH nije moguće investirati više od ekvivalenta 50% ukupnog nesmanjenog kapitala i rezervi¹⁶ u drugu valutu osim EUR, CBBiH više od 95% deviznih rezervi investira u finansijske instrumente denominirane u EUR. Posljedično, proces investiranja u CBBiH u 2021. godini je bio determiniran negativnim i niskim tržišnim prinosima na državne dužničke vrijednosne papire zemalja eurozone i negativnim kamatnim stopama na devizne depozite kod stranih banaka.

Odluke o upravljanju i investiranju deviznih rezervi donose se na tri razine u okviru organizacije CBBiH: strateškoj – Upravno vijeće; taktičkoj – Investicijski komitet i operativnoj – nadležna odjeljenja Sektora za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom. Upravno vijeće utvrđuje investicijske smjernice kojima se definiraju: maksimalna tolerancija na rizik, optimalna kombinacija (engl. trade-off) prihvatljivog rizika i mogućeg povrata, strateška alokacija aktive, investicijska ograničenja, investicijsko razdoblje i referentna vrijednost (engl. benchmark) za ocjenu uspješnosti investiranja. Investicijski komitet djeluje u okviru

obvezujućih zakonskih ograničenja, Investicijskih smjernica usvojenih od Upravnog vijeća te Pravila i parametara rizika vezanih za ulaganje deviznih rezervi. Odlučivanje i odgovornost za svakodnevno upravljanje deviznim rezervama, sukladno zakonu i spomenutim internim aktima CBBiH, je na operativnoj razini.

U procesu upravljanja deviznim rezervama, posebno na taktičkoj i operativnoj razini, kontinuirano se razmatraju sve dostupne informacije s relevantnih tržišta novca i kapitala u eurozoni i svijetu, kao i dostupne prognoze koje bi mogle utjecati na investiranje deviznih rezervi u tekućoj godini, ali i u narednom razdoblju. Ovo je uobičajena praksa središnjih banaka, koje su posebna, vrlo konzervativna, vrsta investitora. Isti pristup je zadržan u CBBiH i tijekom 2021. godine, što je omogućavalo prilagođavanje investicijske politike sukladno promjenama na međunarodnim tržištima dužničkih vrijednosnih papira i rejtinzima inozemnih banaka kod kojih CBBiH ima oročene depozite i sredstva na tekućem računu, a u okviru postojećih zakonskih i strateških ograničenja.

Portfelj deviznih rezervi CBBiH izložen je prvenstveno finansijskim rizicima (kamatnom, kreditnom i riziku likvidnosti) te deviznom riziku. Upravljanje kamatnim rizikom, odnosno, rizikom smanjenja tržišne vrijednosti portfelja deviznih rezervi zbog nepoželjnih kretanja kamatnih stopa, podrazumijeva: propisivanje ciljanog modificiranog trajanja portfelja deviznih rezervi i dozvoljenog odstupanja; praćenje vrijednost pod rizikom (engl. Value at Risk); i propisivanje maksimalnog iznosa standardne devijacije dozvoljenog

¹⁶ Nesmanjeni kapital i rezerve su na dan 31.12.2021. godine iznosili 861,4 milijuna KM. Za više informacija vidjeti Poglavlje 3 Godišnjeg izvješća: Finansijska izvješća i Izvješće neovisnog vanjskog revizora.

odstupanja povrata portfelja CBBiH od povrata referentnog portfelja.

CBBiH ograničava izloženost kreditnom riziku ulaganjem u obveznice odabranih država eurozone te plasiranjem depozita u: odabранe središnje banke u eurozoni, Banku za međunarodna poravnanja (engl. Bank for International Settlements, BIS) te odabranе komercijalne inozemne banke, uz uvjet da zadovoljavaju standarde podobnosti ugovorne strane. Osnovni princip u upravljanju kreditnim rizikom predstavlja odgovarajući kriterij odabira ugovornih strana i dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom i izbjegavanje prevelike koncentracije izloženosti kreditnom riziku prema pojedinoj ugovornoj strani. Navedeni standardi i ograničenja preispituju se i po potrebi ažuriraju, pri čemu se vodi računa o zvaničnim ocjenama vodećih svjetskih rejting agencija, kao i pokazateljima dobijenim primjenom internih metoda za procjenu kreditnog rizika.

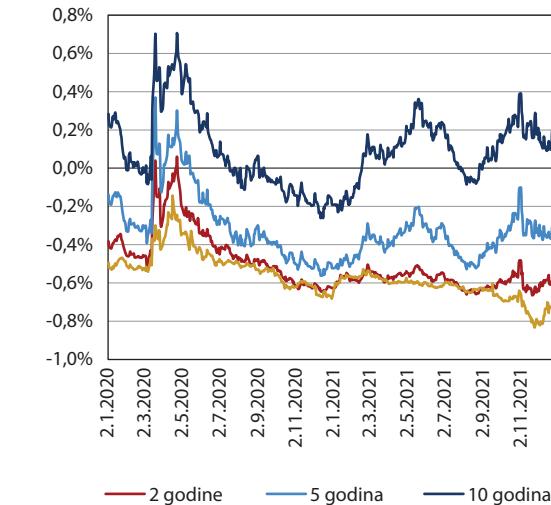
Upravljanje rizikom likvidnosti se bazira na procjeni potencijalnih potreba za likvidnošću i identifikaciji likvidnih finansijskih instrumenata. Instrumenti kojima se osigurava dnevna likvidnost su preko noći depoziti i sredstva na tekućim računima kod ugovornih strana koje zadovoljavaju kriterije kreditnog rizika te dospajevajuća sredstva po svim instrumentima na taj dan.

Devizni rizik predstavlja rizik promjene vrijednosti devizne aktive i pasive zbog promjene valutnih tečajeva u kojima se drže devizne rezerve u odnosu na domaću valutu. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz uskladištanje valutne strukture aktive i pasive CBBiH. Devizni rizik je zanemarivo nizak zbog investiranja u eurske instrumente.

I tijekom 2021. godine, proces i rezultati upravljanja deviznim rezervama CBBiH su, u najvećoj mjeri, bili determinirani kretanjima na finansijskim tržištima na kojim se, sukladno Zakonu o CBBiH i definiranom strateškom

strukturu rezervi, investiraju sredstva u inozemnoj konvertibilnoj valuti. Kratkoročne kamatne stope u 2021. godini, kao i tržišni prinosi na kratkoročne i srednjoročne državne obveznice zemalja eurozone (grafikon 2.10) bili su, u prosjeku, niže nego u 2020. godini. Epizode rasta tržišnih prinosova su zabilježene od studenoga 2021. godine, a nastavljene su, snažnijim intenzitetom, i u prva dva mjeseca 2022. godine. Snažniji porast tržišnih prinosova u posljednjem tromjesečju zabilježen je u slučaju državnih obveznica sa dužom preostalom ročnosti do dospijeća. Međutim, kako je rast prinosova i za dužničke papiere u portfelju CBBiH vrlo dugog roka osnažen tek krajem 2021. godine, prosječan tržišni prinos na desetogodišnje državne obveznice zemalja eurozone u 2021. godini je tek neznatno iznad onog u 2020. godini (tablica 2.2).

Grafikon 2.10: Prosječni tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni tokom 2020 i 2021. godine

Izvor: ECB

Tablica 2.2: Prosječna ponderirana neto kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH i prosječne kamatne stope i tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni

	PPnKS, %	ECB - Glavne operacije refinanciranja (MROR), %	Euribor, %		EUR obveznice, %					
			Mjeseci		Godine				5	10
			1m	3m	3	6	1	2	5	10
2016.	0,22	0,01	-0,34	-0,26	-0,42	-0,39	-0,36	-0,32	0,01	0,77
2017.	0,18	0,00	-0,37	-0,33	-0,54	-0,52	-0,49	-0,39	0,18	1,09
2018.	0,16	0,00	-0,37	-0,32	-0,48	-0,43	-0,33	-0,13	0,46	1,14
2019.	0,11	0,00	-0,40	-0,36	-0,46	-0,42	-0,37	-0,27	-0,02	0,40
2020.	0,04	0,00	-0,50	-0,43	-0,50	-0,49	-0,47	-0,43	-0,27	0,08
2021.	-0,08	0,00	-0,56	-0,55	-0,64	-0,63	-0,62	-0,58	-0,37	0,10

Izvor: CBBiH, ECB

Napomena: PPnKS označava prosječnu ponderiranu neto kamatnu stopu na devizne rezerve CBBiH¹⁷

¹⁷ Prosječna ponderirana neto kamatna stopa izračunava se tako što se ukupni neto kamatni prihodi u inozemnoj valuti u izvještajnom godini podjele sa prosječnim stanjem deviznih rezervi u izvještajnom godini. Ukupni neto kamatni prihodi u inozemnoj valuti se izračunavaju kao razlika između ukupnih kamatnih prihoda u inozemnoj valuti i ukupnih kamatnih rashoda u inozemnoj valuti. Ukupni kamatni prihodi u inozemnoj valuti su zbroj kamatnih prihoda na vrijednosne papiere, kamatnih prihoda na devizne depozite kod inozemnih banaka i kamatnih prihoda na držana sredstva u SDR kod MMF-a. Ukupni kamatni rashodi u inozemnoj valuti su zbroj kamatnih rashoda na vrijednosne papiere i kamatnih rashoda na devizne depozite kod inozemnih banaka.

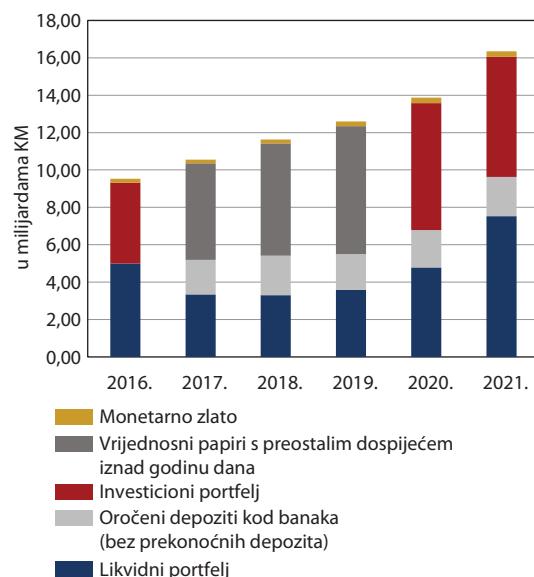
Tržišni prinosi na državne obveznice denominirane u EUR su i tijekom 2021. godine bili izrazito niski. Inflatorni šok i snažan ekonomski oporavak su povećali očekivanja o generalnom rastu kamata, što je vodilo određenom rastu prinosatijekom drugog i četvrtog tromjesečja 2021. godine. Makroekonomski trendovi u drugoj polovini 2021. godine signalizirali su moguće promjene monetarnih politika glavnih svjetskih središnjih banaka, koje su do tada bile izuzetno stimulativne. S druge strane, novi sojevi Covid19 i moguće negativne implikacije povećanog broja zaraženih na ekonomske aktivnosti, uzrokovali su volatilnost prinosu svih obveznica. Također, nastojanje ECB da osigura nastavak provođenja trenutne politike negativnih kamatnih stopa, čak i nakon što je najavljen moguća obustava kupovina obveznica putem Pandemijskog programa kupovina (PEPP) tijekom 2022. godine, je predstavljalo važan čimbenik prilikom pozicioniranja investitora.

Za razliku od ECB, FED je već krajem 2021. godine najavio povlačenje stimulativnih mjeru tijekom 2022. godine. Tržišta prva povećanja referentnih kamatnih stopa u SAD očekuju već u prvoj polovini 2022. godine. Posljedično, prinosi na obveznice SAD su porasli, a što se, u manjoj mjeri, prenijelo i na prinose državnih obveznica u eurozoni. Učinak preljevanja je bio slab te su prinosi većine obveznica članica eurozone sa najvišim suverenim rejtingom sa dužim rokovima dospijeća i dalje bili negativni. U slučaju italijanskih obveznica, u 2021. godini je zabilježen trend rasta prinosu te su, u segmentu 5 do 10 godina roka do dospijeća, zabilježeni pozitivni prinosi. Za razliku od obveznica dužih dospijeća, prinosi na obveznice sa rokom dospijeća do 1 godine i trezorske zapise su imali izražen trend pada, sa razinama daleko ispod razine kamatne stope koje ECB plaća na depozite banaka (eng. Deposit Facility rate).

Pad tržišnih prinosu je doprinio daljem padu prosječne ponderirane neto kamatne stope (PPnKS), koja je u 2021. godini prvi put negativna (tablica 2.2).

Strukturu deviznih rezervi na kraju 2021. godine (grafikon 2.11) činili su: oričeni depoziti kod banaka (bez prekonočnih depozita), s udjelom od 12,87%; likvidni portfelj, s udjelom od 46,01%; investicijski portfelj (vrijednosni papiri kojima je do dospijeća preostalo više od godinu dana), s udjelom od 39,27%; i zlato, s udjelom od 1,85%. Na kraju 2021. godine likvidni portfelj su činili: tekući računi kod banaka (8,28% ukupnih deviznih rezervi); prekonočni depoziti (2,99% ukupnih deviznih rezervi); gotovina u trezoru CBBiH (2,87% ukupnih deviznih rezervi); specijalna prava vučenja MMF-a (0,01% ukupnih deviznih rezervi); i vrijednosni papiri kojima je do dospijeća preostalo godinu dana i manje (31,86% ukupnih deviznih rezervi). Vrijednosni papiri kojima je do dospijeća preostalo godinu dana i manje, kao najveća stavka likvidnog portfelja, iznosili su 5,21 milijardu KM na kraju 2021. godine. Tekući računi kod banaka su na kraju 2021. godine iznosili 1,35 milijardi KM.

Grafikon 2.11: Struktura investiranja deviznih rezervi CBBiH

Izvor: CBBiH

Napomena: Investicioni portfelj bio je izvještajna kategorija do kraja 2016. godine i sadržavao je vrijednosne papire na raspolaženju za prodaju, s dospijećem dužim od jedne godine i cijeli portfelj vrijednosnih papira koji se drže do dospijeća. Investicioni portfelj je od 2020. godine ponovo izvještajna kategorija, i sadržava vrijednosne papire kojima je do dospijeća preostalo više od godinu dana.

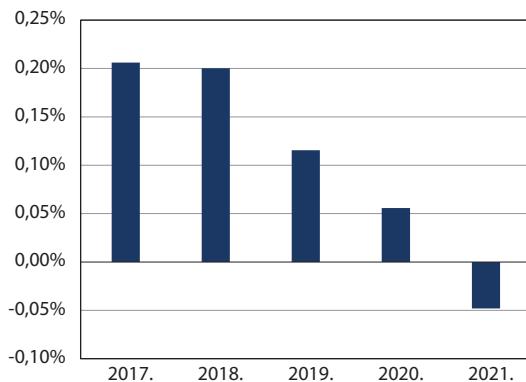
Vrijednosni papiri s fiksnim prihodom, iskazani po tržišnoj vrijednosti, na kraju 2021. godine činili su 71,13% ukupnih deviznih rezervi, što je za oko dva postotna boda više u odnosu na njihov udio u deviznim rezervama na kraju 2020. godine. S ciljem zaštite od kreditnog rizika, investiranje se vrši u vrijednosne papire odabranih europskih zemalja, uz ograničenja maksimalnog udjela dužničkih instrumenata za svaku pojedinu zemlju.

Sredstva deponirana kod nerezidentnih banaka, na kraju 2021. godine, zabilježila su porast na godišnjoj razini od 113,13 milijuna KM (2,95%), dok su sredstva investirana u vrijednosne papire s fiksnim prihodom povećana za 2.028,28 milijuna KM (21,12%).

Neto efekat ulaganja deviznih sredstava CBBiH za razdoblje 01.01.-31.12.2021. godine je prvi put negativan (u iznosu 7,12 milijuna KM). Izražen efektivnom stopom prinosu¹⁸, neto efekat ulaganja je iznosio -0,05% (grafikon 2.12). Sve izraženiji pad stopa prinosu na ulaganja u konvertibilnu stranu valutu posljedica je, isključivo, negativnih kamatnih stopa na kratkoročne depozite u eurima i investiranja u vrijednosne papire uz negativne stope prinosu pri kupovini u posljednjih nekoliko godina. Sem toga, padu prihoda značajno doprinose i dospijeća vrijednosnih papira kupljenih uz pozitivne prinosu u ranijim godinama te smanjenje izloženosti i osjetljivosti na kamatni rizik radi zaštite pokrivenosti monetarnih obveza i stabilnosti valutnog odbora.

¹⁸ Efektivna stopa prinosu izračunana je tako što se neto efekat investiranja sredstava deviznih rezervi podijeli sa prosječnim stanjem deviznih rezervi u promatranom razdoblju. Pri izračunavanju ukupnih neto efekata investiranja sredstava deviznih rezervi u obzir su uzeti svi neto prihodi od kamate na vrijednosne papire i depozite, kao i realizirani neto kapitalni dobici/gubici uslijed prodaje vrijednosnih papira iz portfelja deviznih rezervi CBBiH.

Grafikon 2.12: Prosječne godišnje stope prinosa na devizne rezerve CBBiH

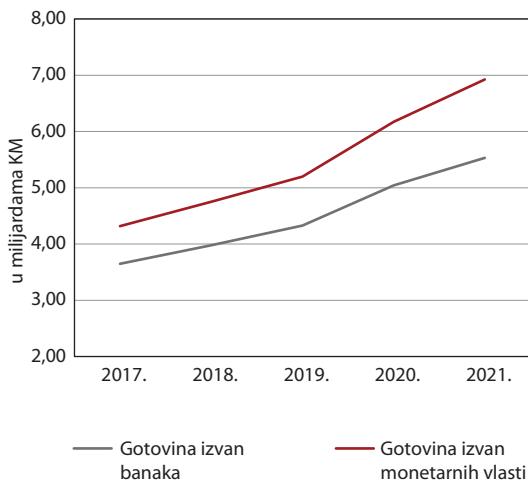

Izvor: CBBiH

2.4 Upravljanje gotovim novcem

Trend snažnog rasta gotovog novca u optjecaju (izvan banaka) iz prethodnih godina je dodatno intenziviran. Na dan 31.12.2021. godine, stanje gotovog novca u optjecaju izvan banaka iznosilo je 5,53 milijarde KM (grafikon 2.13), što je za čak 9,7% više u odnosu na 2020. godinu. Rast potražnje za gotovinom od strane banaka i dalje je posljedica uvećanih zahtjeva klijenata za gotovim novcem.

Grafikon 2.13: Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka

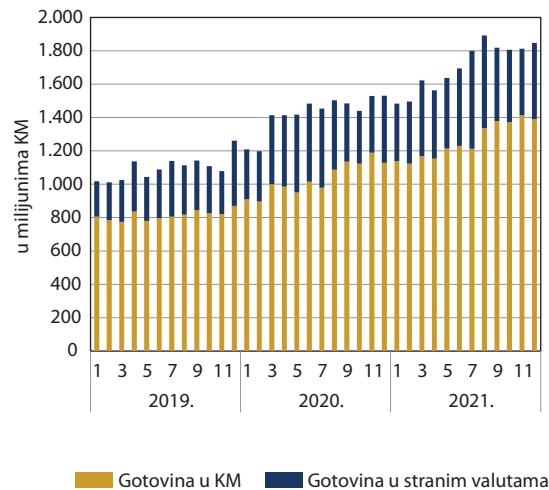

Izvor: CBBiH

Komercijalne banke su nastavile znatno povećavati iznos gotovine u vlastitim trezorima (grafikon 2.14). Za razliku od 2020. godine, kada su sa proglašenjem izvanrednog i stanja prirodne nesreće u ožujku smanjeni računi rezervi

banaka kod CBBiH, a povećan iznos gotovine u trezorima, tijekom 2021. godine su i gotovina u trezorima i stanja na računu rezervi kod CBBiH bilježila značajan porast. Značajno povećanje osnovice za obračun obvezne rezerve (poglavlje 2.2), uz relativno skroman rast kreditne aktivnosti (poglavlje 1.2.3), rezultiralo je dodatnim rastom likvidnosti u bankarskom sektoru. CBBiH je od lipnja uvela naknadu i na obveznu rezervu iz osnovice za obračun obvezne rezerve u inozemnoj valuti i domaćoj valuti sa valutnom klauzulom (poglavlje 2.2), uslijed čega je bankama postalo skuplje držati sredstva na računu kod CBBiH. Sa stanovišta upravljanja rizikom likvidnosti u bankama, nema razlike između gotovine i stanja na računima rezervi. Posljedično, sa ciljem smanjenja troškova, banke su dodatno iskoristile fizičke kapacitete vlastitih trezora. Povećanje stanja gotovine u trezorima banaka na kraju prosinca 2021. godine, u odnosu na kraj 2020. godine, iznosilo je 261,9 milijuna KM (23,2%).

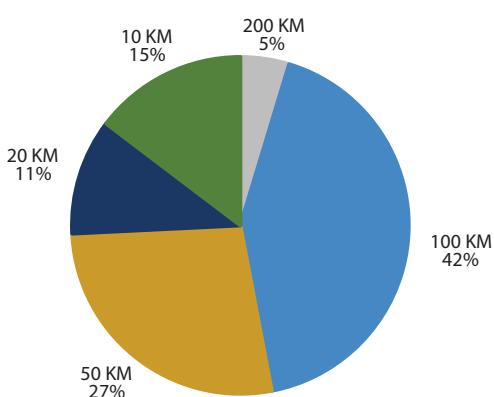
Grafikon 2.14: Stanja gotovine u trezorima banaka

Izvor: CBBiH

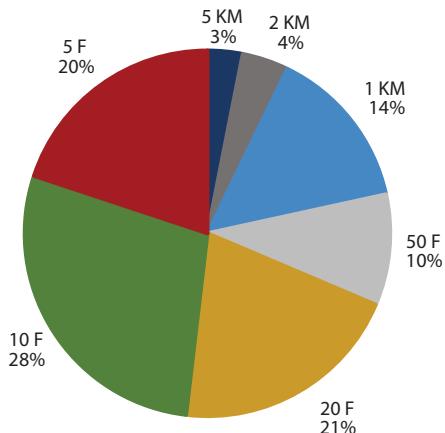
Izvan CBBiH, na kraju 2021. godine, nalazilo se 97,1 milijun novčanica KM i 538,5 milijuna kovanica KM, ukupne vrijednosti 6,92 milijarde KM, što je za čak 12,2% više u odnosu na 2020. godinu. U pogledu apoenske strukture novca izvan CBBiH, najzastupljenije su bile novčanice od 100 KM i 50 KM, a kod kovanica apoen 10 F (grafikoni 2.15 i 2.16). Broj novčanica u apoemima od 100 KM, koje su na kraju 2021. godine bile u optjecaju, viši je za 6,2 milijuna (17,7%) u odnosu na kraj 2020. godine, što dodatno ilustrira pojačanu potražnju za držanjem gotovog novca i od strane banaka, ali i njihovih klijenata.

Grafikon 2.15: Apoenska struktura novčanica

Izvor: CBBiH

Grafikon 2.16: Apoenska struktura kovanica

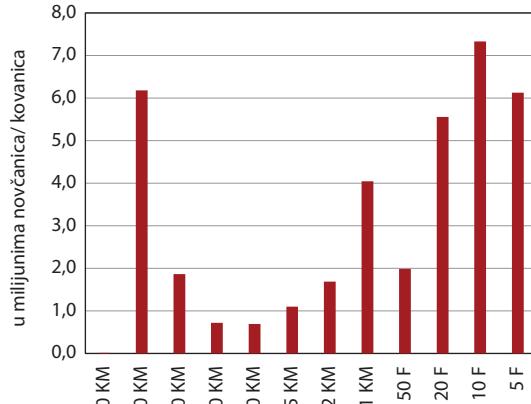

Izvor: CBBiH

U odnosu na 2020. godinu, broj novčanica izvan CBBiH je povećan za 9,5 milijuna komada (10,8%), ukupne vrijednosti 935,3 milijuna KM (grafikon 2.17). Količina kovanica izvan CBBiH je u istom razdoblju povećana za 27,8 milijuna komada (6,7%), ukupne vrijednosti 16,1 milijun KM (grafikon 2.17).

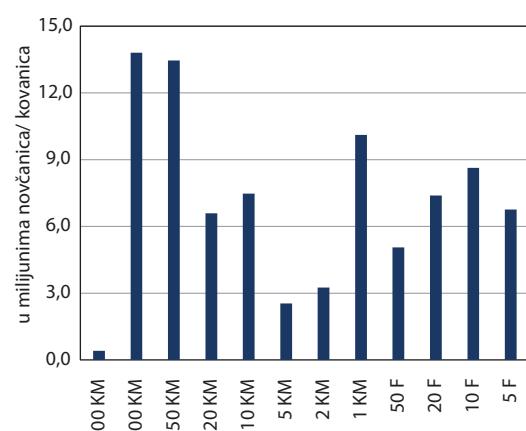
Opskrba komercijalnih banaka gotovim novcem vrši se putem trezora glavnih jedinicama i podružnicama CBBiH, lociranih u Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru i Brčkom, uz striktno poštivanje aranžmana valutnog odbora. Tijekom 2021. godine komercijalnim bankama je izdano 41,7 milijuna komada novčanica i 43,8 milijuna komada kovanica, ukupne vrijednosti 2,38 milijardi KM (grafikon 2.18).

Grafikon 2.17: Povećanje broja novčanica i kovanica, po apoenima, u odnosu na 2020. godinu

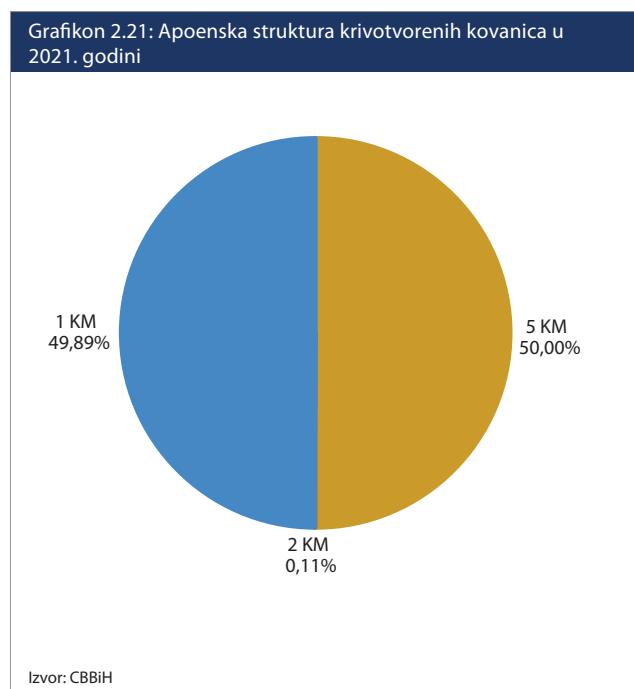
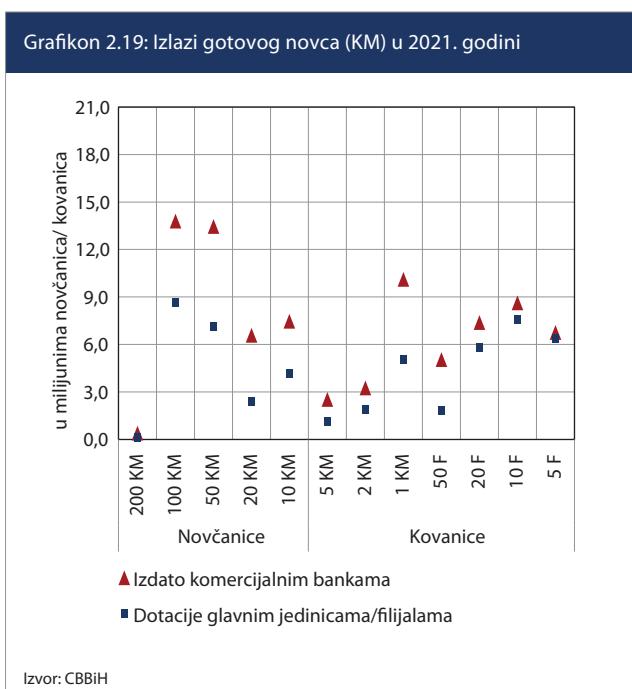
Izvor: CBBiH

Grafikon 2.18: Novčanice i kovanice izdate u 2021. godini, prema apoenima

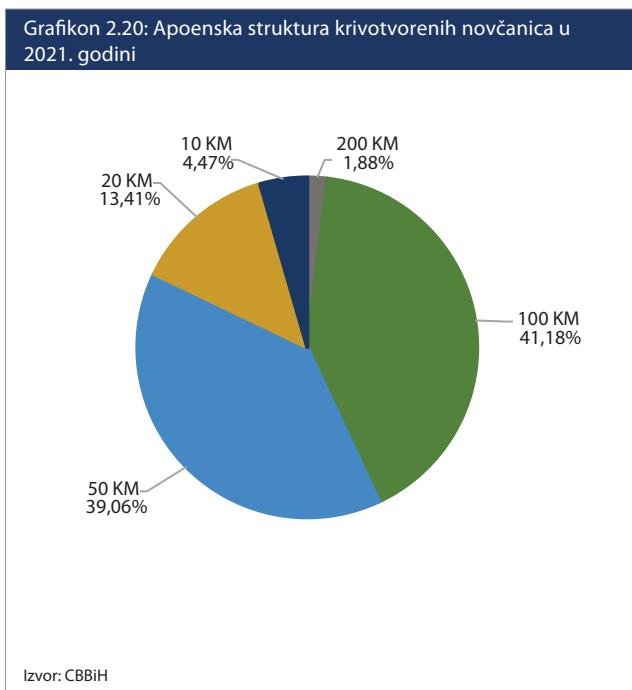
Izvor: CBBiH

U istom razdoblju je iz Odjeljenja trezora CU glavnim jedinicama i Podružnicama Brčko izdano (dotacije) 22,4 milijuna komada novčanica i 29,7 milijuna komada kovanica, ukupne vrijednosti 1,35 milijardi KM. Grafikon 2.19 ispod implicira da je CBBiH vodila računa o potraživanjima komercijalnih banaka za gotovim novcem u odgovarajućoj apoenskoj strukturi. Pošto komercijalne banke vrše i značajan povrat gotovog novca u trezore CBBiH, dotacije glavnim jedinicama / podružnicama CBBiH su, u pravilu, znatno manje.

CBBiH vrši kontinuirano povlačenje novčanica nepodobnih za optjecaj, koje se uništavaju sukladno važećim propisima. Povlačenjem nepodobnih novčanica i puštanjem u optjecaj novčanica nove serije, CBBiH održava zadovoljavajuću kvalitetu novca u optjecaju. U 2021. godini uništeno je 8,7 milijuna komada novčanica i 18.327 komada kovanica nepodobnih za optjecaj.

U 2021. godini, u CBBiH je registrirano 425 krivotvorenih novčanica konvertibilne marke, što je za 3,7% više u odnosu na 2020. godinu. Krivotvorenih kovanica konvertibilne marke je registrirano 872 komada, što je za 19,6% više u odnosu na 2020. godinu. Prema apoenskoj strukturi, najviše krivotvorenih novčanica je bilo u apoenu od 100 KM (grafikon 2.20), a krivotvorenih kovanica u apoenu od 5 KM (grafikon 2.21).

2.5 Održavanje platnih sustava

Zakonsku obvezu održavanja odgovarajućih platnih i obračunskih sustava CBBiH ispunila je i u 2021. godini: platni promet u zemlji se odvijao neometano, kroz sustave žiroklininga i bruto poravnanja u realnom vremenu (BPRV); održavani su i unaprijeđivani Središnji registar kredita (SRK) i Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata (JRRPS); a obavljan je i međunarodni kliring plaćanja s inozemstvom. Prepoznajući makroekonomski i značaj sigurnih i učinkovitih platnih sustava za finansijsku stabilnost, CBBiH je tijekom 2021. godine intenzivno radila na jačanju kapaciteta i operacionalizaciji funkcije nadgledanja platnih sustava.

U 2021. godini je zabilježen rast i broja i vrijednosti vrijednosti međubankarskih transakcija u platnom sustavu koji se odvija preko CBBiH u odnosu na prethodnu godinu (tablica 2.3). U odnosu na 2020. godinu, rast je osobito naglašen kod broja transakcija kroz sustav žiroklininga (tablica 21 u Statističkom dodatku). Ovako snažna promjena na godišnjoj razini je bila očekivana, imajući u vidu da je tijekom 2020. godine, na jedno duže razdoblje, veliki broj pravnih osoba bio zatvoren, ili je radio znatno smanjenim kapacitetom. Značajan je bio i porast i transakcija kroz sustave BPRV, što se odrazilo i na snažan porast vrijednosti međubankarskih transakcija u odnosu na 2020. godinu. Kao i u ranijim razdobljima, većina transakcija u međubankarskom platnom prometu obavljala se u manjem broju banaka; preko pet banaka obavljeno je 50,36% ukupne vrijednosti i 52,40% ukupnog broja transakcija u platnom prometu u 2020. godini.

U 2021. godini, daleko veći broj i međubankarskih i unutarbankarskih transakcija obavljali su klijenti pravne osobe (84% i 72% respektivno). U pogledu vrste inicijacije transakcije, u 2021. godini su u unutarbankarskom platnom prometu bili zastupljeniji papirni nalozi (55% od ukupnog broja naloga), dok je 59% međubankarskih transakcija bilo inicirano elektronskim nalozima.

Tablica 2.3: Platni promet preko komercijalnih banaka

	Međubankarske transakcije	Promjena u odnosu na prethodnu godinu	Unutarbankarske transakcije	Promjena u odnosu na prethodnu godinu	Ukupno	Promjena u odnosu na prethodnu godinu
Broj, u milijunima						
2017.	41,1	2,8%	68,4	7,4%	109,5	5,6%
2018.	42,3	3,0%	58,8	-14,0%	101,2	-7,6%
2019.	43,6	3,0%	56,9	-3,3%	100,5	-0,7%
2020.	43,8	0,4%	53,9	-5,2%	97,7	-2,8%
2021.	48,0	9,6%	56,3	4,4%	104,3	6,8%
Vrijednost, u milijardama KM						
2017.	96,24	8,9%	117,10	26,3%	213,34	17,8%
2018.	102,67	6,7%	115,44	-1,4%	218,11	2,2%
2019.	123,05	19,8%	113,37	-1,8%	236,42	8,4%
2020.	105,13	-14,6%	100,43	-11,4%	205,56	-13,1%
2021.	122,40	16,4%	110,47	10,0%	232,87	13,3%

Izvor: CBBiH

Tablica 2.4: Pregled prometa karticama na ATM i POS uređajima i internetu

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
POS, u milijardama KM	2,76	3,12	3,26	3,19	2,94
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	8,2%	13,2%	8,2%	-1,9%	-7,7%
ATM, u milijardama KM	6,75	7,16	7,75	8,17	8,75
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	8,2%	6,1%	4,3%	5,4%	7,2%
Internet, u milijunima KM			157,4	180,6	265,0
Ukupno, u milijardama KM	9,51	10,29	11,17	11,54	11,96
Promjena u odnosu na prethodnu godinu	8,2%	8,2%	8,6%	3,4%	3,7%

Izvor: CBBiH

Tablica 2.5: Realizirane vrijednosti po karticama na principu rezidentnosti

Godina	Podizanje gotovine		Kupovina roba i usluga na POS terminalima	Ukupno
	Bankomati	POS terminali		
Realizirane vrijednosti inozemnih kartica u BiH, u milijunima KM				
2017.	1.177,9	35,0	527,3	1.740,2
2018.	1.346,7	43,7	650,2	2.040,6
2019.	1.648,8	59,6	833,5	2.542,0
2020.	1.117,6	59,7	399,3	1.576,6
2021.	1.360,7	39,3	619,3	2.019,3
Realizirane vrijednosti u inozemstvu kartica izdatih u BiH, u milijunima KM				
2017.	147,4	1,7	380,3	529,5
2018.	146,7	2,0	474,0	622,7
2019.	165,3	3,0	426,8	595,1
2020.	162,3	4,0	355,7	522,0
2021.	143,4	3,4	447,0	593,8

Izvor: CBBiH

Tablica 2.6: Zastupljenost kartica prema brendovima

Godina	Visa	Mastercard	American	BamCard	Diners	Ukupno
2017.	1.001.137	983.194	7.246	9.844	3.792	2.005.213
2018.	870.018	1.252.486	7.123	10.369	13.350	2.153.346
2019.	757.775	1.348.275	7.304	12.280	12.970	2.138.604
2020.	736.947	1.410.718	6.901	9.666	6.324	2.170.556
2021.	749.874	1.452.272	6.382	10.371	30	2.218.929

Izvor: CBBiH

I podaci o kartičnom poslovanju ukazuju na ustrajnost potrošačkih navika nastalih sa proglašenjem pandemije. Trend snažnog rasta prometa na POS terminalima (mjesto prodaje, eng. Point of sale, POS) je prekinut sa pandemijom (tablica 2.4), a pad vrijednosti na godišnjoj razini je zabilježen i u 2021. godini. Internet prodaja je snažno porasla (46,7%) u odnosu na 2020. godinu (tablica 2.4), što je, u značajnoj mjeri, neutraliziralo pad transakcija na POS terminalima. Na internet prodaju u inozemstvu se odnosilo 65% od ukupne internet prodaje u 2021. godini, ali su i promet karticama na internetu u zemlji i inozemstvu zabilježili približan porast u absolutnim iznosima u odnosu na prethodnu godinu. Promet na ATM uređajima (aparati za podizanje gotovine; eng. Automated teller machine, ATM) je nastavio rasti, što je bilo i očekivano po slabljenju učinaka pandemije na osobnu potrošnju.

Oporavak turizma u 2021. godini se najbolje odražava u snažnom rastu realiziranih vrijednosti inozemnih kartica u BiH (tablica 2.5 ispod). Iako se još uvjek nije dostigao pretpandemijski promet po inozemnim karticama u BiH, u odnosu na 2020. godinu, promet po karticama izdanim u BiH ukazuje da rezidenti imaju približno jednake navike u pogledu potrošnje u inozemstvu kao i prije pandemije.

Mastercard je i dalje daleko najzastupljeniji brend kartica u BiH (tablica 2.6). Razlog je što banke u BiH, uglavnom, prihvataju Mastercard i Visa brendove kartice na ATM i POS terminalima. Ostali brendovi su bili zastupljeni u vrlo malom broju banaka. Broj kontaktnih i beskontaktnih kartičnih transakcija u BiH na ATM i POS terminalima u 2021. godini je bio približan (57,6 i 56,5 milijuna), ali je vrijednost transakcija realiziranih preko kontaktnih kartica bila znatno viša (9,15 milijardi KM, odnosno 78,5% ukupne vrijednosti).

CBBiH je doprinosila finansijskoj stabilnosti i održavajući i unapređujući Središnji register kredita, koji je tijekom 2021. godine, na dnevnoj osnovi, podacima ažuriralo 25 banaka¹⁹, 33 mikrokreditne organizacije te 19 lizing kompanija i ostalih institucija. U odnosu na 2020. godinu, broj pristupnih točaka smanjen je za 257, na broj od 1.296. Promjena u broju pristupnih točaka najviše je uzrokovana smanjenjem broja u poslovnim bankama, koje su sa 1.115 pristupnih mesta (208 manje nego u 2020. godini) i dalje daleko najznačajniji korisnici informacija pohranjenih u SRK. I broj pristupa SRK je u 2021. godini bio znatno manji u odnosu na prethodnu godinu (173,7 tisuća pristupa manje, ili -6,19%). Najveći broj smanjenja pristupa odnosi se na mikrokreditne organizacije (225,8 tisuća u odnosu na prethodnu godinu). Banke su povećale broj pristupa u odnosu na 2020. godinu za 52 tisuće, te su i dalje najčešći korisnici informacija iz SRK.

JRRPS je, na kraju 2021. godine, sadržavao informacije o 238.183 aktivnih i 100.271 blokiranih računa. JRRPS se pristupalo sa 1.250 pristupnih točaka (169 manje

¹⁹ Na kraju godine je broj banaka bio 24, CBBiH i 23 komercijalne banke. Broj komercijalnih banaka je od početka godine smanjen za jednu, zbog statusne promjene pripajanja.

odnosu na 2020. godinu), od kojih 1.119 pripada bankama, 31 MKO, 17 lizing kompanijama i osiguravajućim kućama te 83 drugim institucijama. Organizacione jedinice CBBiH u protekloj godini izdale su ukupno 9.271 izvoda iz JRRPS. CBBiH je i u 2021. godini vršila međunarodni kliring plaćanja između BiH i srpskih banaka. Kroz sustav klirinškog načina obračuna međunarodnih plaćanja sa Srbijom plasirano je ukupno 12.236 naloga (+15,2% u odnosu na 2020. godinu), čija je vrijednost bila 352,78 milijuna eura (+50,03% u odnosu na 2020. godinu).

2.6 Uloga fiskalnog agenta

Zakonom o CBBiH (članak 52.) i Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama BiH definirano je da CBBiH pruža bankarske usluge, odnosno izvršava transakcije po nalogu Ministarstva financija i trezora BiH (MFT BiH) u vezi sa servisiranjem vanjskog duga BiH i djeluje kao fiskalni agent za članstvo BiH u međunarodnim finansijskim institucijama. Sukladno Ugovoru o obavljanju poslova bankarskog i fiskalnog agenta između CBBiH i MFT BiH, CBBiH je i tijekom 2021. godine izvršavala poslove bankara, depozitara, zastupnika pri plaćanju i fiskalnog agenta. Ova usluga je u 2021. godini obuhvatala poslove platnog prometa u zemlji i inozemstvu, upravljanja depozitnim računima i konverzije sredstava vezane za kredite i donacije po ugovorima koje je zaključilo Vijeće ministara BiH sa međunarodnim finansijskim institucijama, poslove koji su proizašli iz aranžmana i članstva BiH u međunarodnim finansijskim institucijama te poslove servisiranja inozemnog duga. Zbog izuzetno nepovoljnih uvjeta na međunarodnim finansijskim tržištima tijekom 2021. godine MFT BiH nije dostavljalo naloge za investiranje deviznih sredstava.

CBBiH pruža bankarske usluge i izvršava transakcije po nalogu MFT BiH u vezi sa servisiranjem vanjskog duga BiH. MFT BiH je nadležno za provođenje procedura za zaduživanje i upravljanje državnim dugom, osigurava pokriće obveza u domaćoj valuti i vodi bazu podataka o vanjskom dugu BiH. Pored Zakona o CBBiH, uloga CBBiH i MFT BiH po poslovima servisiranja vanjskog duga BiH definirana je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama BiH, Zakonom o financiranju institucija BiH, Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH i Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda.

Poslovi, zadaci, nadležnosti i međusobni odnosi između MFT BiH i CBBiH definirani su bilateralnim Ugovorom o servisiranju vanjskog duga BiH, koji su dvije institucije zaključile prvi put 1998. godine (zadnja verzija zaključena je 2013. godine). CBBiH je prema odredbama navedenog Ugovora nadležna za:

- blagovremeno osiguranje potrebnih iznosa u stranim valutama za plaćanje dospjelih obveza;
- blagovremeno i točno izvršenje plaćanja na osnovi naloga / instrukcija MFT BiH;
- korespondenciju sa stranim bankama i kreditorima u vezi s plaćanjem obveza; i
- izvještavanje MFT BiH o svim izvršenim transakcijama.

Sredstva potrebna za servisanje vanjskog duga u domaćoj valuti osigurava MFT BiH od Uprave za neizravno oporezivanje (UNO) i / ili izravnim uplatama krajnjih korisnika kredita. Godišnji plan sredstava potrebnih za servisiranje vanjskog duga sastavni je dio dokumenta „Proračun institucija BiH i međunarodnih obveza“ koji donosi Parlamentarna skuština BiH. Sukladno zaključenom Ugovoru o obavljanju poslova bankarskog i fiskalnog agenta između CBBiH i UIO, a na temelju Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda, tijekom 2021. godine nastavljeno je vođenje jedinstvenog računa UNO za prikupljanje prihoda od neizravnih poreza. Po ovom aranžmanu komercijalne banke na dnevnoj osnovi transferiraju na račun za evidentiranje, držanje i raspodjelu prihoda UNO kod CBBiH sve prikupljene prihode, a potom se ti prihodi po nalogu UNO svakodnevno alociraju na više računa po različitim namjenama sukladno zakonskoj regalativi i nalogu UNO. Na temelju Zakona o trošarinama, u 2021. godini je nastavljen proces prikupljanja sredstava uplaćenih po osnovi cestarina na račun UNO kod CBBiH te raspored ovih sredstava po nalogu UNO prema entitetima i Brčko distriktu.

Sve obveze po vanjskom dugu BiH tijekom protekle godine servisirane su uredno i blagovremeno. Izvršene su obveze prema: Međunarodnom monetarnom fondu (MMF), Svjetskoj banci (IBRD, IDA), Pariskom klubu, Europskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD), londonskom klubu povjeritelja, Razvojnoj banci Vijeća Europe (CEB), Saudijskom fondu za obnovu i razvoj, Europskoj investicijskoj banci (EIF), Europskom povjerenstvu (EC), Njemačkoj razvojnoj banci (KFW), Izvozno-uvoznoj banci Koreje, OFID Fondu, Međunarodnom fondu za razvoj poljoprivrede (IFAD), Banci za rad i gospodarstvo i Austrijskoj poštanskoj štedionici (B.A.W.A.G.), EUROFIMA-i, Kuvajtskom fondu za arapski ekonomski razvoj, Vladi Japana, Vladi Belgije, Vladi Španjolske te ostalim javnim i privatnim kreditorima.

CBBiH je fiskalni agent i izvršava transakcije u vezi sa članstvom i aranžmanima BiH u MMF-u od 2002. godine, na temelju odluke Vijeća ministara BiH koja je zvanično objavljena u službenim glasilima BiH. Međusobni odnosi, nadležnosti i postupanje pet institucija u BiH (CBBiH, MFT BiH, Federalno ministarstvo financija, Ministarstvo financija Republike Srpske i UIO) vezano za pitanje finansijskih aranžmana sa MMF-om, definirani su Memorandumom o razumijevanju. Prvi je zaključen 2002. godine, na snazi su oni iz 2016. i 2020. godine. CBBiH je depozitar za račune (gotovinske i vrijednosne papire) koje MMF drži kod fiskalnog agenta (obično su to središnje banke) svih članica sukladno Statutu (engl. Articles of Agreement) MMF-a. Da bi se izvršile transakcije odobrenja sredstava od MMF-a i plaćanja obveza prema MMF-u, CBBiH vodi namjenski Depozitni račun za transakcije sa MMF-om, sa podračunima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta. CBBiH izvršava transakcije sa MMF-om nakon što nadležne institucije u BiH osiguraju puno pokriće u domaćoj valuti na spomenutom računu / podračunima. Kvota BiH, koja predstavlja uplaćeni i upisani „kapital“

svake zemlje članice u opću / generalni izvor sredstava MMF-a, iznosi 265,2 milijuna SDR.

MMF ima ovlaštenje da stvara bezuvjetnu likvidnost kroz opću raspodjelu (alokaciju) specijalnih prava vučenja (SDR) zemljama članicama, u proporciji sa njihovim udjelom u kapitalu MMF-a. Prethodna alokacija SDR je izvršena 2009. godine, a proistekla je kao mjera za ublažavanje posljedica globalne finansijske i ekonomske krize. Kao odgovor na krizu uzrokovanoj pandemijom COVID-19, Odbor guvernera MMF-a je 02.08.2021. godine donio Odluku o novoj alokaciji SDR za sve zemlje članice MMF-a, u vrijednosti od oko 456 milijardi SDR-a (ekvivalent 650 milijardi USD), na temelju postotka kvote u ukupnom iznosu kapitala MMF-a. Alokacija SDR ne predstavlja klasični finansijski aranžman jedne zemlje sa MMF-om. Obveza zemlje članice po osnovi alokacije sastoji se od mjesечно obračunanih troškova na kumulativni iznos alokacije SDR, koji zemlja članica plaća tromjesečno MMF-u.

MMF je 23.08.2021. godine doznačio BiH iznos od 254.182.273 SDR²⁰ po osnovi alokacije specijalnih prava vučenja. Sredstva su uplaćena na Račun držanja SDR kod CBBiH. CBBiH je, kao fiskalni agent BiH, odobril protuvrijednost u iznosu od 602.540.349,06 KM na Depozitni račun po MMF transakcijama - glavni račun Ministarstva BiH i po prijemu instrukcija od entetskih ministarstava financija je izvršila raspored sredstava na podračune entiteta.

Sukladno Statutu Svjetske banke, CBBiH je depozitar za članice grupe Svjetske banke: IBRD, IDA i MIGA. Po nalogu navedenih članica, CBBiH izvršava transakcije kupoprodaje strane valute za domaću i izvršava plaćanja / transfere krajnjim korisnicima u domaćem platnom prometu.

CBBiH je i u 2021. godini, sukladno Ugovoru zaključenom sa Agencijom za osiguranje depozita BiH, obavljala poslove evidencije portfelja vrijednosnih papira ove institucije kojim, prema sporazumu Agencije za osiguranje depozita sa inozemnim portfeljnim menadžerom, upravlja eksterni portfeljni menadžer.

Također, CBBiH je u skladu sa zaključenim ugovorima nastavila djelovati kao bankarski i fiskalni agent Federalnog ministarstva financija te kao bankarski agent Agencije za bankarstvo FBiH, Agencije za bankarstvo RS, Brčko distrikta te za entetske registre vrijednosnih papira. Usluga korištenja elektronskog bankarstva pružana je deponentima i tijekom 2021. godine.

²⁰ U skladu sa 0,06% kvote BiH u ukupnom iznosu kapitala MMF-a.

2.7 Prikupljanje i kreiranje statističkih podataka

CBBiH prikuplja podatke od izvještajnih jedinica predmetnih statističkih istraživanja i vlasnika administrativnih podataka te ih obrađuje kako bi se proizveli i objavili pokazatelji službene statistike BiH iz nadležnosti CBBiH. Kako bi statistički pokazatelji bili što sadržajniji, razumljiviji i lakše dostupni korisnicima, potrebno je unapređivati metode prikupljanja, obrade, analize i objave podataka. Tijekom 2021. godine unaprijeđeni su i razvijeni novi statistički alati koji su potrebeni za dalje usklađivanje sa međunarodnim statističkim standardima, a posebice sa metodologijama koje se primjenjuju u EU na koje se BiH obvezala kroz Sporazum o stabilizaciji i proširivanju.

Tijekom 2021. godine su se okolnosti za statističku produkciju prilično stabilizirale, u odnosu na početak pandemije u 2020. godini, pa je statističko izvještavanje bilo redovnije i sa manjim vremenskim odstupanjima. Sva planirana statistička istraživanja su završena i kompletirana u oblastima statistike monetarnog i finansijskog sektora, statistike platne bilance i statistike vladinih financija i finansijskih računa te su objavljenja i dostavljena svim međunarodnim institucijama, sukladno obvezama koje ima CBBiH.

CBBiH se, u okviru svojih statističkih aktivnosti, nastavila naglašeno angažirati na proširivanju i usklađivanju sa EU zahtjevima. Cijeli statistički sustav u BiH u tom pogledu mora napraviti velike pomake da bi se podigao obujam statistike i kvaliteta produkcije na razinu ostalih zemalja članica.

Pored redovnog rada, napravljena su unapređenja u sljedećim segmentima:

- uspostavljena je redovna tromjesečna Anketa o kreditnim aktivnostima banaka, a rezultati ankete se objavljaju na web stranici i isti su dobili primjerenu pažnju. Metodologija za ovo anketno istraživanje je diktirana sličnim istraživanjem koje se provodi u eurozoni, a također su korištena iskustva od drugih zemalja iz naše regije;
- na temelju preporuka iz regionalnog projekta za vanjsku statistiku (Prekogranična statistika o stanjima), koju finansira EU a implementira MMF, napravljene su pripreme za statistiku vanjskog duga prema formatima koje zahtjeva Svjetska banka;
- nakon dužih priprema, usuglašen je i potpisani Memorandum o razumjevanju sa Agencijom za statistiku BiH vezano za kompilaciju statistike vladinih financija. Kroz Memorandum su definirane obveze svake od institucija i načini suradnje, a prema uputama od strane Eurostata.

Tehnički IPA projekti se koriste za proširivanje statistike i podizanje kvaliteta u pravcu usklađivanje sa EU standarima. Implementacija višekorisničkog IPA 2017 programa tehničke pomoći je uspješno završena za sve

tri komponente na kojima je radila CBBiH (statistika vladinih financija - dalja dogradnja i prilagodba ESA 2010 i EDP; međunarodna trgovina uslugama; i MIP pokazatelji makroekonomskih neravnoveška) te su na završnim radionicama dobijene pozitivne ocjene od Eurostata o postignutim rezultatima i kvaliteti podataka. Tijekom 2021. započet je novi IPA 2019 Twinning projekat sa partnerskim institucijama u Danskoj i Finskoj, koji će trajati dvije godine. CBBiH u okviru ovog projekta će raditi na uspostavljanju mjesecne statistike platne bilance te u okviru toga surađuje sa ekspertima iz Statistike Finske na pripremi metodologije i procjeni kvalitete izvora podataka za ovu statistiku.

Stručna suradnja i rad na planskim dokumentima sa Agencijom za statistiku BiH se kontinuirano odvija, proširena je međusobna razmjena podataka i rad na programiranju buduće EU pomoći. U okviru Radne grupe za statistiku u procesu EU integracija se u više navrata analizirala i definirala lista prioriteta za statistički sustav u BiH.

Na međunarodnom planu se kontinuirano ulažu napor u cilju poboljšanja kvantitete i kvalitete statistike kroz sudjelovanje u forumima (poput Pododbora EC-BiH, radne grupe Eurostata, ECB-a, BIS Irving Fischer komitet za statistiku) i suradnjom sa zemljama iz regije kroz različite projekte i konferencije. CBBiH redovno međunarodnim i regionalnim institucijama dostavlja opsežne setove statističkih podataka, a preko kojih je BiH predstavljena u međunarodnim bazama statističkih podataka (Eurostat, MMF, Svjetska banka, ECB, EBRD, UNCTAD, BIS banka, UN Statistički odjel). Osobito naglašena razmjena informacija se realizira sa Eurostatom, a koja uključuje metodološke provjere i analize, kao i redovno izvještavanje u okviru Monitoringa usklađenosti (SIMS) sa statističkim zahtjevima EU te godišnjeg (dvokružna) prikupljanja podataka za zemlje u procesu proširivanja.

CBBiH se dodatno angažirala i priprema dodatna statistička izvješća za potrebe Fiskalnog vijeća BiH, Tajništva CEFTA, Direkcije za ekonomsko planiranje, Agencije za promociju stranih ulaganja, Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstva gospodarstva i poduzetništva RS, Ministarstva trgovine FBiH, a sve sa ciljem kvalitetnijeg praćenja ekonomskih kretanja i poduzimanja odgovarajućih mjera.

2.8 Praćenje sustavnih rizika u finansijskom sustavu

CCBBiH vrši funkciju praćenja finansijske stabilnosti koja podrazumijeva pravovremeno identificiranje ranjivosti u finansijskom sustavu zemlje. Cilj djelovanja CBBiH u ovom području je da se poboljša razumijevanje uzročno-posljedičnih veza između finansijskog sustava i makroekonomskog okruženja, upozore finansijske institucije i drugi sudionici na tržištu na postojeće rizike, pokrene dijalog o rizicima i poduzmu korektivne mjere kojima će se umanjiti posljedice materijalizacije rizika.

Aktivnosti CBBiH na polju praćenja stabilnosti finansijskog sustava obuhvataju i specijaliziranu komunikaciju sa relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama kojom se osigurava kontinuitet procesa praćenja sustavnih rizika, kao i komuniciranje o rizicima po finansijsku stabilnost sa širom javnošću. Doprinos očuvanju finansijske stabilnosti CBBiH daje u okviru članstva u Stalnom odboru za finansijsku stabilnost (SOFS) BiH, kojeg, pored guvernera CBBiH i direktora agencija za bankarstvo čine i članovi Fiskalnog vijeća BiH i direktor Agencije za osiguranje depozita BiH.

CBBiH izvještava širu javnost o rizicima po finansijsku stabilnost kroz redovnu godišnju publikaciju Izvješće o finansijskoj stabilnosti, koje se od 2007. godine objavljuje na web stranici CBBiH. Objavljivanjem Izvješća o finansijskoj stabilnosti, CBBiH javnosti želi ukazati na posljedice dosadašnjih makroekonomskih trendova i trendova u finansijskom, prvenstveno bankarskom sektoru na rizike i iskušenja sa kojima će se finansijski sustav suočiti u narednim razdobljima. U izvješćima se redovno prezentiraju rezultati analiza za praćenje sustavnih rizika, koje se razvijaju i provode u Odjeljenju za finansijsku stabilnost.

Kompilacija i objavljivanje seta osnovnih pokazatelja finansijskog zdravlja prema metodologiji MMF-a također je važan kanal komunikacije CBBiH sa širom javnošću. Pokazatelji finansijskog zdravlja se objavljaju tromjesečno na web stranici CBBiH od polovine 2009. godine, a od rujna 2011. godine i na web stranici MMF-a. Tijekom 2021. godine pristupilo se uskladištanju metodologije za izračun pokazatelja finansijskog zdravlja sa MMF-ovim Vodičem za kompilaciju pokazatelja finansijskog zdravlja iz 2019. godine. Uz navedena metodološka uskladištanja pojedinih postojećih pokazatelja, CBBiH je proširila set pokazatelja finansijskog zdravlja. Novi pokazatelji i relevantna metodološka tumačenja bit će objavljena na web stranici CBBiH nakon što budu dostupni podaci s krajem četvrtog tromjesečja 2021. godine.

U 2021. godini CBBiH je nastavila aktivnosti na provođenju makroekonomskih testova na stres. Testovi na stres se u CBBiH rade tromjesečno i osnovni su alat za kvantifikaciju učinaka sustavnih rizika na bankarski sustav. Detaljni rezultati testova na stres se dijele sa agencijama za bankarstvo, kojima se dostavlja i Izvješće o rezultatima testova na stres u kojem se na deskriptivan način prezentiraju sustavni rizici i budući trendovi. O rezultatima testova na stres se kroz odgovarajuću formu Izvješća o rezultatima testova na stres upoznaje i SOFS. Agregirani rezultati testova na stres sa podacima sa kraja godine se objavljaju u Izvješću o finansijskoj stabilnosti. Krajem 2021. godine izvršeno je unapređenje procesa kreiranja makroekonomskih scenarija za testove na stres, koji će se u narednim razdobljima temeljiti na CBBiH modelu za makroekonomski projekcije. Pored testova na stres solventnosti koji se provode u CBBiH, u prvoj polovini 2021. godine, CBBiH je sudjelovala u kreiranju makroekonomskih

scenarija za nadzorno testiranje otpornosti na stres koje su tijekom godine provele agencije za bankarstvo.

Tijekom 2021. godine nastavljena je suradnja sa ECB-om koja se odnosi na ažuriranje informacija vezano za „Izvješće o finansijskoj stabilnosti za zemlje kandidate i potencijalne kandidate za članstvo u EU“, a koja se ogleda u dostavljanju obuhvatnog seta podataka, informacija i pojašnjenja aktualnog stanja i trendova u domaćem finansijskom sektoru. Cilj ove publikacije je da se kroz analize trendova u finansijskim sustavima ovih zemalja i ocjenu aktualnih izazova po finansijsku stabilnost doprinese boljem razumijevanju sustavnih rizika u regiji. Izvješće se izrađuje svake dvije godine, a ažuriranje informacija za potrebe ECB-a se vrši na godišnjoj razini.

Kontinuirana suradnja sa drugim relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama i nadogradnja postojećih analitičkih kapaciteta CBBiH na polju finansijske stabilnosti, nastavljena je i u 2021. godini, najvećim dijelom kroz online kanale komuniciranja, sukladno situaciji izazvanoj pandemijom COVID-19. Kroz edukaciju i programe tehničke pomoći osigurava se usklađenost pristupa analiziranja i identifikacije sustavnog rizika sa najboljim praksama i trendovima u svijetu, kao i pravodobna identifikacija sustavnih rizika.

Zadaci koji proizilaze iz koordinacije djelatnosti agencija za bankarstvo entiteta nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka, nastavili su se provoditi i u 2021. godini. Suradnja i razmjena podataka i informacija CBBiH s entitetskim agencijama za bankarstvo odvijala se kontinuirano u različitim oblastima redovne suradnje. Guverner CBBiH i direktori agencija za bankarstvo održavali su sastanke na kojima su razmatrana bitna pitanja o stanju u bankarskom sektor te sektoru lizinga i mikrokreditnom sektor, a posebno u kontekstu aktualne situacije sa pandemijom COVID-19, izazova sa kojima se ovi sektori suočavaju i mjera koje su tijekom 2021. godine poduzimane na ublažavanju posljedica pandemije. Razmatrane su i ostale relevantne teme iz monetarne oblasti, supervizorska pitanja koja, između ostalog, obuhvataju i regulativu za poslovanje banaka, unapređenje suradnje u oblasti finansijske stabilnosti i dr. Sastancima je na poziv guvernera prisustvovao i direktor Agencije za osiguranje depozita u BiH, što je doprinijelo redovnom informiranju sudionika u koordinaciji o stanju osiguranih depozita u BiH i aktivnostima ove agencije koja, pored CBBiH i agencija za bankarstvo, predstavlja važnog sudionika u mreži finansijske sigurnosti.

2.9 Suradnja sa međunarodnim institucijama i rejting agencijama

Tijekom 2021. godine, CBBiH je nastavila intenzivnu i kvalitetnu komunikaciju i suradnju s institucijama Evropske unije, članicama Evropskog sastava središnjih banaka (ESCB) i drugim partnerima u procesu EU integracije. Premda je, zbog političkog zastoja (posebno u drugoj polovini 2021. godine), došlo i do zastoja u procesu pridruženja BiH EU,

CBBiH je ispunila sve obveze u EU integracijskom procesu te rezultatima i unapređenjem poslovnih procesa i analitičkih alata potvrdila jaku opredjeljenost europskoj perspektivi unapređujući poslovanje sukladno preporukama EU.

CBBiH je sudjelovala u izradi Priloga za godišnje Izvješće Europskog povjerenstva za BiH, kao i u redovnim godišnjim aktivnostima u sklopu izrade Programa ekonomskih reformi (ERP), uključujući sudjelovanje u konzultacijama i sastancima sa Europskom središnjom bankom, tijekom redovnog dijaloga o ekonomskoj politici u okviru Vijeća za ekonomska i finansijska pitanja EU (ECOFIN). U Izvješću o napretku za 2021. godinu i Zaključcima ECOFIN-a, Europsko povjerenstvo (EC) i Europska središnja banka (ECB) su pozitivno ocijenile aktivnosti CBBiH. EC je istaknula da je, slijedom ECB preporuka, CBBiH značajno poboljšala svoje analitičke kapacitete i napravila ključni napredak u području primjenjenih ekonomskih istraživanja. Uspostavljena su redovna statistička anketiranja vezana za inflacijska očekivanja i kreditne aktivnosti banaka, a redovno se objavljaju i srednjoročne makroekonomske projekcije (dva puta godišnje) i brze procjene trenutne ekonomske aktivnosti i inflacije (četiri puta godišnje). Ovim aktivnostima se CBBiH dodatno harmonizirala sa aktivnostima središnjih banaka, uključujući i članice eurosustava. U složenom institucionalnom ambijentu, EC je naglasila i kako monetarna politika utemeljena na aranžmanu valutnog odbora ima veliko povjerenje kod šire javnosti. Aranžman valutnog odbora je ostao stabilan i tijekom pandemije i smatra se važnim stupom makroekonomske stabilnosti. Konačno, posebno je istaknut značaj neovisne i stabilne CBBiH, uz preporuku i potrebu osiguranja pune neovisnosti CBBiH.

Tijekom 2021. godine, CBBiH je dala doprinos radu tijela osnovanih u cilju praćenja realizacije ugovornih obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i pripremi materijala za godišnje sastanke Pododbora za unutarnje tržište i konkurenčiju i Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku. U siječnju 2021. godine, CBBiH je putem online platforme, kao dio BiH delegacije, sudjelovala na 5. sastanku Pododbora za unutarnje tržište i konkurenčiju. Šesti sastanak Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku, zbog neusvajanja dokumenata na Vijeću ministara, nije održan tijekom 2021. godine.

CBBiH je i tijekom 2021. godine, kroz različite vidove tehničke suradnje, radila na jačanju institucionalnih kapaciteta, unapređenju učinkovitosti poslovanja, uvođenju novih politika, daljeg razvoja i obuke osoblja u cilju unapređenja priprema za integraciju u ESCB. Postupno i kontinuirano uvođenje najboljih EU i međunarodnih standarda u poslovanje CBBiH se ostvaruje vlastitim kapacitetima, ali i kroz pristup IPA²¹ fondovima te kroz

bilateralnu i multilateralnu suradnju sa drugim središnjim bankama.

Posebno značajnu podršku na EU putu smo dobili u okviru Programa „Jačanje institucionalnih kapaciteta središnjih banaka Zapadnog Balkana u cilju integracije u ESCB“, uz finansijsku podršku IPA instrumenta EC. Cilj Programa je jačanje monetarne i finansijske stabilnosti u regiji kroz jačanje institucionalnih kapaciteta središnjih banaka Zapadnog Balkana i dvije agencije za nadzor banaka u Bosni i Hercegovini. Program je realiziran u razdoblju ožujak 2019. - prosinac 2021. godine, u suradnji sa Njemačkom saveznom bankom (Deutsche Bundesbank), i 19 središnjih banaka članica ESCB, ECB i EC. Tijekom implementacije programa, u razdoblju pandemije, digitalni alati i tehnologije su zamijenili tradicionalne sastanke i on-site stručne misije. Tijekom 33 mjeseca trajanja projekta, Deutsche Bundesbank, 19 nacionalnih središnjih banaka i ECB su organizirali intenzivni regionalni program obuke o ključnim pitanjima središnjeg bankarstva i supervizije, što je uključivalo 20 trening sesija s fokusom na teme bankarske supervizije, finansijske stabilnosti, zaštite korisnika finansijskih usluga te finansijske inkluzije, oporavka i restrukturiranja, monetarne politike, platnoga prometa, statistike, usklađenosti i EU integracija, politike upravljanja, računovodstva i interne revizije. Održane su i dvije radionice, namijenjene donositeljima odluka, o temi politike restrukturiranja problematičnih kredita i upravljanja. Pored toga, realizirani su bilateralni programi i programi stažiranja.

U okviru Programa bilateralne pomoći i izgradnje kapaciteta središnjih banaka koji financira Švicarsko tajništvo za ekonomske poslove (SECO) nastavili smo intenzivnu suradnju sa Institutom za međunarodne i razvojne studije iz Ženeve. Tijekom projekta adresirana su sljedeća područja središnjega bankarstva: analiza i implementacija monetarne politike (upravljanje deviznim rezervama i jačanje istraživačkih kapaciteta); statistika; upravljanje ljudskim resursima, oblast operativnog rizika, uključujući unapređenje kontinuiteta poslovanja. Tijekom godine osiguran je kontinuitet programskih aktivnosti u virtualnom okruženju uz postizanje planiranih rezultata, kao i adresiranje novih potreba, primarno u programskoj komponenti operativni rizici, uključujući razvoj funkcije usklađenosti (eng. compliance) i izradu Etičkog kodeksa CBBiH. U cilju uspostave i izgradnje sustava integriranog upravljanja rizicima, urađena su poboljšanja metodologije upravljanja operativnim rizikom. Dodatno, nastavljen je razvoj u oblasti primijenjenih ekonomskih istraživanja. Postojeći model za srednjoročne makroekonomske projekcije je dodatno unaprijeđen, a CBBiH je formalizirala proces publikacije srednjoročnih makroekonomskih projekcija i brzih procjena trenutne (eng. nowcasting) ekonomske aktivnosti i inflacije.

Tijekom 2021. godine je kompletiran značajan dio posla na razvoju modela za ocjenu makroekonomskih neravnoteža, koji se temelji na novom i unaprijeđenom modelu

²¹ IPA – Instrument for Pre-accession assistance / Instrument prepristupne pomoći

Financijskog programa i politika MMF-a. Program tehničke suradnje u CBBiH implementira Joint Vienna Institute, a finalizacija modela se očekuje do kraja prvog polugodišta 2022. godine. S ovim modelom će se analitički kapaciteti CBBiH dodatno unaprijediti, a CBBiH će kompletirati standardni set prognostičkih modela koje koriste moderne središnje banke.

Zbog lakše dostupnosti i znatno nižih troškova virtualne tehničke suradnje, tijekom prošle godine je zabilježen ogroman rast ponude tehničke pomoći. CBBiH je bila vrlo aktivna u razmjeni znanja i iskustava kroz radionice, prezentacije i konferencije središnjih banaka i drugim međunarodnim forumima. Imajući u vidu daje BiH u MMF-u zastupljena preko nizozemsko-belgijske konstitutivne skupine, nastavljena je i suradnja s Bankom Nizozemske, primarno kroz uključenje u forume i radionice u području istraživanja i monetarne politike.

U organizaciji Centralne banke BiH tijekom 2021. godine održane su tri online misije međunarodnih rejting agencija Standard & Poor's i Moody's Investors Service sa relevantim međunarodnim i domaćim institucijama u BiH u cilju ocjene suverenog kreditnog rejtinga BiH. Tijekom 2021. godine rejting agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ sa stabilnim izgledima.

2.10 Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima u CBBiH se sprovodi na sustavan i strukturiran način sukladno općem okviru upravljanja rizicima definiranom Politikom integriranog upravljanja rizicima u CBBiH. Opći okvir definira ciljeve i principe upravljanja rizicima, organizaciju upravljanja rizicima, osnovne vrste rizika sa kojima se CBBiH suočava u svom poslovanju, kao i proces upravljanja rizicima.

Upravljanje rizicima u CBBiH se temelji na modelu tri linije odbrane od rizika. Prvu liniju odbrane čine organizacijske jedinice/oblici koji su izravno uključeni u poslovne procese i upravljaju s tim povezanim rizicima. Drugu liniju odbrane čine komiteti nadležni za upravljanje rizicima (Komitet za rizike i Investicijski komitet), specijalizirani stručnjaci koji obavljaju metodološke i kontrolne funkcije upravljanja rizicima i organizacijski oblik nadležan za upravljanje rizicima. Svrha komiteta je podrška guverneru i Upravnom vijeću u redovnom praćenju, koordinaciji i pružanju informacija o upravljanju rizicima. Treću liniju odbrane čine Ured glavnog internog revizora i Revizorski komitet.

Komitet za rizike je u toku 2021. godine razmatrao pitanja pretežno iz oblasti upravljanja operativnim rizicima, usklađenosti poslovanja i informacijske sigurnosti, dok je Investicijski komitet razmatrao pitanja vezana za upravljanje deviznim rezervama CBBiH. U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima, tijekom 2021. godine, usvojen je novi okvir upravljanja operativnim rizicima, koji čine: Politika upravljanja operativnim rizicima

u CBBiH, Metodologija upravljanja operativnim rizicima u CBBiH i Metodologija prikupljanja podataka o incidentima i kalkulacije operativne vrijednosti pod rizikom. Svrha upravljanja operativnim rizicima je da pruži razumno uvjeravanje da će CBBiH ostvariti svoju misiju i ciljeve, zaštитiti reputaciju i financijska sredstva sukladno politici tolerancije rizika. Također, upravljanje operativnim rizicima ima za cilj integriranje informacija o rizicima u procese donošenja odluka u CBBiH.

Sukladno programu usklađenosti i planom razvoja ove funkcije u CBBiH, tijekom 2021. godine, okončano je nekoliko ključnih aktivnosti koje imaju značajan utjecaj na izgradnju integriteta, etičnog poslovanja, adekvatno upravljanje sukobom interesa i borbu protiv korupcije. Usvojen je novi Etički kodeks CBBiH, koji tretira pitanja poput sukoba interesa, poklona i gostoprivlastava. Usvojen je novi Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i drugih potencijalnih nepravilnosti u CBBiH, poput: sukoba interesa; nepravilnosti u nabavama i raspolaganju imovinom CBBiH; nepravilnosti u zapošljavanju ili ostvarivanju prava iz radnog odnosa i; kršenje propisa CBBiH i diskriminacije po bilo kojoj osnovi. Kao jedan od značajnih elemenata uspješnosti programa usklađenosti, uspostavljen je sustav Etička linija. Ovakvo prihvaćen i implementiran sustav predstavlja uvođenje kanala za prijave i komunikacije s prijaviteljem koji je u skladu s najvišim međunarodnim standardima, zahtjevima i Direktivom Europske unije o zaštiti osoba koje prijavljuju povredu prava Unije (Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. godine).

Tijekom 2021. godine donesen je niz propisa usmjerenih na jačanje informacijske sigurnosti CBBiH. Također, izvršeno je usklađivanje SWIFT okruženja sa SWIFT CSP programom, te je od strane nezavisnog procjenitelja/revizora dobijena potvrda o usklađenosti istog za 2021. godinu.

2.11 Proces interne revizije

Regulatorni okvir za obavljanje funkcije interne revizije predstavljaju Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Pravilnik o internoj reviziji u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Priručnik o radu interne revizije u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i obvezujuće smjernice Međunarodnog okvira profesionalne prakse interne revizije. Cilj interne revizije je pomoći CBBiH u ostvarenju njenih strateških ciljeva i učinkovitom izvršavanju zadataka, provjeravajući da li je provođenje upravljačkih i kontrolnih mehanizama odgovarajuće, ekonomično i dosljedno u odnosu na zakonske propise, interne akte i druge propise. Interna revizija daje mišljenje, preporuke i savjete u vezi s aktivnostima koji su predmet revidiranja.

Tijekom 2021. godine je provedena treća eksterna procjena kvaliteta rada interne revizije u CBBiH, od strane eksperata Narodne banke Nizozemske. Eksterna procjena se, prema Međunarodnom okviru profesionalne prakse interne revizije, vrši najmanje jednom u pet godina. Navedena

procjena se sastojala od pregleda dokumentacije koja se odnosi na rad interne revizije, propisa CBBiH te interakcije interne revizije sa menadžmentom, Revizorskim komitetom i organizacijskim oblicima. U cilju dobijanja informacije o radu UGIR-a na terenu i suradnji sa poslovnom stranom, eksterni procjenitelji su obavili više razgovora sa nositeljima funkcija u CBBiH i revidiranim organizacijskim oblicima. U dostavljenom Izvješću navedeno je kako je funkcija interne revizije generalno usklađena sa standardima Instituta internih revizora, ali je i ukazano na područja koja treba poboljšati. Odmah po okončanju eksterne procjene, pristupilo se realizaciji preporuka sukladno pripremljenom Akcijskom planu aktivnosti.

2.12 Ostalo

2.12.1 Upravljanje ljudskim resursima

S obzirom na pandemiju COVID-19 u toku 2021. godine, vodeći se preporukama nadležnih institucija i organa, a sukladno Planu postupanja i upravljanja rizikom u kriznim situacijama uzrokovanim pandemijom COVID-19, poduzete su odgovarajuće mjere i aktivnosti u cilju smanjenja

rizika utjecaja COVID-19 na poslovanje Centralne banke i osiguranja kontinuiteta poslovanja i izvršavanja svih ciljeva i zadataka.

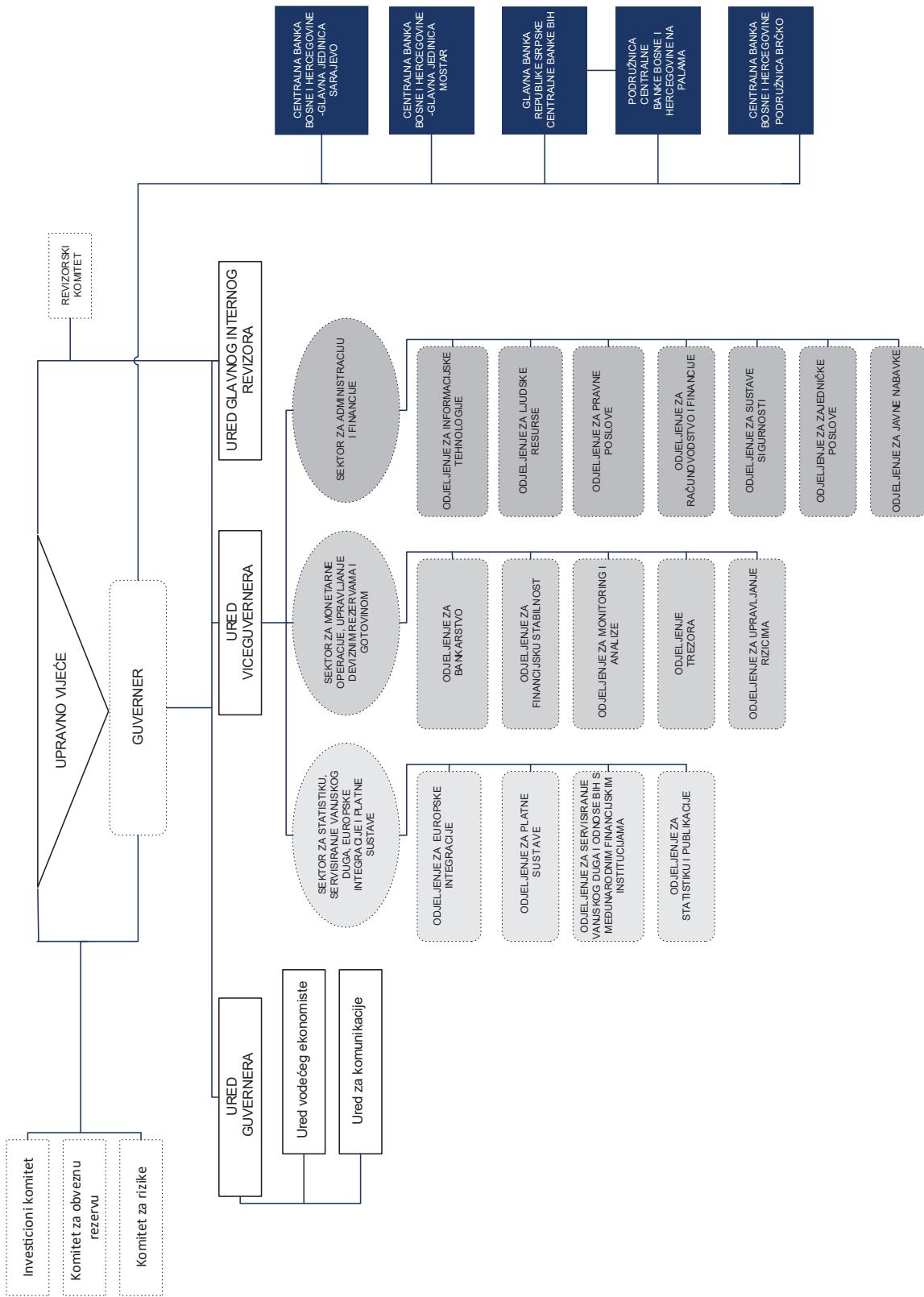
Najviši organ CBBiH je Upravno vijeće (UV), koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njenog provođenja, organizaciju i strategiju CBBiH sukladno ovlaštenjima utvrđenim Zakonom. Upravno vijeće čine guverneri, koji predsjedava Vijećem i četiri člana (tablica 2.7). Upravu Centralne banke čine guverner i tri viceguvernera koje je imenovao guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća. Zadatak Uprave je operativno rukovođenje poslovanjem Centralne banke. Svaki je viceguverner neposredno odgovoran za rad jednog sektora Centralne banke (vidjeti organizacijsku shemu CBBiH).

Tablica 2.7: Rukovodna struktura CBBiH na kraju 2021. godine

Upravno vijeće CBBiH	dr. Senad Softić, predsjedavajući dr. Radomir Božić, član mr. Šerif Isovčić, član dr. Dragan Kulina, član dr. Danijela Martinović, član
Uprava CBBiH	dr. Senad Softić, guverner mr. Ernadina Bajrović, viceguvernerka nadležna za Sektor za administraciju i financije dr. Željko Marić, viceguverner nadležan za Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sustave Viceguverner nadležan za poslove Sektora za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom nije imenovan od 11.08.2021. godine, po isteku mandata u trajanju od četiri godine viceguvernerki dr. Milici Lakić.

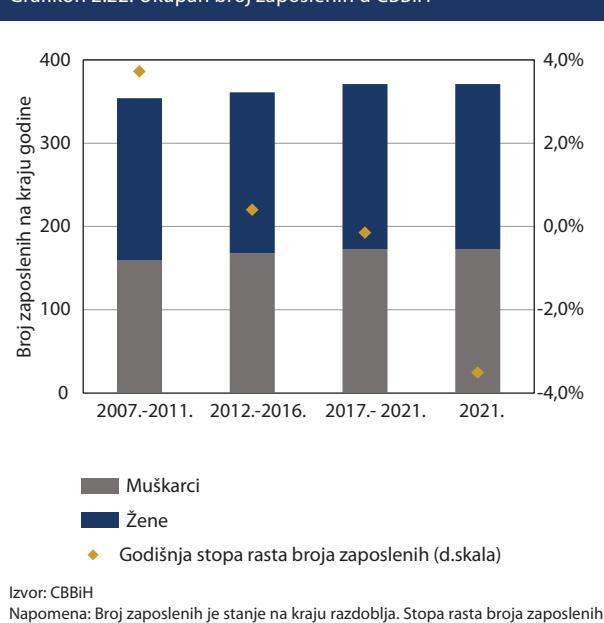
Izvor: CBBiH

Organizaciona šema Centralne banke Bosne i Hercegovine

Tijekom 2021. godine nastavljena je racionalizacija broja uposlenih, uz održavanje optimalnog odvijanja procesa i funkcionalne organizacije rada. Prirodnom fluktuacijom službenika, uslijed odlaska službenika u mirovinu ili sporazumnog raskida radnog odnosa, a da se nije vršio prijem novih službenika u radni odnos, značajno je smanjen ukupan broj uposlenih. Prijem novih službenika nije prelazio planirani ukupan broj službenika. U Centralnoj banci je sa 31.12.2021. godine bilo ukupno 358 službenika (grafikon 2.22). Od ukupnog broja službenika, 78,77% bili su sa visokom stručnom spremom, a od toga jedanaest doktora nauka i 71 magistar. Prosječna starost službenika bila je 46 godina, a od ukupnog broja službenika na kraju 2021. godine, 49,16% bile su žene.

Grafikon 2.22: Ukupan broj zaposlenih u CBBiH

Izvor: CBBiH

Napomena: Broj zaposlenih je stanje na kraju razdoblja. Stopa rasta broja zaposlenih za razdoblje 2007 - 2011, 2012 - 2016 i 2017 - 2021 godina je prosjek za razdoblje.

Jedna od misija CBBiH je i pomoć visokoškolskim ustanovama u BiH, koja se ogleda kroz potpisane ugovore o suradnji sa nekoliko ekonomskih fakulteta u BiH te davanju mogućnosti studentima, postdiplomcima i akademskim istraživačima da kroz praksu u CBBiH steknu prijeko neophodno iskustvo. Studentska praksa je nešto što CBBiH organizira više od 10 godina, tijekom kojih je kroz našu instituciju prošlo više stotina studenata. Prijave za ferijalnu praksu se primaju u razdoblju ožujak-rujan, a za studijsku praksu tijekom cijele godine. Trajanje ferijalne prakse je 20 dana, a studijske od pet do 15 dana. Tijekom obavljanja studentske prakse, CBBiH financijski pomaže studente - sudionike, dajući simboličnu sumu koja služi za pokrivanje troškova prijevoza i ishrane tijekom obavljanja prakse.

2.12.2 Komuniciranje sa javnošću

Komunikacija sa javnošću intenzivno se odvijala i tijekom 2021. godine. Nastavak pandemije je zahtijevao veće prisustvo CBBiH u medijima, posebice u pogledu

prezentiranja makroekonomskih projekcija i pokazatelja i podataka koje producira CBBiH. O tome svjedoči izuzetno veliki broj medijskih objava čiji je izvor CBBiH.

U siječnju je obilježeno 20 godina od uspostavljanja i uspješnog djelovanja platnih sustava CBBiH. Bila je to prilika da se prisjetimo jedne od najuspješnije provedenih reformi u zemlji, ali i da ukažemo na značaj ove reforme za stanovništvo i gospodarstvo, koja je omogućila ubrzani razvoj bankarskog tržista te bankarskog i finansijskog sektora u cjelini. Produciran je i film, a osnovna poruka koja je odasvana u javnost bila je „Učinkovit platni sustav garant je financijske stabilnosti“. U 2021. godini je obilježeno i 15 godina kontinuiranog i učinkovitog djelovanja Središnjeg registra kredita, 20 godina uspješnog obavljanja poslova fiskalnog i bankarskog agenta i servisiranja vanjskog duga za državu te 20 godina vezanosti konvertibilne marke za euro fiksnim tečajom, što je osnova funkcioniranja valutnog odbora i garant stabilnosti domaće valute.

Stabilnost domaće valute je posebno potencirana u 2021. godini imajući u vidu sve izazove sa kojima se zemlja suočila tijekom pandemije, ali i unutarnje prilike koje su zahtijevale potrebu isticanja značaja stabilnosti domaće valute i očuvanja valutnog odbora kao važnog sidra bosanskohercegovačke ekonomije. Tijekom godine CBBiH je nastojala informirati javnost o svim relevantnim pitanjima iz svog djelokruga, pa su tako redovno objavljivane makroekonomske projekcije i procjene, rezultati anketa o kreditnoj aktivnosti banaka, informacije o financijskoj stabilnosti, kreditnom rejtingu države, trezorskim aktivnostima, aktivnostima o djelovanju platnih sustava, digitalizaciji i trendovima koji se mogu ticati financijskog sektora u cjelini, statistički podaci i niz drugih informacija. Projektom „Doručak s medijima“, CBBiH je nastojala pristupom drugačijim od uobičajenog, kroz druženja, novinarima kao prenosnicima informacija u javnost, omogućiti cijelovitiji pristup određenim temama, uz otvorenu i neformalnu diskusiju. Na ovaj način mediji će, vjerujemo, dodatno doprinijeti boljoj informiranosti, ali i financijskoj edukaciji, što je jedno od područja djelovanja CBBiH.

CBBiH je u posljednjih nekoliko godina pokrenula, samostalno i u suradnji s partnerskim organizacijama, niz aktivnosti na podizanju razine financijske edukacije i inkluzije stanovništva u BiH. Jedna od posljedica pandemije jeste i promjena okolnosti i načina na koji građani BiH obavljaju svoje financijske transakcije. Zbog toga smo u 2021. godini radili na razvoju materijala prilagođenim potrebama u novonastaloj situaciji. Primjeri su edukativni materijali vezani za sve aspekte korištenja elektronskih načina obavljanja financijskih transakcija te materijali posvećeni posebnim grupama, poput korisnika doznaka. Pored toga, urađen je i veliki broj aktivnosti na prilagođavanju materijala i načina njihove distribucije sadašnjoj situaciji te se sada većina aktivnosti obavlja online – putem weba ili društvenih mreža na kojima CBBiH ima aktive korisničke naloge.

U okviru aktivnosti na polju međunarodne suradnje, a s ciljem poticanja akademске diskusije, CBBiH je u 2021. godini organizirala četvrtu međunarodnu istraživačku konferenciju pod nazivom „Kako se središnje banke nose s makroekonomskim posljedicama pandemije Covid-19?“. CBBiH je bila institucija partner u organiziranju konferencije „The Economist: Svijet u 2022.“ koja je okupila predstavnike političkog, ekonomskog i društvenog života te predstavnike diplomatske zajednice u BiH s ciljem da se, kroz konstruktivan dijalog, daju analize i pogledi na gospodarski i politički ambijent, investicijsku klimu, kao i na razvoj društva u cjelini. Obje konferencije su pružila izuzetno uspješnu i pozitivnu promociju CBBiH u stručnoj javnosti.

CBBiH je krajem godine dobila novi vizualni identitet – logo, koji je izabran na temelju provedenog javnog natječaja, a bit će korišten u svim vidovima službene komunikacije. Proces izrade rješenja novog loga CBBiH potaknut je potrebom za unapređenjem i modernizacijom vizualnog identiteta institucije.

Nastavljene su i aktivnosti na polju finansijske edukacije te je uz podršku Europskog fonda za jugoistočnu Europu – Razvojni instrument (European Fund for Southeast Europe - Development Facility), pokrenut pilot projekat suradnje sa tri odabrane srednje škole, čiji je cilj da se, razmjenom iskustava i obukom, nastavnicima srednjih škola omogući izvođenje finansijske edukacije kao fakultativne nastavne aktivnosti.

CBBiH je posebno bila aktivna na društvenim mrežama kao jednom od kanala komuniciranja i diseminacije informacija javnosti, pa je u protekloj godini zabilježen izuzetno veliki broj objava na društvenim mrežama o svim aktualnim pitanjima.

2.12.3 Projekti energetske učinkovitosti i očuvanje nacionalnih spomenika

U okviru projekta Zeleni ekonomski razvoj, u CBBiH se vrši redovan unos podataka i praćenje potrošnje električne energije, plina i vode na razini svih objekata u vlasništvu CBBiH, kao i objekta u ul. Maršala Tita 25 u Sarajevu u kojem je smješten Centralni ured CBBiH. U objektu Centralnog ureda, unos podataka je automatiziran, podaci se putem internet konekcije šalju sa brojila na server informacijskog sustava energetske učinkovitosti (EMIS). Jedna od mogućih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta Centralnog ureda CBBiH u Maršala Tita 25 je zamjena postojećih plinskih kotlova sa visokoučinkovitim kondenzacijskim kotlovima koji bi omogućili bolju iskorištenost energije goriva. U tijeku je pokretanje inicijative za izradu projektne dokumentacije za zamjenu postojećih kotlova.

CBBiH redovno, sukladno zakonskoj regulativi, vrši mjerena emisije zagađujućih materija u zrak i čišćenje dimovoda i izvješća dostavlja nadležnim inistitucijama. Mjerenja se vrše na godišnjoj razini, a rezultati mjerenja kontinuirano pokazuju da je emisija zagađujućih materija unutar dozvoljenih granica.

Građevina Centralnog ureda je proglašena za nacionalni spomenik Odlukom objavljenom u Službenom glasniku BiH broj 40/10, te je zgrada svrstana u kategoriju „nacionalni spomenik od izuzetnog značaja za BiH“. U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđene su mjere zaštite koje se odnose na radove, način održavanja i tretman nacionalnog spomenika. Radovi na očuvanju objekta i tekuće održavanje vrše se kontinuirano. Tijekom 2020. godine izvršena je sanacija stepeništa na južnoj strani objekta (glavno i dva sporedna stepeništa), izvršena je sanacija kipova na glavnom ulazu, kao i sanacija kapilarne vlage i oštećenja nastalih vlagom u suterenskoj etaži. U sklopu sanacije kapilarne vlage izvršena je montaža uređaja koji rade na principu elektro-osmotske sekvencijalne pulsne tehnologije. Tijekom 2021. godine tromjesečno su se vršila mjerena postotka kapilarne vlage u zidovima suterena koja se dostavljaju Zavodu za zaštitu spomenika i koja su dokazala učinkovitost postavljenih elektroničkih uređaja, a u znatnoj mjeri poboljšani su uvjeti rada i boravka u podrumskim prostorijama. U sklopu tekućeg održavanja izvršeno je farbanje vanjske ograde na krovu kao i brojni radovi u enterijeru objekta.

Urađen je projekat za farbanje vanjske drvene stolarije na objektu, urađen predmjer radova oštećenja fasade u Dalmatinskoj ulici i u tijeku je izrada predmjera radova dijela fasade u ulici Alije Isakovića. Projekat rekonstrukcije zidova i podova u suterenu (prostor arhive) i ugradnju ventilacije u arhivskim prostorijama dobio je suglasnost Zavoda za zaštitu spomenika, a u tijeku je postupak javne nabave za odabir najpovoljnijeg izvođača.

Tijekom planiranja i izvođenja svih radova na objektu, ostvaruje se suradnja sa Zavodom za zaštitu spomenika: pribavlja se odobrenje za svaki pojedinačni projekat i intervenciju, CBBiH šalje obavještenje o vremenu početka radova i ostvaruje se suradnja sa nadzorom. Za dosadašnji rad i aktivnosti na očuvanju i održavanju nacionalnog spomenika dobijene su usmene pohvale Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika prilikom njihove posjete objektu Centralnog ureda, u ožujku 2021. godine.

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1.1:	Godišnje promjene realnog BDP-a u odabranim razdobljima	11
Grafikon 1.2:	Godišnje kretanje prosječnih potrošačkih cijena u odabranim zemljama	11
Grafikon 1.3:	Broj nezaposlenih u odabranim zemljama	12
Grafikon 1.4:	Konsolidirana bilanca eurosustava, odabране stavke aktive	12
Grafikon 1.5:	Aktiva Federalnih rezervi, odabранe stavke	13
Grafikon 1.6:	Kreditni rast sektora nefinancijskih poduzeća, odabранe zemlje eurozone	13
Grafikon 1.7:	Stopa kreditnog rasta u zoni eura	14
Grafikon 1.8:	Godišnje promjene cijena energetika	15
Grafikon 1.9:	Struktura stvarne individualne potrošnje u 2020. godini	18
Grafikon 1.10:	Doprinos godišnjim promjenama industrijske proizvodnje po djelatnostima	18
Grafikon 1.11:	Godišnja promjena i doprinos industrijskih grupa	19
Grafikon 1.12:	Godišnje promjene proizvodnje građevinskog sektora	19
Grafikon 1.13:	Doprinos godišnjoj stopi inflacije/deflacija	19
Grafikon 1.14:	Promjene u proizvođačkim i potrošačkim cijenama, razdoblje na razdoblje	20
Grafikon 1.15:	Akumulirani broja zaposlenih od početka 2011. godine	20
Grafikon 1.16:	Doprinosi godišnjim promjenama broja zaposlenih po djelatnostima	21
Grafikon 1.17:	Iznos i postotak promjene prosječne godišnje neto plaće	21
Grafikon 1.18:	Godišnji rast plaća i produktivnosti po aktivnostima	21
Grafikon 1.19:	Prihodi od neizravnih poreza	22
Grafikon 1.20:	Utjecaj inflacije na rast prihoda od PDV-a	22
Grafikon 1.21:	Ukupan bruto dug sektora vlade	23
Grafikon 1.22:	Vanjski dug sektora vlade	23
Grafikon 1.23:	Zaduženost generalne vlade kod komercijalnih banaka	24
Grafikon 1.24:	Stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu petogodišnjih obveznica Republike Srpske	25
Grafikon 1.25:	Prosječna stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu javnog duga bh. entiteta po ročnim segmentima	25
Grafikon 1.26:	Stope rasta kredita, odabrani sektori	26
Grafikon 1.27:	Kamatne stope na kredite stanovništву, po namjeni	26
Grafikon 1.28:	Kamatne stope na novougovorene depozite stanovništva	27
Grafikon 1.29:	Ročna struktura depozita stanovništva	27
Grafikon 1.30:	Neto strana aktiva	27
Grafikon 1.31:	Deficit tekućeg računa	28
Grafikon 1.32:	Račun usluga u platnoj bilanci	29
Grafikon 1.33:	Dozvake iz inozemstva i kompenzacija zaposlenim u inozemstvu	29
Grafikon 1.34:	Godišnje promjene u deviznom tečaju KM	30
Grafikon 2.1:	Devizne rezerve CBBiH	33
Grafikon 2.2:	Utjecaj platnobilančnih stavki na rast deviznih rezervi	33
Grafikon 2.3:	Struktura neto vanjskog zaduživanja	34
Grafikon 2.4:	Pokrivenost monetarne pasive neto deviznim rezervama	34
Grafikon 2.5:	Prikaz politike obvezne rezerve u kontekstu stanja u posljednjem obračunskom razdoblju u 2021. godini	35
Grafikon 2.6:	Stanje računa rezervi kod CBBiH	35

Grafikon 2.7:	Promjene u komponentama rezervnog novca u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja	36
Grafikon 2.8:	Godišnje promjene u monetranim agregatima	36
Grafikon 2.9:	Monetarna multiplikacija	36
Grafikon 2.10:	Prosječni tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni tokom 2020 i 2021. godine	38
Grafikon 2.11:	Struktura investiranja deviznih rezervi CBBiH	39
Grafikon 2.12:	Prosječne godišnje stope prinosa na devizne rezerve CBBiH	40
Grafikon 2.13:	Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka	40
Grafikon 2.14:	Stanja gotovine u trezorima banaka	40
Grafikon 2.15:	Apoenska struktura novčanica	41
Grafikon 2.16:	Apoenska struktura kovanica	41
Grafikon 2.17:	Povećanje broja novčanica i kovanica, po apoenuma, u odnosu na 2020. godinu	41
Grafikon 2.18:	Novčanice i kovanice izdate u 2021. godini, prema apoenuma	41
Grafikon 2.19:	Izlazi gotovog novca (KM) u 2021. godini	42
Grafikon 2.20:	Apoenska struktura krivotvorenih novčanica u 2021. godini	42
Grafikon 2.21:	Apoenska struktura krivotvorenih kovanica u 2021. godini	42
Grafikon 2.22:	Ukupan broj zaposlenih u CBBiH	52

Tablica 1.1.	Srednjoročne projekcije CBBiH iz studenoga 2021. godine	16
Tablica 1.2	Emisije javnog duga bh entiteta u 2021. godini	24
Tablica 1.3:	Prosječna stopa prinosa do dospjeća na primarnom tržištu javnog duga po entitetima u 2021. godini	25
Tablica 2.1:	Pokazatelji likvidnosti bankarskog sektora u BiH	37
Tablica 2.2:	Prosječna ponderirana neto kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH i prosječne kamatne stope i tržišni prinosi na državne obveznice u eurozoni	38
Tablica 2.3:	Platni promet preko komercijalnih banaka	43
Tablica 2.4:	Pregled prometa karticama na ATM i POS uređajima i internetu	43
Tablica 2.5:	Realizirane vrijednosti po karticama na principu rezidentnosti	43
Tablica 2.6:	Zastupljenost kartica prema brendovima	43
Tablica 2.7:	Rukovodna struktura CBBiH na kraju 2021. godine	50

Tekstni okvir 1:	Utjecaj inflacije na normalizaciju monetarne politike vodećih središnjih banaka	13
Tekstni okvir 2:	Utjecaj rata u Ukrajini na bh. ekonomiju; Što znamo do polovine ožujka	16
Tekstni okvir 3:	Utjecaj inflacije u kontekstu raspoloživog dohotka	17

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Financijska izvješća i izvješće neovisnog revizora

KAZALO

Odgovornost za finansijsko izvještavanje	59
Izvješće neovisnog revizora	60
Izvješće o finansijskom položaju	63
Izvješće o dobiti ili gubitku	64
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	65
Izvješće o promjenama u kapitalu	66
Izvješće o novčanim tokovima	68
Bilješke uz finansijska izvješća	70
1 Osnovne informacije	70
2 Osnova za pripremu	72
3 Značajne računovodstvene politike	76
4 Aranžman valutnog odbora	90
5 Klasificiranje i mjerjenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza	92
6 Upravljanje finansijskim rizicima	95
7 Gotovina u stranim valutama	113
8 Depoziti kod inozemnih banaka	114
9 Posebna prava vučenja u MMF-u	116
10 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	117
11 Monetarno zlato	118
12 Ostala imovina	119
13 Nekretnine i oprema	120
14 Nematerijalna imovina	121
15 Ostala ulaganja	121
16 Novčanice i kovanice u optjecaju	122
17 Depoziti banaka	123
18 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	124
19 Rezerviranja	124
20 Ostale obveze	125
21 Neto kamatni prihodi	126
22 Neto prihodi od naknada i provizija	128
23 Neto realizirani dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	129
24 Neto (gubitci) od tečajnih razlika	129
25 Neto umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	130
26 Ostali prihodi	130
27 Troškovi osoblja	131
28 Administrativni i ostali operativni troškovi	131
29 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	131
30 Raspodjela godišnje neto dobiti	132
31 Kapital	133
32 Novac i novčani ekvivalenti	134
33 Transakcije sa povezanim osobama	134
34 Izvanbilančni depoziti	136
35 Članstvo BiH u MMF-u	137
36 Domaći platni sustav i sustav za poravnanja	139
37 Događaji poslije datuma izvještavanja	140

3. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za financijska izvješća, koja su izrađena u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosudbi i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvješća. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri neovisna člana. Revizorski komitet pregleda godišnja finansijska izvješća, nakon čega se ista odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ova finansijska izvješća za 2021. godinu su revidirana od strane neovisnih revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine ERNST & YOUNG d.o.o. Sarajevo i ERNST & YOUNG d.o.o. Ljubljana i njihovo izvješće je dano na stranicama od 2 do 4. Neovisni revizori imaju pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskih procedura.

Priložena finansijska izvješća na stranicama od 5 do 83 su odobrena od strane Upravnog vijeća 29. ožujka 2022. godine.

dr. Senad Softić

Predsjedatelj Upravnog vijeća

Guverner

mr. Vesna Paćuka

Rukovoditelj Odjela za računovodstvo i financije

Ernst & Young d.o.o.
Vrbanja 1 (SCC – Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
www.ey.com/ba

**Building a better
working world**

Izvješće neovisnog revizora

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka), koji obuhvataju izvješće o finansijskom položaju na dan 31. prosinac 2021., izvješće o dobiti ili gubitku, izvješće o sveobuhvatnoj dobiti, izvješće o promjenama u kapitalu i izvješće o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priložena finansijska izvješća istinito i fer prezentiraju finansijski položaj Centralne banke na dan 31. prosinac 2021. i njezinu finansijsku uspješnost, te njezine novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvješća. Neovisni smo od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvješća u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Finansijska izvješća Centralne banke za godinu završenu 31. prosinca 2020. godine revidirao je drugi revizor koji je izrazio nemodificirano mišljenje o tim finansijskim izvješćima 29. ožujka 2021. godine.

Odgovornosti Uprave, Upravnog vijeća i Revizorskog komiteta za finansijska izvješća

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu sa MSFI i za one kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvješća koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvješća, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Centralnu banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Centralna banka. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet.

Ernst & Young d.o.o.
Vrbanja 1 (SCC – Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
www.ey.com/ba

Izvješće neovisnog revizora (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati revizorsko izvješće koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvješća, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorena, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilalaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Centralne banke.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u svezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvješću na povezane objave u finansijskim izvješćima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvješća. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

EY
Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o.
Vrbanja 1 (SCC – Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
www.ey.com/ba

Izvješće neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća (*nastavak*)

Mi komuniciramo s Upravnim vijećem i Revizorskim komitetom u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u svezi s značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Upravnom vijeću i Revizorskому komitetu da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u svezi s neovisnosti i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Danijela Mirković, prokurista

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 29. ožujak 2022. godine

Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 29. ožujak 2022. godine

Janez Uranič, partner

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana, 3

Ernst & Young d.o.o. Ljubljana
Dunajska cesta 111
1000 Ljubljana
Republika Slovenija

Ljubljana, 29. ožujak 2022. godine

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

U tisućama KM	Bilješka	Na dan	
		31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	7	469.585	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka	8	3.945.097	3.832.072
Posebna prava vučenja u MMF-u	9, 35	1.881	879
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	11.629.592	9.601.315
Monetarno zlato	11	301.987	291.561
Ostala imovina	12	16.927	12.671
Nekretnine i oprema	13	50.177	48.560
Nematerijalna imovina	14	983	1.234
Ostala ulaganja	15	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.444.042	13.958.307
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Novčanice i kovanice u optjecaju	16	6.923.818	6.172.457
Depoziti banaka	17	7.219.617	5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	18	1.429.596	897.044
Rezerviranja	19	1.406	1.414
Ostale obveze	20	8.162	3.919
Ukupno obveze		15.582.599	12.975.976
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Pričuve		836.443	957.331
Ukupno kapital	31	861.443	982.331
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		16.444.042	13.958.307

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2021.	2020.
Kamatni prihodi		55.568	51.721
Kamatni rashodi		(45.420)	(32.197)
NETO KAMATNI PRIHODI	21	10.148	19.524
Prihodi od naknada i provizija		20.970	18.061
Rashodi od naknada i provizija		(813)	(689)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	22	20.157	17.372
Neto realizirani dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	23	4.949	1.578
Neto (gubitci) od tečajnih razlika	24	(486)	(184)
Neto umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	25	(426)	(410)
Ostali prihodi	26	1.402	245
OPERATIVNI PRIHODI		35.744	38.125
Troškovi osoblja	27	(19.669)	(18.578)
Administrativni i ostali operativni troškovi	28	(6.514)	(6.252)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	29	(4.143)	(2.855)
Troškovi amortizacije	13,14	(2.521)	(2.532)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(32.847)	(30.217)
NETO DOBIT ZA GODINU	30	2.897	7.908

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVATNOJ DOBITI

Za godinu koja je završila
31. prosinca

U tisućama KM	Bilješka	2021.	2020.
NETO DOBIT ZA GODINU		2.897	7.908
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	10	(129.592)	81.673
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke priznana u dobit ili gubitak tijekom godine	6.1.1., 25	330	314
Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	23	(4.949)	(1.578)
		(134.211)	80.409
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	11	10.426	37.473
		10.426	37.473
Ukupno ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit		(123.785)	117.882
UKUPNO SVEOBUHVATNI (GUBITAK) / DOBIT ZA GODINU		(120.888)	125.790

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU

U tisućama KM	Pocetni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Dstale pričuve	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ukupno pričuve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2021. godine	25.000	293.125	87.703	31.300	545.203	957.331	982.331
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) za godinu	-	(134.211)	10.426	-	2.897	(120.888)	(120.888)
Neto dobit za godinu (bilješka 30)	-	-	-	-	2.897	2.897	2.897
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	(134.211)	10.426	-	-	(123.785)	(123.785)
<i>Neto nerealizirane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(129.592)	-	-	-	(129.592)	(129.592)
<i>Neto povećanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	-	-	-
priznano u dobit ili gubitak	-	330	-	-	-	330	330
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovi prodaja</i>	-	(4.949)	-	-	-	(4.949)	(4.949)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	10.426	-	-	10.426	10.426
Stanje na dan 31. prosinca 2021. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	861.443

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U tisućama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale pricuve	Generaliine pricuve (zadržana dobit)	Ukupno pricuve	Ukupno kapital
	25.000	212.716	50.230	31.300	537.295	831.541	856.541
Stanje na dan 1. siječnja 2020. godine							
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	80.409	37.473	-	7.908	125.790	125.790
Neto dobit za godinu (bilješka 30)	-	-	-	-	7.908	7.908	7.908
Ostala sveobuhvatna dobit	-	80.409	37.473	-	-	117.882	117.882
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	81.673	-	-	-	81.673	81.673
<i>Neto povećanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente</i>	-	314	-	-	-	314	314
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u priznano u dobit ili gubitak</i>	-	(1.578)	-	-	-	(1.578)	(1.578)
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovi prodaja</i>	-	37.473	-	-	-	37.473	37.473
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2020. godine	25.000	293.125	87.703	31.300	545.203	957.331	982.331

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Financijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA

	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2021.	2020.
U tisućama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		2.897	7.908
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	21	(55.568)	(51.721)
Kamatne rashode	21	45.420	32.197
Neto umanjenje vrijednosti na financijsku imovinu	25	426	410
Neto realizirane (dubitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	23	(4.949)	(1.578)
Neto gubitke od tečajnih razlika	24	486	184
Prihode od donacija	26	(6)	(50)
Neto povećanje u rezerviranjima	19, 27	171	151
Neto (dubitke) / gubitke od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(56)	2
Prihod od dividendi priznan u dobit ili gubitak	26	(1.297)	-
Amortizaciju	13, 14	2.521	2.532
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(9.955)	(9.965)
Promjene na poslovnoj imovini i obvezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inozemnih banaka		635.115	(139.779)
(Povećanje) dužničkih instrumenata		(2.157.869)	(602.229)
(Povećanje) ostale imovine		(3.975)	(1.391)
Povećanje novčanica i kovanica u optjecaju	16	751.361	972.541
Povećanje depozita banaka		1.320.973	158.825
Povećanje depozita Vlade i ostalih javnih institucija		532.552	16.369
Povećanje / (smanjenje) ostalih obveza		4.344	(197)
Isplate po osnovi rezerviranja	19	(179)	(131)
Naplaćena kamata		53.070	50.419
Plaćena kamata		(45.100)	(31.135)
Neto novac od operativnih aktivnosti		1.080.337	413.327
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Priljevi od prodaje nekretnina i opreme		57	-
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	13, 14	(3.888)	(2.451)
Primljena dividenda		1.297	-
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(2.534)	(2.451)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2021.	2020.
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente	(184)	(45)
Neto efekti tečajnih promjena na novac i novčane ekvivalente	<u>(581)</u>	<u>(115)</u>
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta	1.077.038	410.716
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	<u>2.909.688</u>	<u>2.498.972</u>
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	32	3.986.726
		2.909.688

Bilješke na stranicama od 70 do 141 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

*Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.***BILJEŠKE UZ FINANSIJSKA IZVJEŠĆA****1. OSNOVNE INFORMACIJE**

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine (BiH). Njezino osnivanje, organizacija i operacije su definirani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, u skladu s Općim okvirnim sporazumom za mir u Bosni i Hercegovini (Ustav BiH).

Centralna banka je osnovana 20. lipnja 1997. godine i počela je sa radom 11. kolovoza 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale u Brčkom i na Palama. Filijala Pale je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definirano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim pričuvama. Pored toga, Centralna banka ima obvezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom tečaju u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Zadaci Centralne banke, definirani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definiranje, usvajanje i kontroliranje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute po propisanom deviznom tečaju uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim pričuvama;
- držanje i upravljanje službenim deviznim pričuvama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sustava;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordiniranje djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od državnih i javnih institucija BiH i depozita od komercijalnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obveznom pričuvom;
- stavljanje u optjecaj i povlačenje iz optjecaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama po pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno neovisna od entiteta BiH, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično dana Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. Guverner je predsjedatelj Upravnog vijeća i predsjedatelj Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Na datume izvještavanja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedatelj
mr. Šerif Isović	član
dr. Radomir Božić	član (od 30. travnja 2020. godine)
dr. Dragan Kulina	član (od 30. travnja 2020. godine)
dr. Danijela Martinović	član (od 30. travnja 2020. godine)
mr. Ankica Kolobarić	član (do 30. travnja 2020. godine)

Nesmetano i kontinuirano izvršavanje zakonske uloge, osnovnih zadataka i funkcija Centralne banke u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i njezinim važećim aktima je jedinstven stav postojećeg Upravnog vijeća do imenovanja novog saziva Upravnog vijeća od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner (do 11. kolovoza 2021. godine)
dr. Željko Marić	viceguverner (od 16. kolovoza 2021. godine)
Želimira Raspudić	viceguverner (do 30. lipnja 2021. godine)

Revizorski komitet procjenjuje sveukupnu adekvatnost i efektivnost procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke, vrši pregled finansijskih izvješća prije njihovog odobrenja od strane Upravnog vijeća, kao i nadzor procesa vanjske revizije godišnjih finansijskih izvješća i procesa odabira neovisnih revizora Centralne banke. Nadzorne funkcije Revizorskog komiteta podrazumijevaju i nadzor okvira upravljanja rizicima i sustava internih kontrola, nadzor funkcije usklađenosti poslovanja i nadzor funkcije interne revizije.

Članove Revizorskog komiteta Centralne banke su, zaključno sa 31. kolovozom 2021. godine, činili:

Revizorski komitet

dr. Mila Gadžić	predsjedateljka
dr. Elvir Čizmić	član
Radomir Repija	član

Dodatne informacije o članovima ključnog rukovodstva i Revizorskog komiteta Centralne banke su objavljene u bilješci 37.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

2. OSNOVA PRIPREME

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijska izvješća Centralne banke pripremljena su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI”), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ova finansijska izvješća su pripremljena na osnovi pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o okolnostima prouzrokovanim globalnom pandemijom COVID-19 koje su utjecale na operacije i aktivnosti Centralne banke u 2021. godini objavljeno je u bilješci 3.13. Ove okolnosti nisu utjecale na adekvatnost pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja Centralne banke.

2.2. Osnova mjerena

Ova finansijska izvješća su pripremljena primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći povijesni trošak kao osnovu mjerena, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerena
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijska izvješća Centralne banke prikazana su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drukčije navedeno).

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem razdoblju

Usvojene računovodstvene politike su sukladne sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Centralna banka usvojila od 1. siječnja 2021. godine:

- Reforma referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2 – MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Dopune)

U kolovozu 2020. godine OMRS je objavio Reformu referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2, izmjene MSFI-ja 9, MRS-a 39, MSFI-ja 7, MSFI-ja 4 i MSFI-ja 16, čime je završio svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmjene i dopune pružaju privremene olakšice koje se odnose na učinke finansijskog izvještavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zamjeni alternativnom gotovo nerizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmjene predviđaju praktični izuzetak kada se obračunavaju promjene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obveza, kako bi se zahtijevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Također, dopune uvode olakšice kod prekida računovodstva zaštite, uključujući privremeno oslobođanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtjev kada je RFR instrument određen za zaštitu komponente rizika. Postoje i izmjene MSFI 7 Finansijski instrumenti: objelodanivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom subjekta. Kada je primjena retrospektivna, subjekat nije u obvezi da izmjeni podatke iz ranijih razdoblja. Dopune nisu imale značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem razdoblju (nastavak)

- MSFI 16 Najmovi - COVID-19 olakšice za najmoprimce (Dopuna)

Izmjena je na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. lipnja 2020. godine, retrospektivno. Ranija primjena je dozvoljena, uključujući i u finansijskim izvještajima koji još nisu odobreni za izdavanje na dan 28. svibnja 2020. godine. OMRS je izmjenio standard kako bi se pružila olakšica najmoprimcima od primjene MSFI 16 uputstva za računovodstveno evidentiranje modifikacija ugovora o najmu za olakšice koje se javljaju kao izravna posljedica pandemije COVID-19. Danom izmjenom se osigurava praktičan izuzetak za računovodstveni tretman u knjigama najmoprimca, prilikom prihvatanja bilo kakvih promjena u najmovima, koje su rezultat olakšica uslijed pandemije COVID-19, tako što može da ih obuhvati na isti način kao i svaku promjenu definiranu MSFI 16, ako promjena nije bila modifikacija ugovora o najmu, samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- Promjene plaćanja najma dovode do promjene najamnine koja je suštinski ista ili manja od najamnine neposredno prije nastanka promjene.
- Svako smanjenje plaćanja najma utječe samo na plaćanja koja su prвobitno dospjela na dan ili prije 30. lipnja 2021. godine.
- Nema suštinskih promjena ostalih uvjeta najma.

Dopuna nije imala značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u uporabi

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu na snazi za godinu koja završava 31. prosinca 2021. godine i nisu ranije usvojeni od strane Centralne banke:

- Izmjena u MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate: Prodaja ili doprinos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata.

Izmjene se odnose na priznanu nedosljednost između zahtjeva iz MSFI-ja 10 i onih u MRS-u 28, u svezi s prodajom ili doprinosom imovine između ulagača i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata. Glavna posljedica izmjena je da se potpuni dobitak ili gubitak priznaje kada transakcija uključuje poslovanje (bez obzira je li smještena u podružnici ili ne). Djelomični dobitak ili gubitak priznaje se kada transakcija uključuje imovinu koja ne predstavlja poslovanje, čak i ako je ta imovina smještena u podružnici. U prosincu 2015. godine OMRS je odgodio datum stupanja na snagu ove izmjene na neodređeno vrijeme do ishoda svog istraživačkog projekta o metodi udjela u računovodstvu. Centralna banka predviđa da izmjene neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasificiranje obveza na tekuće ili dugotrajne (Dopune)

Izmjene su početno bile na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koji počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. Međutim, kao odgovor na pandemiju COVID-19, OMRS je odgodio datum stupanja na snagu za jednu godinu, odnosno 1. siječnja 2023. godine, kako bi društvima dala više vremena za sprovođenje svih promjena klasificiranja koje proizilaze iz izmjena. Izmjene i dopune imaju za cilj promicati dosljednost u primjeni zahtjeva pomažući društvima da ustvrde jesu li u izvještajima o finansijskom položaju, dugovima i ostalim obvezama sa neizvjesnim datumom trebala biti klasificirana kao tekuća ili dugotrajna.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u uporabi (nastavak)

Izmjene utječu na prikaz obveza u izvještaju o finansijskom položaju i ne mijenjaju postojeće zahtjeve u svezi mjerena ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje subjekti objavljaju o tim statkama. Također, izmjene i dopune pojašnjavaju zahtjeve za klasificiranjem duga koji može podmiriti društvo koje izdaje vlastite vlasničke instrumente.

U studenom 2021. godine OMRS je izdao nacrt dopuna standarda (Exposure draft), koji pojašnjava kako tretirati obveze koje podliježu obvezama koje treba poštivati, na datum nakon izvještajnog razdoblja. Konkretno, OMRS predlaže izmjene i dopune MRS-a 1 uskog opsega koje efektivno poništavaju izmjene iz 2020. godine koje zahtijevaju od subjekata da klasificiraju kao tekuće obveze koje podliježu obvezama koje se moraju ispuniti samo unutar sljedećih dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja, ako ti uvjeti nisu ujednačeni na kraju izvještajnog razdoblja. Umjesto toga, prijedlozi bi zahtijevali od subjekata da zasebno prikažu sve dugotrajne obveze koje podliježu obvezama koje treba ispuniti tek unutar dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja. Nadalje, ako se subjekti na kraju izvještajnog razdoblja ne pridržavaju takvih budućih obveza, biti će potrebna dodatna objava. Prijedlozi će stupiti na snagu za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine i morati će se primjenjivati retrospektivno u skladu s MRS-om 8, dok je rano usvajanje dopušteno. OMRS je također predložio da se u skladu s tim odgodi datum stupanja na snagu izmjena i dopuna 2020. godine, tako da se od subjekata neće tražiti da mijenjaju postojeći praksu prije nego što predložene izmjene stupe na snagu. Centralna banka predviđa da dopune neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune)

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja koji počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. OMRS je izdao izmjene i dopune uskog opsega na MSFI standarde kako slijedi:

- MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune) ažuriraju referencu u MSFI 3 na Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje bez promjene računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije;
- MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune) zabranjuje društvu da od troška nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene prodajom predmeta proizvedenih dok društvo priprema sredstvo za namjeravanu uporabu. Umjesto toga, društvo će takve prihode od prodaje i povezane troškove priznati u izvješću o dobiti ili gubitku;
- MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina (Dopune) specificira koje troškove društvo uključuje u određivanje troška ispunjenja ugovora u svrhu procjene je li ugovor štetan.
- Godišnja poboljšanja 2018-2020 donose manje izmjene MSFI-a 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS-a 41 Poljoprivreda i ilustrativni primjeri koji prate MSFI 16 Najmovi.

Centralna banka predviđa da dopune neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MSFI 16 Najmovi-COVID-19 olakšice za najmoprimce nakon 30. lipnja 2021. (Dopuna)

Izmjena se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. travnja 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U ožujku 2021. godine, OMRS je izmijenio uvjete praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji najmoprimcima osigurava oslobođanje od primjene smjernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o najmu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao izravna posljedica pandemije COVID-19.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u uporabi (nastavak)

Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primjenjuju na olakšice za najam za koje svako smanjenje plaćanja najma utječe samo na plaćanja koja prвobitno dospjevaju 30. lipnja 2022. godine, pod uvjetom da su ispunjeni drugi uvjeti za primjenu praktičnog izuzetka. Centralna banka predviđa da dopuna neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izjava o praksi 2: Objelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)

Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnja razdoblja koji počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Također, uputstva i ilustrativni primjeri su dodani u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o objelodanjivanju računovodstvenih politika. Centralna banka predviđa da dopune neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MRS 8 Računovodstvene politike, Promjene računovodstvenih procjena i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)

Izmjene stupaju na snagu za godišnja izvještajna razdoblja koji počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog razdoblja. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definiranih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju. Također, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravci grešaka. Centralna banka predviđa da dopune neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije (Dopune)

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. U svibnju 2021. godine, OMRS je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obujam izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako društva treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su najam i obveze za povlačenje imovine iz uporabe. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje sredstva najma i obveze najma (ili obveze za povlačenje imovine iz uporabe i imovine koja se povlači iz uporabe) doveđe do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Centralna banka predviđa da dopune neće imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2.6. Usporedive finansijske informacije

U svrhu fer i objektivnog prezentiranja finansijskih informacija u 2021. godini, određeni usporedni prikazi u temeljnim finansijskim izvještajima i određenim bilješkama su razdvojeni kako bi se osigurala usporedivost finansijskih informacija. Ove izmjene nisu značajno utjecale na ukupne finansijske učinke i finansijski položaj Centralne banke u usporednom razdoblju. Sve izmjene su izvrшene sa ciljem unapređenja objava i transparentnosti finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Centralna banka je dosljedno primjenjivala objavljene značajne računovodstvene politike na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvješćima.

3.1. Finansijska imovina i finansijske obveze

3.1.1. Klasificiranje finansijske imovine i finansijskih obveza

Klasificiranje finansijske imovine i finansijskih obveza se određuje prilikom početnog priznavanja.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina Centralne banke se može klasificirati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja:

- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku,
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju naknadnog mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasificiranje finansijske imovine određeno je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom i
- Obilježjima finansijske imovine sa ugovornim novčanim tokovima.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja finansijskom imovinom sa ciljem generiranja novčanih tokova. Na datume izvještavanja, Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i novčane tokove koji nastaju u trenutku njezine prodaje.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovi investiranja u dužničke instrumente može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na datume izvještavanja cilj Centralne banke je da se za sve dužničke instrumente prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Ciljevi ovih modela su određeni kako bi se generirali ugovorni novčani tokovi, održavala likvidnost Centralne banke, te u svrhu zaštite valutnog odbora Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)

3.1.1. Klasificiranje finansijske imovine i finansijskih obveza (nastavak)

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na razini portfelja iz razloga što je ta razina najbolji odraz načina upravljanja finansijskom imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog razdoblja i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasificirati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

B. Finansijske obveze

Centralna banka klasificira sve svoje finansijske obveze kao naknadno mjerene po amortiziranom trošku, osim novčanica i kovanica u optjecaju koje se mjere po nominalnoj vrijednosti (bilješka 3.6). Finansijske obveze se ne reklassificiraju.

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obveza

Finansijska imovina i finansijske obveze se priznaju u izvješću o finansijskom položaju samo kada Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi neposredno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine i finansijskih obveza, osim za imovinu i obveze koji se klasificiraju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi neposredno povezani sa stjecanjem finansijske imovine ili finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju neposredno u dobit ili gubitak.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obveza (nastavak)

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza

Izabrano klasificiranje finansijske imovine i finansijskih obveza određuje način njezinog naknadnog mjerjenja.

Amortizirani trošak finansijske imovine ili finansijske obveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplate glavnice, uvećan ili umanjen za kumuliranu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i iznosa do dospijeća, i u slučaju finansijske imovine, usklađen za svako umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizirani trošak finansijske imovine prije usklađenja za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tijekom određenog razdoblja.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina po amortiziranom trošku

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine. Efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po amortiziranom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata ili rashodi po osnovi efekata negativnih kamatnih stopa u razdoblju kada su nastali.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po amortiziranom trošku klasificirani su gotovina u stranim valutama, depoziti kod inozemnih banaka, posebna prava vučenja kod MMF-a i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuje se sa fer vrijednosti finansijske imovine na svaki datum izvještavanja. Tijekom razdoblja držanja, efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi od kamata ili rashodi po osnovi efekata negativnih kamatnih stopa priznaju se u dobit ili gubitak u razdoblju kada su nastali
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificira se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznane dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, klasificirani su dužnički instrumenti Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

*Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.***3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)****3.1. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)****3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza (nastavak)****Vlasnički instrumenti**

Centralna banka je napravila neopoziv odabir da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih obilježja i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Ostala ulaganja predstavljaju vlasničke instrumente koji su početno priznani po trošku stjecanja za koji se smatra da odgovara njihovofer vrijednosti zbog nemogućnosti pouzdanog utvrđivanja njihove fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodne namire (BIS) i SWIFT dionice (bilješka 15).

Centralna banka je dužna, isključivo ako mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom, reklassificirati svu finansijsku imovinu na koju utječe promjena poslovnog modela.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Zahtjevi za umanjenjem vrijednosti finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potпадaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku odnosno depozite kod inozemnih banaka i posebna prava vučenja u MMF-u, kao i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje umanjenje vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderirano vjerojatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim dogadjajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima o budućim ekonomskim uvjetima.

Bilješka 6.1. pruža više informacija o načinu mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza (nastavak)

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvješću o finansijskom položaju kako slijedi:

Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku: Očekivani kreditni gubitci obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubitci obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se umanjenje vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao rezerviranja za očekivane kreditne gubitke i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvješću o finansijskom položaju.

Dobici i gubitci od umanjenja vrijednosti finansijske imovine priznaju se u dobit ili gubitak, neovisno od klasificiranja finansijske imovine koja je predmetom umanjenja na svaki datum izvještavanja.

B. Finansijske obveze

Prihod ili rashod od kamate po osnovi finansijskih obveza mjerenih po amortiziranom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija po osnovi finansijskih obveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku uključuju novčanice i kovanice u optjecaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale finansijske obveze.

3.1.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Finansijska obveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.2. Prebijanje

Finansijska imovina i obveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvješću o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski sprovedivo pravo za prebijanjem priznanih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizilaze iz grupe sličnih transakcija.

3.3. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće od datuma stjecanja i posebna prava vučenja u MMF-u.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.4. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih pričuva Centralne banke i klasificirano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se neposredno mogu pripisati stjecanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizirani dobici i gubitci koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovi promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Prije raspodjele godišnje ostvarene dobiti, ukoliko nerealizirani gubitci prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, Centralna banka priznaje iznos negativnog salda na račun dobiti ili gubitka i taj iznos ulazi u ostvarenu dobit raspoloživu za raspodjelu, ukoliko su ispunjeni zakonski propisani uvjeti za raspodjelu dobiti.

Prilikom prodaje zlata, nerealizirani dobici i gubitci iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom tečaju KM na datum izvještavanja i utvrđuje se prema posljednjoj raspoloživoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata na datum izvještavanja.

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčаниh i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su neposredno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu uporabu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabave uključujući troškove fakturirane od trećih osoba. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postupno otpisivanje troška nabave imovine kroz njezin procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2021. i 2020. godinu su dane kako slijedi:

Nekretnine i oprema

Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Nematerijalna imovina

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%

Dobici i gubitci po osnovi otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava najmanje jednom godišnje ili ako se smatra potrebnim i primjenjuje se prospektivno.

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njezinu nadoknadivu vrijednost. Gubitci od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri usporedbi njezine uporabne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju uporabne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira neovisne novčane priljeve, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznanog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.6. Novčanice i kovanice u optjecaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci ukupan iznos novčanica i kovanica u optjecaju evidentiran je kao finansijska obveza Centralne banke u izvješću o finansijskom položaju. Novčanice i kovanice u optjecaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan trezora Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz optjecaja, iste se priznaju kao obveza u okviru novčanica i kovanica u optjecaju do formalnog roka povlačenja iz optjecaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz optjecaja, priznaju se kao prihod.

3.7. Depoziti deponenata

Depoziti deponenata uključuju primljene depozite banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija. Ovi depoziti predstavljaju finansijske obveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortiziranom trošku. Depoziti banaka uključuju depozite domaćih komercijalnih banaka po osnovi politike obvezne pričuve Centralne banke i druge depozite banaka. Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija predstavljaju primljene depozite institucija BiH i drugih javnih državnih i entitetskih institucija i agencija.

Uloga Centralne banke kao depozitara, bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.8. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu za koju je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obveze i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obvezu.

Rezerviranja se održavaju na razini za koju Uprava Centralne banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezerviranja na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, obilježja rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

Rezerviranja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezerviranje izvorno priznano. Ako odljev ekonomske koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezerviranje se ukida.

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda

Kamatni prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizirani trošak finansijske obveze.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Obračunane kamate na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa u okviru rashoda od kamata i nastaju po osnovi depozita kod inozemnih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunane kamate na finansijske obveze po amortiziranom trošku sa negativnom kamatnom stopom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa na finansijske obveze u okviru prihoda od kamata i nastaju po osnovi depozita domaćih komercijalnih banaka zbog primijenjene politike obvezne pričuve Centralne banke.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija ostvareni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge domaćim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovi transakcija u platnim sustavima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovi primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim pričuvama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike

Prilikom početnog priznavanja, transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni tečaj između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetaryne stave iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM primjenom tečaja sa tečajne liste Centralne banke na datum izvještavanja. Nemonetaryne stave iskazane u stranim valutama mjerene po povijesnom trošku preračunavaju se po tečaju važećem na datum transakcije. Nemonetaryne stave iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći tečaj koji je bio važeći na datum mjerena fer vrijednosti.

Tečajne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po tečajevima različitim od onih po kojima su početno priznane u tekućem ili u prethodnim izvještajnim razdobljima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje tečajne razlike od monetarnih stavki denominiranih u EUR valutu.

Srednji tečajevi najznačajnih valuta dani su u nastavku:

Srednji tečaj:	31. prosinca 2021.		31. prosinca 2020.
	KM		KM
EUR	1,95583		1,95583
CHF	1,887320		1,801446
GBP	2,330311		2,165757
USD	1,725631		1,592566
XDR	2,420301		2,315409

Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke koje Centralna banka drži (bilješke 15 i 26).

Primanja uposlenih

Kratkoročna primanja uposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih uposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za mirovinsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plaće, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tijekom godine od iznosa bruto plaće. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnoj i kantonalnoj razini), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prijevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja uposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u mirovinu uposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uvjeta kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovitih mjesecnih plaća uposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci. Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja uposlenih. Centralna banka angažira ovlaštenog aktuara u svrhu izrade aktuarskog obračuna u skladu sa metodom projicirane kreditne jedinice.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE*Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.***3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)****3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)****Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica**

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznani kao unaprijed plaćeni troškovi u okviru ostale imovine Centralne banke i naknadno se amortiziraju priznavanjem troškova kroz dobit ili gubitak tijekom razdoblja od pet godina.

Porezi

Centralna banka je obvezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Centralna banka je oslobođena od obveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih osoba

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njezinih entiteta, te inozemnih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija, te komercijalnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent (bilješka 34).

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovi finansijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvješće o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje posebnih prava vučenja koja su dio deviznih pričuva Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio finansijskih obveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštivanja pravila valutnog odbora (bilješka 4).

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru izvanbilančne evidencije. Centralna banka ima obvezu da osigura odgovarajuće evidencije po osnovi transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji reguliraju inozemni dug BiH (bilješka 35).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.12. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

U pripremi finansijskih izvješća Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosudbe i radi procjene koje se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosudbi i procjena, Uprava uzima u obzir pretpostavke zasnovane na povijesnom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumna u danim okolnostima.

Značajne prosudbe i procjene utječu na iskazane iznose imovine i obveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obveza na datum izvještavanja, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajno razdoblje. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje ili i u razdoblju izmijene i u budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na tekuća i na buduća razdoblja. U ovim finansijskim izvješćima nije bilo promjena u primjenjenim računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama.

Ova finansijska izvješća su pripremljena prema uvjetima koji su postojali na dan 31. prosinca 2021. godine. Uvjeti u budućnosti mogu biti drukčiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim finansijskim izvješćima. Uprava uzima u obzir trenutnu neizvjesnost u svezi sa utjecajem globalne pandemije COVID-19 u pogledu potencijalno značajnog utjecaja na cijelokupan finansijski položaj i učinak Centralne banke.

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvješća o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

Bilješka 3.1.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uvjeta finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasificiranje finansijske imovine.

Umanjenje finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Bilješka 6.1. opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim razdobljima.

Fer vrijednost imovine i obveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti finansijske imovine ili obveza za koje postoje službene tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovi alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Centralne banke, iznosi u finansijskim izvješćima odražavaju najvjerodstojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenu fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza pogledati bilješku 5.

Amortizacija i primjenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovi postojećih pretpostavki.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Ekonomске posljedice globalne pandemije COVID-19 i njihov utjecaj na finansijska izvješća Centralne banke u 2021. godini

Globalna pandemija koronavirusa COVID-19 i njezine ekonomске posljedice nastavile su otežavati odvijanje poslovnih operacija Centralne banke tijekom 2021. godine. Centralna banka je kontinuirano poduzimala sve dozvoljene mogućnosti usmjerenе isključivo na zaštitu i integritet aranžmana valutnog odbora u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Okolnosti u kojima je Centralna banka obavljala svoje poslovanje, kako na strani domaćeg poslovnog okruženja, tako i na strani međunarodnog poslovnog okruženja, su utjecale na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda Centralne banke za 2021. godinu.

U 2021. godini monetarne obveze Centralne banke su zabilježile godišnji rast koji je ujedno i najveći rast monetarnih obveza od postojanja Centralne banke. Godišnji rast monetarnih obveza Centralne banke je bio determiniran smanjenom kreditnom aktivnosti komercijalnih banaka, povećanim inozemnim zaduživanjem u BiH i bezuvjetnim doznačavanjem sredstava BiH od strane međunarodnih finansijskih institucija. Ove okolnosti su dodano negativno izložile proces investiranja deviznih pričuva Centralne banke volatilnim i nepovoljnim uvjetima na međunarodnom poslovnom okruženju, kao i povećanim finansijskim rizicima.

Trend visoke razine viška likvidnosti u bankarskom sustavu u BiH je nastavljen i tijekom 2021. godine. Centralna Banka je nastavila sa implementiranjem projekta inoviranja okvira politike obvezne pričuve kao jedinog instrumenta monetarne politike kojeg ima na raspolaganju po Zakonu o Centralnoj banci. Tijekom 2021. godine, uvedena je negativna naknada na sredstva obvezne pričuve po osnovi osnove za obračun u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Navedena mjerama ima za cilj stimuliranje držanja depozita u domaćoj valuti u komercijalnim bankama, odnosno destimuliranja njihovog deponiranja u EUR valuti. Ova mjerama je usmjerena na jačanje domaće valute čime se jača i njena stabilnost. Međutim, komercijalne banke su nastavile akumulirati značajne iznose sredstava iznad obveznih pričuva na računima kod Centralne banke. Na dan 31. prosinca 2021. godine, iznos sredstava iznad obveznih pričuva komercijalnih banaka je značajno veći od samih obveznih pričuva. Za više informacija pogledati sljedeće bilješke:

Bilješka	Naziv
17	Depoziti banaka
21	Neto kamatni prihodi

Tijekom 2021. godine prodane su obveznice Republike Srpske u iznosu od 586.749 tisuća KM (300.000 tisuća EUR) po osnovi inozemnog zaduživanja na Londonskoj burzi. Centralna banka je izvršila prodaju KM na zahtjev komercijalnih banaka po osnovi ovog zaduženja za EUR valutu. Ovo zaduživanje je dodano povećalo monetarne obveze Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Ekonomске posljedice globalne pandemije COVID-19 i njihov utjecaj na finansijska izvješća Centralne banke u 2021. godini (nastavak)

Praksa držanja sredstava na računima Centralne banke umjesto povlačenja tih sredstava za namjeravanu svrhu je nastavljena i od strane deponenata Centralne banke. Zajedno sa akumuliranjem sredstava od strane komercijalnih banaka, ove okolnosti na strani deponenata su dodano povećavale monetarne obveze Centralne banke i negativno utjecale na njene finansijske učinke.

Tijekom 2021. godine, Bosni i Hercegovini su doznačena značajna sredstva od strane međunarodnih finansijskih institucija posredstvom Centralne banke, kako slijedi:

Alociranje posebnih prava vučenja: Na osnovi odluke Odbora guvernera MMF-a, Bosni i Hercegovini su doznačena sredstva po osnovi alociranja posebnih prava vučenja (SDR) u iznosu od 602.540 tisuća KM. Navedena sredstva su doznačena kao mjera za ublažavanje posljedica krize uzrokovane pandemijom koronavirusa COVID-19. Centralna banka je uredno izvršila svoju zakonsku ulogu depozitara, bankara i fiskalnog agenta Bosne i Hercegovine.

Sredstva Europske komisije: Tijekom 2021. godine, Europska komisija je doznačila sredstva za Bosnu i Hercegovinu u iznosu od 243.112 tisuća KM (124.301 tisuća EUR) prema Sporazumu o kreditnoj liniji između Europske unije i Bosne i Hercegovine. Doznačena sredstva predstavljaju prvu tranšu sredstava makrofinancijske pomoći na osnovi Sporazuma o kreditnoj liniji između Europske unije i Bosne i Hercegovine. Centralna banka je izvršila transfer doznačenih sredstava na podračune Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta prema procentima utvrđenim u Memorandumu o razumijevanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine. Na dan 31. prosinca 2021. godine, nisu povučena sva sredstva po ovom sporazumu od strane deponenata.

Za više informacija po osnovi navedenih okolnosti u svezi deponenata Centralne banke, pogledati sljedeće bilješke:

Bilješka	Naziv
18	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
35	Članstvo BiH u MMF-u

Tijekom 2021. godine, međunarodno poslovno okruženje na kojem Centralna banka investira devizne pričuve je nastavilo biti okruženje negativnih kamatnih stopa i prinosa dužničkih instrumenata zemalja Eurozone, kao i okruženje sve izraženije volatilnosti tržišnih cijena dužničkih instrumenata. Iako se ekonomija Eurozone postupno počela otvarati uslijed poboljšanja situacije povezane sa pandemijom i znatnim napretkom u postupku cijepljenja, nastavak pandemije, širenje novih sojeva virusa i njegove posljedice na ekonomski i finansijske uvjete su bili značajan izvor rizika, nesigurnosti i visoke volatilnosti. Uvjeti na međunarodnom finansijskom tržištu Eurozone nastavljaju biti pod dominantnim utjecajem ekspanzivne monetarne politike Europske središnje banke. Ključne kamatne stope Europske središnje banke su bile nepromijenjene u 2021. godini sa neizvjesnim očekivanjima njihove promjene u narednom razdoblju.

Pored toga, doznačavanjem sredstava po osnovi alociranja SDR-a i makrofinancijske pomoći, zajedno sa sve značajnjim akumuliranjem sredstava iznad obveznih pričuva komercijalnih banaka, devizne pričuve Centralne banke su postale dodano izložene nepovoljnijim uvjetima za investiranje na međunarodnom finansijskom tržištu Eurozone.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Ekonomске posljedice globalne pandemije COVID-19 i njihov utjecaj na finansijska izvješća Centralne banke u 2021. godini (nastavak)

Tijekom 2021. godine, Centralna banka je aktivno prilagođavala proces investiranja deviznih pričuva okolnostima neuobičajenog i značajnog rasta monetarnih obveza, kao i postojećim uvjetima za investiranje deviznih pričuva unutar zakonski propisanog okvira za investiranje. Navedene okolnosti, kako na strani monetarnih obveza, tako i po pitanju otežanih mogućnosti za investiranje deviznih pričuva, su imale sinergijski negativan efekat na finansijske učinke Centralne banke za 2021. godinu. Pokrivenost monetarne pasive neto deviznim pričuvama u svakom momentu je bio primarni cilj Centralne banke koji je u potpunosti ispoštovan. Za više informacija pogledati sljedeće bilješke:

Bilješka	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
6	Upravljanje finansijskim rizicima
10	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
21	Neto kamatni prihodi

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Valutni odbor je aranžman sa fiksnim deviznim tečajom koji je vezan za stabilnu stranu valutu tzv. rezervnu valutu, gdje se ukupan iznos domaće valute u svakom trenutku može slobodno konvertirati u rezervnu valutu. Svaka emitovana KM ima puno pokriće u stranoj valuti za koju je vezana prema unaprijed definiranom deviznom fiksnom tečaju prema EUR valuti. Članom 31. Zakona o Centralnoj banci definirano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obvezna da osigura da ukupan iznos njezine monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njezinih deviznih pričuva.

Detalji poštivanja tog pravila su sljedeći:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Bruto devizne pričuve	16.348.142	13.868.029
Gotovina u stranim valutama	469.585	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka	3.945.097	3.832.072
Posebna prava vučenja u MMF-u	1.881	879
Dužnički instrumenti	11.629.592	9.601.315
Monetarno zlato	301.987	291.561
Obveze prema nerezidentima	2.331	1.688
Neto devizne pričuve		
(Bruto devizne pričuve umanjene za obveze prema nerezidentima)	16.345.811	13.866.341
Monetarna pasiva	15.573.031	12.970.643
Novčanice i kovanice u optjecaju	6.923.818	6.172.457
Depoziti banaka	7.219.617	5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	897.044
NETO STRANA AKTIVA	772.780	895.698
(Neto devizne pričuve umanjene za monetarnu pasivu)		

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjera uspješnog poslovanja. Pošto čini dio deviznih pričuva, neto strana aktiva se ne može smatrati imovinom Centralne banke koja je raspoloživa za fiskalne namjene i korištenje deviznih pričuva Centralne banke u fiskalne namjene je eksplicitno zabranjeno Zakonom o Centralnoj banci. Neto strana aktiva je iznos koji garantira stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbira potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja bruto deviznim pričuvama.

Kako je objavljeno u bilješci 3.13, otežane okolnosti za investiranje deviznih pričuva su bile dominantno determinirane značajnim rastom monetarne pasive u 2021. godini. Rast monetarne pasive, uzrokovani inozemnim zaduživanjem u Bosni i Hercegovini, kao i smanjena kreditna aktivnost komercijalnih banaka, izlagali su investiranje deviznih pričuva Centralne banke volatilnim i nepovoljnim uvjetima na međunarodnom finansijskom tržištu koji su amortizirani neto stranom aktivom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Tijekom 2021. godine, osciliranje u promjenama finansijske imovine Centralne banke koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti su utjecale na iznos neto strane aktive. Više informacija o ovim promjenama je objavljeno u bilješkama 10 i 11. Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju bruto deviznim pričuvama je objavljeno u bilješci 6.

Na datume izvještavanja, razina kapitaliziranosti Centralne banke je osigurala izvršavanje njezinih funkcija propisanih Zakonom o Centralnoj banci. Za više informacija pogledati bilješku 31.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prijenos obveze u redovitoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja, neovisno od toga da li je ona vidljiva neposredno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obveze, Centralna banka uzima u obzir obilježja imovine ili obveze koju bi tržišni sudionici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerjenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerjenje fer vrijednosti se kategorizira u Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti od stupnja raspoloživosti mjerjenja fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerjenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Razina 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerjenja;
- Razina 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Razinu 1, koji su bilo izravno ili neizravno raspoloživi za imovinu i obveze; i
- Razina 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obveze.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tablica daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja po razinama hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjereno fer vrijednosti kategorizirano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvješću o finansijskom položaju.

U tisućama KM

31. prosinca 2021.

Finansijska imovina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	11.629.592	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	301.987	-	-	301.987
UKUPNO	11.931.579	-	-	11.931.579

U tisućama KM

31. prosinca 2020.

Finansijska imovina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	9.601.315	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	291.561	-	-	291.561
UKUPNO	9.892.876	-	-	9.892.876

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvješću o finansijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, preuzete sa službenih servisa, a što odgovara Razini 1 hijerarhije na datume izvještavanja. Za mjereno fer vrijednosti dužničkih instrumenta koriste se tržišne cijene sa službenog servisa Bloomberg, a za mjereno fer vrijednosti monetarnog zlata koristi se cijena unce zlata preuzeta sa službenog servisa Reuters.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koji se ne mijere po fer vrijednosti

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	31. prosinca 2021.
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>			
Gotovina u stranim valutama	469.585	469.585	
Depoziti kod inozemnih banaka	3.945.097	3.936.151	
Posebna prava vučenja u MMF-u	1.881	1.881	
Ostala finansijska imovina	3.349	3.349	
	4.419.912	4.410.966	
<i>Finansijska imovina klasificirana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška stjecanja:</i>			
Ostala ulaganja	27.813	27.813	
	27.813	27.813	
Ukupno	4.447.725	4.438.779	
Finansijske obveze			
<i>Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>			
Novčanice i kovanice u optjecaju	6.923.818	6.172.457	
Depoziti banaka	7.219.617	7.203.407	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	1.426.386	
Ostale finansijske obveze	8.023	8.023	
Ukupno	15.581.054	14.810.273	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. prosinca 2020. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	142.202	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka	3.832.072	3.823.212
Posebna prava vučenja u MMF-u	879	879
Ostala finansijska imovina	2.496	2.496
	3.977.649	3.968.789
<i>Finansijska imovina klasificirana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška stjecanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	4.005.462	3.996.602
Finansijske obveze		
<i>Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u optjecaju	6.172.457	6.172.457
Depoziti banaka	5.901.142	5.887.547
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	897.044	894.977
Ostale finansijske obveze	3.759	3.759
Ukupno	12.974.402	12.958.740

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti gotovine u stranim valutama, posebnih prava vučenja u MMF-u, ostale finansijske imovine, novčanica i kovanica u optjecaju i ostalih finansijskih obveza priznane u finansijskim izvješćima odgovaraju njihovoj tržišnoj vrijednosti na datume izvještavanja.

Na datume izvještavanja, fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obveza koji se ne mjere po fer vrijednosti uključena je u kategoriju Razina 2, a utvrđena je u skladu s općeprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontiranog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Centralna banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderirani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih osoba, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovi koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inozemnih banaka (središnjih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Posebna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Monetarno zlato,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Uslijed globalne pandemije COVID-19 početkom ožujka 2020. godine, Europska središnja banka je poduzela dodatne nestandardne mjere monetarne politike s ciljem stabiliziranja tekućih uvjeta na finansijskim tržištima. Međutim, sredinom 2021. godine postalo je jasno da tržišni prinosi neće još dugo ostati na veoma niskoj razini. Radi stabilnosti valutnog odbora, Centralna banka je značajno skratila modificirano trajanje portfelja dužničkih instrumenata i na taj način smanjila izloženost kamatnom riziku. Izvršena su određena prilagođavanja ograničenja kreditnog rizika, pri čemu je uzeto u obzir da nema značajnijeg porasta kreditnog rizika, budući da nacionalne središnje banke iz sustava ESB-a otkupljuju državne dužničke instrumente zemalja Eurozone.

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih pričuva. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničenjem obujma finansijskih instrumenata,
- ograničenjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definiranjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničenjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničenjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničenjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati bilješke 34 i 35).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvaća:

- depozite kod inozemnih banaka,
- posebna prava vučenja u MMF-u,
- dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterijum za definiranje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek razina postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednje razine.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visoke razine.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definira tri faze raspodjele izloženosti, u ovisnosti od razina kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na osnovi promjena razine kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niske ili srednje razine alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visoke razine nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih pričuva prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obveza (eng. Default), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u ovisnosti od toga koja je razina kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterijuma za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine na datum izvještavanja ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilne razine kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja razine kompozitnog kreditnog rejtinga, ima razinu AA minus (AA-) ili višu, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznane u različitim razdobljima i koje su u različitim razdobljima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunano povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificiraju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovi vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alociranje tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alociranja finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterijuma, klasificiranje po fazama može se vršiti i na osnovi prepostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasificira u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasificira u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

Definicija statusa neispunjavanja obveza (eng. Default)

Kriterijum za status neispunjavanja obveza predstavljaju objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštivanje ugovornih obveza u smislu kašnjenja po obvezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uvjeta servisiranja obveza po osnovi duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerojatnost stečaja i/ili likvidiranja ili drugi oblik finansijskog reorganiziranja i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubitci se izračunavaju kao produkt tri varijable: vjerojatnost neispunjena obveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjena obveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definiraju kako slijedi:

- **Vjerojatnost neispunjena obveza (PD)** predstavlja procjenu vjerojatnosti da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obveze po osnovi duga. U izvještajnim razdobljima koristio se isti način kalkulacije PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. siječnja 2019. godine. Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim središnjim bankama u regionu i u Europskoj uniji, a koje su u obvezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerojatnosti neispunjena obveza, koristi procjene na osnovi podataka iz tranzicijskih matrica koje objavljaju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksni postotaka vjerojatnosti neispunjena obveza. Za izračunavanje vjerojatnosti neispunjena obveza procjene se rade na osnovi tranzicijskih matrica za korporacije na globalnoj razini koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajuće dugoročne razine kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovi navedenih podataka vrše se procjene vjerojatnosti neispunjena obveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerojatnosti neispunjena obveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije razine suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzicijskih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna razdoblja, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksni procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.
- **Gubitak u slučaju neispunjena obveza (LGD)** predstavlja procjenu postotne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjena obveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjena obveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s člankom 161. Uredbe 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na datum izvještavanja.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasificiranje portfelja, Centralna banka će svaku izloženost za koju se ustvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjena obveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerojatnost nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerojatnost nastanka kreditnog gubitka i vjerojatnost izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerojatnost nastanka veoma mala.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnosti ponderirane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontirane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubitci diskontiraju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjerenja obveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezerviranja za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasificiranih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnoj razini, dok se za izloženosti klasificirane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznani očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom razdoblju za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnosti gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfelju ima finansijske instrumente od izdavatelja različitih i po strukturi, kao i zemljopisnoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente odnosno izdavatelje.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnost gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoču neispunjerenja obveza po principu jednakih vjerovatnosti.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezerviranja za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U tisućama KM

	2021.			2020.				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inozemnih banaka								
Na dan 1. siječnja	807	-	-	807	724	-	-	724
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	4.734	-	-	4.734	4.620	-	-	4.620
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(179)	-	-	(179)	(1.078)	-	-	(1.078)
Otpuštanje zbog prestanka priznavanja oričenih depozita	(4.449)	-	-	(4.449)	(3.459)	-	-	(3.459)
Na dan 31. prosinca	913	-	-	913	807	-	-	807
2. Posebna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. siječnja	1.598	-	-	1.598	1.343	-	-	1.343
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	1.130	-	-	1.130	713	-	-	713
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(150)	-	-	(150)	(74)	-	-	(74)
Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata	(650)	-	-	(650)	(325)	-	-	(325)
<i>Neto povećanje tijekom godine</i>	330	-	-	330	314	-	-	314
Otpuštanje zbog prodanih instrumenata	(142)	-	-	(142)	(59)	-	-	(59)
Na dan 31. prosinca	1.786	-	-	1.786	1.598	-	-	1.598

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U tisućama KM

	2021.			2020.				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. siječnja	5	-	613	618	5	-	600	605
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	8	-	2	10	7	-	13	20
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(7)	-	(13)	(20)	(7)	-	-	(7)
Na dan 31. prosinca	6	-	602	608	5	-	613	618
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	2.410	-	613	3.023	2.072	-	600	2.672
Neto povećanje / (otpuštanje) očekivanih kreditnih gubitaka	295	-	(11)	284	338	-	13	351
Ukupno zaključno stanje na dan 31. prosinca	2.705	-	602	3.307	2.410	-	613	3.023

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Blješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja

Slijedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubitci računaju i priznaju:

	U tisućama KM			31. prosinca 2021.			31. prosinca 2020.		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
Klase finansijskih instrumenata									
Gotovina u stranim valutama	469.585	-	-	469.585	142.202	-	-	-	142.202
Bruto knjigovodstvena vrijednost	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	469.585	-	-	469.585	142.202	-	-	-	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka									
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.946.010	-	-	3.946.010	3.832.879	-	-	-	3.832.879
Umanjenje vrijednosti	(913)	-	-	(913)	(807)	-	-	-	(807)
Knjigovodstvena vrijednost	3.945.097	-	-	3.945.097	3.832.072	-	-	-	3.832.072
Posebna prava vučenja u MMF-u									
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.881	-	-	1.881	879	-	-	-	879
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	1.881	-	-	1.881	879	-	-	-	879
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit									
Bruto knjigovodstvena vrijednost	11.629.592	-	-	11.629.592	9.601.315	-	-	-	9.601.315
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	1.786	-	-	1.786	1.598	-	-	-	1.598
Bruto knjigovodstvena vrijednost	11.629.592	-	-	11.629.592	9.601.315	-	-	-	9.601.315
Ostala finansijska imovina									
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.355	-	602	3.957	2.501	-	613	3.114	
Umanjenje vrijednosti	(6)	(602)	(608)	(5)	(5)	-	(613)	(618)	
Knjigovodstvena vrijednost	3.349	-	-	3.349	2.496	-	-	-	2.496

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjenja

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	301.987	291.561
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	329.800	319.374

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. prosinca 2021. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 602 tisuće KM (Na dan 31. prosinca 2020. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 613 tisuća KM).

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Slijedeće tablice predstavljaju analizu koncentracije finansijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

U tisućama KM

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inozemnih banaka	Posebna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalo sveobuhvatnu dobit		Monetarno zlato	Ostala financijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
				31. prosinca 2021.	31. prosinca 2021.				
AAA	-	1.622.277	-	2.523.051	-	-	-	-	4.145.328
AA+	-	-	-	1.349.129	-	-	-	-	1.349.129
AA	-	78.200	-	3.986.839	-	-	-	-	4.065.039
AA-	-	-	-	1.672.536	-	-	-	-	1.672.536
A+	-	488.958	-	-	-	-	-	-	488.958
A	-	1.653.649	-	-	-	-	-	-	1.653.649
A-	-	102.166	-	1.428.865	-	301.987	-	-	1.531.031
II ¹	-	760	1.881	-	-	-	-	-	332.441
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	669.172	-	-	-	-	669.172
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	469.585	-	-	-	-	-	-	-	473.542
Ukupno	469.585	3.946.010	1.881	11.629.592	301.987	3.957	27.813	16.380.825	
Umanjenje vrijednosti	-	(913)	-	-	-	(608)	-	(1.521)	
UKUPNO	469.585	3.945.097	1.881	11.629.592²	301.987	3.349	27.813	16.379.304	

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

² Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2020.

Kreditni reiting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inozemnih banaka	Posebna prava vuchenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	1.743.431	-	2.164.263	-	-	-	3.907.694
AA+	-	-	-	1.283.772	-	-	-	1.283.772
AA	-	722.926	-	3.170.119	-	-	-	3.893.045
AA-	-	-	-	1.269.603	-	-	-	1.269.603
A+	-	391.166	-	-	-	-	-	391.166
A	-	875.876	-	-	-	-	-	875.876
A-	-	-	-	1.095.368	-	-	-	1.095.368
I ³	-	410	879	-	291.561	-	27.813	320.663
BBB+	-	99.070	-	-	-	-	-	99.070
BBB	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB-	-	-	-	618.190	-	-	-	618.190
Bez reitinga	142.202	3.832.879	879	9.601.315	291.561	3.114	27.813	145.316
Ukupno	142.202	3.832.879	879	9.601.315	291.561	3.114	27.813	13.899.763
Umanjenje vrijednosti	-	(807)	-	-	-	(618)	-	(1.425)
UKUPNO	142.202	3.832.072	879	9.601.315⁴	291.561	2.496	27.813	13.898.338

³ Međunarodne institucije (eng. International Institutions)

⁴ Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjgovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Zemljopisna koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeće tablice daju informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po bruto knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po zemljopisnim regijama na datume izvještavanja. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovi domicilne zemlje ugovorne strane:

31. prosinca 2021. godine

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	469.585	469.585
Depoziti kod inozemnih banaka	3.058.334	887.676	-	3.946.010
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	1.881	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.629.592	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	-	301.987	-	301.987
Ostala finansijska imovina	-	-	3.957	3.957
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	14.687.936	1.219.347	473.542	16.380.825
<u>Umanjenje vrijednosti</u>				(1.521)
UKUPNO				16.379.304

31. prosinca 2020. godine

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	142.202	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka	2.865.493	967.386	-	3.832.879
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	879	-	879
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9.601.315	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	-	291.561	-	291.561
Ostala finansijska imovina			3.114	3.114
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.466.818	1.287.629	145.316	13.899.763
<u>Umanjenje vrijednosti</u>				(1.425)
UKUPNO				13.898.338

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik**

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uvjeta na finansijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimiziranja povrata.

U svrhu kvantificiranja efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih pričuva Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfelja deviznih pričuva koji može nastati uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva, uz određenu razinu pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovi srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfelja i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfelja deviznih pričuva Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfelju deviznih pričuva koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. prosinca 2021. godine, izloženost deviznih pričuva Centralne banke (VaR uz razinu pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM, iznosi 65.070 tisuća KM (2020: 61.117 tisuća KM), što predstavlja ekvivalent 0,40% ukupne finansijske imovine (2020: 0,44% ukupne finansijske imovine).

Vrijednosti VaR na dan 31. prosinca 2021. godine i na dan 31. prosinca 2020. godine izračunana je kao zbroj komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inozemnih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih tečajeva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Kamatni rizik	51.622	44.722
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	13.138	16.097
Devizni rizik	310	298
Ukupno VaR	65.070	61.117

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza uslijed promjene deviznog tečaja. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom sprovodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih pričuva drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i pričuvi Centralne banke.

Centralna banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. prosinca 2021. i 31. prosinca 2020. godine:

U tisućama KM 31. prosinca 2021.	Ostale strane valute				Ukupno
	EUR	USD		KM	
Gotovina u stranim valutama	469.548	20	17	-	469.585
Depoziti kod inozemnih banaka	3.941.617	1.171	2.309	-	3.945.097
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-	1.881	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.629.592	-	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	301.987	-	-		301.987
Ostala finansijska imovina	21	-	-	3.328	3.349
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	16.342.775	1.191	4.207	31.131	16.379.304
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	6.923.818	6.923.818
Depoziti banaka	-	-	-	7.219.617	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	1.429.596	1.429.596
Ostale finansijske obveze	4.889	15	1	3.118	8.023
Ukupno finansijske obveze	4.889	15	1	15.576.149	15.581.054
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.337.886	1.176	4.206	(15.545.018)	798.250

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. prosinca 2020. U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
				KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	142.128	18	56	-	142.202
Depoziti kod inozemnih banaka	3.821.811	1.101	9.160	-	3.832.072
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-	879	-	879
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9.601.315	-	-	-	9.601.315
Monetarno zlato	291.561	-	-	-	291.561
Ostala finansijska imovina	24	-	-	2.472	2.496
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	13.856.849	1.119	10.095	30.275	13.898.338
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	6.172.457	6.172.457
Depoziti banaka	-	-	-	5.901.142	5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	897.044	897.044
Ostale finansijske obveze	1.549	28	1	2.181	3.759
Ukupno finansijske obveze	1.549	28	1	12.972.824	12.974.402
NETO DEVIZNA POZICIJA	13.855.300	1.091	10.094	(12.942.549)	923.936

Centralna banka nije izložena riziku promjene tečaja EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po tečaju 1 EUR = 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijeća finansijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijeća finansijskih instrumenata u koje su investirane devizne pričuve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inozemnih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modificirano trajanje dužničkih instrumenata. Modificirano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modificirano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modificirano trajanje portfelja se izračunava kao ponderirani prosjek dospijeća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfelju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tijekom 2021. godine modificirana duracija je skraćena i iznosi 2,19 na dan 31. prosinca 2021. godine (31. prosinca 2020. godine: 3,40) da bi se smanjio kamatni rizik i dalje poboljšala stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tablice prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizirane prema kriterijumu datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima ili datuma dospijeća instrumenata, ovisno koji od njih ranije nastupi:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.		Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci					
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	-	469.585	469.585
Depoziti kod inozemnih banaka	3.564.490	381.994	-	-	(1.387)	3.945.097	
Posebna prava vučenja u MMF-u	1.881	-	-	-	-	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.739.234	8.820.388	-	-	69.970	11.629.592	
Monetarno zlato	-	-	-	-	301.987	301.987	
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.349	3.349	
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813	
Ukupno finansijska imovina	6.305.605	9.202.382	-	-	871.317	16.379.304	
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	6.923.818	6.923.818	
Depoziti banaka	5.551.424	-	-	-	1.668.193	7.219.617	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	1.429.596	1.429.596	
Ostale finansijske obveze	-	-	-	-	8.023	8.023	
Ukupno finansijske obveze	5.551.424	-	-	-	10.029.630	15.581.054	
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	754.181	9.202.382	-	-	(9.158.313)	798.250	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

U tisućama KM	31. prosinca 2020.		Od 3 do 12 mjeseci		Od 1 do 3 Preko 3 godine godine		Beskamatno	Ukupno
	Do 3 mjeseca							
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	-	142.202	142.202	
Depoziti kod inozemnih banaka	3.254.274	579.737	-	-	(1.939)	3.832.072		
Posebna prava vučenja u MMF-u	879	-	-	-	-	-	879	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.948.173	7.581.501	-	-	71.641	9.601.315		
Monetarno zlato	-	-	-	-	291.561	291.561		
Ostala finansijska imovina	8	5	-	-	2.483	2.496		
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813		
Ukupno finansijska imovina	5.203.334	8.161.243	-	-	533.761	13.898.338		
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	6.172.457	6.172.457		
Depoziti banaka	3.109.052	-	-	-	2.792.090	5.901.142		
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	897.044	897.044		
Ostale finansijske obveze	-	-	-	-	3.759	3.759		
Ukupno finansijske obveze	3.109.052		-	-	9.865.350	12.974.402		
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	2.094.282	8.161.243	-	-	(9.331.589)	923.936		

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uvjeti nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Pod pojmom likvidne imovine definira se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najблиža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti osigurana ročnom usklađenošću deviznih pričuva Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tablicama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u optjecaju su raspoređene u razdoblje do tri mjeseca.

31. prosinca 2021. U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
Novčanice i kovanice u optjecaju	6.923.818	-	-	-	-	-	6.923.818
Depoziti banaka	7.219.617	-	-	-	-	-	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	-	-	-	-	-	1.429.596
Ostale finansijske obveze	8.023	-	-	-	-	-	8.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBVEZE	15.581.054	-	-	-	-	-	15.581.054

31. prosinca 2020. U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća		Ukupno
Novčanice i kovanice u optjecaju	6.172.457	-	-	-	-	-	6.172.457
Depoziti banaka	5.901.142	-	-	-	-	-	5.901.142
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	897.044	-	-	-	-	-	897.044
Ostale finansijske obveze	3.759	-	-	-	-	-	3.759
UKUPNO FINANSIJSKE OBVEZE	12.974.402	-	-	-	-	-	12.974.402

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

7. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Naredna tablica prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	469.548	142.128
USD	20	18
GBP	17	17
CHF	-	39
UKUPNO	469.585	142.202

Tijekom 2021. godine Centralna banka je izvršila kupovinu gotovine u EUR valuti od inozemne banke u iznosu od 293.375 tisuća KM.

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Depoziti kod inozemnih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja se drže na računima inozemnih banaka i drugih finansijskih institucija. Depoziti kod inozemnih banaka uključuju depozite po viđenju i oročene depozite.

Naredna tablica prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Oročeni depoziti:		
EUR	2.592.738	2.391.656
Umanjenje vrijednosti	(764)	(628)
Ukupno	2.591.974	2.391.028
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.349.790	1.430.953
GBP	2.202	2.080
USD	1.171	1.101
CHF	109	7.089
Umanjenje vrijednosti	1.353.272	1.441.223
Ukupno	(149)	(179)
UKUPNO	1.353.123	1.441.044
	3.945.097	3.832.072

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Tijekom 2021. godine prosječne negativne kamatne stope na oročene depozite denominirane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 0,64% do 0,50% godišnje (2020: od 0,60% do 0,33% godišnje). Negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 0,90% do 0,50% godišnje (2020: od 0,75% do 0,40% godišnje).

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.387 tisuća KM na dan 31. prosinca 2021. godine (2020: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.939 tisuća KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite kod inozemnih banaka iznosi 0,54% za 2021. godinu (2020: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa je iznosila 0,50%).

Oročeni depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dani su kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Do mjesec dana	1.055.372	1.032.703
Od jednog do dva mjeseca	457.180	253.800
Od dva do tri mjeseca	698.391	525.637
Od tri do četiri mjeseca	95.591	96.154
Od četiri do dvanaest mjeseci	286.204	483.362
Ukupno	2.592.738	2.391.656
Umanjenje vrijednosti	(764)	(628)
UKUPNO	2.591.974	2.391.028

Analiza depozita kod inozemnih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana dana je sljedećom tablicom:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Inozemne središnje banke	2.467.662	2.375.955
Inozemne komercijalne banke	1.477.588	1.456.514
Međunarodne finansijske institucije	760	410
Ukupno	3.946.010	3.832.879
Umanjenje vrijednosti (bilješka 6.1.1.)	(913)	(807)
UKUPNO	3.945.097	3.832.072

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inozemnih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u bilješci 6.1.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
<i>Slovačka</i>		
Oročeni depoziti	1.148.980	389.486
Depoziti po viđenju	-	-
	1.148.980	389.486
<i>Njemačka</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	914.686	1.068.666
	914.686	1.068.666
<i>Francuska</i>		
Oročeni depoziti	488.958	1.035.892
Depoziti po viđenju	78.200	78.200
	567.158	1.114.092
<i>Velika Britanija</i>		
Oročeni depoziti	504.668	486.390
Depoziti po viđenju	-	-
	504.668	486.390
<i>Švicarska</i>		
Oročeni depoziti	381.795	479.888
Depoziti po viđenju	760	410
	382.555	480.298
<i>Luksemburg</i>		
Oročeni depoziti	68.336	-
Depoziti po viđenju	300.525	234.599
	368.861	234.599
<i>Nizozemska</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	58.650	58.650
	58.650	58.650
<i>SAD</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	452	698
	452	698
Ukupno oročeni depoziti	2.592.737	2.391.656
Ukupno depoziti po viđenju	1.353.273	1.441.223
Umanjenje vrijednosti	(913)	(807)
UKUPNO	3.945.097	3.832.072

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

9. POSEBNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Račun posebnih prava vučenja u MMF-u	1.881	879
Obračunana kamata	-	-
Ukupno	1.881	879
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	1.881	879

Promjene na osnovi posebnih prava vučenja u MMF-u u izvještajnim razdobljima su prikazane u sljedećoj tablici:

	Za razdoblje	
	2021.	2020.
U tisućama KM		
Na dan 1. siječnja	879	230
Novčani priljevi po osnovi alociranog SDR-a	602.540	-
Ostali novčani priljevi	10.855	12.359
Novčani odljevi po osnovi konverzije alociranog SDR-a	(601.198)	-
Ostali novčani odljevi	(9.974)	(11.582)
Prihodi od kamata po računu SDR-a	4	6
Neto (gubitci) od tečajnih razlika	(1.225)	(134)
Neto efekti očekivanih kreditnih gubitaka	-	-
Na dan 31. prosinca	1.881	879

MMF je tijekom kolovoza 2021. godine doznačio sredstva Bosni i Hercegovini na osnovi alociranja SDR-a. Centralna banka je izvršila transfer sredstava na depozitni račun Ministarstva financija i reziora BiH i konverziju doznačenih sredstava u EUR valutu. U skladu sa odgovarajućom instrukcijom za raspodjelu sredstava Ministarstva financija i reziora BiH, kao vlasnika računa, Centralna banka je doznačila pripadajuće iznose na podračune entiteta BiH. Za više informacija pogledati bilješke 18 i 35.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

Svi dužnički instrumenti su klasificirani po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i predstavljaju sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja Eurozone. Portfelj dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tablicom:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Kuponski dužnički instrumenti	7.931.557	8.522.422
Obračunana kamata na kuponske dužničke instrumente	57.320	67.513
	7.988.877	8.589.935
Diskontni dužnički instrumenti	3.628.065	1.007.252
Obračunana premija na diskontne dužničke instrumente	12.650	4.128
	3.640.715	1.011.380
UKUPNO	11.629.592	9.601.315

Na dan 31. prosinca 2021. godine rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 1.786 tisuća KM (31. prosinca 2020. godine: 1.598 tisuća KM). Tijekom 2021. godine, neto povećanje po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke, priznano u dobit ili gubitak, iznosi 330 tisuća KM (2020: neto povećanje 314 tisuća KM). Za više informacija pogledati bilješke 6.1.1 i 25.

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 0,12% za 2021. godinu (2020: prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,27%).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

	31. prosinca 2021.		31. prosinca 2020.	
	U tisućama KM	%	U tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	3.986.839	34,28	3.170.119	33,02
<i>Njemačka</i>	1.799.664	15,47	1.442.399	15,02
<i>Belgija</i>	1.672.536	14,38	1.269.603	13,22
<i>Španjolska</i>	1.428.865	12,29	1.095.368	11,41
<i>Austrija</i>	902.759	7,76	716.421	7,46
<i>Nizozemska</i>	723.387	6,22	721.864	7,52
<i>Italija</i>	669.171	5,75	618.190	6,44
<i>Finska</i>	446.371	3,85	567.351	5,91
UKUPNO	11.629.592	100,00	9.601.315	100,00

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente na datume izvještavanja je objavljeno u bilješci 6.1.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Promjene po osnovi dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2021.	2020.
Na dan 1. siječnja	9.601.315	8.917.413
Kupovine tijekom godine	7.132.180	3.077.975
Prodaje tijekom godine	(1.153.402)	(316.129)
Prihodi od kamata priznani tijekom godine (bilješka 21)	33.346	37.922
Efekti negativnih kamatnih stopa priznani tijekom godine (bilješka 21)	(25.880)	(14.624)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(3.724.978)	(2.065.454)
Dospijeća kupona	(103.406)	(117.466)
Neto nerealizirana promjena fer vrijednosti tijekom godine	(129.592)	81.673
Transakcijski troškovi	9	5
Na dan 31. prosinca	11.629.592	9.601.315

Dužnički instrumenti, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Do tri mjeseca	1.114.409	422.511
Od tri do dvanaest mjeseci	4.093.847	2.382.176
Od jedne do tri godine	2.958.887	1.750.147
Preko tri godine	3.462.449	5.046.481
UKUPNO	11.629.592	9.601.315

Bez obzira na ugovorena dospijeća dužničkih instrumenata, oni se smatraju raspoloživim za osiguranje likvidnosti u bilo kojem trenutku. Diverzificiranje dužničkih instrumenata sa različitim ugovorenim dospijećem ne ograničava prodaju dužničkih instrumenata u slučaju potrebe jer se svi dužnički instrumenti drže u okviru poslovnog modela radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje.

11. MONETARNO ZLATO

Na dan 31. prosinca 2021. godine, fer vrijednost monetarnog zlata iznosi 301.987 tisuća KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 3.146 KM po unci (31. prosinca 2020: iznosilo je 291.561 tisuću KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 3.037 KM po unci). Monetarno zlato je denominirano u EUR valutu.

Efekti promjena fer vrijednosti monetarnog zlata u izvještajnim razdobljima su dani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2021.	2020.
Na dan 1. siječnja	291.561	254.088
Neto promjena fer vrijednosti tijekom godine	10.426	37.473
Na dan 31. prosinca	301.987	291.561

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

12. OSTALA IMOVINA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Potraživanja od domaćih banaka	2.203	1.756
Žiro računi	682	411
Potraživanja od uposlenika po osnovi manjka gotovog novca	600	600
Ostala razna finansijska imovina	472	347
Ukupno	3.957	3.114
Umanjenje vrijednosti	(608)	(618)
Ukupno ostala finansijska imovina	3.349	2.496
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	11.164	7.860
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	1.194	1.073
Numizmatičke zbirke	981	986
Ostala razna nefinansijska imovina	239	256
Ukupno ostala nefinansijska imovina	13.578	10.175
UKUPNO	16.927	12.671

Kako je objašnjeno u bilješci 3.9, unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica se početno priznaju kao odgođeni troškovi i naknadno se amortiziraju priznavanjem troškova tijekom razdoblja od pet godina. Za više informacija pogledati bilješku 29.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

13. NEKRETNINE I OPREMA

U tisućama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2020.	44.368	24.931	1.867	1.060	4.865	77.091
Nabave	-	-	-	-	2.289	2.289
Prijenos na uporabu	-	1.845	-	21	(1.866)	-
Otpisi i otuđenja	-	(816)	(183)	-	-	(999)
Na dan 31. prosinca 2020.	44.368	25.960	1.684	1.081	5.288	78.381
Nabave	-	-	-	-	3.731	3.731
Prijenos na uporabu	5.306	3.670	-	1	(8.977)	-
Vraćeno u uporabu	-	-	64	-	-	64
Otpisi i otuđenja	-	(1.889)	(336)	(4)	-	(2.229)
Na dan 31. prosinca 2021.	49.674	27.741	1.412	1.078	42	79.947
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. siječnja 2020.	5.974	20.399	1.576	828	-	28.777
Trošak amortizacije	579	1.346	78	38	-	2.041
Otpisi i otuđenja	-	(815)	(182)	-	-	(997)
Na dan 31. prosinca 2020.	6.553	20.930	1.472	866	-	29.821
Trošak amortizacije	580	1.421	75	37	-	2.113
Vraćeno u uporabu	-	-	64	-	-	64
Otpisi i otuđenja	-	(1.888)	(336)	(4)	-	(2.228)
Na dan 31. prosinca 2021.	7.133	20.463	1.275	899	-	29.770
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2021.	37.815	5.030	212	215	5.288	48.560
Na dan 31. prosinca 2021.	42.541	7.278	137	179	42	50.177

Tijekom 2021. godine, Centralna banka je izvršila prijenos kupljenog zemljišta na uporabu za potrebe izgradnje nove poslovne zgrade Centralne banke za Glavnu jedinicu Sarajevo u iznosu od 5.270 tisuća KM. Nastavak izgradnje poslovnog objekta Centralne banke je privremeno zaustavljen zbog nedostavljanja potrebne dozvole od strane prodavca zemljišta uslijed čega Centralna banka ima privremenu zabranu raspolažanja kupljenim zemljištem. Centralna banka je zakonski vlasnik zemljišta i nema neizvršenih ugovornih obveza prema prodavcu zemljišta.

Izuvez navedenog, Centralna banka nije imala nikakvih drugih terećenja po osnovi svojih nekretnina i opreme na datume izvještavanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

U tisućama KM	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. siječnja 2020.	15.510	310	15.820
Nabave	-	162	162
Prijenos na uporabu	150	(150)	-
Otpisi i otuđenja	(3)	-	(3)
Na dan 31. prosinca 2020.	15.657	322	15.979
Nabave	-	157	157
Prijenos na uporabu	479	(479)	-
Otpisi i otuđenja	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2021.	16.136	-	16.136
Akumulirana amortizacija			
Na dan 1. siječnja 2020.	14.257	-	14.257
Trošak amortizacije	491	-	491
Otpisi i otuđenja	(3)	-	(3)
Na dan 31. prosinca 2020.	14.745	-	14.745
Trošak amortizacije	408	-	408
Otpisi i otuđenja	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2021.	15.153	-	15.153
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. siječnja 2021.	912	322	1.234
Na dan 31. prosinca 2021.	983	-	983

15. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

BIS banka je specijalizirana finansijska institucija u vlasništvu i pod upravom 63 središnje banke širom svijeta čija je osnovna uloga da podstiče suradnju među središnjim bankama, teži da osigura monetarnu i finansijsku stabilnost i posreduje u finansijskim transakcijama između središnjih banaka. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu središnjih banaka i monetarnih vlasti.

SWIFT je kooperativno udruženje u vlasništvu finansijskih institucija koje su njegovi članovi.

Dionicama BIS-a i SWIFT-a se ne trguje.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

15. OSTALA ULAGANJA (NASTAVAK)

Centralna banka posjeduje obične dionice BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici, plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije. U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Centralne banke. Centralna banka ima pravo na dividendu po osnovi ovih dionica (bilješka 26).

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 tisuća KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano ustvrditi i stoga se evidentiraju po trošku stjecanja.

16. NOVČANICE I KOVANICE U OPTJECAU

Novčanice i kovanice u optjecaju se mogu analizirati na sljedeći način:

U tisućama KM

	2021.	2020.
Na dan 1. siječnja	6.172.457	5.199.916
Porast vrijednosti novčanica i kovanica u optjecaju tijekom godine	751.361	972.541
Na dan 31. prosinca	6.923.818	6.172.457

Apoenska struktura i količina novčanica i kovanica u optjecaju je prikazana u sljedećoj tablici:

Apoen	31. prosinca 2021.		31. prosinca 2020.	
	Komada	Vrijednost u tisućama KM	Komada	Vrijednost u tisućama KM
Kovanice 0,05	87.887.648	4.394	81.761.386	4.088
Kovanice 0,10	124.580.693	12.458	117.249.537	11.725
Kovanice 0,20	90.394.860	18.079	84.840.207	16.968
Kovanice 0,50	43.295.285	21.648	41.308.086	20.654
Kovanice 1	63.499.924	63.500	59.456.249	59.456
Kovanice 2	18.104.332	36.209	16.415.974	32.832
Kovanice 5	13.647.262	68.236	12.548.849	62.744
Ukupno kovanice	441.410.004	224.524	413.580.288	208.467
Novčanice 10	14.244.184	142.442	13.551.703	135.517
Novčanice 20	10.787.416	215.748	10.068.856	201.377
Novčanice 50	26.420.846	1.321.042	24.556.493	1.227.825
Novčanice 100	41.107.777	4.110.778	34.926.392	3.492.639
Novčanice 200	4.546.419	909.284	4.533.156	906.632
Ukupno novčanice	97.106.642	6.699.294	87.636.600	5.963.990
UKUPNO	538.516.646	6.923.818	501.216.888	6.172.457

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

17. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	7.218.902	5.900.698
Računi rezervi organizacijskih jedinica Centralne banke	682	411
Posebni depoziti domaćih komercijalnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.219.617	5.901.142

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje politike obvezne pričuve Centralne banke, za poravnanje platnih transakcija između domaćih komercijalnih banaka međusobno, kao i za transakcije domaćih komercijalnih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. prosinca 2021. godine ukupan iznos depozita domaćih komercijalnih banaka od 7.218.902 tisuće KM predstavlja depozite 23 banke (2020: iznos od 5.900.698 tisuća KM je predstavljao depozite 24 komercijalne banke). Za više informacija pogledati bilješku 37.

Depoziti domaćih komercijalnih banaka uključuju negativnu obračunatu naknadu po osnovi politike obvezne pričuve u iznosu od 2.498 tisuća KM na dan 31. prosinca 2021. godine (31. prosinca 2020: uključivali su negativnu obračunatu naknadu u iznosu od 1.302 tisuće KM).

Osnovicu za obračun obvezne pričuve domaćih komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena.

Centralna banka definira jedinstvenu stopu obvezne pričuve koju primjenjuje na osnovicu obvezne pričuve jednako za sve domaće komercijalne banke. Stopa obvezne pričuve iznosi 10% na datume izvještavanja i za izvještajna razdoblja.

Iznosi iznad obvezne pričuve su depoziti domaćih komercijalnih banaka koje one dobrovoljno drže na svojim računima rezervi. Centralna banka obračunava negativnu stopu naknade na iznose tih sredstava. Politika za obračun stope naknade na depozite domaćih komercijalnih banaka u izvještajnim razdobljima je dana u bilješci 21.

Ekonomске posljedice globalne pandemije COVID-19 dovele su do smanjene kreditne aktivnosti komercijalnih banaka što je za posljedicu imalo značajno akumuliranje sredstava iznad obveznih pričuva komercijalnih banaka na računima Centralne banke. Ova okolnost je značajno povećala monetarne obveze Centralne banke i nepovoljno utjecala kako na ostvareni finansijski rezultat Centralne banke, tako i na izloženost finansijske imovine Centralne banke volatilnim promjenama njihove fer vrijednosti. Za više informacija pogledati bilješku 4.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

18. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Proračunski depoziti institucija BiH	693.533	579.869
Depoziti ostalih javnih institucija	304.875	231.805
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	279.323	85.047
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	151.711	323
Depoziti-inozemni dug BiH	154	-
UKUPNO	1.429.596	897.044

Vlada i ostale javne institucije su također akumulirali i držali značajne iznose depozita na svojim računima kod Centralne banke tijekom 2021. godine. Na datum izvještavanja, Federacija BiH nije povukla svoja sredstva po osnovi doznačenih sredstava Europske komisije kao i cjelokupan iznos doznačenih sredstava po osnovi alociranja SDR-a od MMF-a. Ova okolnost na strani deponenata je dodano povećavala monetarne obveze Centralne banke. Za više informacija pogledati bilješku 4.

19. REZERVIRANJA

Rezerviranja se odnose na rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade uposlenim te rezerviranja za potencijalne obveze po osnovi sudske sporove. Na datume izvještavanja, Centralna banka nema rezerviranja po osnovi sudske sporove.

Promjene u rezerviranjima su prikazane u sljedećim tablicama:

U tisućama KM	Sudski sporovi	Otpremnine uposlenim	Jubilarne nagrade	2021. Ukupno
Na dan 1. siječnja	-	1.414	-	1.414
Oslobađanje rezerviranja		(105)	-	(105)
Povećanje u rezerviranjima		243	33	276
Ukupno priznano u dobit ili gubitak	-	138	33	171
Plaćeni iznosi	-	(179)	-	(179)
Na dan 31. prosinca	-	1.373	33	1.406

U tisućama KM	Sudski sporovi	Otpremnine uposlenim	Jubilarne nagrade	2020. Ukupno
Na dan 1. siječnja	-	1.394	-	1.394
Oslobađanje rezerviranja	-	(13)	-	(13)
Povećanje u rezerviranjima	-	164	-	164
Ukupno priznano u dobit ili gubitak	-	151	-	151
Plaćeni iznosi	-	(131)	-	(131)
Na dan 31. prosinca	-	1.414	-	1.414

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

19. REZERVIRANJA (NASTAVAK)

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskega procesa koji proizilaze iz njezina poslovanja. Na datume izvještavanja, Centralna banka osporava te tužbe i na osnovi pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obveza.

Preuzete obveze

Na datume izvještavanja, Centralna banka nema ugovorenih obveza koje nisu priznane.

20. OSTALE OBVEZE

Struktura ostalih obveza dana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Obračunane, a nefakturirane obveze	4.114	135
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (bilješka 35)	2.242	1.587
Dobavljači	1.560	1.932
Depoziti Svjetske banke	89	101
Ostale razne finansijske obveze	18	4
Ukupno ostale finansijske obveze	8.023	3.759
Nefinansijske obveze po raznim osnovama	87	106
Naplaćeni i odloženi prihodi	52	54
Ukupno ostale nefinansijske obveze	139	160
UKUPNO	8.162	3.919

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

21. NETO KAMATNI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2021.	2020.
Kamatni prihodi po osnovi:		
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 10)	33.346	37.922
Efekata negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	22.218	13.789
Finansijske imovine po amortiziranom trošku	4	10
Ukupno	55.568	51.721
Kamatni rashodi po osnovi:		
Efekata negativnih kamatnih stopa za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 10)	(25.884)	(14.624)
Efekata negativnih kamatnih stopa za depozite kod inozemnih banaka	(19.536)	(17.573)
Ukupno	(45.420)	(32.197)
Neto kamatni prihodi	10.148	19.524

Ukupni kamatni i srodnji prihodi i rashodi po klasama finansijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tablici:

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2021.	2020.
Finansijska imovina po amortiziranom trošku		
Kamatni prihodi	4	10
Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka	(19.536)	(17.573)
Ukupno	(19.532)	(17.563)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamatni prihodi	33.346	37.922
Efekti negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(25.884)	(14.624)
Ukupno	7.462	23.298
Finansijske obveze po amortiziranom trošku		
Efekti negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	22.218	13.789
Kamatni rashodi	-	-
Ukupno	22.218	13.789
Neto kamatni prihodi	10.148	19.524

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

21. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Osnovicu za obračun rashoda od kamata odnosno efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka generira ukupan iznos depozita domaćih komercijalnih banaka na računima rezervi tijekom desetodnevnog obračunskog razdoblja, koji se sastoji od iznosa sredstava obvezne pričuve i iznosa sredstava iznad obvezne pričuve.

Do 31. svibnja 2021. godine, Centralna banka nije primjenjivala stopu naknade na iznos sredstava obvezne pričuve, dok se na iznos sredstava iznad obvezne pričuve primjenjivala stopa naknade koja je vezana za kamatnu stopu na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke.

Od 1. lipnja 2021. godine, a u sklopu projekta uvođenja novog okvira obvezne pričuve, Centralna banka je počela obračunavati naknadu na iznos sredstava obvezne pričuve po osnovi osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti s valutnom klauzulom. Naknada se obračunava i na iznos sredstava iznad obvezne pričuve. Na iznos sredstava obvezne pričuve po osnovi osnovice u domaćoj valuti Centralna banka ne obračunava naknadu.

Stopa naknade koju Centralna banka primjenjuje na iznos sredstava obvezne pričuve i iznos sredstava iznad obvezne pričuve vezana je za iznos kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke. U slučaju obračuna naknade na iznos sredstava obvezne pričuve, kamatna stopa se dodano umanjuje za 10 baznih poena.

Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava obvezne pričuve po osnovi osnovice u stranim valutama, osnovice u domaćoj valuti s valutnom klauzulom i sredstava iznad obvezne pričuve. Negativna kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke u izvještajnim razdobljima iznosi 0,50%. Tijekom izvještajnih razdoblja negativne stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Razdoblje	Stopa naknade Centralne banke
2021.		
Sredstva obvezne pričuve		
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	1.1 – 31.12.	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	1.1. – 31.5.	0,00%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	1.1. – 31.5.	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	1.6. – 31.12.	(0,60)%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	1.6. – 31.12.	(0,60)%
Sredstva iznad obvezne pričuve	1.1. – 31.12.	(0,50)%
2020.		
Sredstva obvezne pričuve		
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	1.1. – 31.12.	(0,00)%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	1.1. – 31.12.	(0,00)%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	1.1. – 31.12.	(0,00)%
Sredstva iznad obvezne pričuve	1.1. – 31.12.	(0,50)%

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

21. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Naredna tablica daje prikaz prosječnog stanja računa rezervi domaćih komercijalnih banaka, izračunanoz za zadnje desetodnevno razdoblje u odnosu na datume izvještavanja:

U tisućama KM

	21.12. - 31.12.2021.	21.12. - 31.12.2020.
Obvezna pričuva	2.989.873	2.727.364
Sredstva iznad obvezne pričuve	4.097.112	3.038.133
UKUPNO	7.086.985	5.765.497

Visine stopa naknada koje Centralna banka primjenjuje po pitanju instrumenta obvezne pričuve su određene isključivo za pokriće njenzinih oportunitetnih troškova koji nastaju po osnovi držanja deponiranih sredstava domaćih komercijalnih banaka i u svrhu jačanja domaće valute. Više informacija vezano za politiku obvezne pričuve Centralne banke objavljeno je u bilješci 17.

Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka uključuju prihode po osnovi sredstava iznad obveznih pričuve u iznosu od 17.422 tisuće KM i prihode po osnovi sredstava na obvezne pričuve u iznosu od 4.796 tisuća KM za 2021. godinu (2020: 13.789 tisuća KM po osnovi sredstava iznad obveznih pričuve).

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa i prinosa obračunanih na depozite kod inozemnih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktualnim tržišnim uvjetima i dozvoljenim zakonskim zahtjevima za investiranje deviznih pričuva Centralne banke, nisu mogle izbjegći. Za više informacija pogledati bilješke 8 i 10.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka uključuju iznos od 15.815 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 3.721 tisuću KM na depozite po viđenju (2020.: uključivali su iznos od 12.605 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 4.968 tisuća KM na depozite po viđenju).

22. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

**Za godinu koja je završila
31. prosinca**

U tisućama KM	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija po osnovi:		
usluga za domaće banke	18.759	16.765
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	2.211	1.296
Ukupno	20.970	18.061
Rashodi od naknada i provizija po osnovi:		
čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(777)	(649)
transakcija sa bankama u inozemstvu	(29)	(34)
ostalih rashoda od naknada i provizija	(7)	(6)
Ukupno	(813)	(689)
Neto prihodi od naknada i provizija	20.157	17.372

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

22. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (NASTAVAK)

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge (bilješka 3.9). Tijekom 2021. godine, Centralna banka je revidirala tarife po osnovi usluga koje pruža i donijela nove tarife sa primjenom od 1. svibnja 2021. godine. Prihodi od naknada i provizija za domaće banke se dominantno generiraju po osnovi transakcija u sustavu bruto poravnanja u realnom vremenu i u širo kliring sustavu. Više informacija o funkcioniranju platnih sustava je objavljeno u bilješci 36.

23. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVHVATNU DOBIT

	<i>Za godinu koja je završila 31. prosinca</i>	
	2021.	2020.
U tisućama KM		
Realizirani dobici	6.476	1.578
Realizirani gubitci	(1.527)	-
UKUPNO	4.949	1.578

Odgovarajući iznosi realiziranih dobitaka po osnovi otpuštanja rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente su prikazani u bilješci 6.1.1.

24. NETO (GUBITCI) OD TEČAJNIH RAZLIKA

	<i>Za godinu koja je završila 31. prosinca</i>	
	2021.	2020.
U tisućama KM		
Neto nerealizirani (gubitci) od tečajnih razlika	(670)	(328)
Neto realizirani dobici od tečajnih razlika	184	144
UKUPNO	(486)	(184)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

25. NETO UMANJENJE VRJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2021.	2020.
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovi umanjenja vrijednosti na depozite kod inozemnih banaka	(106)	(83)
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovi umanjenja vrijednosti na posebna prava vučenja u MMF-u	-	-
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente	(330)	(314)
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovi umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	10	(13)
UKUPNO	(426)	(410)

Više informacija o iznosima ukupnih povećanja i otpuštanja po osnovi očekivanih kreditnih gubitaka u izvještajnim razdobljima je objavljeno u bilješci 6.1.1.

26. OSTALI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2021.	2020.
Prihod od dividende	1.297	-
Prihodi od prodaje stalnih sredstava	57	-
Prihodi po osnovi sudjelovanja u međunarodnim projektima	29	31
Prihodi od donacija	6	50
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirk	4	147
Ostali prihodi	9	17
UKUPNO	1.402	245

Tijekom 2021. godine Centralna banka je primila dividendu po osnovi dionica BIS-a u iznosu od 1.297 tisuća KM. Iznos utvrđene dividende se sastoji od redovite dividende i dodatka na dividendu po dionici (2020. godina: Centralna banka nije primila dividendu po osnovi dionica BIS-a zbog odluke BIS-a da cjelokupan godišnji profit transferira na odgovarajuće pozicije rezervi). Za više informacije pogledati bilješku 15.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

27. TROŠKOVI OSOBLJA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2021.	2020.
Plaće	10.678	9.990
Doprinosi i druge naknade na plaće	6.090	5.679
Ostala primanja uposlenih	2.089	2.093
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja uposlenih	641	665
Neto povećanje u rezerviranjima za otpremnine uposlenim (bilješka 19)	171	151
UKUPNO	19.669	18.578

Troškovi uposlenih uključuju 3.756 tisuća KM (2020: 3.544 tisuće KM) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plaće.

Ostala primanja uposlenih uglavnom čine troškovi po osnovi naknada za topni obrok, prijevoz i regres.

Prosječan broj uposlenih iznosi 368 za 2021. godinu (2020: 366).

28. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2021.	2020.
Troškovi održavanja platnih sustava	1.713	1.613
Režijski troškovi	957	952
Troškovi IT infrastrukture	878	781
Troškovi pristupa službenim servisima	622	687
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	470	643
Ostali administrativni i operativni troškovi	1.874	1.576
UKUPNO	6.514	6.252

29. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2021.	2020.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	2.767	2.180
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	1.376	675
UKUPNO	4.143	2.855

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

30. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI

Raspodjela neto dobiti Centralne banke vrši se suglasno Zakonu o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definirani su kriterijumi raspodjele neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za proračun BiH, ukoliko zadovolji kriterijum da iznos početnog kapitala i generalnih pričuve (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2021. godini iznosio je 3,66% (2020: 4,34%). U skladu sa odlukom Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za 2021. godinu u iznosu od 2.897 tisuća KM je alociran u generalne pričuve (zadržanu dobit) Centralne banke (2020: ukupna neto dobit za 2020. godinu u iznosu od 7.908 tisuća KM je bila alocirana u generalne pričuve (zadržanu dobit) Centralne banke).

2021.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u tisućama KM)
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	15.573.031
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	570.203
	3,66%

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u tisućama KM)
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	2.897
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	2.897
Nakon raspodjele dobiti	
Monetarna pasiva	(u tisućama KM)
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	15.573.031
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	573.100
	3,68%

2020.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u tisućama KM)
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	12.970.643
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	562.295

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u tisućama KM)
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	7.908
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	7.908
Nakon raspodjele dobiti	
Monetarna pasiva	(u tisućama KM)
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	12.970.643
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	570.203
	4,40%

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

31. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	158.914	293.125
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	98.129	87.703
Ostale pričuve	31.300	31.300
Generalne pričuve (zadržana dobit)	548.100	545.203
UKUPNO	861.443	982.331

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. lipnja 1998. godine.

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti se odnose na:

- Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato i predstavljaju kumulirane nerealizirane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih finansijskih instrumenata tijekom njihovog držanja. Ovi dobici i gubitci nisu raspoloživi za bilo koju raspodjelu.
- Rezervacije za očekivane kreditne gubitke i odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati bilješku 6.1.1.

Ostale pričuve

Ostale pričuve se odnose na:

- Pričuve od donacija u iznosu od 3.497 tisuća KM po osnovi novčanih donacija primljenih od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. lipnja 1998. godine. Status ovih pričova je reguliran Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolažanja pričuvama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 tisuće KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati bilješku 15).

Generalne pričuve (zadržana dobit)

Generalne pričuve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njezina rada, 11. kolovoza 1997. godine. Status generalnih pričova (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne pričuve (zadržana dobit) se primarno koriste za alociranje neto profita ili gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

32. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	2.162.164	1.325.647
Devizni depoziti po viđenju	1.353.272	1.441.223
Gotovina u stranim valutama	469.585	142.202
Posebna prava vučenja u MMF-u	1.881	879
Žiro računi	682	411
Ukupno	3.987.584	2.910.362
Umanjenje vrijednosti	(858)	(674)
UKUPNO	3.986.726	2.909.688

Promjene u očekivanim kreditnim gubitcima na novac i novčane ekvivalente su dani u nastavku:

	2021.	2020.
U tisućama KM		
Na dan 1. siječnja	674	629
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	214	95
Devizni depoziti po viđenju	(30)	(50)
Gotovina u stranim valutama	-	-
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-
Žiro računi	-	-
Na dan 31. prosinca	858	674

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Centralna banka u okviru svog redovitog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim osobama. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovitih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim osobama. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u slijedećim tablicama:

U tisućama KM

Na dan

31. prosinca 2021. godine

	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	62	31	23	116
UKUPNO	62	31	23	116

OBVEZE

Depoziti deponenata	917.836	287.313	163.300	1.368.449
Ostale obveze	-	-	1	1
UKUPNO	917.836	287.313	163.301	1.368.450

Za godinu koji završava

31. prosinca 2021.

PRIHODI

Prihodi od naknada i provizija	393	183	140	716
UKUPNO	393	183	140	716

U tisućama KM

Na dan

31. prosinca 2020. godine

	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	25	1	1	27
UKUPNO	25	1	1	27

OBVEZE

Depoziti deponenata	527.159	214.696	122.622	864.477
UKUPNO	527.159	214.696	122.622	864.477

Za godinu koji završava

31. prosinca 2020.

PRIHODI

Prihodi od naknada i provizija	35	12	4	51
UKUPNO	35	12	4	51

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i državne institucije koje se vode u poslovnim knjigama Centralne banke izvanbilančno. Više informacija o ovim izvanbilančnim evidencijama prikazano je u bilješkama 34 i 35.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Centralna banka smatra da ima izravan odnos povezanih osoba sa članovima ključnog rukovodstva, bliskim članovima obitelji članova ključnog rukovodstva i društвima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih obitelji.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2021. godini iznosile su 918 tisuća KM, od čega se 574 tisuće KM odnosilo na plaće i ostale naknade, a 344 tisuće KM na poreze i doprinose (u 2020. godini ukupan iznos od 889 tisuća KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 556 tisuća KM, a 333 tisuće KM na poreze i doprinose).

34. IZVANBILANČNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inozemnih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvješće o finansijskom položaju Centralne banke.

Također, izvanbilančni depoziti sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

Izvanbilančni depoziti se sastoje od:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
U tisućama KM		
Depoziti USAID-a	-	2.497
Depoziti nerezidenata	-	2.497
Depoziti Vijeća ministara BiH:	8.805	8.556
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije</i>	44	41
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje inozemnog duga BiH</i>	6.923	6.738
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na proračun institucija BiH</i>	1.567	1.528
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	271	249
Depoziti ostalih rezidenata:	7.700	13.459
<i>Depoziti – mirovine iz Njemačke</i>	72	-
<i>Depozitni računi banaka</i>	7.628	13.459
Depoziti rezidenata	16.505	22.015
Račun za gotovinu - Agencija za osiguranje depozita BiH	40.910	73.684
Ukupno - državne javne institucije	40.910	73.684
UKUPNO	57.415	98.196

Ministarstvo financija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordiniranju depozitima kako je prikazano u tablici. Na dan 31. prosinca 2021. godine ova sredstva ukupno iznose 8.805 tisuća KM (2020: 11.053 tisuće KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

34. IZVANBILANČNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Depoziti USAID-a

Na osnovi Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za financiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glase na Centralnu banku i Agenciju za osiguranje depozita BiH. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njezinog Asset Managera. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate.

35. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obvezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njezine devizne pričuve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njezinim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun posebnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkop obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

Posebna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominirana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži posebna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim pričuvama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominirana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alociranju SDR-a, koja su obračunska jedinica MMF-a.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo financija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alociranje SDR-a je također kamatonosno. Ministarstvo financija i trezora BiH plaća kamatu na alociranje posebnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

35. ČLANSTVO BIH U MMF-u (NASTAVAK)

Centralna banka koristi neto metodu u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tablicom:

U tisućama KM

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2020.
Kvota	641.864	614.046
Posebna prava vučenja u MMF-u	1.881	879
UKUPNO IMOVINA	643.745	614.925
MMF-ov račun br. 1	1.605	1.535
MMF-ov račun br. 2	637	52
Vrijednosni papiri	1.562.617	1.520.009
Alociranje SDR	1.004.591	372.517
Obračunana kamata na alocirani SDR	92	65
Računi plativih troškova	1.627	1.670
UKUPNO OBVEZE	2.571.169	1.895.848
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.927.424	1.280.923

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 tisuća SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

23. kolovoza 2021. godine Centralna banka je primila sredstva u ime BiH po osnovi alociranja SDR-a od MMF-a u iznosu od 602.540 tisuća KM. Ova sredstva su namijenjena kao pomoć u ublažavanju ekonomskih posljedica uzrokovanih globalnom pandemijom COVID – 19 u BiH. Doznačena sredstva su osnovni razlog povećanja neto pozicije BiH u MMF-u. Alociranje SDR-a nije klasični kreditni aranžman BiH sa MMF-om.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

36. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sustave preko kojih se obavljuju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sustavi međubankarskog kliringa i poravnjanja su od siječnja 2001. godine organizirani kroz dva platna sustava čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sustav bruto poravnjanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sustav („ŽK“).

BPRV sustav je sustav preko kojeg se vrši poravnanje platnih nalogu u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje sudionici imaju otvorene kod Centralne banke. Sudionici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalogodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sustav se izvršavaju transakcije iznad 10 tisuća KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sustav je sustav međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 tisuća KM. Poravnanje neto pozicija sudionika ŽK sustava se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih osoba koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Sudionici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su sudionici u sustavu BPRV, kao i Centralna banka.

Sustav je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih nalogu svih sudionika ŽK sustava izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog sudionika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja sudionika za svaki klirinški ciklus.

Kreditni rizik

Svaki sudionik platnih sustava je dužan imati osigurana sredstva na računu za poravnanje prije poravnjanja platnih nalogu u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definirano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati sudionike BPRV i ŽK sustava s ciljem osiguranja likvidnosti u sustavu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcioniranja platnih sustava, izdana su Operativna pravila za BPRV i ŽK sustave, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcioniranje sustava.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da osiguraju sigurnosne mjere i obilježja. Sustavi i mreže funkcioniraju u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog sudionika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.

36. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Centralna banka je definirala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovitom funkcioniranju platnog sustava i sustava za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definirala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcioniranju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sustavu i sustavu za poravnanje.
- **Rezervni sustav na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sustave, na kojoj postoje redundantni sustavi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sustav na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sustav na lokaciji Glavne banke u Banjoj Luci.

Tijekom globalne pandemije COVID-19, Centralna banka je uspješno odgovorila na sve zadatke kada je u pitanju stabilno funkcioniranje sustava. Sve transakcije izvršene su tijekom radnog vremena sustava.

Nadgledanje i razvoj platnih sustava

Centralna banka je u 2021. godini operacionalizirala funkciju nadgledanja i razvoja platnih sustava. Nadgledanje podrazumijeva aktivnosti monitoringa platnih sustava, procjenu usklađenosti sa Principima za infrastrukture finansijskih tržišta („PIFT“) koje je donio komitet CPMI-IOSCO (eng. Committee on Payments and Market Infrastructures - The International Organization of Securities Commissions) pri BIS banci, te razvojnu funkciju platnih sustava. Aktivnostima procjene usklađenosti sa PIFT, te monitoringom sustava, se podstiče sigurnost i efikasnost funkcioniranja platnih sustava i nesmetano obavljanje međubankarskog platnog prometa u BiH, te na taj način Centralna banka izravno potpomaže održavanje finansijske stabilnosti u BiH. Kroz razvojnu funkciju, Centralna banka aktivno sudjeluje u pripremnim i fazama implementiranja koje se odnose na inovacije u platnim sustavima i analizira njihov utjecaj na ekonomiju BiH, te utjecaj na ciljeve javne politike sigurnih i efikasnih platnih sustava.

37. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Upravno vijeće Centralne banke je imenovalo članove Revizorskog komiteta Centralne banke i člana Uprave Centralne banke, sa počecima mandatnih razdoblja kako slijedi:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedatelj (od 1. siječnja 2022. godine)
dr. Dijana Ćavar	član (od 1. siječnja 2022. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (od 1. ožujka 2022. godine)

Revizorski komitet Centralne banke je izvršio pregled ovih finansijskih izvješća prije njihovog odobrenja od strane Upravnog vijeća i obavio potrebnu komunikaciju sa neovisnim revizorima Centralne banke.

Uprava

mr. Marko Vidaković	viceguverner (od 1. marta 2022. godine)

Predsjedništvo BiH nije izvršilo imenovanje novog saziva Upravnog vijeća Centralne banke do datuma odobrenja ovih finansijskih izvješća.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

*Bilješke uz finansijska izvješća za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.***37. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA (NASTAVAK)**

Od 1. siječnja 2021. godine Centralna banka je počela primjenjivati novu negativnu stopu naknade na iznos sredstva iznad obveznih pričuva komercijalnih banaka koja iznosi 0,75%. Ova promjena je izvršena u svrhu jačanja valutnog odbora i kao podsticaj komercijalnim bankama da aktivnije iskoriste značajne iznose sredstava iznad obveznih pričuva koje drže na računima kod Centralne banke u razvoju gospodarskog sustava Bosne i Hercegovine.

U razdoblju između 31. prosinca 2021. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvješća došlo je do restrukturiranja dvije komercijalne banke koje su bile u krajnjem vlasništvu Ruske Federacije. Postupak restrukturiranja je iniciran uvođenjem sankcija bankama u ruskom vlasništvu od strane Europske unije i SAD.

Eskaliranje sukoba u Ukrajini tijekom veljače 2022. godine predstavlja novi izvor neizvjesnosti kojem poslovanje Centralne banke može biti izloženo tijekom 2022. godine. Potencijalni negativni efekti se kontinuirano sagledavaju, ali još uvijek nije moguće kvantificirati njihove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Centralne banke.

Osim gore navedenog, u razdoblju između 31. prosincara 2021. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvješća nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Statističke tablice

T01: Glavni ekonomski pokazatelji

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.*
Nominalni BDP BiH, (u milijunima KM)¹⁾ tekuće cijene	26.223	26.779	27.359	28.589	29.904	31.376	33.444	35.296	34.255	37.681
Godišnji rast realnog BDP-a (u%)¹⁾	-0,8	2,4	1,2	3,1	3,2	3,2	3,7	2,8	-3,1	5,8
Stopa rasta indeksa potrošačkih cijena (CPI) u BiH²⁾						u procentima				
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	2,1	-0,1	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0
Godišnja stopa rasta CPI za prosinac	1,8	-1,2	-0,4	-1,3	-0,3	0,7	1,6	0,3	-1,6	6,4
Proračun opće vlade³⁾					u procentima BDP-a					
Prihodi	43,8	42,7	43,8	43,0	42,7	43,1	43,1	42,5	42,1	
Rashodi ⁴⁾	45,8	44,8	45,8	42,3	41,5	40,5	40,9	40,6	47,4	
Saldo	-2,0	-2,2	-2,0	0,7	1,2	2,6	2,2	1,9	-5,3	
Novac i kredit					u procentima BDP-a					
Novac u širem smislu (M2)	56,9	60,1	63,1	65,2	67,5	70,5	72,3	74,6	82,5	83,6
Krediti nevladinim sektorima	56,1	56,5	56,2	55,0	54,3	55,6	55,1	55,7	56,0	52,8
Platna bilanca										
Bruto devizne rezerve										
U milijunima KM	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348
U milijunima USD	4.274	4.797	5.309	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885
U mjesecima uvoza robe i usluga	5,3	5,8	6,1	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3
Bilanca tekućeg računa										
U milijunima KM	-2.266	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-985	-1.286	-802
U milijunima USD	-1.488	-967	-1.345	-827	-805	-876	-660	-564	-749	-485
U postocima BDP-a	-8,6	-5,3	-7,2	-5,1	-4,8	-4,8	-3,3	-2,8	-3,8	-2,1
Bilanca robne razmjene										
U milijunima KM	-7.779	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.965	-6.291	-7.196
U milijunima USD	-5.108	-4.817	-5.342	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.559	-3.665	-4.351
U postocima BDP-a	-29,7	-26,5	-28,8	-25,1	-23,7	-23,6	-22,5	-22,6	-18,4	-19,1
Vanjski dug sektora vlade**										
U milijunima KM	7.212	7.563	8.442	8.691	8.871	8.147	8.198	8.140	8.726	9.348
U milijunima USD	4.861	5.330	5.249	4.855	4.781	4.995	4.790	4.657	5.479	5.417
U postocima BDP-a	27,5	28,2	30,9	30,4	29,2	26,0	24,5	23,1	25,5	24,8
Servisiranje vanjskog duga sektora vlade⁵⁾										
U milijunima KM	413	685	761	581	723	983	955	794	741	773
U milijunima USD	271	465	516	330	409	567	576	454	432	467
U postocima izvoza robe i usluga	4,9	7,6	8,2	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,3	4,7

Napomena:

- 1) Izvor: Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, rashodnom i dohodovnom 2020., veljača 2022. Podatak o prosječnom godišnjem tečaju BAM/USD izvor je CBBiH.
 - 2) Izvor: Agencija za statistiku BiH
 - 3) Izvor: GFS, Centralna banka BiH
 - 4) Rashodi uključuju i neto nabavu stalnih sredstava.
 - 5) Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH
- *BDP za 2021. godinu je procjena CBBiH, te se koristi kao preliminarni podatak, do objavljivanja službenog BDP-a od strane Agencije za statistiku BiH.
- **Podaci revidirani od 2009. godine sukladno s primljenim izvješćem od Ministarstva financija i trezora BiH od 26.02.2020. i uključuju kredit JP Putevi RS i direktni dug Brčko Distrikta.

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.*
Nominalni BDP, (u milijunima KM)	26.223	26.779	27.359	28.589	29.904	31.376	33.444	35.296	34.255	37.681
Nominalni BDP (u milijunima USD)	17.221	18.173	18.561	16.220	16.914	18.079	20.177	20.201	19.950	22.784
BDP po stanovniku BiH (u KM)	7.420	7.584	7.759	8.127	8.517	8.954	9.566	10.111	9.858	10.897
BDP po stanovniku BiH (u USD)	4.873	5.147	5.264	4.610	4.817	5.160	5.772	5.787	5.741	6.589
Godišnji rast realnog BDP (u %)	-0,8	2,4	1,2	3,1	3,2	3,2	3,7	2,8	-3,1	5,8
Broj stanovnika (u tisućama) ¹⁾	3.534	3.531	3.526	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.458
Prosječni godišnji tečaj BAM/USD	1,523	1,474	1,474	1,763	1,768	1,735	1,657	1,747	1,717	1,654

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, rashodnom i dohodovnom 2020., veljača 2022. Podatak o prosječnom godišnjem tečaju BAM/USD izvor je CBBiH.

Napomena:

*BDP za 2021. godinu je procjena CBBiH, te se koristi kao preliminarni podatak, do objavljivanja službenog BDP-a od strane Agencije za statistiku BiH.

1) Procjena broja stanovnika za 2021. godinu uključuje dostupne podatke o prirodnom prirastu sa krajem rujna 2021. godine.

T03: Indeks industrijske proizvodnje

Godina	Mjesec	Mjesec / isti mjesec prethodne godine			Razdoblje / isto razdoblje prethodne godine		
		FBiH	RS	BiH	FBiH	RS	BiH
2010.	12.	110,8	114,1	108,7	103,8	105,0	104,4
2011.	12.	90,8	93,9	100,4	100,9	104,7	102,4
2012.	12.	99,6	98,5	95,2	96,3	95,8	96,1
2013.	12.	107,8	104,7	107,0	105,3	104,1	105,2
2014.	12.	97,9	99,8	98,7	100,1	100,6	100,2
2015.	12.	101,7	99,5	101,7	102,2	103,0	103,1
2016.	12.	103,0	120,0	107,5	102,6	108,2	104,4
2017.	12.	101,5	97,3	99,6	103,8	101,2	103,1
2018.	12.	98,2	96,9	97,7	100,8	104,2	101,6
2019.	12.	97,4	92,4	95,5	97,3	88,1	94,7
2020.	12.	103,1	103,7	103,5	93,7	93,4	93,6
2021.	12.	108,3	107,0	107,9	110,2	112,1	110,7
	01.	98,7	101,5	99,3	98,7	101,5	99,3
	02.	102,3	118,2	106,8	100,5	109,7	103,1
	03.	117,4	111,4	115,4	106,0	110,4	107,2
	04.	126,3	127,2	125,6	110,4	114,3	111,4
	05.	114,1	119,9	115,6	111,1	115,4	112,2
	06.	114,7	124,6	118,0	111,8	117,0	113,2
	07.	108,0	109,7	109,7	111,4	115,8	112,7
	08.	108,5	107,5	109,3	111,2	114,7	112,3
	09.	110,2	108,1	109,3	111,1	113,9	111,9
	10.	109,2	104,7	107,6	110,9	112,9	111,4
	11.	105,9	110,7	107,4	110,4	112,7	111,0
	12.	108,3	107,0	107,9	110,2	112,1	110,7

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH i Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Indeks industrijske proizvodnje za razdoblje / isto razdoblje prethodne godine u prosincu predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T04: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Mjesec/prethodni mjesec tekuće godine	Mjesec/isti mjesec prethodne godine	Razdoblje/isto razdoblje prethodne godine
2010.	12.	...	103,1	102,1
2011.	12.	...	103,1	103,7
2012.	12.	...	101,8	102,1
2013.	12.	...	98,8	99,9
2014.	12.	...	99,6	99,1
2015.	12.	...	98,7	99,0
2016.	12.	...	99,7	98,9
2017.	12.	...	101,3	101,2
2018.	12.	...	101,6	101,4
2019.	12.	...	99,9	100,6
2020.	12.	...	98,4	99,0
2021.	12.	...	106,4	102,0
2021.	01.	100,4	98,3	98,3
	02.	100,5	98,7	98,5
	03.	100,8	99,5	98,8
	04.	99,7	100,9	99,3
	05.	100,0	101,7	99,8
	06.	100,1	101,7	100,1
	07.	99,9	101,9	100,4
	08.	100,2	102,3	100,6
	09.	100,8	103,0	100,9
	10.	102,0	104,3	101,2
	11.	101,2	105,5	101,6
	12.	100,7	106,4	102,0

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeks cijena za razdoblje/isto razdoblje prethodne godine u prosincu predstavlja godišnji indeks u odnosu na prethodnu godinu.

T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine

- u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plaće				Neto plaće				Mirovine			
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	
2010.		1.223	1.199	1.234	1.217	804	784	797	798	341	321	316	
2011.		1.248	1.326	1.262	1.271	819	809	800	816	349	321	319	
2012.		1.266	1.349	1.271	1.290	830	818	819	826	351	312	311	
2013.		1.275	1.338	1.266	1.291	835	808	817	827	348	318	310	
2014.		1.272	1.334	1.265	1.183	833	825	814	830	367	333	323	
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327	
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326	
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326	
2018.		1.365	1.357	1.363	1.363	888	857	872	879	395	361	342	
2019.		1.420	1.407	1.426	1.421	923	906	915	921	415	378	357	
2020.		1.474	1.485	1.477	1.476	956	956	948	956	423	394	367	
2021.		1.542	1.546	1.486	1.542	996	1.004	959	997	428	408	375	
2021.	01.	1.511	1.492	1.461	1.504	974	962	942	969	428	406	375	
	02.	1.473	1.528	1.464	1.490	951	984	944	961	428	406	374	
	03.	1.548	1.518	1.477	1.537	996	978	950	989	431	406	374	
	04.	1.534	1.518	1.461	1.527	990	978	942	985	429	406	375	
	05.	1.518	1.524	1.464	1.519	982	981	944	981	429	406	374	
	06.	1.546	1.544	1.477	1.544	999	994	950	997	429	406	374	
	07.	1.541	1.559	1.508	1.546	995	1.019	970	1.002	429	406	373	
	08.	1.548	1.567	1.490	1.552	1.000	1.025	965	1.007	429	406	372	
	09.	1.543	1.568	1.502	1.550	998	1.026	972	1.006	428	414	377	
	10.	1.546	1.568	1.503	1.552	999	1.027	973	1.007	428	414	377	
	11.	1.583	1.574	1.510	1.579	1.022	1.030	972	1.023	428	414	378	
	12.	1.616	1.587	1.519	1.605	1.046	1.038	983	1.042	428	414	376	

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS i Statistički biro Brčko distrikta

Napomena:

Od 1. 1. 2006. u bruto i neto plaće na razinì BiH uključene su i plaće Brčko distrikta.

T06: Monetarni agregati

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Rezervni novac	M1	QM	M2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
2010.	12.	2.497,5	3.393,5	8,7	2.210,8	3.689,2	1.991,0	1.209,8	4.526,4	5.899,7	5.900,0	7.727,2	13.627,1
2011.	12.	2.645,1	3.192,8	11,1	2.366,4	3.819,0	2.285,7	1.100,1	4.846,1	5.848,9	6.185,5	8.231,9	14.417,4
2012.	12.	2.747,5	3.040,6	13,5	2.414,3	3.728,4	2.672,7	1.052,9	5.041,4	5.801,7	6.142,7	8.767,0	14.909,7
2013.	12.	2.909,9	3.475,3	15,9	2.542,3	4.153,3	3.006,3	1.189,3	5.202,4	6.401,0	6.695,6	9.398,0	16.093,6
2014.	12.	3.210,5	3.751,1	38,3	2.814,0	4.496,4	3.377,3	1.301,2	5.280,0	6.999,9	7.310,4	9.958,5	17.268,9
2015.	12.	3.499,5	4.063,5	51,7	3.055,3	5.125,6	3.562,6	1.360,4	5.543,3	7.614,7	8.180,9	10.466,3	18.647,2
2016.	12.	4.066,8	4.269,1	52,0	3.401,2	5.899,8	3.883,0	1.535,6	5.478,0	8.387,9	9.301,0	10.896,6	20.197,6
2017.	12.	4.319,4	5.033,1	76,1	3.648,1	6.924,4	4.091,6	1.816,2	5.636,1	9.428,5	10.572,5	11.543,8	22.116,3
2018.	12.	4.750,6	5.523,3	125,5	3.977,2	8.166,4	4.302,2	1.961,5	5.782,3	10.399,4	12.143,7	12.046,0	24.189,6
2019.	12.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
2020.	12.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
2021.	12.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6
2021.	01.	6.166,4	5.855,2	243,0	5.027,9	10.162,3	3.016,7	2.940,5	7.266,6	12.264,6	15.190,2	13.223,8	28.414,0
	02.	6.188,9	5.797,1	242,3	5.065,2	10.283,6	3.029,3	2.999,6	7.273,9	12.228,2	15.348,7	13.302,8	28.651,6
	03.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
	04.	6.304,6	5.977,1	258,6	5.152,0	10.466,2	3.029,3	3.050,1	7.377,0	12.540,2	15.618,1	13.456,4	29.074,5
	05.	6.406,0	5.859,1	258,8	5.191,6	10.732,5	3.011,7	3.064,8	7.340,6	12.523,9	15.924,1	13.417,1	29.341,2
	06.	6.441,3	5.941,7	261,3	5.211,3	10.931,2	3.111,9	3.043,9	7.326,3	12.644,3	16.142,5	13.482,1	29.624,6
	07.	6.645,1	6.081,7	275,0	5.432,9	11.149,8	3.072,3	3.103,5	7.323,8	13.001,7	16.582,8	13.499,6	30.082,4
	08.	6.796,3	6.416,7	291,5	5.460,7	11.639,1	3.086,0	3.168,3	7.288,9	13.504,5	17.099,8	13.543,2	30.643,0
	09.	6.814,9	6.346,9	292,5	5.436,2	11.658,5	3.107,5	3.119,6	7.326,9	13.454,2	17.094,7	13.554,0	30.648,7
	10.	6.843,3	6.733,8	302,7	5.469,8	11.886,1	3.084,4	3.196,3	7.368,5	13.879,9	17.356,0	13.649,3	31.005,3
	11.	6.816,9	6.965,9	304,4	5.404,2	12.009,3	3.032,5	3.299,5	7.318,7	14.087,2	17.413,5	13.650,6	31.064,2
	12.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.540,0	12.387,6	3.044,2	3.300,1	7.243,8	14.448,3	17.927,5	13.588,1	31.515,6

Napomena:

Gotovina izvan monetarnih vlasti je preuzeta iz Bilance stanja CBBiH i predstavlja gotov novac izvan Centralne banke (monetarnih vlasti). Depoziti komercijalnih banaka predstavljaju sredstva komercijalnih banaka na računima kod CBBiH. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti predstavljaju depozite drugih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Fondovi socijalne sigurnosti/zaštite na entitetskoj razini (iz Federacije BiH: Fond MIO, Fond zdravstva Federacije BiH, Fond za zapošljavanje Federacije BiH, a iz Republike Srpske: Fond penzijsko-invalidskog osiguranja RS, Fond zdravstva RS, Fond za zapošljavanje RS i Fond za dječju zaštitu RS) klasificirani su na razinu središnje vlade. Gotovina izvan banaka je preuzeta iz Bilance stanja CBBiH (tablica 8) i predstavlja gotov novac u optjecaju izvan Centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Prenosivi ili transferabilni depoziti u domaćoj valutu su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tablica 7) i predstavljaju depozite nesredišnje vlade (depozite kantona i općina), depozite javnih i privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi i ostali depoziti u inozemnoj valuti su preuzeti iz Monetarnog pregleda (tablica 7) i predstavljaju depozite nesredišnje vlade (depozite kantona i općina), depozite javnih i privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i depozite ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) je u cijelosti preuzet iz Bilance stanja CBBiH (tablica 8), a čine ga gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Prema nacionalnoj definiciji, novčanu masu čine svi prenosivi i ostali depoziti domaćih nebanskarskih i nevladinih sektora, kao i sektora lokalne vlade u domaćoj i inozemnoj valuti. Depoziti entitetskih fondova socijalne sigurnosti/zaštite priključeni su središnjoj vladi na entitetskoj razini i time isključeni iz Novčane mase ili Monetarnih agregata. Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM je definiran kao istoimena pozicija u Monetarnom pregledu (tablica 7) i obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklassifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T07: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA												Ukupno
		Neto inozemna aktiva				Potraživanja od domaćih sektora								
1	2	Inozemna aktiva	Inozemna pasiva	Potraživanja od središnje vlade (neto)		Potraživanja od kantona i općina		Potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća		Potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća		Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	
		3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12		
2010.	12.	9.300,8	-4.397,0	4.903,8	-996,9	270,8	351,3	6.965,5	80,2	6.424,3	13.095,3	17.999,1		
2011.	12.	9.175,9	-3.779,7	5.396,2	-440,3	323,1	360,2	7.166,9	94,0	6.770,1	14.274,0	19.670,2		
2012.	12.	9.044,2	-3.559,7	5.484,4	-182,6	386,3	390,9	7.473,1	73,7	6.874,4	15.015,8	20.500,2		
2013.	12.	9.733,5	-3.330,9	6.402,6	-19,1	422,5	451,6	7.556,4	67,4	7.133,6	15.612,5	22.015,1		
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9		
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1		
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6		
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8.354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2		
2018.	12.	15.505,5	-3.041,0	12.464,5	-461,2	496,5	428,0	8.655,0	136,8	9.315,0	18.570,1	31.034,5		
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9.070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6		
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8.618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5		
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7		
	01.	18.315,1	-2.210,9	16.104,2	9,9	533,1	532,2	8.540,1	146,2	9.915,1	19.676,7	35.780,9		
	02.	18.367,4	-2.171,9	16.195,5	6,2	529,4	532,7	8.618,9	139,7	9.937,6	19.764,5	35.959,9		
	03.	18.432,5	-2.095,2	16.337,3	-23,1	520,4	518,9	8.684,9	144,7	10.009,3	19.855,0	36.192,3		
	04.	18.915,7	-2.076,5	16.839,2	-352,0	515,9	516,9	8.739,0	133,9	10.069,5	19.623,1	36.462,3		
	05.	19.101,3	-2.066,3	17.035,0	-294,9	512,1	509,9	8.750,7	130,7	10.146,3	19.755,0	36.790,0		
	06.	19.149,5	-1.980,9	17.168,6	-261,7	509,0	510,3	8.837,3	133,7	10.245,0	19.973,6	37.142,2		
	07.	19.665,2	-1.932,9	17.732,2	-276,7	519,2	499,9	8.782,4	161,7	10.305,5	19.992,0	37.724,2		
	08.	20.603,3	-1.889,9	18.713,4	-748,6	509,4	520,2	8.760,4	156,8	10.346,2	19.544,4	38.257,8		
	09.	20.441,8	-1.889,3	18.552,5	-745,2	562,2	527,6	8.791,2	153,3	10.394,3	19.683,4	38.235,9		
	10.	20.870,0	-1.877,9	18.992,2	-813,3	557,0	514,6	8.793,5	154,9	10.449,4	19.656,1	38.648,2		
	11.	20.999,2	-1.821,8	19.177,4	-866,2	563,0	534,8	8.793,3	152,9	10.483,7	19.661,4	38.838,8		
	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7		

Napomena:

Monetarni pregled prikazuje konsolidirane podatke Bilance stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tablica 8) i Konsolidirane bilance komercijalnih banaka BiH (tablica 9). Neto inozemna aktiva predstavlja razliku između zbroja inozemnih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbroja inozemnih pasiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Domaći krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora uz napomenu da su potraživanja od središnje vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite središnje vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasificiraju na razinu središnje vlade kao entitetski izvanproračunski fondovi, što se izravno odražava na podatke o neto potraživanjima od središnje vlade u Monetarnom pregledu.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T07: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	PASIVA													
		Novčana masa (M2)							Kvazi-novac (QM)						
		Novac (M1)	Pre nosivi depoziti u domaćoj valuti	Pre nosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Vrijednosni papiri	Krediti	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno				
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14	
2010.	12.	2.210,8	3.689,2	5.900,0	1.209,8	1.991,0	4.526,4	7.727,2	13.627,1	9,1	595,1	3.042,3	725,4	17.999,1	
2011.	12.	2.366,4	3.819,0	6.185,5	1.100,1	2.285,7	4.846,1	8.231,9	14.417,4	0,0	675,3	3.592,8	984,7	19.670,2	
2012.	12.	2.414,3	3.728,4	6.142,7	1.052,9	2.672,7	5.041,4	8.767,0	14.909,7	0,0	712,4	3.767,1	1.111,1	20.500,2	
2013.	12.	2.542,3	4.153,3	6.695,6	1.189,3	3.006,3	5.202,4	9.398,0	16.093,6	0,0	707,9	3.815,2	1.398,4	22.015,1	
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9	
2015.	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1	
2016.	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6	
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2	
2018.	12.	3.977,2	8.166,4	12.143,7	1.961,5	4.302,2	5.782,3	12.046,0	24.189,6	8,0	467,5	4.867,2	1.502,3	31.034,5	
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.224,6	1.436,9	33.534,6	
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.307,8	1.404,0	35.567,5	
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7	
2021.	01.	5.027,9	10.162,3	15.190,2	2.940,5	3.016,7	7.266,6	13.223,8	28.414,0	0,0	612,9	5.306,6	1.447,4	35.780,9	
	02.	5.065,2	10.283,6	15.348,7	2.999,6	3.029,3	7.273,9	13.302,8	28.651,6	0,0	621,3	5.260,2	1.426,9	35.959,9	
	03.	5.053,8	10.367,4	15.421,2	3.033,2	3.035,0	7.336,5	13.404,7	28.825,9	0,0	617,0	5.323,3	1.426,1	36.192,3	
	04.	5.152,0	10.466,2	15.618,1	3.050,1	3.029,3	7.377,0	13.456,4	29.074,5	0,0	618,4	5.341,1	1.428,3	36.462,3	
	05.	5.191,6	10.732,5	15.924,1	3.064,8	3.011,7	7.340,6	13.417,1	29.341,2	0,0	613,9	5.398,1	1.436,7	36.790,0	
	06.	5.211,3	10.931,2	16.142,5	3.043,9	3.111,9	7.326,3	13.482,1	29.624,6	0,0	615,0	5.421,4	1.481,3	37.142,2	
	07.	5.432,9	11.149,8	16.582,8	3.103,5	3.072,3	7.323,8	13.499,6	30.082,4	0,0	626,0	5.527,9	1.487,9	37.724,2	
	08.	5.460,7	11.639,1	17.099,8	3.168,3	3.086,0	7.288,9	13.543,2	30.643,0	0,0	619,9	5.547,9	1.447,0	38.257,8	
	09.	5.436,2	11.658,5	17.094,7	3.119,6	3.107,5	7.326,9	13.554,0	30.648,7	0,0	618,5	5.558,6	1.410,1	38.235,9	
	10.	5.469,8	11.886,1	17.356,0	3.196,3	3.084,4	7.368,5	13.649,3	31.005,3	0,0	632,0	5.576,9	1.434,0	38.648,2	
	11.	5.404,2	12.009,3	17.413,5	3.299,5	3.032,5	7.318,7	13.650,6	31.064,2	0,0	624,8	5.700,4	1.449,4	38.838,8	
	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7	

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Kvazi-novac QM obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosnice, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto). Prema novoj metodologiji, kao posebni finansijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunata kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protustavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T08: Bilanca stanja CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA					PASIVA							
		Rezervni novac				Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti				Inozemna pasiva				Dionice i drugi kapital
		Inozemna aktiva	Potraživanja od privatnog sektora	Ukupno	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Ukupno	Inozemna vlasti	Depoziti centralne vlade	Ostale stavke (neto)	Ukupno	Ukupno	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13	
2010.	12.	6.485,5	1,8	6.487,3	2.497,5	3.393,5	8,7	5.899,7	1,4	69,8	533,9	-17,5	6.487,3	
2011.	12.	6.451,4	1,6	6.453,0	2.645,1	3.192,8	11,1	5.848,9	1,1	66,2	547,6	-10,8	6.453,0	
2012.	12.	6.536,4	1,6	6.538,0	2.747,5	3.040,6	13,5	5.801,7	1,2	185,3	575,7	-25,9	6.538,0	
2013.	12.	7.096,2	1,7	7.097,8	2.909,9	3.475,3	15,9	6.401,0	1,0	258,2	466,3	-28,7	7.097,8	
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	3.751,1	38,3	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1	
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7	
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4	
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6	
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	720,0	-51,9	11.653,1	
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1	
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9	
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5	
2021.	01.	13.790,1	1,4	13.791,5	6.166,4	5.855,2	243,0	12.264,6	1,7	621,4	961,1	-57,4	13.791,5	
	02.	13.700,8	1,9	13.702,6	6.188,9	5.797,1	242,3	12.228,2	1,7	647,1	882,4	-56,7	13.702,6	
	03.	13.666,8	2,4	13.669,2	6.222,3	5.654,8	244,7	12.121,7	2,2	703,6	898,1	-56,4	13.669,2	
	04.	14.061,4	1,6	14.063,1	6.304,6	5.977,1	258,6	12.540,2	1,9	702,4	875,8	-57,4	14.063,1	
	05.	14.086,8	2,0	14.088,7	6.406,0	5.859,1	258,8	12.523,9	1,8	736,2	887,0	-60,1	14.088,7	
	06.	14.208,4	2,4	14.210,8	6.441,3	5.941,7	261,3	12.644,3	1,9	746,1	880,2	-61,8	14.210,8	
	07.	14.615,4	1,8	14.617,2	6.645,1	6.081,7	275,0	13.001,7	2,0	737,5	937,6	-61,7	14.617,2	
	08.	15.526,6	2,1	15.528,7	6.796,3	6.416,7	291,5	13.504,5	1,8	1.168,1	914,8	-60,5	15.528,7	
	09.	15.442,9	2,4	15.445,3	6.814,9	6.346,9	292,5	13.454,2	2,2	1.173,7	875,1	-59,9	15.445,3	
	10.	16.075,3	1,7	16.077,0	6.843,3	6.733,8	302,7	13.879,9	1,8	1.422,3	832,9	-59,9	16.077,0	
	11.	16.148,8	2,0	16.150,8	6.816,9	6.965,9	304,4	14.087,2	1,9	1.225,9	895,3	-59,5	16.150,8	
	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5	

Napomena:

Inozemna aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvaća zlato, devize u blagajni CBBiH, devizne depozite kod inozemnih banaka, raspolažanje SDR, inozemni vrijednosni papiri i ostalo. Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan Centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka. Inozemna pasiva CBBiH obuhvaća kratkoročne obveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obveze prema nerezidentima i obveze prema MMF-u (računi 1 i 2).

Depoziti središnje vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valutи. Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Rezerve	Inozemna aktiva	AKTIVA					Ukupno
				Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9
2010.	12.	3.679,8	2.814,2	465,4	351,3	6.965,5	80,2	6.423,0	20.779,3
2011.	12.	3.469,7	2.724,5	904,7	360,2	7.166,9	94,0	6.768,9	21.488,9
2012.	12.	3.370,4	2.507,8	1.236,2	390,9	7.473,1	73,7	6.873,3	21.925,4
2013.	12.	3.843,7	2.637,3	1.379,4	451,6	7.556,4	67,4	7.131,8	23.067,7
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7
2018.	12.	6.298,3	3.854,5	2.285,0	428,0	8.655,0	136,8	9.314,6	30.972,1
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7
	01.	7.007,4	4.525,0	3.050,1	532,2	8.540,1	146,2	9.914,9	33.716,0
	02.	6.934,3	4.666,6	3.070,5	532,7	8.618,9	139,7	9.937,4	33.900,0
	03.	6.831,8	4.765,6	3.106,1	518,9	8.684,9	144,7	10.008,9	34.060,9
	04.	7.138,7	4.854,3	3.303,2	516,9	8.739,0	133,9	10.069,4	34.755,3
	05.	7.085,7	5.014,6	3.234,1	509,9	8.750,7	130,7	10.146,1	34.871,8
	06.	7.181,1	4.942,4	3.295,2	510,3	8.837,3	133,7	10.244,7	35.144,7
	07.	7.297,2	5.049,7	3.287,8	499,9	8.782,4	161,7	10.305,4	35.384,1
	08.	7.756,9	5.076,7	3.209,3	520,2	8.760,4	156,8	10.345,9	35.826,3
	09.	7.729,2	4.998,8	3.252,0	527,6	8.791,2	153,3	10.393,9	35.846,2
	10.	8.110,8	4.794,7	3.211,2	514,6	8.793,5	154,9	10.449,2	36.029,0
	11.	8.382,2	4.850,4	3.162,8	534,8	8.793,3	152,9	10.483,5	36.359,8
	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7

Napomena:

Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka obuhvaća Konsolidirane bilance komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od srpnja 2001. do studenog 2002), NBRS (do prosinca 1998) i NBBiH (do studenog 2002). Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u blagajnama banaka i depozita banaka kod CBBiH. Inozemna aktiva komercijalnih banaka obuhvaća: devize u blagajnama, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valutu kod nerezidenata, kredite nerezidentima, vrijednosni papiri nerezidenata u inozemnoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od generalne vlade obuhvaćaju potraživanja od svih razina vlada: središnje vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i nesredišnje vlade (vlada kantona i općinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju: potraživanja od nefinansijskih javnih poduzeća, nefinansijskih privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Bilanca stanja komercijalnih banaka Federacije BiH sadrži pored aktivne podbilance i podatke pasivne podbilance. Pasivna podbilanca sadrži obveze po inozemnim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. Ove obveze će preuzeti Ministarstvo financija Federacije BiH u procesu privatizacije sukladno s entitetskim Zakonom o početnoj bilanci poduzeća i banaka i Zakonom o privatizaciji.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklassifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	PASIVA											
		Depoziti središnje vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti	Vrijednosni papiri	Krediti	Inozemna pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12	
2010.	12.	1.121,7	3.680,5	1.209,8	1.991,0	4.526,4	9,1	595,1	4.395,7	2.508,4	741,7	20.779,3	
2011.	12.	955,7	3.807,9	1.100,1	2.285,7	4.846,1	0,0	675,3	3.778,6	3.045,1	994,3	21.488,9	
2012.	12.	847,2	3.714,8	1.052,9	2.672,7	5.041,4	0,0	712,4	3.558,6	3.191,3	1.134,1	21.925,4	
2013.	12.	717,8	4.137,4	1.189,3	3.006,3	5.202,4	0,0	707,9	3.329,9	3.348,9	1.427,8	23.067,7	
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3	
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5	
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7	
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7	
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,5	4.302,2	5.782,3	8,0	467,5	3.039,2	4.147,2	1.557,4	30.972,1	
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.368,0	1.507,7	33.380,9	
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.325,4	1.531,8	33.810,8	
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7	
	01.	1.885,7	9.919,3	2.940,5	3.016,7	7.266,6	0,0	612,9	2.209,2	4.345,6	1.519,6	33.716,0	
	02.	1.887,9	10.041,3	2.999,6	3.029,3	7.273,9	0,0	621,3	2.170,2	4.377,8	1.498,8	33.900,0	
	03.	1.905,3	10.122,7	3.033,2	3.035,0	7.336,5	0,0	617,0	2.093,1	4.425,2	1.492,9	34.060,9	
	04.	2.437,0	10.207,6	3.050,1	3.029,3	7.377,0	0,0	618,4	2.074,6	4.465,3	1.496,1	34.755,3	
	05.	2.280,7	10.473,7	3.064,8	3.011,7	7.340,6	0,0	613,9	2.064,5	4.511,2	1.510,6	34.871,8	
	06.	2.301,8	10.669,9	3.043,9	3.111,9	7.326,3	0,0	615,0	1.979,0	4.541,2	1.555,8	35.144,7	
	07.	2.307,8	10.874,8	3.103,5	3.072,3	7.323,8	0,0	626,0	1.930,9	4.590,3	1.554,6	35.384,1	
	08.	2.280,6	11.347,6	3.168,3	3.086,0	7.288,9	0,0	619,9	1.888,0	4.633,2	1.513,9	35.826,3	
	09.	2.261,6	11.366,1	3.119,6	3.107,5	7.326,9	0,0	618,5	1.887,1	4.683,5	1.475,5	35.846,2	
	10.	2.045,4	11.583,4	3.196,3	3.084,4	7.368,5	0,0	632,0	1.876,0	4.744,0	1.498,8	36.029,0	
	11.	2.240,4	11.704,9	3.299,5	3.032,5	7.318,7	0,0	624,8	1.819,9	4.805,1	1.514,0	36.359,8	
	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7	

Napomena:

Depoziti središnje vlade uključuju prenose i ostale depozite u domaćoj i inozemnoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantonu i općina), nefinansijskim javnim poduzećima, nefinansijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvo, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima). Inozemna pasiva komercijalnih banaka obuhvaća obveze banaka prema nerezidentima po osnovi prenositivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja. Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban finansijski instrument, uz koje se dodaje obračunata kamata. Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) također obuhvaćaju i ograničene depozite.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T10: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u postocima, na godišnjoj razini -

Stanovništvo																	
		Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Revolving krediti, prekoračenja i kreditne kartice (kreditna pogodnost i produženi kredit)*			
Godina	Razdoblje	Stambeni krediti			Ostali krediti			Stambeni krediti			Ostali krediti			Kamatne stope na kredite u KM		Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom	
		Pronjeljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Pronjeljiva stopa i do 10 godina IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Pronjeljiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Pronjeljiva stopa i do 10 godina IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Prekoračenja	Kreditna karta sa prodženim kreditom	Prekoračenja	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ponderisani mjesecni prosjeci																	
2016.	12.	4,921	5,708	4,456	5,397	6,986	6,214	5,156	5,981	5,330	5,277	7,584	6,714	6,450	12,346	14,688	11,680
2017.	12.	3,844	3,319	...	...	5,944	6,261	4,327	4,240	4,617	4,705	6,384	5,992	6,364	12,253	14,668	11,191
2018.	12.	3,454	...	...	...	5,479	5,262	3,637	3,166	3,820	4,022	6,632	5,616	5,469	12,202	14,619	10,880
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467
2020.	12.	3,643	...	...	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
2021.	01.	3,329	...	3,514	3,686	5,793	5,919	3,605	...	3,929	3,644	5,906	5,926	6,393	12,069	13,588	9,744
	02.	3,523	3,260	3,375	3,326	5,750	5,853	3,625	...	3,968	3,636	6,092	5,753	6,337	11,950	13,598	9,715
	03.	3,528	3,124	3,395	3,282	5,612	5,461	3,541	4,260	3,986	3,540	6,001	5,602	5,759	11,946	13,616	9,651
	04.	3,491	...	3,112	3,535	5,486	5,413	3,559	4,294	3,965	3,770	5,693	5,397	5,688	11,912	13,607	9,547
	05.	3,448	3,668	3,005	3,279	5,432	5,492	3,641	...	4,622	3,735	5,703	5,470	5,485	11,881	13,634	9,453
	06.	3,357	3,630	2,950	3,130	5,354	5,462	3,618	...	4,649	3,644	5,534	5,480	5,412	11,875	13,721	9,343
	07.	3,043	2,974	2,996	3,858	5,349	5,217	3,527	...	4,749	3,584	5,404	5,132	5,325	11,839	13,695	9,268
	08.	3,083	...	3,045	3,950	5,244	5,469	3,323	4,072	4,413	3,904	5,684	5,252	5,583	11,767	13,659	9,147
	09.	2,826	...	2,862	3,913	5,068	5,329	3,349	...	4,239	3,760	5,639	5,238	5,462	11,908	13,747	8,982
	10.	3,069	3,341	2,849	3,103	5,001	5,217	3,372	...	4,208	3,851	5,592	5,075	5,387	11,858	13,776	8,931
	11.	3,043	3,000	3,227	4,185	5,164	5,180	3,455	...	3,972	3,933	5,489	4,817	5,316	11,878	13,783	8,881
	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
Iznosi kredita (novi poslovi)																	
-u tisućama KM-																	
2016.	12.	2.046	424	1.118	1.825	55.519	23.435	10.141	961	1.275	5.159	70.540	23.133	18.529	521.185	93.033	59.127
2017.	12.	1.416	445	...	...	49.832	14.785	17.187	395	3.826	8.180	74.945	23.401	36.446	522.643	89.901	56.786
2018.	12.	2.597	...	...	...	66.009	27.336	17.610	155	3.340	9.211	47.731	10.078	27.896	526.750	85.550	55.624
2019.	12.	1.242	386	1.042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	79.533	55.217
2020.	12.	3.468	...	...	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	112.952	48.920
2021.	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
2021.	01.	2.119	...	393	914	34.821	18.096	14.847	...	2.172	7.111	32.988	5.317	18.404	555.169	59.391	111.852
	02.	2.281	207	861	543	62.302	29.043	17.914	...	3.273	5.618	44.713	8.963	21.338	546.544	57.332	109.804
	03.	2.426	454	982	969	75.720	35.693	21.019	680	3.309	4.947	56.821	12.845	11.175	551.786	57.377	109.453
	04.	4.228	...	1.301	1.066	76.131	33.855	20.011	650	2.682	8.061	55.065	11.568	8.940	540.494	57.599	108.305
	05.	4.461	364	3.411	631	70.717	30.789	23.647	...	3.622	10.583	49.395	11.334	10.430	548.612	60.163	108.297
	06.	6.388	402	3.945	1.051	81.831	37.807	25.436	...	4.616	8.669	56.262	11.665	10.718	553.429	61.366	108.244
	07.	8.569	1.200	3.861	1.535	88.314	38.097	21.382	...	4.761	7.296	50.869	9.968	11.223	556.597	62.640	107.946
	08.	6.307	...	4.407	1.306	33.015	29.865	19.823	486	2.063	8.078	58.690	8.243	7.696	559.981	62.238	113.930
	09.	8.296	...	5.273	1.647	35.938	33.693	18.740	...	2.083	6.080	62.591	9.594	10.539	560.716	63.422	112.129
	10.	9.445	336	3.776	1.217	45.750	35.173	19.253	...	1.967	5.893	56.376	8.680	7.841	562.394	64.935	111.628
	11.	9.390	690	8.079	4.075	44.788	37.003	21.032	...	2.611	8.541	46.066	2.668	7.548	564.767	65.192	111.939
	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693

Napomena:

*Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumjevaju beskamatnu odgodbu plaćanja (% ks), iste se i ne publiciraju.

Nema podataka za kamatne stope na kredite u inozemnoj valuti po kreditnim karticama i prekoračnjima stanovništva.

T11: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Nefinancijska poduzeća												
		Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						
		Do iznosa od 0,25 mil EUR	Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR	Preko iznosa 1 mil EUR	Do iznosa od 0,25 mil EUR	Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR	Preko iznosa 1 mil EUR	Revolving krediti i prekoračenja*						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ponderisani mjesечni prosjeci														
2016.	12.	5,977	5,420	4,623	4,315	5,845	4,882	5,008	5,628	4,448	4,854	4,463	4,707	4,868
2017.	12.	4,881	4,823	3,507	3,249	4,647	4,348	5,302	4,388	3,772	4,601	3,518	4,011	4,131
2018.	12.	4,247	4,069	3,100	3,253	4,204	3,910	3,672	3,800	3,321	3,571	4,480	3,497	3,594
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2021.	01.	3,773	4,140	2,755	2,951	4,507	4,308	3,947	3,949	3,664	4,216	...	2,939	2,936
	02.	3,777	4,237	2,997	3,227	4,298	4,404	3,991	3,582	...	3,193	3,362	2,896	2,953
	03.	3,603	3,977	2,866	2,928	4,563	4,694	4,149	3,708	3,821	...	3,931	2,883	2,951
	04.	3,852	4,385	2,962	2,516	4,390	4,031	4,106	4,200	2,407	4,241	4,333	2,872	2,975
	05.	3,712	3,927	3,011	3,054	4,360	4,309	4,034	3,853	...	...	3,955	2,874	3,016
	06.	3,718	4,026	2,679	2,671	4,472	4,266	3,759	3,737	3,472	3,910	3,450	2,876	3,061
	07.	3,776	3,833	3,122	2,866	4,076	4,361	4,171	3,942	3,044	...	3,686	2,903	3,043
	08.	3,754	3,980	3,034	3,533	4,192	4,032	3,604	3,778	3,145	...	3,382	2,852	3,001
	09.	3,673	4,055	3,251	2,881	4,119	3,598	3,583	3,777	3,010	4,304	3,091	2,885	2,978
	10.	3,763	3,950	3,375	2,961	4,389	3,451	...	3,878	...	3,444	...	2,866	3,158
	11.	3,587	4,049	3,113	2,441	4,191	3,752	4,255	3,257	2,679	...	3,787	2,855	3,180
	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
Iznosi kredita (novi poslovi)														
													-u tisućama KM-	
2016.	12.	48.482	19.022	68.596	35.951	18.266	15.794	5.580	10.638	6.238	18.458	45.779	1.865.259	461.392
2017.	12.	61.618	15.167	78.915	70.622	16.356	12.180	4.747	18.699	19.145	20.480	164.874	2.127.013	418.315
2018.	12.	51.404	26.718	62.726	79.085	8.815	14.021	3.637	23.544	11.311	9.906	25.588	2.367.482	686.874
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2021.	01.	31.868	7.709	33.571	22.137	6.333	4.046	5.484	11.978	1.791	4.774	...	2.612.980	331.976
	02.	38.147	9.549	39.663	18.941	8.323	4.584	1.660	11.369	...	2.473	14.100	2.713.017	322.645
	03.	58.722	20.342	66.238	54.273	10.499	9.366	2.863	12.579	6.276	...	28.782	2.737.680	316.460
	04.	53.675	13.997	65.107	52.708	7.771	10.053	3.323	12.971	6.303	3.503	49.201	2.784.420	299.044
	05.	54.634	11.563	43.638	19.644	11.280	8.552	2.371	20.622	...	...	12.777	2.799.720	281.865
	06.	49.857	17.157	53.481	45.930	9.979	8.408	2.890	16.220	3.431	7.234	39.551	2.838.704	263.381
	07.	36.568	11.076	37.683	38.725	14.807	4.373	1.850	20.499	5.128	...	28.149	2.812.486	254.552
	08.	37.704	14.304	46.110	32.461	10.998	4.718	1.696	15.680	4.552	...	17.861	2.790.088	252.194
	09.	41.715	18.846	48.727	56.474	10.393	6.194	1.575	7.252	6.300	3.820	9.989	2.793.433	252.458
	10.	48.969	19.564	48.750	65.318	6.143	7.212	...	10.485	...	4.395	...	2.810.294	217.023
	11.	51.810	20.850	65.950	50.035	8.371	10.121	1.373	25.212	10.111	...	18.278	2.813.908	208.498
	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275

Napomena:

* Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljuvanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju.

Nema podataka za kamatne stope na kredite u inozemnoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinancijskim poduzećima.

T12: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u procentima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Stanovništvo												
		Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom					Depoziti u EUR				Depoziti u inozemnoj valuti			
		S dogovorenim dospijećem			S dogovorenim dospijećem									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Ponderirani mjesечni prosjeci														
2016.	12.	0,548	1,698	2,102	0,093	0,545	1,525	2,211	0,106	0,423	0,057			
2017.	12.	0,234	1,346	1,458	0,065	0,309	1,265	1,533	0,062	0,572	0,046			
2018.	12.	0,344	1,262	1,448	0,053	0,252	1,368	1,658	0,055	1,036	0,042			
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,051	0,944	0,040			
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,049	0,525	0,035			
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031			
2021.	01.	0,125	1,037	1,038	0,068	0,152	0,966	1,074	0,049	0,437	0,034			
	02.	0,158	0,763	1,186	0,068	0,179	0,967	1,153	0,048	0,628	0,033			
	03.	0,256	0,548	1,020	0,067	0,174	1,133	1,316	0,045	0,355	0,033			
	04.	0,446	0,597	0,990	0,043	0,461	1,286	1,158	0,045	0,427	0,033			
	05.	0,313	0,591	0,853	0,043	0,378	1,052	1,274	0,045	0,616	0,032			
	06.	0,249	0,763	0,833	0,042	0,198	0,948	1,112	0,043	0,397	0,032			
	07.	0,264	0,846	0,872	0,042	0,284	1,049	1,179	0,043	0,313	0,032			
	08.	0,231	0,608	0,864	0,042	0,229	1,082	1,008	0,042	0,250	0,031			
	09.	0,204	0,527	0,735	0,041	0,237	0,920	0,929	0,042	0,231	0,031			
	10.	0,155	0,543	0,673	0,041	0,203	0,803	1,049	0,042	0,216	0,030			
	11.	0,133	0,560	0,585	0,041	0,159	0,733	0,794	0,054	0,140	0,030			
	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031			
Iznos depozita (novi poslovi)														
2016.	12.	12.326	33.407	37.407	3.052.215	15.650	50.354	53.399	1.046.384	3.090	261.142			
2017.	12.	11.394	24.378	19.272	3.375.019	11.119	50.394	38.014	1.248.762	3.981	287.026			
2018.	12.	13.211	26.379	34.047	3.938.041	9.431	50.050	73.670	1.482.740	4.001	319.831			
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752			
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081			
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055			
2021.	01.	5.685	14.219	18.292	5.272.476	10.333	58.629	49.260	1.858.054	5.207	384.668			
	02.	6.367	11.814	24.646	5.372.175	7.849	34.372	31.459	1.903.763	5.661	386.872			
	03.	3.976	21.909	19.283	5.427.656	7.043	30.361	57.918	1.990.236	3.687	399.524			
	04.	6.754	7.960	19.140	5.574.952	7.693	60.843	29.395	2.010.522	693	397.203			
	05.	4.754	10.040	16.571	5.616.284	7.547	24.682	20.480	2.031.245	1.871	406.280			
	06.	4.738	19.444	19.693	5.711.950	5.674	24.118	37.184	2.047.960	1.687	417.312			
	07.	9.428	11.038	13.216	5.787.252	6.171	33.168	19.936	2.069.591	882	423.455			
	08.	6.461	10.362	15.842	5.833.268	9.594	42.023	31.551	2.087.059	2.555	427.605			
	09.	16.718	13.071	17.198	5.905.359	8.996	38.013	42.756	2.106.492	3.995	432.682			
	10.	5.251	12.415	15.869	5.942.168	12.290	32.056	28.543	2.136.501	3.016	440.811			
	11.	7.974	8.343	12.012	5.979.774	7.826	43.279	42.730	2.129.522	1.260	449.822			
	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055			

Napomena:

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

Depoziti u inozemnoj valuti obuhvaćaju sve inozemne valute osim EUR.

T13: Kamatne stope na depozite nefinansijskih poduzeća

- u procentima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Nefinansijska poduzeća									
		Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom					Depoziti u EUR			Depoziti u stranoj valuti	
		S dogovorenim dospijećem			S dogovorenim dospijećem		Do 1 godine	Preko 1 do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoći)*	Depoziti po viđenju (prekonoći)*
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Ponderirani mjesечni prosjeci											
2016.	12.	0,456	1,393	1,822	0,085	0,915	...	2,124	0,083	0,048	
2017.	12.	0,708	1,588	...	0,045	0,588	...	...	0,019	0,033	
2018.	12.	0,706	1,137	1,958	0,082	1,003	0,973	...	0,027	0,043	
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028	
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025	
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043	
	01.	0,362	0,568	1,075	0,024	...	0,879	1,348	0,009	0,030	
	02.	0,424	0,820	0,952	0,025	0,038	1,067	1,256	0,009	0,026	
	03.	0,653	0,268	1,102	0,021	...	1,064	1,227	0,020	0,030	
	04.	0,647	0,762	0,978	0,018	0,301	1,080	1,586	0,006	0,054	
	05.	0,534	0,860	1,065	0,022	...	...	1,155	0,006	0,040	
	06.	0,372	0,997	1,599	0,030	0,607	1,194	1,520	0,007	0,050	
	07.	0,470	0,813	1,244	0,021	0,610	1,055	...	0,006	0,044	
	08.	0,323	0,622	1,227	0,021	0,286	0,569	1,442	0,006	0,039	
	09.	0,474	0,401	0,811	0,022	...	0,229	1,009	0,006	0,045	
	10.	0,361	0,337	...	0,040	0,112	0,818	...	0,005	0,039	
	11.	0,337	0,397	0,691	0,023	0,243	0,533	1,362	0,005	0,039	
	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043	
Iznos depozita (novi poslovi)										- u tisućama KM -	
2016.	12.	19.822	14.794	8.874	2.168.102	1.663	...	17.116	523.643	75.169	
2017.	12.	9.762	16.772	...	2.653.618	1.663	...	...	677.882	89.421	
2018.	12.	54.947	9.121	39.381	3.229.644	10.788	3.815	...	741.850	64.148	
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23.959	2.265	709.023	86.536	
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453	
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918	
	01.	6.976	8.247	593	3.842.840	...	9.972	13.326	955.103	122.049	
	02.	15.135	1.824	663	3.876.629	1.127	3.486	11.157	973.968	115.534	
	03.	4.163	1.121	13.844	3.906.287	...	42.164	7.610	1.000.320	109.391	
	04.	3.236	14.106	2.756	3.869.922	5.662	45.098	3.240	1.006.791	109.793	
	05.	5.484	7.758	5.820	4.074.861	...	...	3.716	1.037.026	127.918	
	06.	13.662	46.488	2.040	4.310.795	1.093	2.088	4.376	1.023.592	101.901	
	07.	9.325	26.517	17.246	4.393.847	9.088	630	...	1.103.570	113.950	
	08.	4.792	10.123	7.086	4.692.935	2.394	9.155	2.103	1.125.053	119.855	
	09.	13.068	1.742	2.387	4.510.782	...	16.798	10.524	1.095.031	102.869	
	10.	3.037	16.401	...	4.509.561	5.876	9.403	...	1.108.115	121.685	
	11.	21.742	5.667	798	4.687.605	12.403	4.398	7.161	1.190.419	114.724	
	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918	

Napomena:

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja). Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove. Depoziti u inozemnoj valuti obuhvaćaju sve inozemne valute osim EUR.

T14: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2010.	12.	5.556,9	6.972,4	12.529,3	3.614,8	10.530,3	14.145,1
2011.	12.	5.518,1	7.474,1	12.992,2	3.972,1	10.929,9	14.901,9
2012.	12.	5.306,9	8.018,8	13.325,8	4.271,2	11.271,3	15.542,5
2013.	12.	5.771,9	8.477,3	14.249,2	4.318,6	11.707,7	16.026,4
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2021.	01.	13.893,3	11.095,5	24.988,8	4.245,5	15.981,2	20.226,7
	02.	14.178,1	11.013,8	25.192,0	4.329,4	15.977,7	20.307,1
	03.	14.349,3	11.043,4	25.392,7	4.392,7	16.079,9	20.472,6
	04.	14.987,6	11.073,4	26.061,0	4.441,1	16.130,4	20.571,5
	05.	15.135,9	10.995,6	26.131,5	4.445,6	16.198,6	20.644,2
	06.	15.313,3	11.100,5	26.413,8	4.492,4	16.316,1	20.808,5
	07.	15.550,4	11.091,9	26.642,3	4.453,5	16.365,7	20.819,2
	08.	16.074,9	11.056,5	27.131,4	4.430,0	16.403,4	20.833,4
	09.	16.034,9	11.091,7	27.126,6	4.469,2	16.498,1	20.967,2
	10.	16.138,5	11.109,7	27.248,1	4.468,8	16.532,6	21.001,4
	11.	16.544,6	11.021,3	27.565,9	4.465,1	16.590,1	21.055,1
	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i inozemnoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T15: Sektorska struktura prenosivih depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	DEPOZITI DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA												
		Depoziti institucija BiH	Depoziti vlasta entiteta	Depoziti vlasta kantona	Depoziti vlasta općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti kućanstva	Ostali depoziti	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13	
2010.	12.	58,8	458,1	291,0	194,6	149,7	144,2	723,8	1.444,3	172,4	1.904,0	16,1	5.556,9	
2011.	12.	42,2	413,1	290,9	190,0	154,8	176,9	688,5	1.447,8	182,1	1.917,2	14,7	5.518,1	
2012.	12.	94,0	339,2	231,1	195,2	105,9	161,5	517,5	1.443,4	186,5	2.015,3	17,0	5.306,9	
2013.	12.	65,3	300,8	228,1	172,4	79,0	209,7	615,2	1.667,4	194,4	2.226,8	12,8	5.771,9	
2014.	12.	60,0	412,1	261,4	176,9	61,4	171,5	470,8	1.954,4	247,9	2.462,7	13,7	6.292,8	
2015.	12.	102,2	468,3	312,0	209,3	33,9	198,7	498,8	2.104,8	245,0	2.841,6	24,2	7.038,7	
2016.	12.	94,9	520,2	399,6	255,6	58,1	190,1	523,9	2.313,6	251,1	3.431,4	18,0	8.056,6	
2017.	12.	150,8	612,8	575,2	305,9	130,0	230,2	618,1	2.775,5	281,5	3.858,3	19,6	9.558,1	
2018.	12.	122,8	932,2	691,9	365,7	261,0	273,7	724,0	3.095,3	303,2	4.523,7	24,9	11.318,5	
2019.	12.	122,1	885,8	823,8	395,1	323,9	284,6	684,7	3.437,2	345,1	5.242,8	21,5	12.566,6	
2020.	12.	133,4	906,1	801,9	398,1	129,5	362,7	764,6	4.018,1	406,7	5.892,3	38,1	13.851,5	
2021.	12.	98,1	1.124,7	1.211,6	588,1	157,3	395,3	1.014,7	4.765,2	451,2	6.917,3	39,3	16.762,9	
	01.	132,6	768,1	780,8	417,7	132,9	332,8	818,4	4.072,6	416,3	5.980,8	40,4	13.893,3	
	02.	179,8	827,3	789,9	428,3	130,1	306,9	899,1	4.047,8	408,4	6.121,0	39,4	14.178,1	
	03.	149,1	879,7	796,2	430,6	164,6	314,1	932,4	4.030,7	410,9	6.200,9	40,1	14.349,3	
	04.	161,4	1.406,9	814,5	436,6	161,7	264,6	1.017,0	3.936,6	407,5	6.338,1	42,8	14.987,6	
	05.	124,9	1.288,6	804,0	445,2	183,9	277,3	996,2	4.181,3	429,7	6.361,9	42,9	15.135,9	
	06.	142,1	1.290,7	829,0	475,4	166,7	298,4	944,8	4.298,3	426,9	6.413,9	27,1	15.313,3	
	07.	125,8	1.288,1	850,6	494,5	158,2	287,8	939,5	4.450,9	442,2	6.481,0	31,8	15.550,4	
	08.	104,5	1.296,6	891,4	509,0	157,8	336,0	1.025,5	4.738,9	443,6	6.537,1	34,6	16.074,9	
	09.	97,3	1.292,0	1.012,8	535,7	160,0	346,5	931,0	4.584,2	449,8	6.591,8	33,8	16.034,9	
	10.	112,0	1.101,4	1.191,4	575,1	145,4	351,8	925,0	4.590,3	459,4	6.656,8	30,0	16.138,5	
	11.	124,7	1.257,9	1.209,6	587,9	157,6	335,0	973,7	4.707,6	444,1	6.715,7	30,9	16.544,6	
	12.	98,1	1.124,7	1.211,6	588,1	157,3	395,3	1.014,7	4.765,2	451,2	6.917,3	39,3	16.762,9	

Napomena:

Prenosivi depoziti su raspoloživi na zahtjev bez naknada i ograničenja, mogu se izravno upotrijebiti za plaćanja trećim osobama, posebni štedni računi s kojih je dozvoljen prijenos sredstava na prenosive depozite.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklassifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T16: Sektorska struktura ostalih depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

DEPOZITI SVIH DOMAČIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA													
Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti vlada entiteta	Depoziti vlada kantona	Depoziti vlada općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti kućanstava	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2010.	12.	22,5	383,2	16,8	41,2	49,2	438,8	825,0	504,5	91,2	4.580,4	19,6	6.972,4
2011.	12.	62,8	237,8	24,0	30,0	41,7	567,5	816,3	471,5	79,1	5.134,1	9,2	7.474,1
2012.	12.	31,7	242,0	21,4	27,6	31,0	598,3	778,9	537,8	87,1	5.639,9	23,0	8.018,8
2013.	12.	62,7	170,8	21,0	26,6	35,0	651,4	724,0	531,1	100,3	6.137,1	17,1	8.477,3
2014.	12.	127,1	266,0	36,8	36,0	32,0	674,0	669,6	529,3	115,6	6.579,3	16,6	9.082,5
2015.	12.	129,7	224,7	25,0	36,3	31,9	693,0	688,7	501,9	120,7	7.023,2	17,0	9.492,1
2016.	12.	73,4	226,3	26,4	22,3	34,7	771,4	695,9	474,2	123,4	7.229,7	17,6	9.695,5
2017.	12.	116,6	243,8	24,3	34,4	22,9	816,8	766,7	554,4	102,6	7.412,8	15,7	10.111,0
2018.	12.	62,6	267,5	41,9	37,4	16,7	873,7	758,4	627,8	95,7	7.622,7	26,9	10.431,3
2019.	12.	51,7	582,1	90,8	51,2	28,8	870,8	826,0	615,4	102,4	7.998,1	36,6	11.253,8
2020.	12.	85,7	725,0	30,1	25,4	28,8	768,5	791,5	688,8	93,3	7.868,4	25,3	11.130,7
2021.	12.	38,0	714,1	33,6	24,0	29,7	764,3	789,4	770,1	91,9	7.778,2	36,4	11.069,7
2021.	01.	64,5	712,7	33,0	10,5	35,0	785,6	773,8	683,6	91,7	7.882,0	23,1	11.095,5
	02.	20,2	658,9	33,4	7,9	31,6	795,8	770,4	704,2	88,4	7.879,8	23,4	11.013,8
	03.	17,9	626,3	55,8	16,8	27,6	781,2	787,3	701,7	87,8	7.917,7	23,2	11.043,4
	04.	17,5	623,6	56,0	18,5	26,0	789,5	782,2	708,4	87,8	7.936,7	27,2	11.073,4
	05.	14,1	607,2	56,4	17,9	21,9	779,7	755,2	704,8	90,0	7.920,7	27,7	10.995,6
	06.	21,4	619,4	61,8	19,5	21,5	773,0	788,8	721,2	90,3	7.938,7	45,0	11.100,5
	07.	44,9	618,4	40,0	20,4	32,4	761,6	789,2	724,5	90,1	7.928,6	41,7	11.091,9
	08.	32,4	618,8	40,6	20,4	30,4	758,0	779,3	738,4	90,3	7.905,7	42,2	11.056,5
	09.	24,2	601,0	63,0	20,5	32,1	774,0	794,8	755,0	93,8	7.898,5	34,8	11.091,7
	10.	13,4	614,2	61,8	20,5	29,0	772,4	794,3	798,2	92,1	7.883,7	29,9	11.109,7
	11.	12,8	623,8	62,1	20,5	33,5	768,9	789,2	752,8	96,2	7.824,7	36,7	11.021,3
	12.	38,0	714,1	33,6	24,0	29,7	764,3	789,4	770,1	91,9	7.778,2	36,4	11.069,7

Napomena:

Ostali depoziti dozvoljavaju automatsko povlačenje sredstava ali ne i plaćanje trećim osobama, štedne i oročene depozite, ostale depozite - ostalo.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklassifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T17: Sektorska struktura kratkoročnih kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama općina	Krediti fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2010.	12.	0,1	6,1	2,3	21,9	40,6	28,1	69,1	2.624,0	13,5	801,9	7,1	3.614,8
2011.	12.	0,0	11,9	1,4	21,5	26,0	37,4	70,1	2.935,2	5,9	858,4	4,2	3.972,1
2012.	12.	0,0	2,6	0,7	22,2	9,9	41,1	73,8	3.188,4	6,7	919,5	6,3	4.271,2
2013.	12.	0,0	12,9	0,6	40,1	35,3	28,5	89,2	3.152,2	5,5	942,2	12,1	4.318,6
2014.	12.	0,0	26,7	4,0	45,3	26,0	27,4	90,7	2.989,7	4,9	936,4	19,0	4.170,2
2015.	12.	0,0	72,0	4,8	22,0	39,4	28,3	86,4	2.944,8	4,2	937,0	26,0	4.164,9
2016.	12.	0,0	48,0	1,6	19,8	8,5	27,2	90,4	3.030,0	7,2	904,9	14,9	4.152,6
2017.	12.	0,0	44,3	1,4	15,7	7,8	33,8	73,2	3.163,2	10,2	896,4	15,4	4.261,5
2018.	12.	0,0	60,2	1,1	12,8	4,3	40,6	89,6	3.151,5	6,2	911,3	12,1	4.289,8
2019.	12.	0,0	17,3	0,1	12,5	2,0	49,3	104,1	3.537,7	6,8	919,8	1,7	4.651,2
2020.	12.	0,0	19,0	0,1	16,7	5,7	33,7	103,4	3.282,5	10,8	821,8	1,3	4.295,1
2021.	12.	1,6	53,2	1,4	25,0	4,3	48,4	101,7	3.341,1	9,2	810,1	0,8	4.396,9
	01.	0,0	23,2	0,1	14,3	5,8	29,7	106,6	3.236,2	9,1	819,4	1,2	4.245,5
	02.	0,0	20,0	0,9	13,5	5,7	27,1	103,7	3.335,0	9,2	812,9	1,3	4.329,4
	03.	0,0	36,9	0,8	13,7	5,5	25,6	104,1	3.380,2	8,1	816,9	1,0	4.392,7
	04.	0,0	38,4	1,1	14,0	6,6	27,4	104,5	3.434,5	8,3	805,3	1,1	4.441,1
	05.	0,0	48,6	0,1	14,1	6,1	28,6	102,6	3.411,1	7,8	825,4	1,2	4.445,6
	06.	0,0	55,8	0,5	14,1	6,0	31,4	100,2	3.451,8	10,3	821,3	1,1	4.492,4
	07.	2,2	52,1	1,2	14,6	6,2	46,0	101,2	3.392,8	10,3	825,7	1,1	4.453,5
	08.	0,0	51,6	1,2	18,0	6,1	40,9	99,4	3.377,8	9,8	824,2	1,1	4.430,0
	09.	1,2	51,9	1,2	21,9	6,2	42,7	104,5	3.406,1	10,7	822,0	0,8	4.469,2
	10.	1,9	54,6	1,3	19,1	6,1	43,1	101,7	3.400,8	10,1	829,0	1,1	4.468,8
	11.	1,9	53,9	1,7	18,9	4,2	41,0	106,1	3.401,1	10,1	825,5	0,6	4.465,1
	12.	1,6	53,2	1,4	25,0	4,3	48,4	101,7	3.341,1	9,2	810,1	0,8	4.396,9

Napomena:

Do 2006. ukupna potraživanja od svih razina vlada i fondova (kratkoročno i dugoročno) su prikazana u tablici kratkoročnih kredita (kolone 3, 4, 5, 6, 7) u ukupnom iznosu jer izvorni podaci ne daju ročnu strukturu potraživanja za vlade i fondove. Kratkoročni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih institucionalnih sektora do jedne godine, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvješćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T18: Sektorska struktura dugoročnih kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama općina	Krediti fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2010.	12.	0,1	105,8	40,2	201,6	26,5	27,0	270,8	4.309,5	17,4	5.522,3	9,1	10.530,3
2011.	12.	0,0	233,2	42,8	251,1	38,8	25,4	285,3	4.186,7	12,7	5.846,4	7,5	10.929,9
2012.	12.	0,0	404,3	68,7	289,5	28,4	19,3	313,0	4.248,8	16,3	5.875,2	7,9	11.271,3
2013.	12.	0,0	418,6	77,9	299,4	17,5	23,4	361,5	4.369,0	15,0	6.123,0	2,5	11.707,7
2014.	12.	0,0	465,2	161,2	295,2	77,1	20,0	351,4	4.429,6	9,7	6.491,7	2,3	12.303,3
2015.	12.	0,0	418,3	225,5	281,7	99,0	31,8	310,3	4.473,4	12,5	6.847,2	2,2	12.701,9
2016.	12.	0,0	295,5	231,5	262,0	95,7	25,2	281,5	4.673,3	11,9	7.171,4	0,5	13.048,5
2017.	12.	0,0	333,7	207,8	276,3	79,5	49,6	328,4	5.156,5	11,6	7.717,3	0,2	14.160,9
2018.	12.	0,0	328,5	185,7	279,4	169,9	85,0	331,7	5.471,5	14,1	8.330,0	0,4	15.196,1
2019.	12.	0,0	399,2	168,6	301,0	197,5	95,3	393,5	5.496,3	13,8	9.055,8	0,5	16.121,5
2020.	12.	11,6	403,1	142,1	357,4	205,5	111,1	432,3	5.305,9	9,7	9.073,0	0,7	16.052,3
2021.	12.	14,5	353,7	185,8	350,9	189,8	104,3	409,0	5.435,7	11,1	9.625,4	0,2	16.680,4
	01.	11,6	400,4	138,5	360,3	202,7	105,7	420,5	5.274,7	9,8	9.056,5	0,7	15.981,2
	02.	11,6	396,5	137,9	357,2	198,5	101,5	423,9	5.255,6	9,4	9.085,2	0,6	15.977,7
	03.	13,6	391,7	132,7	353,3	230,0	108,1	409,7	5.276,9	9,3	9.154,1	0,6	16.079,9
	04.	13,6	394,0	131,4	350,1	227,1	94,8	407,3	5.276,5	9,5	9.225,5	0,7	16.130,4
	05.	13,6	385,6	130,4	348,4	225,1	90,4	402,3	5.312,4	9,4	9.280,5	0,5	16.198,6
	06.	13,6	368,2	124,8	350,4	218,7	90,3	405,1	5.353,3	9,4	9.381,9	0,5	16.316,1
	07.	13,6	365,0	121,2	347,0	217,9	102,7	393,7	5.357,8	9,1	9.437,3	0,5	16.365,7
	08.	13,6	365,5	129,3	341,6	211,2	102,1	399,4	5.350,6	10,2	9.479,3	0,5	16.403,4
	09.	13,6	361,5	174,4	345,5	207,7	101,4	401,6	5.351,6	11,3	9.529,1	0,5	16.498,1
	10.	13,6	357,2	171,2	346,6	199,9	102,7	391,8	5.361,0	11,1	9.577,1	0,5	16.532,6
	11.	14,9	360,7	180,0	343,5	196,2	101,0	406,0	5.360,7	10,9	9.615,6	0,5	16.590,1
	12.	14,5	353,7	185,8	350,9	189,8	104,3	409,0	5.435,7	11,1	9.625,4	0,2	16.680,4

Napomena:

Do 2006. ukupna potraživanja od svih razina vlada i fondova (kratkoročno i dugoročno) su prikazana u tablici kratkoročnih kredita (kolone 3, 4, 5, 6, 7) u ukupnom iznosu jer izvorni podaci ne daju ročnu strukturu potraživanja za vlade i fondove. Dugoročni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih institucionalnih sektora preko jedne godine, u domaćoj i inozemnoj valuti.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklassifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije inozemne valute u izvešćima monetarne statistike sukladno sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 190.

T19: Kupovina i prodaja KM**- u tisućama KM -**

Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5(3-4)	6
2010.		5.273.777	5.014.550	259.227	5.527.351
2011.		5.088.041	5.162.710	-74.669	5.452.682
2012.		5.511.162	5.491.846	19.316	5.471.998
2013.		4.588.615	3.918.598	670.017	6.142.015
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.382.771
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2021.	01.	738.539	824.696	-86.157	12.456.519
	02.	798.017	812.156	-14.140	12.442.379
	03.	1.179.942	1.221.038	-41.096	12.401.283
	04.	1.981.660	1.565.602	416.058	12.817.341
	05.	512.503	491.079	21.423	12.838.765
	06.	650.006	520.484	129.523	12.968.287
	07.	527.398	179.125	348.272	13.316.560
	08.	807.920	274.613	533.308	13.849.867
	09.	556.607	595.809	-39.202	13.810.665
	10.	880.230	203.631	676.599	14.487.264
	11.	624.500	378.318	246.182	14.733.446
	12.	615.569	333.121	282.447	15.015.893

T20: Prosječne obvezne rezerve

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne rezerve*	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	6=5-4
2010.		15.617.849	1.624.905	3.154.793	1.529.888
2011.		15.227.393	1.323.886	2.959.315	1.635.429
2012.		14.755.574	1.257.850	2.711.013	1.453.163
2013.		15.162.241	1.290.758	3.103.865	1.813.107
2014.		15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
2021.	01.	27.546.321	2.754.632	5.888.091	3.133.459
	02.	27.603.787	2.760.379	5.832.372	3.071.994
	03.	27.787.510	2.778.751	5.905.814	3.127.063
	04.	27.906.738	2.790.674	6.056.985	3.266.311
	05.	28.446.483	2.844.648	6.079.976	3.235.328
	06.	28.643.403	2.864.340	6.144.922	3.280.582
	07.	28.818.942	2.881.894	6.082.809	3.200.914
	08.	29.075.074	2.907.507	6.205.038	3.297.531
	09.	29.396.044	2.939.604	6.547.961	3.608.357
	10.	29.435.893	2.943.589	6.679.032	3.735.443
	11.	29.631.656	2.963.166	7.040.915	4.077.749
	12.	29.834.458	2.983.446	7.165.866	4.182.420

Napomena:

Od 1. srpnja 2016. godine stopa obvezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obvezne rezerve iznosi 10% .

Od 1. srpnja 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom razdoblju ne obračunava naknadu na iznos sredstava obvezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska centralna banka na depozite komercijalnih banaka.

Od 1. svibnja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom razdoblju, kako slijedi:

- na iznos obvezne rezerve – prosjek EONIA-e koji je u istom razdoblju zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih bodova, ili minimum nula,
- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih bodova imala negativnu vrijednost.

Od 1.rujna 2014. stopa naknade se utvrđuje na osnovi ponderiranog prosjeka kamatnih stope koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

Od 1. kolovoza 2011. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderiranog prosjeka kamatnih stope koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70%, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope.

Od 1. veljače 2011. g stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine je smanjena sa 14% na 10%, dok je stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine ostala nepromjenjena.

Od 1. srpnja 2010.godine stopa naknade na iznos obvezne rezerve je promjenjena i obračunava se na osnovi prosjeka kamatne stope koju je u istom razdoblju ostvarila Centralna banka na "overnight" depozite,dok je stopa naknade na iznos sredstava iznad obvezne rezerve ostala nepromjenjena.

Od 1. svibnja 2009. god. stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine iznosi 7%.

Od 1. travnja 2009. god. stopa naknade se utvrđuje:- na iznos sredstava koji je banka dužna da drži kao obvezne rezerve po stopi 0.50%,- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve po stopi koja se utvrđuje na osnovi prosjeka kamatnih stope koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

Od 1. siječnja 2009. g stopa obvezne rezerve je 14% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine, a 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine.

Od 11. listopada 2008. god. stopa obvezne rezerve je smanjena sa 18% na 14%.

Od 1. siječnja 2008. god. stopa obvezne rezerve je povećana sa 15% na 18%.

*Osnovicu za obračun obvezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u domaćoj i drugim valutama izraženi u KM.

T21: Transakcije u platnom prometu

- u milijunima KM -

Godina	Mjesec	BPRV		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2010.		713.755	55.281	31.060.911	12.498	31.774.666	67.779
2011.		760.459	63.608	31.729.367	13.046	32.489.826	76.653
2012.		763.522	68.310	33.073.839	13.223	33.837.361	81.533
2013.		773.099	63.232	35.026.526	13.373	35.799.626	76.605
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2020.	01.	83.811	6.454	3.237.809	1.327	3.321.620	7.781
	02.	87.647	6.937	3.607.335	1.461	3.694.982	8.398
	03.	101.020	7.931	3.986.021	1.648	4.087.041	9.579
	04.	100.285	7.884	3.835.414	1.658	3.935.699	9.542
	05.	97.437	7.839	3.729.580	1.563	3.827.017	9.401
	06.	105.546	9.444	4.079.409	1.735	4.184.955	11.179
	07.	106.473	8.826	4.092.078	1.745	4.198.551	10.571
	08.	103.545	8.952	3.922.282	1.719	4.025.827	10.671
	09.	106.499	9.073	3.985.322	1.742	4.091.821	10.815
	10.	106.782	8.795	3.945.543	1.723	4.052.325	10.518
	11.	109.697	9.348	3.967.098	1.767	4.076.795	11.115
	12.	127.573	10.803	4.347.520	2.029	4.475.093	12.833

T22: Platna bilanca Bosne i Hercegovine												- u milijunima KM -
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
TEKUĆI RAČUN	-1.531	-2.483	-2.266	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-985	-1.286	-802
Roba - saldo	-7.186	-7.827	-7.779	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.965	-6.291	-7.196
Izvoz robe	5.015	6.029	6.067	6.645	6.847	7.196	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.713
Uvoz robe	12.201	13.856	13.846	13.743	14.721	14.372	14.789	16.758	17.940	18.145	15.714	19.909
Usluge - saldo	1.713	1.593	1.631	1.624	1.698	1.951	2.118	2.329	2.612	2.793	1.510	2.587
Izvoz usluga	2.518	2.374	2.416	2.391	2.452	2.962	3.168	3.484	3.832	4.140	2.403	3.735
Uvoz usluga	804	781	785	768	754	1.012	1.051	1.154	1.220	1.347	893	1.149
Primarni dohodak - saldo	413	211	205	357	224	195	41	-263	-195	-115	-296	-350
Potražuje	881	935	874	864	955	929	929	969	1.026	1.132	784	971
Duguje	468	725	669	507	731	734	889	1.233	1.221	1.248	1.079	1.321
Sekundarni dohodak - saldo	3.529	3.540	3.676	3.694	3.969	3.573	3.507	3.831	4.010	4.303	3.791	4.157
Potražuje	3.787	3.818	3.954	3.973	4.267	3.909	3.852	4.192	4.404	4.715	4.224	4.613
Duguje	257	278	277	279	298	336	345	362	394	412	433	456
KAPITALNI RAČUN	389	357	334	337	442	364	300	342	305	387	318	284
Potražuje	389	357	334	337	442	364	300	342	311	390	326	284
Duguje	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	8	0
FINANCIJSKI RAČUN	-957	-2.039	-1.806	-909	-1.428	-885	-817	-898	-801	-396	-773	9
Izravna ulaganja	-532	-674	-506	-342	-784	-509	-550	-717	-960	-543	-581	-796
Neto finansijska sredstva	115	-8	91	126	15	167	5	173	32	216	132	74
Neto finansijske obveze	647	666	597	468	799	675	555	890	992	760	713	870
Portfeljna ulaganja	173	46	19	144	107	110	167	157	256	218	11	111
Neto finansijska sredstva	121	-12	-43	80	36	51	99	92	254	183	-19	324
Neto finansijske obveze	-52	-57	-62	-64	-71	-58	-68	-64	-2	-35	-30	214
Finansijski derivativi	0	0	0	0	0	-0	1	1	-5	-1	-0	1
Neto finansijska sredstva	0	0	0	0	0	-0	-0	-4	-7	-12	-7	-3
Neto finansijske obveze	0	0	0	0	0	0	-1	-5	-2	-11	-7	-4
Ostale investicije	-857	-1.378	-1.391	-1.420	-1.463	-1.366	-1.365	-1.473	-1.205	-1.004	-1.449	-2.002
Neto finansijska sredstva	-766	-555	-387	-238	-584	-417	-294	-690	286	-12	-177	-59
Valuta i depoziti	-748	-609	-483	-339	-598	-366	-316	-547	-59	-28	-228	-121
Zajmovi	23	-99	-18	5	-23	-80	-74	-289	223	-90	-13	-45
Osiguranje i mirovine	18	16	18	15	9	-75	20	20	30	22	27	36
Trgovinski krediti i avansi	-65	146	89	89	86	92	81	100	98	73	60	81
Ostala finansijska sredstva	6	-10	8	-8	-59	12	-4	26	-6	10	-24	-10
Neto finansijske obveze	91	823	1.004	1.182	878	950	1.070	783	1.491	992	1.272	1.942
Valuta i depoziti	-608	-484	-83	-119	-281	-58	-107	69	393	75	-811	-286
Zajmovi	135	793	546	768	645	522	698	127	463	323	1.489	889
Osiguranje i mirovine	4	2	7	12	17	-8	-4	-5	-10	-10	-5	-2
Trgovinski krediti i avansi	475	501	514	510	526	523	487	582	618	619	582	750
Ostale finansijske obveze (uključujući i SDR)	84	11	21	10	-29	-28	-3	10	27	-15	16	591
Rezervna aktiva	258	-33	73	709	712	881	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695
Monetarno zlato	-18	65	1	77	0	0	0	0	0	0	0	0
Valuta i depoziti	-297	1.382	-2.051	-117	-36	-1.121	2.033	-230	253	238	549	441
Vrijednosnice	584	-1.473	2.079	792	766	2.004	-1.102	1.367	860	699	696	2.254
Ostala pričuvna sredstva	-11	-8	43	-43	-17	-1	-1	-1	1	-2	1	0
NETO POGREŠKE I PROPUSTI	184	88	127	179	113	209	306	281	-12	202	196	526

Napomena:

Platna bilanca BiH urađena je sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6) Detaljnija metodološka objašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba/ pod statistika.

T22: Platna bilanca Bosne i Hercegovine

- u milijunima KM -

	2019. Q1	2019. Q2	2019. Q3	2019. Q4	2020. Q1	2020. Q2	2020. Q3	2020. Q4	2021. Q1	2021. Q2	2021. Q3	2021. Q4
TEKUĆI RAČUN	-401	-254	-3	-327	-250	-332	-398	-306	-99	-338	-123	-242
Roba - saldo	-1.872	-2.082	-1.987	-2.025	-1.602	-1.423	-1.660	-1.606	-1.339	-1.756	-2.014	-2.087
Izvoz robe	2.368	2.694	2.585	2.532	2.389	2.048	2.354	2.633	2.745	3.047	3.254	3.667
Uvoz robe	4.241	4.775	4.572	4.557	3.991	3.471	4.013	4.239	4.084	4.803	5.268	5.754
Usluge - saldo	514	827	878	574	433	341	358	378	370	547	877	792
Izvoz usluga	765	1.145	1.368	861	678	498	623	604	574	796	1.274	1.092
Uvoz usluga	251	319	490	287	245	157	265	227	204	248	397	300
Primarni dohodak - saldo	14	-133	-26	29	3	-156	-82	-61	-37	-191	-89	-34
Potražuje	283	259	269	321	242	171	172	198	229	241	260	241
Duguje	269	392	295	292	239	327	254	259	266	432	349	275
Sekundarni dohodak - saldo	943	1.133	1.132	1.094	916	906	986	984	906	1.061	1.103	1.087
Potražuje	1.035	1.232	1.239	1.210	1.016	1.002	1.104	1.102	1.016	1.175	1.206	1.217
Duguje	91	99	106	116	100	96	118	119	110	113	103	130
KAPITALNI RAČUN	95	98	98	96	67	65	87	98	57	64	85	79
Potražuje	95	99	99	97	69	67	89	100	57	64	85	79
Duguje	1	1	1	1	2	2	2	2	0	0	0	0
FINANCIJSKI RAČUN	-417	-239	148	112	-310	-326	-120	-18	-168	-71	196	52
Izravna ulaganja	-270	-406	-89	222	-233	-215	-168	35	-326	-402	-266	198
Neto finansijska sredstva	-1	24	-24	218	17	6	6	103	27	22	37	-12
Neto finansijske obveze	269	429	65	-4	250	221	175	67	353	424	303	-210
Portfeljna ulaganja	64	111	14	29	-55	30	-3	39	67	-232	223	53
Neto finansijska sredstva	65	94	15	9	-48	14	-1	17	67	42	183	32
Neto finansijske obveze	1	-17	1	-20	7	-16	2	-22	-0	274	-40	-20
Finansijski derivativi	-0	0	-1	-0	-0	0	-1	1	0	1	-0	0
Neto finansijska sredstva	-1	-1	-10	-1	-4	-1	-2	-0	-1	-1	-0	-1
Neto finansijske obveze	-0	-1	-9	-0	-4	-1	-1	-1	-1	-1	-0	-1
Ostale investicije	15	-437	-158	-424	123	-657	-272	-643	215	-26	-1.020	-1.171
Neto finansijska sredstva	92	-125	49	-28	146	-63	-78	-182	344	176	-157	-422
Valuta i depoziti	76	-113	110	-101	137	-83	-83	-199	343	151	-162	-454
Zajmovi	-6	-42	-93	51	16	4	-22	-11	-7	-11	-25	-1
Osiguranje i mirovine	1	10	7	3	4	11	10	2	7	10	10	9
Trgovinski krediti i avansi	20	18	16	19	16	14	14	16	19	19	20	23
Ostala finansijska sredstva	0	1	10	-1	-26	-9	2	9	-17	7	-1	1
Neto finansijske obveze	77	312	208	395	24	594	194	460	130	201	863	748
Valuta i depoziti	-238	182	-46	177	-243	-365	-209	6	-207	-104	-74	99
Zajmovi	166	-111	167	102	112	827	272	278	183	128	141	438
Osiguranje i mirovine	-4	-2	-1	-2	-2	-2	-1	-1	-0	-1	-2	1
Trgovinski krediti i avansi	146	163	156	154	145	130	147	160	153	181	197	219
Ostale finansijske obveze (uključujući i SDR)	8	80	-68	-35	11	4	-16	17	2	-2	600	-9
Rezervna aktiva	-225	492	382	286	-145	516	325	550	-123	588	1.258	972
Monetarno zlato	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valuta i depoziti	-229	283	44	140	75	-95	256	312	-668	54	701	354
Vrijednosnice	6	209	338	145	-223	611	71	237	545	530	557	621
Ostala pričuvna sredstva	-2	0	-0	0	3	0	-3	0	-0	3	0	-3
NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-110	-83	52	343	-127	-59	192	190	-125	202	234	215

Napomena:

Platna bilanca BiH urađena je sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6) Detaljnija metodološka objašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba/ pod statistika.

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milijunima KM -

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
NETO POZICIJA	-13.629	-14.738	-15.178	-15.101	-15.509	-15.692	-15.282	-14.545	-14.100	-12.932	-11.842	-11.717
SREDSTVA	12.245	11.964	12.321	13.466	13.983	14.597	15.816	17.045	19.326	21.159	22.469	25.122
Izravna ulaganja	452	441	560	695	708	878	933	1.157	1.268	1.381	1.513	1.394
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	257	275	297	291	299	362	370	427	468	602	714	785
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	195	167	263	404	410	516	562	730	799	779	799	608
Portfeljna ulaganja	450	439	466	532	569	582	674	764	1.018	1.204	1.185	1.508
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	16	20	23	23	31	33	39	44	41	39	38	88
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	434	419	444	509	538	550	635	720	977	1.165	1.147	1.421
Financijski derivativi	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0
Ostala ulaganja	4.886	4.660	4.786	5.171	4.880	4.530	4.677	4.509	5.415	5.975	5.902	5.870
Ostali vlasnički kapital	31	32	29	47	48	52	48	52	54	64	72	66
Valuta i Depoziti	3.360	3.151	2.985	3.288	2.982	2.870	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.259
Zajmovi	174	71	329	334	311	232	158	176	249	209	196	374
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	39	48	61	58	110	88	87	92	89	94	105	99
Trgovinski krediti i avansi	1.077	1.156	1.177	1.181	1.201	1.026	990	943	1.021	1.199	1.195	1.036
Ostala potraživanja/obveze	205	201	205	263	228	262	267	55	49	60	36	36
Pričuvna sredstva	6.458	6.424	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.349
Valuta i depoziti	3.003	4.386	2.335	2.218	2.182	1.132	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416
Vrijednosnice	3.285	1.792	3.877	4.592	5.384	7.288	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630
Ostala pričuvna sredstva	169	246	297	258	260	186	208	205	212	254	292	304
OBVEZE	25.874	26.702	27.499	28.567	29.492	30.290	31.098	31.590	33.426	34.091	34.311	36.839
Izravna ulaganja	9.963	10.884	11.324	12.231	12.253	13.063	13.382	14.166	14.957	15.417	15.494	16.569
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	7.473	7.886	8.006	8.872	8.449	9.516	9.698	10.517	11.364	11.659	12.117	14.227
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	2.490	2.998	3.318	3.360	3.803	3.547	3.684	3.649	3.592	3.758	3.377	2.342
Portfeljna ulaganja	787	727	703	544	474	349	299	240	246	206	180	364
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	87	85	123	127	118	56	79	93	98	99	111	108
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	700	642	580	417	355	293	220	147	148	107	69	255
Financijski derivativi	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	2	0
Ostala ulaganja	15.123	15.091	15.472	15.792	16.766	16.878	17.416	17.184	18.223	18.467	18.635	19.906
Ostali vlasnički kapital	57	49	66	42	50	47	26	29	36	47	52	70
Valuta i Depoziti	2.619	2.136	2.053	1.934	1.653	1.595	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.730
Zajmovi	10.044	10.372	10.758	11.113	12.310	12.632	13.074	12.890	12.494	12.547	13.384	14.303
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	2	15	17	16	17	18	19	22	23	24	27	29
Trgovinski krediti i avansi	1.969	2.093	2.179	2.231	2.284	2.119	2.341	2.243	2.435	2.550	2.684	2.682
Ostale obveze	68	53	32	105	76	68	65	73	102	84	100	87
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene financijske obveze)	365	373	367	352	375	401	401	374	382	389	373	1.005

Napomena:

Međunarodna investiciona pozicija (MIP) za BiH kompilirana je sukladno sa najnovijom metodologijom Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platne bilance (BOP) i međunarodne investicione pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicione pozicije uključuje i redovnu godišnju reviziju prethodno objavljenih podataka za tri godine unazad, sukladno s najnovijim dostupnim izvornim podacima. Skraćena verzija primjenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milijunima KM -

	2019. Q1	2019. Q2	2019. Q3	2019. Q4	2020. Q1	2020. Q2	2020. Q3	2020. Q4	2021. Q1	2021. Q2	2021. Q3	2021. Q4
NETO POZICIJA	-14.081	-14.151	-13.372	-12.932	-12.869	-13.174	-12.513	-11.842	-12.049	-12.161	-11.859	-11.717
SREDSTVA	19.511	19.921	20.786	21.159	20.921	21.239	21.645	22.469	22.659	23.270	24.471	25.122
Izravna ulaganja	1.266	1.290	1.266	1.381	1.398	1.404	1.410	1.513	1.368	1.390	1.428	1.394
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	480	527	544	602	607	610	627	714	730	756	773	785
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	786	763	721	779	791	794	783	799	638	634	655	608
Portfeljna ulaganja	1.083	1.178	1.193	1.204	1.156	1.170	1.169	1.185	1.246	1.288	1.472	1.508
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	40	41	44	39	34	36	34	38	41	34	74	88
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	1.043	1.137	1.149	1.165	1.122	1.134	1.135	1.147	1.205	1.255	1.398	1.421
Financijski derivativi	1	1	1	1	1	0	0	0	2	0	1	0
Ostala ulaganja	5.687	5.430	5.873	5.975	5.905	5.642	5.721	5.902	6.402	6.411	6.155	5.870
Ostali vlasnički kapital	54	54	54	64	62	64	65	72	73	65	65	66
Valuta i Depoziti	4.185	3.937	4.404	4.350	4.283	4.026	4.123	4.297	4.642	4.720	4.539	4.259
Zajmovi	235	186	114	209	224	228	207	196	390	379	354	374
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	93	89	89	94	102	99	102	105	112	100	99	99
Trgovinski krediti i avansi	1.070	1.113	1.150	1.199	1.199	1.199	1.197	1.195	1.157	1.112	1.061	1.036
Ostala potraživanja/obveze	50	51	62	60	34	25	27	36	28	34	37	36
Pričuvna sredstva	11.474	12.022	12.453	12.598	12.461	13.023	13.345	13.869	13.640	14.180	15.416	16.349
Valuta i depoziti	2.959	3.242	3.286	3.426	3.501	3.407	3.663	3.975	3.307	3.361	4.061	4.416
Vrijednosnice	8.298	8.547	8.914	8.917	8.689	9.316	9.380	9.601	10.059	10.534	11.065	11.630
Ostala pričuvna sredstva	216	233	254	254	270	301	303	292	274	284	289	304
OBVEZE	33.593	34.072	34.159	34.091	33.789	34.413	34.157	34.311	34.708	35.431	36.330	36.839
Izravna ulaganja	15.198	15.526	15.565	15.417	15.236	15.579	15.492	15.494	15.936	16.355	16.642	16.569
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	11.449	11.749	11.767	11.659	11.714	11.873	11.980	12.117	12.918	14.018	14.285	14.227
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.749	3.777	3.797	3.758	3.522	3.706	3.512	3.377	3.018	2.338	2.357	2.342
Portfeljna ulaganja	242	239	226	206	220	199	197	180	177	451	407	364
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	102	98	98	99	107	110	113	111	111	111	111	108
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	140	141	128	107	113	89	84	69	66	340	296	255
Financijski derivativi	0	1	0	1	1	1	1	2	0	0	0	0
Ostala ulaganja	18.152	18.306	18.367	18.467	18.332	18.634	18.467	18.635	18.595	18.625	19.281	19.906
Ostali vlasnički kapital	42	40	36	47	49	49	50	52	59	59	59	70
Valuta i Depoziti	2.513	2.695	2.650	2.825	2.583	2.218	2.008	2.015	1.808	1.699	1.631	1.730
Zajmovi	12.611	12.482	12.622	12.547	12.604	13.242	13.275	13.384	13.574	13.742	13.842	14.303
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	23	23	23	24	26	25	26	27	28	29	29	29
Trgovinski krediti i avansi	2.465	2.493	2.523	2.550	2.585	2.614	2.647	2.684	2.652	2.625	2.644	2.682
Ostale obveze	108	188	120	84	95	100	84	100	95	93	92	87
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene financijske obveze)	389	384	394	389	392	387	378	373	379	377	984	1.005

Napomena:

Međunarodna investiciona pozicija (MIP) za BiH kompilirana je sukladno sa najnovijom metodologijom Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platne bilance (BOP) i međunarodne investicione pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicione pozicije uključuje i redovnu godišnju reviziju prethodno objavljenih podataka za tri godine unazad, sukladno s najnovijim dostupnim izvornim podacima. Skraćena verzija primjenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

- u tisućama KM -

T24: Servisiranje vanjskog duga sektora vlade

Kreditor	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.		
						Glavnica	Kamata	Ukupno
Javni kreditori	648.016	909.078	918.240	756.735	704.376	630.617	105.629	736.246
Međunarodne i regionalne organizacije	549.724	785.931	773.242	596.376	519.313	460.572	83.068	543.640
Europska investicijska banka	79.346	88.995	98.079	100.344	118.727	97.608	20.451	118.059
Europska banka za obnovu i razvoj	112.893	89.765	117.528	118.638	119.313	123.673	14.790	138.464
Svjetska banka - IDA	104.563	142.855	130.584	144.276	162.458	106.310	13.046	119.356
Svjetska banka - IBRD ¹⁾	52.836	52.520	52.785	64.732	70.914	73.214	18.941	92.155
Razvojna banka Vijeća Europe ¹⁾	4.740	5.306	5.390	5.817	8.166	6.676	1.375	8.050
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede	4.113	4.241	4.033	4.157	4.149	4.824	720	5.544
MMF	179.498	390.523	353.116	127.129	8.601	24.797	10.619	35.416
EUROFIMA	0	0	0	0	0	0	0	0
Europska komisija	11.735	11.726	11.726	31.284	26.986	23.470	3.125	26.595
Vlada i vladine agencije	98.293	123.147	144.997	160.359	185.063	170.045	22.561	192.606
Pariski klub ¹⁾	40.906	43.055	46.256	50.203	53.425	52.227	5.076	57.303
Saudijski fond za razvoj	7.818	9.680	9.895	10.380	10.408	8.314	1.911	10.225
Ostala bilateralna ²⁾	49.568	70.411	88.846	99.776	121.230	109.505	15.574	125.078
Privatni kreditori	75.090	74.155	37.079	36.897	36.691	36.377	91	36.468
Londonski klub ¹⁾	75.090	74.155	37.079	36.897	36.691	36.377	91	36.468
Ukupno	723.106	983.233	955.319	793.632	741.067	666.994	105.720	772.714

Izvor:

Ministarstvo financija i trezora BiH

1)Dug nastao prije 1992. godine

2)Ostala bilateralna sadrži sljedeće kreditore: Fortis banka, Vlada Japana, OPEC, KFW, Vlada Španjolske, Izvoz-Uvoz Banka Koreje (EximBank), Austrijska banka, Belgija, Banka za rad i gospodarstvo (BAWAG), Raiffaisen banka.

T25: Ukupan dug opće vlade (Mastriški dug)**-na kraju razdoblja, u milijunima KM -****UKUPAN DUG OPĆE VLADE BiH (Mastriški dug)**

od toga: Vanjski dug

Godina	Dužnički vrijednosni papiri	Krediti	Ukupno	Javni kreditori (međunarodne financijske institucije i inozemne vlade)	Privatni kreditori	Ukupno vanjski dug
				5		
1	2	3	4=2+3	5	6	7=5+6
2010.	1.520,7	6.137,0	7.657,6	5.601,2	689,9	6.291,0
2011.	1.857,0	6.748,0	8.605,0	6.014,6	648,5	6.663,1
2012.	2.017,8	7.558,9	9.576,6	6.598,6	613,2	7.211,8
2013.	2.020,9	8.048,6	10.069,5	6.995,1	567,9	7.563,0
2014.	2.192,2	9.188,8	11.381,0	7.928,6	513,7	8.442,3
2015.	2.418,4	9.563,7	11.982,1	8.238,5	454,1	8.692,6
2016.	2.478,2	9.616,6	12.094,8	8.504,4	368,1	8.872,5
2017.	2.358,8	8.967,0	11.325,8	7.870,1	276,9	8.147,0
2018.	2.332,5	9.092,1	11.424,6	7.935,6	262,6	8.198,1
2019.	2.430,3	9.130,8	11.561,2	7.933,6	206,5	8.140,1
2020.*	2.722,6	9.818,4	12.541,0	8.574,8	151,2	8.726,0
2021.**	2.973,1	10.273,6	13.246,6	9.348,4	322,1	9.348,4

Izvor:

Izvješće o stanju vanjskog duga Ministarstva financija i trezora BiH, Baza podataka o HOV i kreditima CBBiH – Statistika vladinih financija i finansijskih računa i Monetarna i finansijska statistika

Napomena:

Statistička definicija duga je kao što je definirano u Maastrichtskom sporazumu. Podaci se objavljaju na nekonsolidiranoj osnovi sukladno sa zahtjevima EUROSTATa.

*Podaci za 2020. su revidirani

**Podaci za 2021. privremeni

T26: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Bruto devizne rezerve							Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto inozemna aktiva CBBiH
		Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosnice	9=3+...+8			
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11
2010.	12.	66,9	0,0	102,2	3.000,8	2,7	3.285,1	6.457,7	6.456,3	5.969,6	486,8
2011.	12.	151,3	1,1	93,6	4.385,6	0,0	1.792,0	6.423,6	6.422,5	5.915,1	507,4
2012.	12.	159,0	4,5	133,2	2.334,5	0,0	3.877,4	6.508,6	6.507,4	5.987,0	520,4
2013.	12.	164,1	2,7	91,6	2.217,6	0,0	4.592,3	7.068,3	7.067,3	6.659,2	408,1
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
	01.	285,6	3,4	143,7	3.534,3	0,0	9.795,2	13.762,3	13.760,6	12.886,0	874,5
	02.	269,6	0,8	143,5	3.104,1	0,0	10.154,9	13.673,0	13.671,2	12.875,3	795,9
	03.	273,3	0,9	143,1	3.162,9	0,0	10.058,9	13.639,0	13.636,9	12.825,4	811,5
	04.	276,3	3,6	143,1	3.087,2	0,0	10.523,4	14.033,6	14.031,7	13.242,6	789,1
	05.	292,8	1,2	436,4	2.752,6	0,0	10.575,9	14.059,0	14.057,2	13.260,1	797,1
	06.	280,3	4,2	436,4	2.925,2	0,0	10.534,5	14.180,6	14.178,7	13.390,5	788,2
	07.	286,9	6,8	437,7	3.611,3	0,0	10.245,0	14.587,6	14.585,6	13.739,3	846,3
	08.	288,4	4,3	442,5	3.768,3	0,0	10.995,3	15.498,7	15.496,9	14.672,6	824,3
	09.	284,8	4,4	443,6	3.617,1	0,0	11.065,2	15.415,1	15.412,9	14.627,9	785,0
	10.	289,5	4,4	443,5	4.016,9	0,0	11.293,1	16.047,5	16.045,7	15.302,2	743,5
	11.	293,8	1,9	443,5	4.006,7	0,0	11.375,0	16.121,0	16.119,1	15.313,1	806,0
	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilančnih pozicija kratkoročne inozemne aktive CBBiH (zlato, raspolažanje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosnice od srpnja 2006. po odluci Investicijskog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obveza prema nerezidentima. Monetarnu pasivu CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto inozemna aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani su sukladno sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000), od siječnja 2006. godine.

T27: BiH - izvoz po zemljama destinacije

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2010.		1.085.936	1.070.626	862.022	894.775	611.744	470.584	81.662	310.180	1.789.638	7.095.505
2011.		1.215.957	1.204.440	963.546	1.001.879	706.818	619.042	150.054	300.430	2.210.001	8.222.112
2012.		1.210.103	1.165.019	939.241	710.002	653.304	654.764	182.874	249.230	2.276.299	7.857.962
2013.		1.310.844	1.194.637	1.003.294	766.745	686.503	687.565	174.625	270.745	2.459.942	8.380.275
2014.		1.317.490	955.047	1.195.438	800.690	697.785	755.827	234.392	293.818	2.665.647	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.908.721	8.987.194
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	3.220.854	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.647.618	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2021.	01.	140.917	121.190	85.774	88.353	80.900	82.549	25.916	22.593	236.551	884.744
	02.	152.949	154.272	94.448	105.780	94.088	89.389	27.910	36.378	272.900	1.028.113
	03.	165.770	167.940	114.340	121.688	106.254	106.299	42.903	42.175	288.217	1.155.586
	04.	173.329	151.605	118.824	132.828	101.227	106.741	22.748	31.588	275.080	1.113.969
	05.	156.116	149.688	117.632	108.287	99.057	103.419	19.023	27.660	274.080	1.054.963
	06.	179.630	164.172	149.028	138.910	105.851	115.617	22.585	30.191	351.145	1.257.129
	07.	178.431	155.257	153.938	134.807	103.758	103.739	22.612	31.966	292.467	1.176.977
	08.	174.848	141.638	104.545	142.054	85.884	109.272	26.094	30.821	267.852	1.083.008
	09.	200.287	159.917	157.651	156.017	104.978	121.471	30.195	31.779	371.999	1.334.295
	10.	205.442	151.776	168.390	187.445	106.620	121.207	40.100	34.205	337.752	1.352.938
	11.	227.414	174.715	183.476	195.138	116.168	129.598	36.838	35.220	355.566	1.454.134
	12.	182.442	172.136	160.244	211.170	114.398	95.634	41.141	39.872	360.638	1.377.675

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016, 2017, 2018. godine). Sukladno s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T28: BiH Uvoz po zemljama podrijetla

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2010.		1.424.980	1.210.391	1.429.477	2.058.946	655.539	808.852	1.189.105	379.083	489.083	3.447.593	13.616.238
2011.		1.648.403	1.381.687	1.465.645	2.226.507	774.881	828.564	1.635.091	450.110	491.679	4.067.045	15.525.428
2012.		1.725.796	1.429.362	1.431.534	2.202.545	816.377	803.360	1.493.885	449.381	504.094	4.044.863	15.252.942
2013.		1.734.842	1.482.256	1.485.608	1.956.353	914.082	754.344	1.505.995	493.202	519.291	3.990.634	15.169.793
2014.		1.869.564	1.653.565	1.629.521	1.851.693	1.359.548	763.235	1.292.467	582.203	532.109	4.338.562	16.199.278
2015.		1.914.225	1.758.289	1.728.490	1.673.161	1.091.670	773.559	910.072	644.698	560.924	4.588.564	15.851.692
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.874.484	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.499.863	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
2021.	01.	150.332	139.673	118.508	102.800	99.431	64.988	30.646	61.485	47.970	350.766	1.166.600
	02.	189.155	175.037	162.352	119.059	112.694	70.575	32.087	80.535	62.130	457.979	1.461.602
	03.	225.180	209.920	190.812	145.716	142.709	83.159	42.474	102.445	70.417	561.958	1.774.790
	04.	209.043	211.936	201.781	149.537	115.053	85.675	34.570	100.033	73.160	517.794	1.698.582
	05.	215.641	213.004	182.238	143.520	123.025	79.048	60.874	94.347	62.059	512.489	1.686.245
	06.	216.281	227.663	206.961	161.543	125.836	85.860	87.286	109.622	71.480	533.340	1.825.872
	07.	225.415	258.248	217.601	190.704	178.666	86.318	67.097	101.607	68.520	526.824	1.920.999
	08.	207.720	172.275	220.158	177.976	147.861	70.094	62.929	121.037	58.263	518.794	1.757.107
	09.	223.252	240.767	242.672	201.914	152.088	97.450	71.710	119.392	75.616	594.633	2.019.493
	10.	240.091	254.969	228.883	182.866	157.355	86.327	30.493	120.546	74.281	650.020	2.025.831
	11.	228.090	254.037	218.177	169.112	164.277	85.584	45.677	124.861	81.211	734.148	2.105.174
	12.	236.443	243.009	237.201	177.789	183.433	88.938	63.652	133.805	78.668	711.666	2.154.605

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016, 2017, 2018. godine). Sukladno s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T 29: Struktura izvoza i uvoza robe po proizvodima

- u milijunima KM -

Grupa proizvoda	Izvoz robe					Uvoz robe				
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Ukupno	11.055,4	11.900,3	11.492,6	10.521,2	14.273,5	18.185,6	19.274,0	19.498,6	16.886,3	21.596,9
Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla	173,0	170,7	149,6	166,0	158,1	509,7	544,5	587,1	528,8	627,0
Proizvodi biljnog podrijetla	302,4	224,4	218,9	254,6	281,5	816,0	757,8	762,2	768,1	829,6
Masti i ulja životinjskog podrijetla i biljnog podrijetla	170,2	113,9	124,0	108,3	89,2	262,5	207,3	185,9	148,5	165,3
Prehrambene prerađevine	363,5	319,3	307,0	328,0	385,2	1.536,8	1.576,2	1.658,4	1.603,9	1.788,3
Proizvodi mineralnog podrijetla	1.051,1	1.299,6	1.070,1	876,1	1.412,2	2.749,0	2.979,4	2.882,3	1.747,2	2.716,0
Proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija	958,3	991,9	936,5	783,0	981,8	1.680,9	1.786,5	1.752,5	1.681,8	1.916,4
Plastične mase, guma i kaučuk	359,1	415,2	499,9	521,3	661,5	1.179,0	1.254,9	1.311,9	1.237,9	1.622,5
Koža i krvno	197,8	191,7	143,9	91,6	109,3	488,9	448,9	377,4	285,9	307,4
Drvni i proizvodi od drveta	783,8	801,7	756,3	718,3	976,0	258,1	291,3	315,8	285,4	382,9
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	279,1	324,7	281,4	291,5	392,1	409,6	454,3	452,0	411,4	480,8
Tekstil i tekstilni proizvodi	565,8	627,2	636,5	600,3	663,9	1.192,6	1.232,5	1.236,2	1.124,7	1.359,6
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	707,6	757,0	765,9	650,8	735,4	336,7	343,0	370,7	301,9	334,6
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	81,4	89,8	144,2	118,4	162,3	352,5	383,4	397,7	355,6	432,2
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, dragi i poludragi kamenje	11,4	12,2	21,5	35,4	50,9	17,2	18,4	30,9	35,3	51,5
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	1.975,8	2.289,4	2.100,1	1.740,0	3.095,8	1.955,0	2.203,2	2.152,7	1.997,8	3.314,5
Strojevi, aparati, mehanički i električni uređaji	1.290,1	1.437,1	1.590,2	1.582,7	2.042,6	2.526,1	2.664,2	2.758,6	2.516,6	2.975,0
Transportna sredstva i njihovi dijelovi i pribor	334,6	370,8	381,3	332,5	393,2	1.258,6	1.354,6	1.468,1	1.088,8	1.419,4
Satovi, mjerni, glazbeni i medicinski instrumenti	29,9	31,7	34,8	32,7	54,1	222,9	290,6	285,9	317,5	315,6
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	193,9	205,1	212,8	162,2	235,1	14,1	12,4	14,6	11,0	14,1
Razni proizvodi	1.226,7	1.227,1	1.114,8	1.127,4	1.392,7	419,1	469,8	495,0	436,1	537,4
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	0,0	0,0	0,2	0,1	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,6
Nerazvrstano	0,0	0,0	3,0	0,1	0,3	0,0	0,0	2,1	1,7	6,3

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Podaci su klasificirani prema Harmonizovanom sustavu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T30: Pregled prosječnih srednjih tečajeva KM

Godina	Mjesec	EMU	Hrvatska	Češka R.	Mađarska	Japan	Švicarska	Turska	V. Britanija	SAD	Kina	Srbija
		EUR	HRK	CZK	HUF	JPY	CHF	TRY	GBP	USD	CNY	RSD
1	100	1	100	100	1	1	1	1	1	1	1	100
2010.		1,955830	26,836049	0,077335	0,710646	1,684634	1,417637	0,979613	2,280434	1,476950	...	1,903300
2011.		1,955830	26,296474	0,079574	0,702511	1,765578	1,589068	0,840993	2,253721	1,406117	...	1,918824
2012.		1,955830	26,003868	0,077784	0,676389	1,909803	1,622699	0,845478	2,412276	1,522668	...	1,732491
2013.		1,955830	25,806786	0,075328	0,658705	1,512911	1,589326	0,775940	2,304432	1,473557	0,239647	1,729721
2014.		1,955830	25,619449	0,071033	0,633710	1,393940	1,610337	0,673375	2,426325	1,474019	0,239264	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2021.	01.	1,955830	25,860293	0,074783	0,543679	1,547698	1,811942	0,216896	2,189223	1,605321	0,247836	1,663381
	02.	1,955830	25,828452	0,075585	0,545964	1,534443	1,802131	0,227968	2,240480	1,617026	0,250376	1,663453
	03.	1,955830	25,807145	0,074718	0,534903	1,511516	1,767484	0,215645	2,276209	1,642472	0,252371	1,663448
	04.	1,955830	25,837868	0,075368	0,541921	1,500761	1,771536	0,200424	2,265246	1,638732	0,251045	1,663521
	05.	1,955830	25,991241	0,076443	0,552314	1,476770	1,783366	0,192415	2,266545	1,611833	0,250499	1,663401
	06.	1,955830	26,083169	0,076847	0,559142	1,474470	1,788098	0,188464	2,278064	1,623108	0,252756	1,663543
	07.	1,955830	26,069053	0,076299	0,548068	1,499408	1,800314	0,192412	2,284118	1,654497	0,255549	1,663646
	08.	1,955830	26,090051	0,076781	0,555186	1,512495	1,817375	0,195738	2,293624	1,661455	0,256506	1,663582
	09.	1,955830	26,099791	0,077054	0,555832	1,507593	1,801041	0,194573	2,283824	1,659285	0,257009	1,663582
	10.	1,955830	26,032323	0,076731	0,542308	1,491938	1,825402	0,183565	2,307456	1,685804	0,262408	1,663592
	11.	1,955830	26,011782	0,077009	0,536519	1,503071	1,858347	0,162759	2,306693	1,713630	0,268153	1,663390
	12.	1,955830	26,005238	0,077396	0,532589	1,520377	1,878689	0,127688	2,302557	1,730111	0,271599	1,663393

T31: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

	Institucije BiH	Federacija Bosne i Hercegovine	Republika Srpska	Distrikt Brčko	Konsolidirani prihodi za BiH	Institucije BiH	Federacija Bosne i Hercegovine	Republika Srpska	Distrikt Brčko	Konsolidirani rashodi za BiH	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit	
2010.	1.009,8	6.474,1	3.234,6	235,7	10.862,6	996,5	6.324,5	3.410,6	200,4	10.840,3	634,2	-611,9	
2011.	968,6	6.571,2	3.685,6	237,4	11.357,1	983,6	6.449,7	3.372,1	209,1	10.908,7	771,1	-322,7	
2012.	1.045,6	6.642,8	3.652,6	246,1	11.459,5	952,9	6.595,9	3.534,1	215,5	11.170,8	815,7	-526,9	
2013.	1.069,8	6.608,6	3.604,4	232,6	11.406,5	939,0	6.474,5	3.415,1	219,2	10.938,8	1.046,8	-579,2	
2014.	1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3	
2015.	1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9	
2016.	1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8	
2017.	1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0	
2018.	1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.389,6	996,0	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,6	914,6	736,5	
2019.	1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2	
2020.	1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2	
2016.	Q1	242,5	1.498,3	706,4	54,9	2.478,4	226,3	1.430,0	687,6	43,1	2.363,4	24,0	91,0
	Q2	288,3	1.622,2	813,1	57,9	2.745,9	230,2	1.521,8	747,5	43,6	2.507,4	51,7	186,7
	Q3	256,6	1.761,1	812,0	62,4	2.867,4	227,9	1.494,9	776,2	41,0	2.515,2	105,3	246,9
	Q4	275,6	1.791,9	897,5	65,6	2.990,8	265,0	1.818,6	882,6	67,9	2.994,2	166,0	-169,4
2017.	Q1	251,8	1.621,7	747,1	51,7	2.646,9	223,9	1.457,0	688,7	31,9	2.376,1	30,0	240,9
	Q2	273,3	1.792,9	827,2	61,1	2.920,7	231,1	1.556,0	747,9	44,0	2.545,1	70,1	305,4
	Q3	252,0	1.931,1	940,7	64,5	3.162,1	238,7	1.587,4	767,1	56,3	2.623,1	31,6	507,3
	Q4	272,3	1.851,2	887,8	76,2	3.050,0	273,3	1.863,6	906,1	77,0	3.082,6	204,3	-236,8
2018.	Q1	277,7	1.762,1	816,9	57,0	2.882,0	231,4	1.499,4	728,4	34,3	2.462,0	30,9	389,0
	Q2	242,8	1.914,5	884,1	61,4	3.075,2	231,7	1.683,3	784,4	51,8	2.723,4	66,5	285,3
	Q3	400,3	1.951,9	861,7	69,0	3.250,5	243,9	1.651,7	835,0	56,0	2.754,4	91,2	404,9
	Q4	124,1	2.138,2	960,8	75,4	3.259,2	289,0	2.104,9	983,4	78,9	3.416,8	237,9	-395,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.273,1	74,1	3.728,3	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	445,4

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T32: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

	Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Konsolidovani prihodi	Kompenzacija zaposlenih	Korištenje robe i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi	Konsolidovani rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	
2010.	5.640,2	3.813,0	1.409,4	10.862,6	3.169,8	2.593,1	122,7	476,6	3.770,3	707,8	10.840,3	634,2	
2011.	6.032,2	4.036,4	1.288,5	11.357,1	3.336,9	2.088,2	161,4	402,8	4.330,3	589,1	10.908,7	771,1	
2012.	6.037,9	4.046,6	1.375,0	11.459,5	3.323,8	2.156,4	200,6	416,1	4.394,4	679,5	11.170,8	815,7	
2013.	5.917,2	4.105,2	1.384,1	11.406,5	3.278,1	2.122,7	201,1	383,9	4.423,7	529,3	10.938,8	1.046,8	
2014.	6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1	1.166,8	
2015.	6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1	
2016.	6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0	724,5	
2017.	7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.230,7	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4	759,7	
2018.	7.688,4	5.041,8	1.659,4	14.389,6	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,9	12.738,6	914,6	
2019.	8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3	1.006,6	
2020.	7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8	1.765,1	
2016.	Q1	1.290,0	998,7	189,6	2.478,4	711,1	400,5	44,3	30,4	1.097,8	79,3	2.363,4	24,0
	Q2	1.412,5	1.095,5	237,8	2.745,9	706,1	418,8	71,8	66,5	1.135,6	108,6	2.507,4	51,7
	Q3	1.468,4	1.136,0	262,9	2.867,4	702,8	409,8	42,8	65,3	1.163,2	131,3	2.515,2	105,3
	Q4	1.612,0	1.243,2	135,5	2.990,8	732,8	552,0	56,9	160,9	1.220,8	270,8	2.994,2	166,0
2017.	Q1	1.349,6	1.076,7	220,7	2.646,9	707,8	403,5	45,6	35,4	1.114,3	69,5	2.376,1	30,0
	Q2	1.530,4	1.192,4	197,9	2.920,7	703,6	438,4	74,0	85,8	1.133,6	109,6	2.545,1	70,1
	Q3	1.692,0	1.196,0	274,0	3.162,1	720,4	440,3	46,8	109,6	1.134,6	171,4	2.623,1	31,6
	Q4	1.568,6	1.269,1	212,3	3.050,0	726,8	538,0	54,2	146,5	1.224,5	392,7	3.082,6	204,3
2018.	Q1	1.526,1	1.153,2	202,7	2.882,0	719,0	432,2	47,4	42,4	1.136,3	84,9	2.462,0	30,9
	Q2	1.597,5	1.243,8	234,0	3.075,2	742,6	464,6	65,0	108,2	1.198,7	144,2	2.723,4	66,5
	Q3	1.787,5	1.241,5	221,6	3.250,5	730,6	470,6	46,4	103,1	1.224,5	179,2	2.754,4	91,2
	Q4	1.570,5	1.403,3	285,4	3.259,2	766,9	587,9	56,2	148,4	1.295,6	561,8	3.416,8	237,9
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0	26,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7	71,9
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5	78,9
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9	210,4
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4	40,6
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2	102,1
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7	96,5
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7	231,1
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8	60,1
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7	93,3
	Q3	1.854,4	1.441,1	432,8	3.728,3	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0	78,9

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoceste. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T33: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

	Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidirani prihodi	Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidirani rashodi	Neto nabavka nefinancijskih sredstava	Neto suficit/deficit	
2010.	1.398,7	2.875,2	1.854,8	6.474,1	1.325,5	2.859,8	1.894,5	6.324,5	281,3	-131,7	
2011.	1.321,6	2.924,0	1.903,6	6.571,2	1.318,7	2.990,4	1.897,4	6.449,7	338,8	-217,3	
2012.	1.416,5	2.986,2	1.830,7	6.642,8	1.378,5	3.031,6	1.936,2	6.595,9	442,5	-395,5	
2013.	1.457,5	2.988,2	1.709,7	6.608,6	1.344,2	3.034,8	1.826,9	6.474,5	645,6	-511,5	
2014.	1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8	
2015.	1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6	
2016.	1.652,8	3.323,4	2.012,1	7.645,4	1.380,2	3.314,2	1.885,5	7.013,5	248,1	383,7	
2017.	1.876,9	3.538,4	2.108,4	8.150,9	1.394,8	3.423,3	1.970,4	7.164,3	353,6	633,1	
2018.	2.008,2	3.815,7	2.292,5	8.833,6	1.552,7	3.660,1	2.075,7	7.660,0	426,4	747,2	
2019.	1.878,3	4.069,5	2.473,2	9.217,5	1.493,6	3.953,0	2.274,3	8.120,3	564,8	532,5	
2020.	3.718,6	1.733,5	2.417,9	8.614,0	4.008,2	1.757,6	2.331,0	8.583,1	821,3	-790,4	
2016.	Q1	336,4	763,3	465,1	1.498,3	274,9	811,7	409,9	1.430,0	4,0	64,3
	Q2	392,2	809,2	493,1	1.622,2	337,3	821,0	435,8	1.521,8	10,1	90,3
	Q3	474,2	829,7	531,7	1.761,1	305,9	817,1	446,4	1.494,9	14,4	251,8
	Q4	450,1	907,2	522,2	1.791,9	462,1	850,6	593,5	1.818,6	44,3	-71,1
2017.	Q1	331,3	821,8	501,9	1.621,7	273,6	834,9	412,6	1.457,0	6,2	158,5
	Q2	407,4	891,5	541,7	1.792,9	345,2	841,5	445,9	1.556,0	12,6	224,4
	Q3	439,1	869,8	589,8	1.931,1	341,8	841,6	479,6	1.587,4	11,9	331,9
	Q4	699,1	933,5	475,1	1.851,2	434,1	885,8	632,2	1.863,6	57,3	-69,7
2018.	Q1	414,4	884,7	531,6	1.762,1	273,2	866,2	428,7	1.499,4	6,4	256,2
	Q2	465,1	947,8	589,1	1.914,6	366,7	910,3	493,8	1.683,3	15,8	215,4
	Q3	478,4	933,5	629,2	1.951,8	341,4	902,7	496,9	1.651,7	32,1	268,0
	Q4	650,3	1.029,9	542,6	2.138,2	571,3	961,8	656,3	2.104,9	82,4	-49,1
2019.	Q1	412,7	947,2	612,9	1.899,1	267,8	937,0	469,4	1.600,5	-4,7	303,3
	Q2	459,2	1.017,7	605,2	1.990,1	351,5	986,1	525,1	1.770,8	35,9	183,5
	Q3	491,1	1.010,4	678,4	2.079,8	379,3	987,6	533,9	1.800,7	21,0	258,1
	Q4	515,3	1.072,8	576,8	2.080,5	495,1	1.020,8	745,9	2.177,5	79,4	-176,4
2020.	Q1	895,0	408,3	614,8	1.906,0	809,3	427,7	470,4	1.695,3	7,3	203,4
	Q2	823,9	388,3	482,2	1.674,2	882,4	426,8	545,2	1.834,2	28,6	-188,6
	Q3	971,5	444,0	757,0	1.963,7	1.233,7	431,2	568,7	2.024,8	29,7	-90,8
	Q4	1.028,2	470,7	563,9	2.027,8	1.082,8	454,6	746,6	2.249,0	53,4	-274,6
2021.	Q1	903,2	407,4	604,0	1.906,5	810,6	432,3	493,1	1.727,9	9,9	168,7
	Q2	997,0	458,8	666,8	2.094,2	930,2	436,6	581,0	1.919,4	17,8	157,1
	Q3	1.068,4	442,7	748,8	2.146,5	1.063,0	440,8	563,2	1.953,5	21,2	171,8

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti u FBiH, JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinancijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T34: Vladine finansije RS - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

	Priračun Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja	Konsolidirani prihodi	Priračun Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja	Konsolidirani Rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit	
2010.	1.422,8	1.488,1	3.234,6	1.676,3	1.552,0	3.410,6	241,8	-417,7	
2011.	1.656,4	1.573,7	3.685,6	1.628,8	1.497,8	3.372,1	372,6	-59,1	
2012.	1.666,5	1.566,5	3.652,6	1.647,9	1.595,1	3.534,1	307,7	-189,2	
2013.	1.638,4	1.616,9	3.604,4	1.546,7	1.637,1	3.415,1	310,3	-121,0	
2014.	1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	3.652,3	360,5	-243,1	
2015.	1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3	-4,6	
2016.	2.556,5	744,4	3.937,0	2.415,9	749,7	3.636,9	366,3	-66,3	
2017.	2.713,7	780,7	4.141,8	2.422,3	746,2	3.696,0	268,7	177,1	
2018.	2.839,4	774,2	4.364,6	2.700,8	720,0	3.983,4	337,4	43,9	
2019.	2.963,6	834,5	4.584,0	2.775,6	728,5	4.097,6	376,0	110,3	
2020.	3.041,5	907,2	4.652,1	3.395,7	784,0	4.749,6	821,8	-919,2	
2016.	Q1	574,5	138,4	706,4	537,3	156,8	687,6	13,3	5,4
	Q2	658,7	165,1	813,1	578,4	179,7	747,5	31,0	34,6
	Q3	633,4	207,3	812,0	604,3	200,5	776,2	70,5	-34,6
	Q4	690,0	228,8	897,5	695,9	208,0	882,6	49,3	-34,4
2017.	Q1	604,2	147,4	747,1	531,5	161,7	688,7	11,0	47,4
	Q2	656,9	183,1	827,2	584,8	175,8	747,9	26,4	52,9
	Q3	747,7	229,5	940,7	604,5	199,1	767,1	21,2	152,4
	Q4	704,9	216,0	887,8	734,3	204,9	906,1	64,1	-82,4
2018.	Q1	665,5	170,8	816,9	585,9	161,9	728,4	8,8	79,7
	Q2	719,3	185,4	884,1	637,6	167,4	784,4	33,4	66,3
	Q3	699,7	182,4	861,7	682,5	172,8	835,0	37,2	-10,5
	Q4	754,9	230,4	960,8	794,8	213,1	983,4	80,0	-102,7
2019.	Q1	677,6	192,4	845,3	666,6	164,9	806,8	26,1	12,4
	Q2	724,1	204,3	902,3	643,5	172,7	789,9	30,6	81,7
	Q3	743,8	210,1	924,2	677,1	176,2	823,5	46,3	54,4
	Q4	818,1	222,2	1.015,2	788,5	209,1	972,4	95,4	-52,6
2020.	Q1	687,2	201,3	862,8	722,0	181,0	877,3	29,2	-43,7
	Q2	716,2	198,0	887,0	957,7	160,0	1.090,5	56,3	-259,8
	Q3	780,2	249,8	970,8	801,3	191,6	933,7	46,4	-9,3
	Q4	857,9	252,4	1.067,1	914,7	246,2	1.117,7	99,3	-149,9
2021.	Q1	792,8	214,2	976,0	771,8	189,0	929,8	35,6	10,6
	Q2	771,2	255,8	976,5	853,6	219,4	1.022,4	52,1	-98,0
	Q3	1.071,1	251,8	1.273,1	788,2	225,1	963,4	44,6	265,2

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva financija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Putevi RS i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani prema zemlji inozemnog ulagača

- u milijunima KM -

Godina	Austrija	Holandija	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2010.	60,0	47,7	85,1	16,6	34,3	89,1	-22,8	40,5	83,6	46,4	119,2	599,7
2011.	137,6	14,5	32,7	4,7	38,3	140,3	64,5	110,0	-5,9	31,6	130,2	698,6
2012.	133,6	1,6	86,1	28,5	37,7	147,5	-81,1	81,8	8,7	-5,4	161,9	601,1
2013.	8,5	32,7	18,6	22,5	36,9	-82,8	-35,6	104,6	44,0	31,1	226,7	407,1
2014.	171,1	26,0	88,7	24,0	-6,1	195,8	-1,2	33,1	8,9	17,6	253,1	811,1
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	69,4	6,9	-38,1	17,5	50,9	213,0	21,2	41,6	-20,2	-0,7	235,2	596,7
2020.	71,4	-2,7	149,4	37,2	77,5	-12,4	71,3	135,3	-23,1	54,9	119,6	678,2
Jan - Sep 2021.	168,0	-17,7	278,7	35,6	73,6	132,5	132,1	66,7	33,1	6,9	139,3	1.048,7

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su sukladno s najnovijim metodologiskim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodologiski pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev2 klasifikaciji djelatnosti

- u milijunima KM -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda Prerada drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja, proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva	Proizvodnja kemiskih proizvoda	Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motorkotača	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motorkotačima, popravak predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Pošta i telekomunikacije	Finansijsko posredovanje, osim osiguranja i mirovinskih fondova	Poslovanje nekretninama	Ostale djelatnosti	Ukupno	
2011.	32,2	12,5	43,6	12,2	-7,3	-24,0	-5,2	125,3	63,8	10,8	165,4	78,7	190,6	698,6
2012.	-5,9	-0,1	2,6	18,7	3,4	-26,0	7,0	144,8	40,2	6,4	130,2	12,1	267,7	601,1
2013.	-4,0	2,2	-101,1	26,5	13,9	4,0	5,0	-44,4	73,7	46,1	138,5	19,7	226,9	407,1
2014.	0,3	-5,7	180,6	3,0	-25,4	35,5	-59,4	64,1	37,3	6,8	138,4	187,1	248,5	811,1
2015	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-14,1	15,0	200,3	26,5	4,4	-2,5	5,9	119,9	17,6	-20,6	153,3	17,2	73,9	596,7
2020.	27,7	-0,9	1,6	37,7	16,1	-23,4	30,7	93,9	42,8	4,6	157,0	41,8	248,7	678,2
Jan - Sep 2021.	49,8	1,4	132,4	n/a	10,9	-79,0	38,5	101,7	166,7	10,1	310,9	-2,4	307,8	1.048,7

Napomena:

Tijekove izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za razdoblje 2004-2012 možete naći na web stranici. Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su sukladno s najnovijim metodologičkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj. Detaljan metodologički pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T37: Stanja izravnih ulaganja u BiH klasificirani po zemlji inozemnog ulagača
 KM -

- u milijunima

Zemlja	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital	Ukupno
Austrija	2.457,9	246,5	2.704,4	2.492,5	248,7	2.741,2	2.546,4	234,3	2.780,6
Belgija	6,1	0,5	6,6	6,5	0,6	7,0	7,8	0,8	8,6
Crna Gora	15,9	3,1	19,0	20,5	2,6	23,1	24,8	2,8	27,6
Češka	25,6	0,3	25,9	24,1	1,3	25,3	25,7	1,3	27,0
Danska	15,6	5,8	21,4	20,9	6,3	27,3	27,4	5,7	33,1
Francuska	8,9	12,8	21,7	8,7	12,8	21,5	20,8	12,8	33,6
Holandija	552,1	323,7	875,8	493,3	338,0	831,3	562,9	227,8	790,7
Hrvatska	2.236,7	164,1	2.400,8	2.372,2	-15,4	2.356,8	2.463,0	-45,7	2.417,3
Irska	-2,5	13,9	11,4	-2,8	14,3	11,5	-3,3	14,4	11,2
Italija	558,2	101,8	660,0	594,0	89,8	683,8	621,1	95,3	716,5
Kanada	-0,3	2,9	2,5	0,2	2,9	3,1	0,1	2,9	3,0
Kipar	123,4	5,9	129,3	139,4	3,5	142,9	147,0	0,8	147,9
Kuvajt	157,7	77,8	235,5	161,7	78,5	240,3	155,7	79,5	235,2
Lihtenštajn	-2,2	1,0	-1,2	-7,0	1,0	-6,0	7,5	1,0	8,5
Litvanija	2,2	0,0	2,2	2,5	0,0	2,5	1,9	0,0	1,9
Luksemburg	169,4	187,9	357,3	168,8	218,0	386,8	108,5	250,7	359,3
Mađarska	28,1	1,7	29,8	32,8	1,5	34,2	35,2	1,7	36,9
Malezija	8,1	24,6	32,6	9,6	26,1	35,7	9,0	29,1	38,1
Norveška	8,3	3,9	12,2	6,3	3,6	9,9	6,7	3,6	10,3
Njemačka	582,8	158,0	740,8	626,3	176,2	802,5	648,7	202,9	851,5
Poljska	25,0	5,9	30,9	31,2	11,0	42,1	33,9	10,0	43,9
Rusija	-569,3	1.273,4	704,1	-550,7	1.364,9	814,2	-454,6	1.054,9	600,2
Saudijska Arabija	200,5	71,7	272,2	215,0	74,7	289,7	202,3	76,3	278,7
Slovačka	1,2	21,0	22,2	1,4	20,9	22,3	5,5	21,1	26,7
Slovenija	987,9	150,7	1.138,6	974,1	152,8	1.127,0	1.061,0	117,2	1.178,2
Srbija	1.849,0	221,0	2.070,0	1.868,2	219,0	2.087,2	1.941,8	248,6	2.190,4
Španija	32,6	0,0	32,6	30,9	0,0	31,0	36,0	0,0	36,0
Švicarska	441,6	53,5	495,1	395,4	78,0	473,4	363,8	69,7	433,5
Švedska	47,4	36,2	83,7	49,0	33,0	82,0	48,5	32,0	80,5
Turska	437,3	-14,0	423,3	450,8	-26,3	424,5	402,5	-27,5	375,0
Ujedinjeni Arapski Emirati	182,6	40,7	223,3	184,3	42,3	226,6	163,0	44,2	207,2
Sjedinjene Američke Države	49,5	15,5	65,0	30,9	11,1	42,0	34,8	17,1	51,9
Velika Britanija	465,2	66,0	531,2	514,0	84,8	598,7	572,2	91,1	663,2
Ostale zemlje	261,7	103,3	364,9	293,9	104,7	398,6	289,1	89,1	378,2
Ukupno	11.364,4	3.381,0	14.745,4	11.658,7	3.381,2	15.039,9	12.116,9	2.965,4	15.082,3

T38: Nominalni i realni efektivni tečaj KM

Godina	Mjesec	NEER	REER
2010.		97,65	105,56
2011.		98,34	106,27
2012.		98,51	105,14
2013.		99,82	103,96
2014.		101,10	103,09
2015.		99,98	99,99
2016.		101,19	98,86
2017.		101,90	98,27
2018.		103,59	98,94
2019.		103,67	97,58
2020.		105,41	96,95
2021.		106,59	96,64
2021.	01.	106,63	97,30
	02.	106,24	97,07
	03.	106,47	97,32
	04.	106,76	96,72
	05.	106,81	96,44
	06.	106,64	96,04
	07.	106,50	95,62
	08.	106,29	95,33
	09.	106,32	95,63
	10.	106,36	96,70
	11.	106,66	97,46
	12.	107,44	98,11

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH.
<http://www.cbbh.ba/content/read/1109?lang=hr>

T39: Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka

	Gotovina izvan banaka	Povećanje opticaja u odnosu na prethodnu godinu	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Novac u komercijalnim bankama
2010.	2.210.776.535	10,0%	2.497.501.445	286.724.910
2011.	2.366.423.508	7,0%	2.645.055.508	278.632.000
2012.	2.414.305.841	2,0%	2.747.511.841	333.206.000
2013.	2.542.280.088	5,3%	2.909.858.088	367.578.000
2014.	2.813.991.379	10,7%	3.210.508.379	396.517.000
2015.	3.053.556.129	8,5%	3.499.468.129	445.912.000
2016.	3.401.352.492	11,4%	4.066.804.492	665.452.000
2017.	3.647.731.766	7,2%	4.319.359.766	671.628.000
2018.	3.977.239.343	9,0%	4.750.614.343	773.375.000
2019.	4.330.110.823	8,9%	5.199.915.823	869.805.000
2020.	5.043.393.749	16,5%	6.172.456.750	1.129.063.000
2021.	5.533.068.924	9,7%	6.923.817.924	1.390.749.000

Izvor:

Centralna banka Bosne i Hercegovine

SPISAK TABLICA:

T01: Glavni ekonomski pokazatelji	145
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	146
T03: Indeks industrijske proizvodnje	147
T04: Indeks potrošačkih cijena za BiH (CPI)	148
T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine	149
T06: Monetarni agregati	150
T07: Monetarni pregled	151
T08: Bilanca stanja CBBiH	153
T09: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH	154
T10: Kamatne stope na kredite stanovništvu	156
T11: Kamatne stope na kredite nefinansijskim poduzećima	157
T12: Kamatne stope na depozite stanovništva	158
T13: Kamatne stope na nefinansijskim poduzećima	159
T14: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	160
T15: Sektorska struktura prenosivih depozita kod komercijalnih banaka	161
T16: Sektorska struktura ostalih depozita kod komercijalnih banaka	162
T17: Sektorska struktura kratkoročnih kredita komercijalnih banaka	163
T18: Sektorska struktura dugoročnih kredita komercijalnih banaka	164
T19: Kupovina i prodaja KM	165
T20: Prosječne obvezne rezerve	166
T21: Transakcije u platnom prometu	167
T22: Platna bilanca BiH	168
T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)	170
T24: Servisiranje vanjskog duga	172
T25: Ukupan dug sektora generalne vlade (Mastriški dug)	173
T26: Devizne rezerve CBBiH	174
T27: BiH izvoz po zemljama destinacije	175
T28: BiH Uvoz po zemljama podrijetla	176
T29: Struktura izvoza i uvoza robe po proizvodima	177
T30: Pregled prosječnih srednjih tečajeva KM	178
T31: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade	179
T32: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	180
T33: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade	181
T34: Vladine financije RS - jedinice sektora vlade	182
T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani po zemlji inozemnog ulagača	183
T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rew2 klasifikaciji djelatnosti	184
T37: Stanja izravnih ulaganja u BiH klasificirana po zemlji inozemnog ulagača	185
T38: Nominalni i realni efektivni tečaj KM	186
T39: Gotovina izvan monetarnih vlasti i banaka	187

PUBLIKACIJE I WEB - SERVISI

Mjesečni ekonomski pregled	Kratka informacija o posljednjim trendovima u makroekonomskom okruženju, koja se od svibnja 2013. godine objavljuje na web-stranici CBBiH. Publikacija je do tada bila interna.
Bilten	Tromjesečna publikacija, obuhvata podatke monetarne i finansijske statistike, podatke o platnim transakcijama, podatke realnog sektora i podatke platne bilance Bosne i Hercegovine.
Godišnje izvješće	Publikacija sadrži izvješće o poslovanju CBBiH u toku godine i finansijsko izvješće, koje CBBiH dostavlja Predsjedništvu BiH i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.
Izvješće o finansijskoj stabilnosti	Godišnja publikacija sadrži ocjenu rizika koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja i trendova u finansijskom sustavu te procjenu otpornosti sustava na identificirane rizike.
Specijalne teme istraživanja	Povremena publikacija koja se objavljuje na web-stranici CBBiH.
Monografija CBBiH	Jubilarna publikacija povodom obilježavanja dvadesete godišnjice CBBiH
WEB-STRANICA www.cbbh.ba e-mail: contact@cbbh.ba pr@cbbh.ba TWITTER@CBBiH	Otvorenost i transparentnost djelovanja CBBiH smatra izuzetno važnim za vjerodostojnost, javnu odgovornost i povjerenje koje uživa među stanovništvom i drugim institucijama u BiH i u međunarodnim institucijama. Na osnovi Pravilnika o radu CBBiH, CBBiH ima obvezu da obavještava javnost o svom radu davanjem blagovremenih informacija, objavljivanjem izvješća, izdavanjem službenih publikacija, održavanjem konferencija za štampu. Web-stranica CBBiH postoji od 1998. Sadrži osnovne podatke o CBBiH, Zakon o CBBiH, prezentira novčanice i kovanice Bosne i Hercegovine te numizmatička izdanja CBBiH; na stranici se također može naći veliki broj publikacija i statističkih podataka (godišnja izvješća, mjeseca bilanca stanja, tromjesečni bilteni, izvješće o finansijskoj stabilnosti, platna bilanca BiH, platni promet...) te spisak svih komercijalnih banaka u BiH. Publikacije i statistički podaci objavljaju se u općeprihvaćenim formatima DOC, XLS i PDF. Na stranici se također objavljuje tečajna lista, koja se mijenja jednom dnevno te ostale relevantne novosti i saopćenja za javnost. Materijal se objavljuje na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku. CBBiH je radi povećanja otvorenosti i transparentnosti te dosezanja što širih društvenih slojeva pokrenula službeni profil na društvenoj mreži Twitter. Putem tog profila objavljaju se podaci koji se inače objavljaju na web-stranici banke www.cbbh.ba, kao i dodatne informacije i podaci za koje postoji procjena da su relevantni. Način komunikacije prilagođen je ciljanoj javnosti.

NAPOMENA

Revidirani podaci za razdoblje siječanj 2006. – studeni 2015. godine su bazirani na aktivnoj podbilanci banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključena pasivna podbilanca. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutnom poslovanju banaka u BiH. Pasivna podbilanca sadrži obveze po inozemnim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. godine, i ne odsljekava aktuelno poslovanje banke, te će ovaj podbilans u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo financija FBiH sukladno sa Zakonom o početnoj bilanci banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri uticala na smanjenje kredita javnim poduzećima u inozemnoj valuti, smanjenje inozemne pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovu stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stavke kredita vlasti entiteta, fiksnu aktivu, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o "punoj" bilanci, s uključenom pasivnom podbilancicom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

U studenom 2014. godine, dvije banke su izvršile prodaju i prenos dijela kreditnog portfolija što je za efekat imalo povećanje rezervi kod monetarnih vlasti u ukupnom iznosu od 64 milijuna KM i smanjenja sljedećih stavki: potraživanja od privatnih poduzeća za 260 milijuna KM, inozemne pasive za 101 milijun KM i ostalih stavki (neto) za 95 milijuna KM.

Zbog primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda u finansijskim izvješćima banaka Federacije BiH i prijenosa novčanih tijekova u podacima za prosinac 2011. došlo je do sljedećih promjena, na strani aktive: smanjenja kredita za 155 milijuna KM, povećanja ostale aktive za 10 milijuna KM, na strani pasive: smanjenja obveza prema nerezidentima u iznosu od 624 milijuna KM, povećanja rezerviranja za kreditne gubitke za 472 milijuna KM i povećanja ostale pasive za sedam milijuna KM.

Po nalogu Agencije za bankarstvo FBiH u lipnju 2010. jedna banka je izvršila preknjižavanje oko 300 milijuna KM potraživanja po osnovi vrijednosnica od domaćih institucionalnih sektora na potraživanja od nerezidenata. U prosincu 2010. ista banka je izvršila retroaktivno ovu ispravku u odgovarajućim iznosima za razdoblje od kolovoza 2009., kada je greška nastala, do svibnja 2010. Navedena ispravka se odrazila na porast inozemne aktive i pad ostalih stavki neto.

Jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklassifikaciju finansijskih instrumenata u okviru inozemne aktive za razdoblje siječanj - kolovoz 2010. u iznosu od oko 40 milijuna KM. Potraživanja od nerezidenata po osnovi kredita reklassificirana su u potraživanja od nerezidenata po osnovi vrijednosnica, što se odrazilo na promjene unutar kratkoročne i dugoročne inozemne aktive.

Po nalogu Agencije za bankarstvo Republike Srpske jedna banka je izvršila reklassifikaciju finansijskih instrumenata na strani pasive za razdoblje rujan 2008 - studeni 2010. tj. smanjenje oročenih i štednih depozita nebankarskih finansijskih institucija i sektora vlade, a povećanje kredita od navedenih sektora, respektivno u odgovarajućim iznosima, po mjesecima, u rasponu 50 - 150 milijuna KM.

Sukladno s novom regulativom Agencije za bankarstvo RS-a, objavljenoj u Sl. glasniku RS br. 136/10, kojom je propisan novi način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja klasificiranih u kategoriju E, obračuna i knjigovodstvenog evidentiranja kamate po nekvalitetnoj aktivi, te obračuna općih i posebnih rezerviranja, banke iz RS-a su u podacima za prosinac 2010. izvršile primjenu navedene regulative prijenosom navedenih pozicija iz izvanbilančne evidencije u bilancu. Ispravka se odrazila na strani aktive na porast kredita u iznosu od oko 144 milijuna KM, porast dospjelih kamata u iznosu od oko 36 milijuna KM, a na strani pasive na porast rezerviranja za kreditne gubitke u iznosu od oko 180 milijuna KM u okviru računa kapitala.

KRATICE:

AAA	Financijski instrumenti s kreditnim rejtingom AAA (eng. triple A)
ABSPP	Program kupovine vrijednosnih papira pokrivenih imovinom (eng. Asset-backed securities purchase programme)
ATM	Bankomat
BAM	Konvertibilna marka
BCC	Program bilateralne pomoći i izgradnje kapaciteta (eng. Bilateral Assistance and Capacity Building Program)
BDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
BHAS	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
bh.	Bosanskohercegovački
BiH	Bosna i Hercegovina
BIS	Banka za međunarodna poravnanja (eng. Bank for International Settlements)
BLSE	Banjalučka berza ad. Banjaluka (eng. Banja Luka Stock Exchange)
b.p.	Bazni poen
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CBPP3	Treći program kupovine pokrivenih obveznica (eng. Covered Bond Purchase Programme)
cca	Približno, oko
CEFTA	Centralnoeropski sporazum o slobodnoj trgovini
CIF	Trgovačka klauzula koja zahtijeva od prodavca da plati troškove prevoza i osiguranja robe
COVID-19	Koronavirusna bolest 2019 (engl. Coronavirus disease 2019)
CPI	Indeks potrošačkih cijena (eng. Consumer Price Index)
CRK	Centralni registar kredita
CU	Centralni ured
DB	Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
EBRD	Europska banka za obnovu i razvoj
EC	Europska komisija
ECB	Europska centralna banka
EDP	Procedura prekomjernog deficit (eng. excessive deficit procedure)
EFSE DF	Europski fond za jugoistočnu Europu – Development Facility
EIB	Europska investicijska banka
EONIA	Jednodnevna međubankarska kamatna stopa u eurozoni
ERP	Program ekonomskih reformi za 2018.-2020.godinu
ESA 2010	Europski standardni računi (eng. European Standard Accounts, ESA 2010)
ESCB	Europski sustav centralnih banaka
EU	Europska unija
EUR	Valuta EURO zone
EURIBOR	Međubankarska kamatna stopa na europskom tržištu novca
Eurostat	Europski statistički ured
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FED	Centralna banka Sjedinjenih Američkih Država (eng. Federal Reserves)
FFR	Referentna kamatna stopa Centralne banke Sjedinjenih Američkih Država (eng. Fed Fund Rate)
FINRA	Projekat reforme financijskog sektora (eng. Financial Sector Reform Activity)
FOB	Franko, prodavac snosi troškove transporta do luke, kao i trškove utovara
FOMC	Federalni odbor za operacije na otvorenom tržištu (eng. Federal Open Market Committee)

Fond PIO	Fond penzijsko-invalidskog osiguranja Republike Srpske
FZ PIO	Federalni zavod penziona-invalidskog osiguranja
GEO6	Šesta razina geografskog razdvajanja (eng. 6th level of geographical breakdown)
GFS	Statistika vladinih financija
GIIS	Postdiplomski institut za međunarodne studije u Ženevi (eng. Graduate Institute of International Studies)
GIZ	Njemačko društvo za međunarodnu suradnju (njem. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
GJ	Glavna jedinica Centralne banke Bosne i Hercegovine
HICP	Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (eng. Harmonised Index of Consumer Prices)
HRMIS	Informacioni sustav za upravljanje ljudskim resursima (eng. Human Resources Management Information System)
IPA	Program instrumenta za predpristupnu pomoć (eng. Instrument for Pre-Accession Assistance - Programme)
ISMS	Upravljanje sigurnosti informacija (eng. Information Security Management)
IT	Informacione tehnologije
JRRPS	Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata
KM	Valutni simbol konvertibilne marke
LTRO	Operacije dugoročnog refinanciranja (eng. Longer-term Refinancing Operations)
MFT BiH	Ministarstvo financija i trezora BiH
MIP	Makroekonomski pokazatelji neravnoteža
MKO	Mikrokreditne organizacije
MMF	Međunarodni monetarni fond
NEER	Nominalni efektivni devizni tečaj
Ø	Projek
OFID	Fond za međunarodni razvoj (eng. Fund for International Development)
OR	Obvezna rezerva
p.p.	Procenitni poen
PEPP	Program hitne kupovine zbog pandemije
PELTRO	Pandemijske hitne operacije dugotrajnog refinanciranja (eng. pandemic emergency longer-term refinancing operations)
PDV	Porez na dodatu vrijednost
POS	Terminali na mjestu prodaje (eng. point of sale)
PPnKS	Prosječna ponderisana neto kamatna stopa
PSPP	Program kupovine javnog sektora (eng. Public Sector Purchase Programme)
QE	Program kvantitativnih olakšica (eng. Quantitative Easing Program)
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom (eng. Quality Management System)
REER	Realni efektivni devizni tečaj
RR	Račun rezervi kod Centralne banke
RS	Republika Srpska
RTGS/BPRV	Platni sustav bruto poravnanja u realnom vremenu
SAD	Sjedinjene Američke Države
SASE	Sarajevska berza d.d. Sarajevo (eng. Sarajevo Stock Exchange)
SBA/Stand by arrangement	Stand by aranžman
SDR	Specijalna prava vučenja (eng. Special Drawing Rights)
SECO	Državni sekretarijat za ekonomске poslove (State Secretariat for Economic Affairs)
SIMS	Sustav praćenja sigurnosnih informacija (eng. Safety Information Monitoring System)

SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
TLTRO	Ciljane operacije dugoročnog refinanciranja (eng. Targeted longer-term refinancing operations)
UGIR	Ured glavnog internog revizora
UIO	Uprava za neizravno oporezivanje
UN	Ujedinjene nacije
UNCTAD	Konferencija Ujedinjenih nacija za trgovinu i razvoj
USAID	Američka agencija za međunarodnu suradnju
USD	Valuta Sjedinjenih Američkih Država
UV	Upravno vijeće
VP	Vrijednosni papiri
WEO	Publikacija MMF-a, Svjetski ekonomski izgledi (eng. World Economic Outlook)

DVOSLOVNE OZNAKE ZA ZEMLJE:

AL	Albanija
BA	Bosna i Hercegovina
BG	Bugarska
DE	Njemačka
EU	Europska unija
HR	Hrvatska
IT	Italija
ME	Crna Gora
MK	Sjeverna Makedonija
PL	Poljska
RO	Rumunija
RS	Srbija
SL	Slovenija
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
US	Sjedinjene Američke Države

IZDAVAČ
Centralna banka Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo
Tel. + 387 33 278 100, 663 630
Fax +387 33 278 188
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Publikovanje i umnožavanje u obrazovne
i nekomercijalne svrhe je dozvoljeno
uz saglasnost izdavača

ISSN 1840-0035

A standard one-dimensional barcode used for publishing identification.

9 771840 003001